

Pakiet Informacyjny ECTS

Akademia Świętokrzyska. Instytut Pedagogiki i Psychologii
25 – 029 Kielce, ul. Krakowska 11
tel. (041) 349 67 25 e-mail: iped@pu.kielce.pl

Opracowanie:
Ewa Kula

Tłumaczenie na j. angielski:
Katarzyna Sidło

Kielce 2006

=====

INFORMACJE O INSTYTUCIE

INSTYTUT PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

Krakowska 11, 25-029 Kielce
tel. +48 41 (prefix) (tel./fax) 349-67-25; 349-67-80
e-mail: iped@pu.kielce.pl

Dyrektor Instytutu
prof. dr hab. Zdzisław Stoliński

Wicedyrektor ds. nauki
prof. dr hab. Bożena Matyjas

Wicedyrektor ds. dydaktycznych
dr Justyna Dobrołowicz

Koordynator Instytutowy ECTS
dr Ewa Kula

KIERUNKI STUDIÓW:

PEDAGOGIKA 3-LETNIE STUDIA STACJONARNE

- Resocjalizacja i profilaktyka społeczna
- Rewalidacja z terapią pedagogiczną
- Pedagogika opiekuńcza i pracy socjalnej

Od drugiego roku studiów na powyższych specjalnościach kontynuowane są studia magisterskie.

PEDAGOGIKA 5-LETNIE MAGISTERSKIE STUDIA NIESTACJONARNE

- Resocjalizacja i profilaktyka społeczna
- Rewalidacja z terapią pedagogiczną
- Pedagogika opiekuńcza i pracy socjalnej

PEDAGOGIKA 2-LETNIE MAGISTERSKIE STUDIA UZUPEŁNIAJĄCE

- Resocjalizacja i profilaktyka społeczna
- Rewalidacja z terapią pedagogiczną
- Pedagogika opiekuńcza i pracy socjalnej
- Pedagogika ogólna

STRUKTURA INSTYTUTU

I. STRUKTURA INSTYTUTU (ZAKŁADY I PRACOWNICY)

Dyrektor Instytutu – *prof. dr hab. Zdzisław Stoliński*
Wicedyrektor ds nauki – *prof. dr hab. Bożena Matyjas*
Wicedyrektor ds dydaktyki – *dr Justyna Dobrołowicz*

Pracownicy administracyjni:

Jadwiga Gac – *specjalista*
mgr Beata Chuma – *prac. techniczny*
mgr Joanna Wilczyńska – *starszy referent*
mgr Wiesława Zasada – *specjalista*

Rada Instytutu

prof. zw. dr hab. A. Bogaj, prof. dr hab. W. Drózka, prof. dr hab. B. Matyjas, prof. dr hab. W. Pilecka, ks. prof. dr hab. J. Śledzianowski, prof. dr hab. Henryk Cudak, dr J. Biata, prof. dr hab. Irena Pufal-Struzik, dr W. Firlej, dr A. Kieszkowska, dr H. Mielicka, dr M. Stąpór, prof. dr hab. Z. Stoliński, prof. dr hab. E. Trafiałek, dr Justyna Dobrołowicz.

ZAKŁAD EDUKACJI ZAWODOWEJ

Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Zdzisław Stoliński
prof. dr hab. Henryk Budzeń – profesor
prof. dr hab. Zdzisław Stoliński – profesor
dr Sylwester Scisłowicz – adiunkt
mgr Małgorzata Krawczyk – asystent

ZAKŁAD METODOLOGII BADAŃ EDUKACYJNYCH

Kierownik Zakładu – prof. zw. dr hab. Andrzej Bogaj
prof. zw. dr hab. Andrzej Bogaj – profesor
dr Małgorzata Bogaj – adiunkt
dr Teresa Giza – adiunkt
mgr Iwona Białas – asystent
mgr Tomasz Łączek – asystent
mgr Aneta Pańtak-Klimkiewicz – asystent

ZAKŁAD PEDAGOGIKI OGÓLNEJ I TEORII WYCHOWANIA

Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Henryk Cudak

prof. dr hab. Henryk Cudak	- profesor
dr Justyna Dobrołowicz	- adiunkt
dr Małgorzata Kaliszewska	- adiunkt
dr Barbara Klasińska	- adiunkt
dr Małgorzata Strzelec	- adiunkt
dr Małgorzata Wasilewska	- adiunkt
mgr Zofia Okraj	- asystent
mgr Anna Przygoda	- asystent
mgr Justyna Sikora	- asystent
mgr Beata Chuma	- prac. naukowo-techniczny

ZAKŁAD PEDAGOGIKI SPOŁECZNEJ I PRACY SOCJALNEJ

Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Bożena Matyjas

prof. dr hab. Bożena Matyjas	- profesor
dr Jolanta Biała	- adiunkt
dr Renata Stojeczka-Zuber	- adiunkt
mgr Paulina Forma	- asystent
mgr Patrycja Hanyga-Janczak	- asystent
mgr Małgorzata Wolska-Długosz	- asystent

ZAKŁAD SOCJOLOGII EDUKACJI I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Elżbieta Trafiałek

Prof. dr hab. Elżbieta Trafiałek	- profesor
dr Agata Chabior	- adiunkt
dr Witold Janocha	- adiunkt
dr Andrzej Kościółek	- adiunkt
dr Małgorzata Porąbaniec	- adiunkt
dr Halina Mielicka	- adiunkt
dr Sylwester Scisłowicz	- adiunkt
dr Maria Sroczyńska	- adiunkt
mgr Jacek Szkuřat	- asystent
mgr Wioletta Szumilas	- asystent

ZAKŁAD PEDEUTOLOGII

Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Wanda Dróżka

prof. dr hab. Wanda Dróżka	- profesor
mgr Justyna Miko-Giedyk	- asystent
mgr Renata Mischuk	- asystent

ZAKŁAD PROFILAKTYKI SPOŁECZNEJ I RESOCJALIZACJI

Kierownik Zakładu – ks. prof.zw. dr hab. Jan Śledzianowski

ks. prof. dr hab. Jan Śledzianowski	- profesor
dr Anna Kieszkowska	- adiunkt
dr Elżbieta Lisowska	- adiunkt
dr Tadeusz Sakowicz	- adiunkt
dr Marta Wilk	- adiunkt

dr Krzysztof Gąsior	– adiunkt
dr Krzysztof Linowski	– adiunkt (9/10 etatu)
mgr Beata Łyżwa	– asystent
mgr Katarzyna Potaczała	– asystent
mgr Monika Wojtkowiak	– asystent

ZAKŁAD PSYCHOLOGII

Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Irena Pufal-Struzik

prof. dr hab. Irena Pufal-Struzik	– profesor
dr Paweł Biłous	– adiunkt
dr Aleksander Gorbatkow	– adiunkt
dr Dariusz Kunczewicz	– adiunkt
dr Agnieszka Mazur	– adiunkt
dr Jolanta Szczurkowska	– adiunkt
mgr Adrian Kurebart	– asystent
mgr Agnieszka Lasota	– asystent
mgr Monika Majewska	– asystent
mgr Laura Miklaszewska-Franasik	– asystent
mgr Justyna Mróz	– asystent

ZAKŁAD REWALIDACJI I TERAPII PEDAGOGICZNEJ

Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Władysława Pilecka

prof. dr hab. Władysława Pilecka	– profesor (II etat)
dr Karol Bidziński	– adiunkt
dr Alicja Giermakowska	– adiunkt
dr Mirosław Rutkowski	– starszy wykładowca
dr Maria Stąpór	– adiunkt
dr Bogumiła Witkowska	– adiunkt
mgr Izabela Antos	– asystent
dr Paweł Kurtek	– adiunkt
mgr Anna Ozga	– asystent
mgr Małgorzata Pietrzekiewicz	– asystent

ZAKŁAD ZASTOSOWAŃ INFORMATYKI W EDUKACJI

Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jerzy Stamirowski

dr Ryszard Błaszczewicz	– adiunkt
dr Daria Fiłatowa	– adiunkt
dr Barbara Walasek	– adiunkt

SAMODZIELNA PRACOWNIA HISTORII WYCHOWANIA I ORGANIZACJI SZKOLNICTWA

Kierownik Pracowni - dr Stanisław Majewski

dr Waldemar Firlej	– adiunkt
dr Danuta Krześniak-Firlej	– adiunkt
dr Ewa Kula	– adiunkt
dr Stanisław Majewski	– adiunkt
dr Marzena Pękowska	– adiunkt
dr Małgorzata Stawiak-Ososińska	– adiunkt

ZASADY REKRUTACJI W INSTYTUCIE PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII
(rok akad. 2006/2007)

Kierunek, specjalność i forma studiów	Zasady rekrutacji
Pedagogika:	
Studia stacjonarne I stopnia	
Pedagogika Opiekuńcza i Pracy Socjalnej	Konkurs świadectw: – język polski – historia, wiedza o społeczeństwie lub biologia
Resocjalizacja i Profilaktyka Społeczna	Konkurs świadectw: – język polski – historia, wiedza o społeczeństwie lub biologia
Rewalidacja z Terapią Pedagogiczną	Konkurs świadectw: – język polski – historia lub biologia
Studia niestacjonarne (5-letnie magisterskie)	
Pedagogika Opiekuńcza i Pracy Socjalnej	Konkurs świadectw: – język polski – historia lub biologia
Resocjalizacja i Profilaktyka Społeczna	Konkurs świadectw: – język polski – historia lub wiedza o społeczeństwie
Rewalidacja z Terapią Pedagogiczną	Konkurs świadectw: – język polski – historia lub biologia

Studia niestacjonarne II stopnia

Pedagogika Opiekuńcza i Pracy Socjalnej
(dla absolwentów takiej samej lub zbliżonej specjalności)

Konkurs dyplomów
(w przypadku jednakowych ocen o przyjęciu na studia decyduje wynik rozmowy kwalifikacyjnej dotyczącej problemów współczesnej pedagogiki)

Resocjalizacja i Profilaktyka Społeczna
(dla absolwentów takiej samej lub zbliżonej specjalności)

Konkurs dyplomów
(w przypadku jednakowych ocen o przyjęciu na studia decyduje wynik rozmowy kwalifikacyjnej dotyczącej problemów współczesnej pedagogiki)

Rewalidacja z Terapią Pedagogiczną
(dla absolwentów takiej samej lub zbliżonej specjalności)

Konkurs dyplomów
(w przypadku jednakowych ocen o przyjęciu na studia decyduje wynik rozmowy kwalifikacyjnej)

<p>Pedagogika ogólna (dla absolwentów dla kierunku pedagogika po różnych specjalnościach)</p>	<p>dotyczącej problemów współczesnej pedagogiki)</p> <p>Konkurs dyplomów (w przypadku jednakowych ocen o przyjęciu na studia decyduje wynik rozmowy kwalifikacyjnej dotyczącej problemów współczesnej pedagogiki)</p>
---	---

Sylwetka absolwenta

Pedagogika Opiekuńcza i Pracy Socjalnej

Trzyletnie studia licencjackie na kierunku *pedagogika*, specjalność: *pedagogika opiekuńcza i pracy socjalnej* pozwalają na przygotowanie kadr do prowadzenia pracy opiekuńczo-wychowawczej i pracy socjalnej w placówkach oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych, socjalnych, jak również w szeroko rozumianym środowisku otwartym.

Absolwenci otrzymują dyplom z tytułem *licencjat* na kierunku *pedagogika* w zakresie *pedagogiki opiekuńczej i pracy socjalnej*.

Przyjęty na specjalności plan studiów i program nauczania pozwala – poprzez realizację takich przedmiotów jak: filozofia, socjologia, pedagogika (w tym: ogólna, społeczna, opiekuńcza, specjalna, resocjalizacyjna, pracy), psychologia (w tym: ogólna, rozwojowa, społeczno-wychowawcza, kliniczna, twórczości) – na wyposażenie absolwentów w szeroką i rzetelną wiedzę pedagogiczno-psychologiczno-społeczną umożliwiającą właściwe funkcjonowanie we współczesnej rzeczywistości. Pozwala również wyposażyć studiujących w wiedzę obecnie konieczną, stąd też absolwenci będą posługiwać się jednym językiem obcym, znać będą zasady obsługi komputera, jak również przyswoją wiedzę z zakresu wychowania zdrowotnego.

Bardzo ważnym elementem toku studiów jest właściwa realizacja bloku przedmiotów związanych ze specjalnością, które umożliwią absolwentom dysponowanie wiedzą dotyczącą właściwego diagnozowania (tak potrzeb opiekuńczo-wychowawczych, jak i sytuacji społecznych), poprawnego rozwiązywania problemów wychowawczych i społecznych, właściwej realizacji zajęć wychowawczych, opiekuńczych, socjalnych. Pozwoli na to wiedza z zakresu takich przedmiotów jak: pedagogika opiekuńcza, teoretyczne podstawy pracy socjalnej, diagnostyka społeczna, poradnictwo pedagogiczne, metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej, metodyka pracy socjalnej, metodyka pracy korekcyjno-kompensacyjnej i inne.

Uczestnictwo w zajęciach o charakterze warsztatowym pozwala na zapoznanie absolwentów z zasadami komunikacji społecznej, innowacyjnymi metodami rozwiązywania problemów ludzkich, np. poprzez dramy i treningi interpersonalne. Praktyki: śródroczna i ciągła m.in. w takich

placówkach jak: dom dziecka, pogotowie opiekuńcze, szkoła (pedagog szkolny, świetlica); internat, poradnia pedagogiczno-psychologiczna, ośrodki i instytucje pracy socjalnej dają możliwość poznania praktycznej strony pracy wychowawcy i pracownika socjalnego.

Absolwent pedagogiki opiekuńczej i pracy socjalnej będzie posiadał następujące kompetencje:

- szeroką wiedzę teoretyczną umożliwiającą właściwą interpretację zjawisk społecznych i sytuacji wychowawczych;
- umiejętność stawiania diagnoz i konstruowania prognoz dotyczących jednostek, grup, społeczności;
- umiejętność rozwiązywania konkretnych problemów dzieci, młodzieży i dorosłych;
- umiejętność właściwego nawiązywania kontaktu będącego podstawą pracy z drugim człowiekiem;
- umiejętność prowadzenia zajęć o charakterze pozalekcyjnym i pozaszkolnym z zastosowaniem różnorodnych metod i technik pracy;
- umiejętność współpracy z instytucjami środowiska lokalnego;
- predyspozycje do podejmowania samokształcenia i doskonalenia swojej wiedzy i umiejętności.

Absolwent pedagogiki opiekuńczej i pracy socjalnej to osoba kreatywna, innowacyjna, zdolna do podejmowania i rozwiązywania trudnych problemów jednostkowych i zbiorowych, ciągle doskonaląca siebie i techniki swojej pracy, ale jednocześnie gruntownie wykształcona, tzn. posiadająca szeroką wiedzę pedagogiczną, psychologiczną, społeczną i specjalistyczną, tzn. będzie właściwie przygotowana do pracy w: szkołach (pedagog-wychowawca świetlicy), internatach, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, ośrodkach i instytucjach pracy socjalnej.

Sylwetka absolwenta

Rewalidacja z Terapią Pedagogiczną

Trzyletnie studia licencjackie na kierunku *pedagogika* specjalność: *rewalidacja z terapią pedagogiczną* pozwalają na przygotowanie wychowawców i nauczycieli do pracy w szkołach specjalnych i masowych, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych i innych placówkach oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych przeznaczonych dla osób specjalnej troski, oraz pedagogiczno-terapeutycznych do pracy z dzieckiem ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się.

Absolwenci otrzymują dyplom z tytułem *licencjat* na kierunku *pedagogika* w zakresie *rewalidacji z terapią pedagogiczną*.

Przyjęty na specjalności plan studiów i program nauczania pozwala – poprzez realizację takich przedmiotów jak: filozofia, socjologia, pedagogika (w tym: ogólna, społeczna, porównawcza, opiekuńcza, specjalna, resocjalizacyjna, pracy), psychologia (w tym: ogólna, rozwojowa, kliniczna, społeczno-wychowawcza, twórczości) – na wyposażenie absolwentów w szeroką i rzetelną wiedzę pedagogiczno-psychologiczno-społeczną, umożliwiającą właściwe funkcjonowanie we współczesnej rzeczywistości. Pozwala również wyposażyć studiujących w wiedzę i umiejętności współcześnie konieczne – język obcy, obsługę komputera, treści dotyczące wychowania zdrowotnego, ekologii, metodologii badań.

Bardzo ważnym elementem toku studiów, jest właściwa realizacja bloku przedmiotów związanych ze specjalnością. Mają one charakter teoretyczny i praktyczny. Do przedmiotów teoretycznych pozwalających na zdobycie odpowiedniej wiedzy w zakresie rewalidacji i terapii pedagogicznej należą: psychologia kliniczna, psychologiczne podstawy oddziaływań rewalidacyjnych, psychologia osób z trudnościami w uczeniu się, edukacja integracyjna, pedagogika osób z niepełnosprawnością umysłową, pedagogika osób ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, logopedia, poradnictwo pedagogiczne. Tak określona wiedza teoretyczna umożliwia wprowadzenie przedmiotów o charakterze praktycznym zadaniem, których jest wyposażenie absolwentów w umiejętności pozwalające na prowadzenie działalności wychowawczej, dydaktycznej i korekcyjnej z osobami niepełnosprawnymi oraz dziećmi ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Służy temu studiowanie grupy metodyk jak: metodyka nauczania i wychowania osób z niepełnosprawnością umysłową, metodyka pracy korekcyjno-kompensacyjnej z dziećmi ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, metody wspomagania osób niepełnosprawnych, metodyka zajęć pozalekcyjnych z dziećmi i młodzieżą o obniżonej sprawności umysłowej, oraz takich przedmiotów jak: trening interpersonalny, umiejętności komunikacyjne nauczyciela w edukacji specjalnej i integracyjnej. Absolwent rewalidacji z terapią pedagogiczną posiada również rozległą wiedzę, umożliwiającą mu właściwe przygotowanie do pracy dydaktycznej. Składają się na nią zagadnienia dotyczące: zintegrowanej edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, edukacji środowiskowej, matematycznej, polonistycznej, plastycznej, muzycznej, technicznej, motorycznej.

Bardzo ważnym elementem planu studiów jest śródroczna i ciągła praktyka pedagogiczna, w trakcie której następuje doskonalenie i weryfikacja wiedzy teoretycznej jak również nabywanie nowych umiejętności praktycznych. Przedmiotami niewątpliwie wzbogacającymi warsztat pracy absolwenta są: kultura języka polskiego i pedagogika zabawy.

Absolwent rewalidacji z terapią pedagogiczną, posiada następujące kompetencje:

- szeroką wiedzę teoretyczną, pozwalającą na właściwe rozumienie problemów osób niepełnosprawnych oraz możliwości ich rewalidacji;
- umiejętności rozpoznawania i diagnozowania specyficznych trudności w uczeniu się (w aspekcie pedagogicznym) oraz programowanie pracy terapeutycznej;
- umiejętność stosowania różnorodnych metod i technik rewalidacyjnych i terapeutycznych;
- umiejętność organizacji zajęć pozalekcyjnych z uczniami niepełnosprawnymi;
- umiejętność prowadzenia zajęć korekcyjno-kompensacyjnych z dziećmi ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się;
- pełne przygotowanie do pracy dydaktycznej z dziećmi niepełnosprawnymi;
- umiejętności komunikacyjne charakterystyczne dla nauczyciela w edukacji specjalnej i integracyjnej;
- predyspozycje do podejmowania samokształcenia, doskonalenia swojej wiedzy i umiejętności.

Absolwent rewalidacji z terapią pedagogiczną to właściwie wykształcony pedagog-terapeuta, nauczyciel i wychowawca placówek specjalnych: kreatywny, innowacyjny, doskonalący siebie i techniki swojej pracy, posiadający rozległą wiedzę ogólną i specjalistyczną.

Sylwetka absolwenta

Resocjalizacja i Profilaktyka Społeczna

Trzyletnie studia licencjackie na kierunku *pedagogika*, specjalność: *resocjalizacja i profilaktyka społeczna* pozwalają na przygotowanie kadr do prowadzenia działalności wychowawczej i resocjalizacyjnej w placówkach oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych.

Absolwenci otrzymują dyplom z tytułem *licencjat* na kierunku *pedagogika* w zakresie *resocjalizacji i profilaktyki społecznej*.

Przyjęty na specjalności plan studiów i program nauczania pozwala – poprzez realizację takich przedmiotów jak: filozofia, socjologia, pedagogika (tym: ogólna, społeczna, porównawcza, opiekuńcza, specjalna, resocjalizacyjna, pracy), psychologia (w tym: ogólna, rozwojowa, kliniczna, społeczno-wychowawcza, twórczości) – na wyposażenie absolwentów w szeroką i rzetelną wiedzę pedagogiczno-psychologiczno-społeczną, umożliwiającą właściwe funkcjonowanie we współczesnej rzeczywistości. Pozwala również wyposażyć studiujących w wiedzę i umiejętności współcześnie konieczne – język obcy, obsługę komputera, treści dotyczące wychowania zdrowotnego, ekologii, metodologii badań.

Bardzo ważnym elementem toku studiów, jest właściwa realizacja bloku przedmiotów związanych ze specjalnością. Mają one charakter teoretyczny i praktyczny. Do przedmiotów teoretycznych pozwalających na zdobycie pełnego rozeznania w problematyce resocjalizacji należą: pedagogika resocjalizacyjna, psychologia kliniczna, psychologia niedostosowania społecznego, podstawy pomocy psychologicznej, prawne podstawy resocjalizacji, patologia społeczna, podstawy psychiatrii, wiktymologia, pedagogika postpenitencjarna. Tak określona wiedza teoretyczna pozwala na wprowadzenie przedmiotów o charakterze praktycznym, zadaniem których jest wyposażenie absolwentów w umiejętności dotyczące: właściwego diagnozowania i rozwiązywania problemów wychowawczych, prowadzenia działań profilaktycznych i poradniczych, realizacji zajęć z zastosowaniem specjalistycznych technik wychowania resocjalizacyjnego. Służy temu studiowanie takich przedmiotów jak: diagnostyka w wychowaniu resocjalizacyjnym, profilaktyka społeczna, metodyka wychowania resocjalizacyjnego, techniki w wychowaniu resocjalizacyjnym, poradnictwo w resocjalizacji, podstawy komunikacji interpersonalnej.

Przedmiotami niewątpliwie wzbogacającymi warsztat pracy absolwenta resocjalizacji i profilaktyki społecznej są: kultura języka polskiego, literatura dla dzieci i młodzieży, metodyka organizacji czasu wolnego, gerontologia społeczna.

Ważnym elementem toku studiów jest śródroczna i ciągła praktyka pedagogiczna. Odbywa się ona w placówkach prowadzących pracę resocjalizacyjną i profilaktyczną. Absolwent ma możliwość poznać funkcjonowanie tych placówek, jak również poprzez hospitację i samodzielne prowadzenie zajęć, zdobyć nową wiedzę, zweryfikować posiadaną, poznać praktyczną stronę pracy wychowawcy młodzieży niedostosowanej społecznie.

Absolwent resocjalizacji i profilaktyki społecznej posiada następujące kompetencje:

- szeroką wiedzę teoretyczną umożliwiającą właściwą interpretację zjawisk społecznych i sytuacji wychowawczych;
- umiejętności stawiania diagnoz dotyczących jednostek, grup, społeczności;
- umiejętność podejmowania działań o charakterze profilaktycznym, skutecznie przeciwdziałających powstawaniu niepożądanych zjawisk społecznych;
- umiejętność skutecznego rozwiązywania problemów dzieci, młodzieży, dorosłych;
- umiejętność stosowania różnorodnych technik wychowania resocjalizacyjnego;
- umiejętność atrakcyjnej organizacji czasu wolnego;
- umiejętność pracy z indywidualnym przypadkiem, grupą i w środowisku;
- umiejętność komunikacji społecznej;
- predyspozycje do podejmowania samokształcenia, doskonalenia swojej wiedzy i umiejętności.

Absolwent resocjalizacji i profilaktyki społecznej to osoba kreatywna, wrażliwa na problemy społeczne, kompetentna, zdolna do podejmowania i rozwiązywania trudnych problemów jednostkowych i zbiorowych, ciągle doskonaląca siebie i techniki swojej pracy, ale jednocześnie gruntownie wykształcona, to jest posiadająca szeroką wiedzę pedagogiczną, psychologiczną i specjalistyczną. Rodzaj, charakter i zakres przygotowania upoważnia go do pracy w: zakładach poprawczych, zakładach wychowawczych, pogotowiacz opiekuńczych, ośrodkach kuratorskich, w jednostkach prewencyjnych policji, policyjnych izbach dziecka (wychowawca, pedagog), ale również w domach dziecka (wychowawca), szkołach (pedagog) i innych instytucjach prowadzących działalność z zakresu resocjalizacji i profilaktyki społecznej.

Resocjalizacja i Profilaktyka Społeczna

STUDIA 3- LETNIE STACJONARNE PIERWSZEGO STOPNIA

I rok, semestr I

Lp	Kod	Przedmiot	Wykł.	Ćwicz.	Forma zal.	Punkty ECTS
	08.1-3P-RPS-A1-F1	Wybrane zagadnienia filozofii	15	15	z.o.	5
	09.1-3P-RPS-A5-JO1,2	Język obcy		30	Egz.II	6
	16.1-3P-RPS-A7-WF1,2	Wychowanie fizyczne		30	Zal.	
	12.9-3P-RPS-B11-BR1	Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania	15	15	Egz.I	7
	14.4-3P-RPS-B16-WPPS1	Wprowadzenie do psychologii	15	15	Egz.I	7
	05.0-3P-RPS-B13-WPP1	Wprowadzenie do pedagogiki	15	15	Egz.I	5
	15.4--3P-RPS-D60-PB1	Przysposobienie biblioteczne i elementy informacji naukowej		5	Zal.	
		BHP	4		Zal.	

Razem godzin: 189	64	125		30
-------------------	----	-----	--	----

I rok, semestr II

Lp	Kod	Przedmiot	Wykł.	Ćwicz.	Forma zal.	Punkty ECTS
	14.2-3P-RPS-A2-WPS2	Wprowadzenie do socjologii	30	30	z.o.	3
	09.1-3P-RPS-A5-JO1,2	Język obcy		30	Egz.II	5
	16.1-3P-RPS-A9-WF1,2	Wychowanie fizyczne		30	Zal.	
	14.4-3P-RPS-B17-PSR1	Psychologia rozwojowa i osobowości	15	15	Egz.II	7
	08.3-3P-RPS-B12-HW2	Historia wychowania	15	15	Egz.II	7
	15.0-3P-RPS-C29-ME2	Media w edukacji	15	15	z.o.	3
	05.7-3P-RPS-D34-POP2	Pedagogika opiekuńcza	30	30	z.o.	5
Razem godzin: 300			120	180		30

II rok, semestr III

Lp	Kod	Przedmiot	Wykł.	Ćwicz.	Forma zal.	Punkty ECTS
	05.9-3P-RPS-A3-MBP3	Metody badań pedagogicznych	15	30	Egz. III	6
	08.1-3P-RPS-A4-EZ3	Etyka zawodowa	15		zal	3
	05.1-3P-RPS-B15-PDO3	Podstawy dydaktyki ogólnej	15	15	Egz.III	6
	05.9-3P-RPS-B19-PSP3	Pedagogika społeczna	15	15	Egz.III	6

	12.2-3P-RPS-D53-PSKL3	Psychologia kliniczna	30	30	z.o.	5
	11.3-3P-RPS-A7-I3	Informatyka		30	z.o.	4
Razem godzin: 210			90	120		30

II rok, semestr IV

Lp	Kod	Przedmiot	Wykł.	Ćwicz.	Forma zal.	Punkty ECTS
	05.9-3P-RPS-A6-PW4	Przedmiot do wyboru:- psychiatria sądowa psychologia rodziny	30			2
	05.7-3P-RPS-B14-TPW4	Teoretyczne podstawy wychowania	15	15	Egz.IV	3
	14.2-3P-RPS-B18-SW4	Socjologia wychowania	15	15	z.o.	2
	05.0-3P-RPS-B20-PPR4	Pedagogika pracy	15	15	z.o.	1
	12.7-3P-RPS-C27-EZ4	Edukacja zdrowotna	15	15	z.o.	1
	14.9-3P-RPS-D28-PAT4	Patologie społeczne	15	15	z.o.	1
	05.6-3P-RPS-B35-PSC4	Pedagogika specjalna	30	30	z.o.	2
	05.6-3P-RPS-36-PRS4	Pedagogika resocjalizacyjna	30	30	Egz.IV	3
	14.4-3P-RPS-D37- PSNS4	Psychologia niedostosowania społecznego	30	30	Egz.IV	4
	10.9-3P-RPS-D38- PRPR4	Prawne podstawy resocjalizacji	30	30	Egz.IV	3
	05.6-3P-RPS-D39- DWR4,5	Diagnostyka w wychowaniu resocjalizacyjnym	15	30	Egz.V	3
	14.9-3P-RPS-D40- PRS4,5	Profilaktyka społeczna	15	15	Egz.V	3
	05.9-3P-RPS-D55- SEM4,5,6	Seminarium dyplomowe		15	zal	2

		Razem godzin: 480	225	255		30
--	--	-------------------	-----	-----	--	----

III rok, semestr V

Lp	Kod	Przedmiot	Wykł.	Ćwicz.	Forma zal.	Punkty ECTS
	05.6-3P-RPS-D39-DWR4,5	Diagnostyka w wychowaniu resocjalizacyjnym	15	30	Egz.V	4
	14.9-3P-RPS-D40-PRS4,5	Profilaktyka społeczna	30	15	Egz.V	4
	05.6-3P-RPS-D41-MPP5	Metodyka pracy profilaktycznej	15	30	Egz.V	4
	05.6-3P-RPS-D42-MWR5	Metodyka wychowania resocjalizującego	30	30	Egz. V	4
	05.6-3P-RPS-D44-STWR5,6	Socjotechniki w wychowaniu resocjalizacyjnym		30	z.o.	2
	05.6-3P-RPS-D45-PTWR5,6	Psychotechniki w wychowaniu resocjalizacyjnym		30	z.o.	2
	05.6-3P-RPS-D46-KTWR5,6	Kulturotechniki w wychowaniu resocjalizacyjnym		30	z.o.	2
	15.9-3P-RPS-D52-TIPM5,6	Trening interpersonalny i mediacja		30	z.o.	2
	14.9-3P-RPS-D54-PAT5	Patologia społeczna	30	30	z.o.	3
	05.9-3P-RPS-D55-SEM4,5,6	Seminarium dyplomowe		30	zal	3
Razem godzin: 375			120	255		30

III rok, semestr VI

Lp	Kod	Przedmiot	Wykł.	Ćwicz.	Forma zal.	Punkty ECTS
	05.0-3P-RPS-D43-MOCW6	Metodyka organizacji czasu wolnego	15	60	z.o.	2
	05.6-3P-RPS-D44-STWR5,6	Socjotechniki w wychowaniu resocjalizacyjnym		30	z.o.	2
	05.6-3P-RPS-D45-PTWR5,6	Psychotechniki w wychowaniu resocjalizacyjnym		30	z.o.	2
	05.6-3P-RPS-D46-KTWR5,6	Kulturotechniki w wychowaniu resocjalizacyjnym		30	z.o.	2
	05.6-3P-RPS-D47-RSO6	Resocjalizacja w środowisku otwartym	30	30	Egz.VI	5
	05.6-3P-RPS-D48-PPOS6	Pedagogika postpenitencjarna	30	30	z.o.	2
	05.6-3P-RPS-D49-PRR6	Poradnictwo w resocjalizacji	30	30	Egz.VI	5
	10.9-3P-RPS-D50-WIK6	Wiktymologia	30	30	z.o.	2
	15.0-3P-RPS-D51-KS6	Komunikacja społeczna		30	z.o.	2
	15.9-3P-RPS-D52-TIPM5,6	Trening interpersonalny i mediacja		30	z.o.	2
	05.9-3P-RPS-D55-SEM4,5,6	Seminarium dyplomowe		30	zal	3
	05.9-3P-RPS-D56-PC	Praktyka ciągła		8 tyg.	zal	1
Razem godzin: 495			135	360		30

Ogółem 2049

Grupa A. Przedmioty kształcenia ogólnego

08.1–3P–RPS–A1–WZF1

Wybrane zagadnienia filozofii

Liczba godzin i formy zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr I)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Janusz Sytnik-Czetwertyński

Punkty ECTS: 5

Treści kształcenia:

1. Filozofia – najogólniejsza wiedza o przyrodzie i człowieku

Filozofia jako uogólnienie nauk szczegółowych i rozwoju społecznego. Idealizm i materializm filozoficzny. Materia i jej struktura, czas i przestrzeń. Kauzalizm, rozwój i postęp, ewolucjonizm. Determinizm, konieczność i wolność. Krytyka teleologii.

2. Wybrane zagadnienia filozofii kognitywnej

Teorie wiedzy, jej przedmiotu i źródeł. Racjonalizm, aprioryzm i empiryzm. Poznanie doświadczalne i teoretyczne. Praktyka. Klasyczna i nieklasyczne teorie prawdy. Poznanie jako proces weryfikacji i falsyfikacji. Hipotetyzm. Paradygmatyczność wiedzy. Konwencjonalizm i empiryzm logiczny.

3. Filozoficzne i metodologiczne zagadnienia fizyki

Naukoznawstwo. Metody i prawa nauk przyrodniczych. Fizyka doświadczalna i teoretyczna, eksperymenty naukowe i metody matematyczne. Teorie fizyczne nadrzędne i pochodne. Zastosowania fizyki oraz jej wzajemny związek z naukami technicznymi i techniką.

Literatura:

1. Cackowski Z.: Zasadnicze zagadnienia filozofii, Warszawa 1989
2. Legowicz J.: Zarys historii filozofii. Elementy doksografii, Warszawa 1964
3. Miś A.: Główne nurty filozofii współczesnej, Warszawa 1992

4. Opara S.: Filozofia: Współczesne zagadnienia i kierunki. Podręcznik akademicki, Warszawa 1999
5. Tempczyk M.: Fizyka a świat realny: elementy filozofii fizyki, Warszawa 1986
6. Tempczyk M.: Świat harmonii i chaosu, Warszawa 1995
7. Tempczyk M.: Fizyka najnowsza, Kraków 1998

14.7–3P– RPS– A2–AK4

Antropologia kulturowa

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Halina Mielicka

Punkty ECTS: 4

Cele kształcenia:

Zaangażowanie studentów do dyskusji nad istniejącymi we współczesnych społeczeństwach różnicami kulturowymi. Wyjaśnienie reguł kontrowersyjnego endocentryzmu i skutków braku tolerancji wobec inności kulturowych. Analiza mechanizmów związanych z postawami wobec wartości oraz funkcjonowaniem struktur takich instytucji jak: rodzina oraz inne kategorie społeczne związane z pokrewieństwem.

Treści kształcenia:

Rodzaje i odmiany antropologii. Prezentacja podstawowych orientacji teoretycznych antropologii kulturowej – pokazanie człowieka jako twórcy i konsumenta kultury. Kultura jako przedmiot badań teoretycznych i praktycznych (terenowych, jakościowych). Wyjaśnienie sposobów oddziaływania kultury na życie społeczne, wzorów kultury oraz związku kultury z integracją społeczną. Kultura a natura. Spór o naturę ludzką. Ważniejsze teorie interpretacji kultury. Strukturalne i funkcjonalne analizy procesów kulturowych. Kultura a osobowość. Aksjologiczne podstawy i klasyfikacja kultury. Tradycja i zmiana w kulturze. Wprowadzenie do zagadnień kultury pierwotnej, kultury mitu, magii, religii, kultury lokalnej, regionalnej, narodowej i masowej oraz dynamiki przemian

kulturowych. Kultury lokalne i kultura uniwersalna. Główne zjawiska i przemiany w kulturze współczesnej.

Literatura:

1. Mrozek – Dumasowska M.: Człowiek w labiryncie magii, Warszawa 1990
2. Nowicka E.: Świat człowieka – świat kultury. Systematyczny wykład problemów antropologii kulturowej, Warszawa 1997
3. Olszewska – Dyoniziak B.: Człowiek – kultura – osobowość. Wstęp do klasycznej antropologii kultury, Kraków 1991
4. Sulima R.: Antropologia codzienności, Kraków 2000
5. Szyjewski A.: Etnologia religii, Kraków 2001
6. Wencel A. (red.): Wiedza o kulturze, Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów, cz. 1, Warszawa 1995

14.2-3P-RPS-A2-WPS2

Wprowadzenie do socjologii

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Halina Mielicka

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia:

Zapoznanie studentów z wybranymi zagadnieniami analizy socjologicznej. Pokazanie związku między socjologią, pedagogiką i filozofią społeczną.

Treści kształcenia:

Wprowadzenie do teorii i pojęć współczesnej socjologii. Różnorodność teoretycznych interpretacji takich zagadnień jak: funkcjonowanie społeczeństwa, jego struktura, funkcje, instytucje i główne procesy zachodzące w makrostrukturach oraz mikrostrukturach społecznych. Omówienie istoty takich zjawisk jak: interakcjonizm symboliczny, endo-metodologia, socjologia fenomenologiczna,

liberalizm, etatyzm, społeczeństwo obywatelskie, społeczeństwo informatyczne. Niektóre aspekty funkcjonowania wybranych systemów aksjonormatywnych – ich rola w procesie socjalizacji. Miejsce socjologii w systemie nauk i strukturze nauk społecznych, zależności między socjologią i pedagogiką. Wyznaczenie granic zainteresowań socjologii ogólnej wraz z perspektywami dalszego jej rozwoju. Koncepcje osobowości grup społecznych, kultury. Zjawisko konformizmu i nonkonformizmu.

Literatura:

1. Mielicka H.: Podstawy socjologii. Mikrostruktury społeczne, Kielce 2002
2. Turowski J.: Socjologia. Wielkie struktury społeczne, Lublin 1994
3. Turowski J.: Socjologia. Małe struktury społeczne, Lublin 1993
4. Szczepański J.: Elementarne pojęcia socjologii, Warszawa 1977
5. Kosiński S.: Socjologia ogólna. Zagadnienia podstawowe, Warszawa 1987
6. Sztompka P.: Socjologia. Analiza społeczeństwa, Kraków 2002

08.1.–3P–RPS–A4–E2

Etyka

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Janusz Sytnik-Czterwertyński

Punkty ECTS: 1

Cele kształcenia:

Etyka zakłada następujące cele:

- poznanie podstawowych wartości, w ich układzie hierarchicznym, a także norm postępowania wraz z ich interioryzacją,
- kształcenie osobistych postaw etycznych, takich jak: sumienność, prawość, odpowiedzialność za kształt własnego życia poprzez ustawiczne doskonalenie – samokształcenie, samowychowanie,
- dorastanie do mistrzostwa w pełnionej roli społecznej, innowacja i kreatywność,

- pogłębianie umiejętności współżycia społecznego: gotowość do dialogu, tolerancji, asertywna ingerencja wychowawcza, poczucie odpowiedzialności za innych, za klimat w środowisku pracy; wzajemny szacunek, zaufanie, chęć niesienia pomocy potrzebującym, troska o dobro społeczne,
- zdecydowane i konsekwentne dystansowanie się do wszelkich patologii i wszelkiego rodzaju demoralizacji.

Treści kształcenia:

Etyka jako dyscyplina filozoficzna-normatywna – oparta na ludzkim rozumie i doświadczeniu, obejmuje całokształt zagadnień związanych z ludzkim życiem rozpatrywanym w aspekcie jego samorealizacji.

W związku z tym określa ona podstawowe wartości (dobro – zło), normy, oceny i sankcje, odwołuje się do prawa naturalnego oraz pozytywnego, ukazując różne możliwości interpretacyjne w ramach poszczególnych systemów filozoficznych czy światopoglądowych.

W aspekcie indywidualnym etyka w szczególności zajmuje się godnością ludzkiej osoby, wartością i sensem życia, prawami przysługującymi każdemu człowiekowi, sumieniem, doskonałością moralną, wolnością i odpowiedzialnością.

W aspekcie społecznym etyka zajmuje się normami życia małżeńskiego i rodzinnego (odpowiedzialne rodzicielstwo), ustala normy etosu zawodowego, mówi o zasadach życia społecznego (uczestnictwo, solidarność zawodowa, dobro społeczne, ochrona środowiska). Rozpatruje również patologię życia społecznego.

Literatura:

1. Adamski F., Tchórzewski A.M. (red.): Edukacja wobec problemów moralnych współczesności, Kraków 1999
2. Stróżewski W.: W kręgu wartości, Kraków 1992
3. Gogacz M.: Ku etyce chronienia osób. Wokół podstaw etyki, Warszawa 1991
4. Styczeń T.: Wprowadzenie do etyki, Lublin 1993
5. Ślipko T.: Zarys etyki ogólnej, Kraków 2002

08.1–3P–RPS–A5–L1

Logika

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 15 godz. (semestr I)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Andrzej Bogaj

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia:

- Poznanie podstawowych zagadnień poprawnego rozumowania i wnioskowania.
- Kształtowanie umiejętności posługiwania się pojęciami naukowymi.
- Nabywanie kompetencji samodzielnego wnioskowania.

Treści kształcenia:

1. Charakterystyka ogólna logiki: objaśnienie terminu; działy logiki (semiotyka, semantyka, syntaktyka, pragmatyka), logiczna teoria języka; miejsce logiki w systemie nauk.
2. Język a wypowiedź językowa: podział języków na naturalne, sztuczne, sformalizowane; wypowiedź językowa i jej funkcje (ekspresyjna, perswazyjna-sugestyjna, opisowa, performatywna, racjonalna).
3. Zagadnienia dotyczące nazwy: pojęcie nazwy, desygnat nazwy, relacja oznaczania, treść i zakres nazwy, klasyfikacja nazw, stosunki zakresowe między nazwami.
4. Klasyczny rachunek zdań: pojęcie zdania logicznego, wartościowanie wypowiedzi, język rachunku zdań – zmienne zdaniowe, funktory i formuły, rodzaje funktorów, zapisywanie zdań mowy potocznej za pomocą schematów będących formułami rachunku zdań, tautologie klasycznego rachunku zdań.
5. Rachunek kwantyfikatorów: pojęcie formy zdaniowej, spełnianie form zdaniowych jednoargumentowych, rodzaje kwantyfikatorów, zdania ogólne i egzystencjalne, zapisywanie mowy potocznej za pomocą schematu rachunku kwantyfikatorów.
6. Definicje: człony definicji, podział definicji, błędy związane z definicjami.
7. Wnioskowania: dedukcyjne, uprawdopodobniające (redukcyjne, indukcyjne, przez analogię).

Literatura:

1. Omyła M.: Logika. Wybrane zagadnienia, WSiP, 1980 i nast. wydania
2. Kotarbiński T.: Elementy teorii poznania, logiki formalnej i metodologii nauk, Wyd. PAN, Warszawa 1990
3. Ziemiński Z.: Logika praktyczna, PWN, Warszawa 1987
4. Stanosz B.: Ćwiczenia z logiki, PWN, Warszawa 1980 i wyd. następne
5. Kmita J.: Wykłady z logiki i metodologii nauk, PWN, Warszawa 1973 i wyd. następne

05.9–3P–RPS–A6–MEB5

Metodologia badań

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. zw. dr hab. Andrzej Bogaj

Punkty ECTS: 3,5

Cele kształcenia:

Zapoznanie studentów z zagadnieniami teoretycznymi, ogólnometodologicznymi z zakresu metod i technik badawczych stosowanych w naukach społecznych (w tym na użytek pedagogiki). Nabycie przez studentów umiejętności prawidłowego formułowania problemów badawczych, hipotez, ustalania zmiennych i dobierania wskaźników. Poznanie podstawowych reguł konstrukcyjnych związanych z budową narzędzi badawczych. Umiejętne (wybiórcze i krytyczne) studiowanie literatury pedagogicznej.

Wykorzystanie wiedzy metodologicznej w doborze metod, konstruowaniu narzędzi, jak i w samodzielnym przygotowaniu koncepcji badań empirycznych. Umiejętne dokonywanie analizy ilościowej i jakościowej zebranego materiału empirycznego.

Treści kształcenia :

Zapoznanie studentów z programem i podstawową literaturą przedmiotu. Ogólne wprowadzenie w problematykę i cele metodologii. Przybliżenie podstawowych pojęć. Znaczenie wiedzy i umiejętności metodologicznych w procesie studiów oraz w pracy zawodowej pedagoga i nauczyciela. Układ i struktura pracy magisterskiej. Wstęp do metodologii badań pedagogicznych. Podstawowe pojęcia. Typy badań pedagogicznych. Rola teorii w badaniach

pedagogicznych .zasady badań pedagogicznych . Praca badawcza nauczyciela. Moralne aspekty badań pedagogicznych. Struktura procesu badawczego w badaniach dia-gnostycznych i weryfikacyjnych. Problem badawczy. Hipoteza badawcza. Zmienne i wskaźniki. Definiowanie pojęć. Rodzaje definicji. Próba samodzielnego formułowania proble-mów badawczych, hipotez oraz operacjonalizacji zmiennych. Etapy badań pedagogicznych. Analiza kolejnych czynności w procesie badawczym. Charakterystyka etapów badań pedagogicznych. Dobór próby w badaniach pedagogicznych. Badania pilotażowe. Opraco-wanie modelu operacyjnego badań. Analiza różnych koncepcji badawczych na podstawie sprawozdań z badań empirycznych. Eksperyment pedagogiczny. Techniki eksperymentalne. Użyteczność badań eksperymentalnych. Błędy w badaniach eksperymentalnych. Badania quasi – eksperymentalne. Metoda sondażu. Wymagania stawiane metodzie sondażu. Ro-dzaje pytań kwestionariuszowych. Techniki metody sondażu: ankieta i wywiad. Źródła błędów w badaniach sondażowych. Obserwacja w badaniach sondażowych. Rodzaje obserwacji. Techniki obserwacyjne. Warunki i zalety poprawnej obserwacji. Przedmiot obserwacji. Granice poznawcze obserwacji. Tworzenie scheduły obserwacyjnej. Badanie efektywności kształcenia. Testy osiągnięć szkolnych i ich zastosowanie. Rodzaje testów i zadań testowych. Cechy testów osiągnięć szkolnych. Konstruowanie testu. Ilościowa analiza zadań testowych. Metoda socjometryczna. Charakterystyka metody socjometrycznej. Techniki socjometryczne: technika moreno, technika „zgadnij kto?”, plebiscyt życzliwości i niechęci, technika szeregowania rangowego. Opracowanie i analiza danych socjometry-cznych. Ograniczenia poznawcze metody socjometrycznej. Skale postaw i ocen. Skala likerta, skala thurstone’a, skalogram guttmanna. Rodzaje skal ocen i ich zastosowanie. Konstruowanie skal. Błędy popełniane przy ocenianiu. Źródła błędów w ocenie. Analiza dokumentów. Rodzaje dokumentów Techniki analizy dokumentów. Analiza wytworów (wypracowań, dzienników, rysunków). Metoda dialogowa (rozmowa). Warunki poprawności metody dialogowej. Techniki metody dialogowej. Błędy w stosowaniu metody dialogowej. Metoda biograficzna. Charakterystyka metody biograficznej. Odmiany metody biograficznej: metoda monograficzna, metoda indywidualnych przypadków. Zalety i wady metody biograficznej.

Literatura:

1. Brzeziński J.: Metodologia badań psychologicznych, Warszawa 2003
2. Dutkiewicz W.: Podstawy metodologii badań – do pracy magisterskiej i licencjackiej z pedagogiki, Kielce 2001
3. Łobocki M.: Metody i techniki badań pedagogicznych, Kraków 2000

4. Pilch T., Bauman T.: Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe, Warszawa 2002
5. Zaczyński W.: Praca badawcza nauczyciela, Warszawa 1995

11.3–3P–RPS–A07–I1

Informatyka

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr I)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Ryszard Błaszkiwicz, prof. dr hab. Jerzy Stamirowski

Punkty ECTS: 4

Cele kształcenia:

Zapoznanie z historią rozwoju informatyki, podstawowych pojęć oraz zmian w za-kresie sprzętu komputerowego i oprogramowania. Uzyskanie umiejętności gromadzenia i przetwarzania danych, wykonywania obliczeń i prezentacji graficznej uzyskanych wyników.

Wykształcenie umiejętności korzystania zasobów informatycznych dostępnych w sieciach komputerowych w szczególności w Internecie. Poznanie zaawansowanych metod wyszu-kiwania informacji w Internecie. Uświadomienie niebezpieczeństw i zagrożeń sieci komputerowych. Nabycie umiejętności tworzenia własnych witryn internetowych. Zapo-znanie ze sposobami komputerowych prezentacji multimedialnych.

Treści kształcenia:

System informacyjny: budowa i funkcje. Przygotowanie komputera do wykonania określonej klasy zadań: podstawowe operacje systemowe na przykładzie systemu operacyjnego Windows – instalowanie systemu, konfigurowanie systemu, operacje na pli-kach. Programy użytkowe. Funkcje programu i jego przygotowanie do tworzenia doku-mentów i aplikacji na przykładzie pakietu MS Office 2000. Wyszukiwanie, prezentacja i upo-wszechnianie informacji. Problemy obliczeniowe w zagadnieniach pedagogicznych. Gromadzenie, wyszukiwanie i prezentacja informacji przy pomocy aplikacji bazodanowych

Przetwarzanie wyników pomiaru dydaktycznego przy pomocy programu MS Excel 2000. Dane i typy danych; algorytm i program. Wybrane możliwości automatyzacji procesów obliczeniowych z wykorzystaniem procedur obsługi zdarzeń formantów. Sortowanie i filtrowanie informacji. Tworzenie dokumentu tekstowego zawierającego znaki, symbole i obiekty dostępne w systemie MS Office 2000 (MS Word 2000, MS Excel 2000). Wyszukiwanie informacji w sieci INTERNET. Komunikowanie się z innymi użytkownikami sieci INTERNET i wymiana informacji przy pomocy poczty elektronicznej i grup dyskusyjnych. Umieszczanie w dokumentach MS Word 2000 informacji z sieci INTERNET. Przekształcanie dokumentu MS Word 2000 w dokument HTML. Omówienie metod umieszczania dokumentów na serwerach sieci INTERNET. Tworzenie scenariusza i prezentacji multimedialnej przy pomocy programu PowerPoint. Wykorzystanie w prezentacji informacji z sieci INTERNET (łączenie się z poziomu aplikacji z siecią INTERNET).

Baza danych i system zarządzania bazą danych. Podstawowe komponenty bazy danych na przykładzie aplikacji programu MS Access 2000. Relacje (tabele) w programie MS Access 2000 – tworzenie i łączenie przy pomocy kluczy. Wyszukiwanie z bazy danych informacji spełniającej wymagania użytkownika, przy pomocy kwerend tworzonych mechanizmem QBE. Istota kwerendy, jako czasowej tablicy dynamicznej. Komunikowanie się użytkownika z bazą danych przy pomocy interfejsu. Podstawowe metody tworzenia interfejsu użytkownika. Prezentacja wyników wyszukanych w bazie danych w postaci raportów. Możliwości komunikowania się bazy danych z siecią INTERNET oraz podstawowe informacje o bazodanowych aplikacjach internetowych.

Literatura:

1. Dyson P., Coleman P.: Windows 2000 Pl, Wyd. EXIT, 2000
2. Kopertowska M.: FrontPage 2000 HTML Podstawy, Tortech, 2001
3. Sokół M.: Tworzenie stron WWW. Ćwiczenia praktyczne, Helion 2000
4. Kopertowska M.: Ćwiczenia z PowerPointem zawansowane możliwości, Mikom, 2000
5. Cichosz P.: Systemy uczące się, WNT, 2000

09.1-3P-RPS-A5-JO1,2

Jezyk obcy

Liczba godzin i forma zajęć: 60 godz.

Forma zaliczenia: egzamin

Punkty ECTS: 6 (semestr I), 5 (semestr II)

Osoba odpowiedzialna za realizację programu języka angielskiego: mgr Justyna Kopycińska

Cel nauczania: Studenci rozwijają umiejętności komunikowania się w różnych sytuacjach życia codziennego oraz swoje sprawności językowe, poprzez stosowanie różnorodnych typów ćwiczeń oraz materiałów dodatkowych. Zapoznanie studentów z systemami edukacji, życiem codziennym, zwyczajami i kulturą krajów anglosaskich. Studenci poszerzą swój zasób słownictwa związanego z życiem codziennym. Zapoznają się również z podstawowym słownictwem w różnych kategoriach ze zwróceniem szczególnej uwagi na zagadnienia z dziedziny pedagogiki a dotyczące życia w rodzinie i społeczeństwie, oraz na wyrażenia niezbędne do posługiwania się najnowszymi zdobyczami techniki. Rozwijanie kompetencji językowej poprzez utrwalenie już poznanych oraz poznanie nowych struktur gramatycznych.

Tematyka zajęć (struktury gramatyczne):

Tematyka zajęć obejmuje: spędzanie czasu wolnego, uprawianie sportu, udzielanie informacji o sobie, opisywanie upodobań i uczuć, opowiadanie o doświadczeniach z przeszłości, udzielanie rad, systemy edukacji w Wlk. Brytanii i w USA, sposoby na efektywne uczenie się języków obcych, zwroty grzecznościowe w różnorodnych sytuacjach życia codziennego oraz zwroty używane na zajęciach językowych, opisywanie osób – opis podejrzanego, plany wakacyjne (+ pisanie pocztówki), ambicje i marzenia – plany – przeprowadzanie wywiadu ze sławną osobą, geografia świata – nazwy geograficzne a przedimek określony, robienie zakupów w domu towarowym – dyskusja na temat zmian w sposobie robienia zakupów, relacja z wypadku, najważniejsze rzeczy w życiu – upodobania, sugerowanie rozwiązań – planowanie wycieczki, podanie o pracę i interview, charakterystyka osób wykonujących różne zawody, opisywanie członków rodziny i relacji między nimi, opisywanie pomieszczeń, projektowanie miejsca pracy – technologia, posługiwanie się pieniędzmi, ludzie w polityce religii i życiu publicznym – co by było gdyby?, wypełnianie formularzy, projektowanie strony internetowej reklamującej miejsca warte odwiedzenia w regionie, zagadnienia związane z zanieczyszczeniem i ochroną środowiska, zapoznanie studentów z

obyczajami związanymi z obchodami różnych świąt (Hallowe'en, Guy Fawke's Day, Christmas, New Year's Day, Saint Valentine's Day, Easter). Zagadnienia gramatyczne z którymi studenci zapoznają się w toku kursu to: pytania ogólne i szczegółowe, czas Present Simple, czas Past Simple, czasowniki „have to/ must/ can” w opisie zobowiązań zakazów i nakazów, „should/ shouldn't” – udzielanie rad, Present Continuous w użyciu teraźniejszym i przyszłym, stopniowanie przymiotników, „to be going to/ would like to/ would prefer to” – intencje, czas Future Simple – wyrażenie przyszłości, przymiotniki zakończone na „-ing”(opisujące cechy) i na „-ed” (opisujące uczucia), porównanie czasów Present Perfect i Past Simple (przeszłość a teraźniejszość), przedimki określone i nieokreślony, pierwszy okres warunkowy, wyrażanie przeszłości – „used to”, czas Past Continuous – tło wydarzeń w przeszłości, forma gerundialna czasowników, „like” a „would like” – upodobania, strona bierna, zdania złożone łączone za pomocą „that/who/which”, czasy Present Perfect simple i Continuous – „niedokończona przeszłość”, czas zaprzeszyły – Past Perfect, mowa zależna, II okres warunkowy.

Literatura:

1. Basic Grammar in Use. Reference and practice for the students of English. R. Murphy, Cambridge Univ. Press, Cambridge 1993
2. English Puzzles. D. Case, Heinemann, Oxford 1990
3. English Vocabulary in Use. S. Redman, Cambridge Univ. Press, Cambridge 1997
4. English Grammar in Use. R. Murphy, Cambridge Univ. Press, Cambridge 1994
5. No Problem with English. B. Brandys, “ATI”, Bielsko-Biała.

Osoba odpowiedzialna za realizację programu języka francuskiego: mgr Teresa Korduba

Cele kształcenia:

osiągnięcie poziomu opanowania języka zapewniającego w miarę sprawną komunikację językową w sytuacjach życia codziennego,

kształcenie wszystkich sprawności językowych (czytanie, pisanie, rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu pisanego).

Treści kształcenia:

opanowanie struktur gramatycznych stosowanych do wyrażania podstawowych opinii w czasie teraźniejszym, przyszłym i przeszłym,

wzbogacenie słownictwa dotyczącego życia codziennego,

rozwijanie sprawności pisania w zakresie umożliwiającym staranie się o pracę, wypełnianie ankiet, redagowanie krótkich ogłoszeń prasowych,

poznawanie zwyczajów i kultury krajów frankofońskich.

Literatura:

1. Espaces (I, II) – Wydawnictwo Naukowe PWN – teksty i nagrania
2. Testez votre franais – Hanna Uzar
3. Francais – Repetytorium tematyczno – leksykalne – Mariusz Skoraszewski
4. Sylabus (2002 – 2005)

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia j. niemieckiego: mgr Jadwiga Kiec

Cele kształcenia:

Posługiwanie się językiem niemieckim w zakresie tematyki dnia codziennego oraz najbliższego otoczenia studenta. Rozwijanie kompetencji językowych zarówno aktywnych (mówienie, rozumienie) jak i biernych (czytanie i pisanie). Poszerzanie zasobu słownictwa i frazeologii. Umiejętność zadawania pytań, udzielania odpowiedzi na zadane pytania. Umiejętność wypowiadania sądów, ustosunkowania się do usłyszanych opinii. Wprowadzenie do korzystania z literatury odpowiadającej potrzebom kierunku jak również własnych za-interesowań. Umiejętność czytania, rozumienia i tłumaczenia prostych tekstów pedagogicznych.

Treści kształcenia:

Informowanie o zakazach i nakazach, opisywanie przebiegu dnia, oferty mieszkaniowe, opisywanie warunków mieszkaniowych, rezerwacja hotelu, uzyskiwanie informacji, pytanie o drogę i udzielanie takich informacji. Krótkie opisy krajów niemieckojęzycznych: granice, ich stolice, komunikacja, sąsiedzi, droga Niemiec do Zjednoczenia, problemy po zjednoczeniu Niemiec. Unia Europejska – korzyści dla Polski, ew. wady wstąpienia do Unii. Konflikt pokoleń. Zagrożenia chorobami cywilizacyjnymi. Problem bezrobocia. Problemy wychowania młodzieży – zagrożenia

nałogami (alkoholizm, narkotyki i inne). Wpływ mediów na rozwój i kształtowanie postaw młodzieży.

Materiał gramatyczny:

– fonetyka, ewentualnie jej korekta, zasady pisowni, akcent w wyrazach prostych i złożonych, intonacja zdań twierdzących, pytających i złożonych;

- czasowniki: posiłkowe, regularne i nieregularne, modalne, zwrotne, złożone rozdzielnie i nierozdzielnie;
- czasy: Praesens, Imperfekta, Perfekt;
- tryby: oznajmujący, rozkazujący;
- rzeczownik, rzeczowniki złożone;
- rodzajnik określony i nieokreślony;
- przeczenia: nein, nicht, kein;
- przymiotnik jako orzecznik oraz w formie przydawki; stopniowanie
- przyimki z datiwem, Akkusativem oraz zmienne;
- zaimki: osobowe, pytające, dzierżawcze, wskazujące;
- liczebnik: główny i porządkowy.

Składnia:

- budowa zdania głównego i złożonego (szyk prosty i przestawny);
- zdanie podrzędne: ze spójnikami: dass, weil, obwohl, wenn, damit

Literatura:

1. Themen Neu, część I i II, książka i ćwiczeniówka.
2. Grammatik? Kein Problem.
3. Ewa Maria Rostek. Repetytorium tematyczno-leksykalne. Cz. I i II, Bagros, 1995.
4. Kasety magnetofonowe do I i II części podręcznika.

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia języka rosyjskiego: mgr Beata Kowalska

Cele kształcenia:

Kształcenie umiejętności poprawnego posługiwania się językiem rosyjskim w sytuacjach życia codziennego, zapoznanie się z leksyką związaną z uczestnictwem w życiu kulturalnym, a także wykonywanym w przyszłości zawodem. Umiejętność czytania, rozumienia i tłumaczenia prostych tekstów pedagogicznych. Wykorzystywanie umiejętności językowych w kontaktach z osobami z krajów rosyjskojęzycznych.

Treści kształcenia:

Student i jego otoczenie (rodzina, przyjaciele, uczelnia, życie studenckie, relacje między-ludzkie).

Opis wyglądu zewnętrznego.

Formy życia kulturalnego (kino, teatr, muzeum, wystawa)

Rozwój zainteresowań (sport, film, książka, podróże i inne hobby).

Życie codzienne (nauka, zakupy, korzystanie z usług, choroby).

Psychika człowieka (cechy charakteru, osobowość).

Gałęzie i metody psychologii.

Zagrożenia współczesnej młodzieży (alkoholizm, narkomania, przemoc).

Konflikt pokoleń.

Problemy społeczne współczesnego świata (np. bezrobocie, wzrastająca przestępczość).

Literatura:

1. Fidyk M., Skup-Stundis T.: Nowe repetytorium z języka rosyjskiego, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999
2. Wierieszczagina I., Davajtie pogovorim... Teksty z życia codziennego z dialogami. WSiP, Warszawa 1995
3. Pado A.: Czytaj, piszi, govori! Podręcznik do języka rosyjskiego dla pierwszego roku filologii rosyjskiej i lektoratów, WSiP, Warszawa 1997

16.1–3P–RPS–A9–WF1,2,3,4

Wychowanie fizyczne

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 60 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: mgr Rafał Pawłowski

Punkty ECTS: –

Cele kształcenia i wychowania:

- Kształtowanie i utrwalanie prozdrowotnych i prosomatycznych postaw i nawyków.
- Zapewnienie optymalnego rozwoju sprawności fizycznej i umiejętności ruchowych każdego studenta w nawiązaniu do jego możliwości fizycznych i zdrowotnych.
- Realizacja sportowych, turystycznych i rekreacyjnych potrzeb i zainteresowań studentów.
- Wykorzystanie walorów wychowania fizycznego, sportu, turystyki w procesie wychowania do rekreacji.
- Działanie na rzecz rozwoju sportu akademickiego, rozwijanie współzawodnictwa sportowego.
- Prowadzenie prób sprawności fizycznej studentów w celu jej oceny i kształtowania umiejętności samokontroli.
- Kształcenie organizatorów sportu i turystyki jako przyszłych kadr dla potrzeb kultury fizycznej.

Treści dydaktyczne:

1. Wiedza:

- uświadamianie znaczenia aktywności ruchowej w życiu człowieka,
- wpływ wysiłku na poszczególne układy organizmu,
- zasady higienicznego trybu życia.

2. Umiejętności:

- znajomość ćwiczeń kształtujących postawę ciała,
- wybrane formy aktywności ruchowych, przydatne w treningu zdrowotnym, rekreacji.

3. Aktywność ruchowa:

- udział w różnorodnych ćwiczeniach fizycznych,
- udział w wybranych zajęciach fakultatywnych, treningach,
- udział w imprezach sportowych, turystycznych i rekreacyjnych,
- udział w obozach sportowych, turystycznych i rekreacyjnych.

05.9–3P–RPS–A10–PW6

Przedmiot do wyboru: Psychiatria sądowa

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 2

Cele kształcenia:

1. Zdobycie ogólnej wiedzy z zakresu psychiatrii klinicznej i jej działu – psychiatrii sądowej.
2. Zapoznanie się z przepisami kodeksu karnego, cywilnego i opiekuńczo-rodzinnego stosowanymi w sprawach oceny poczytalności, zdolności do czynności prawnych, w sprawach o ubezwłasnowolnienie, zdolności do wyrażania woli, przepisami dotyczący-mi leczenia uzależnień.
3. Wykorzystanie zdobytej wiedzy z orzecznictwa karnego i cywilnego w przyszłej pracy zawodowej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, placówkach resocjalizacyjnych, zakładach penitencjarnych, ośrodkach pomocy społecznej, domach pomocy społecznej itp. W celu zastosowania odpowiedniej terapii, pomocy medyczno-prawnej.

Treści kształcenia:

- I. Psychiatria kliniczna – Psychopatologia ogólna. Objawy. Zespoły. Zaburzenia. Choroby.
- II. Psychiatria sądowa: 1. Jako kierunek psychiatrii klinicznej, 2. Orzecznictwo karne: Kodeks karny; Poczytalność; Poczytalność ograniczona; Zniesienie poczytalności; Środki zabezpieczające. 3. Orzecznictwo cywilne: Kodeks cywilny; Kodeks rodzinno-opiekuń-czy;

Ubezważnowolnienie; Oświadczenie woli; Testament; Zdolność do zawarcia związku małżeńskiego.

- III. Orzecznictwo karne i cywilne: a) schizofrenia, b) choroby afektywne, c) psychozy organiczne, d) upośledzenie umysłowe, e) zespoły psychoorganiczne – otępienne, charakteropatyczne, f) uzależnienia (alkoholizm, narkomania, lekomania), g) zaburzenia osobowości, h) stany nagłe i wyjątkowe w psychiatrii, i) dewiacje.
- IV. Orzecznictwo w sprawach dla nieletnich.
- V. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

Literatura:

1. Gierowski J., Szymusik A.: Postępowanie karne i cywilne wobec osób zaburzonych psychicznie. Wybrane zagadnienia z psychiatrii, psychologii i seksuologii sądowej, Collegium Medicum UJ, Kraków 1996
2. Bilikiewicz A. (red.): Psychiatria dla studentów medycyny, PZWL, Warszawa 1992
3. Uszkiewicz L.: Zarys psychiatrii sądowej, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 1972
4. Dąbrowski S., Jaroszyński J., Pużyński S. (red.): Psychiatria, I/III, PZWL, Warszawa 1988
5. Bilikiewicz A., Pużyński S., Rybakowski J., Wciórka J. (red.): Psychiatria, I–II
6. Wiener J.M.: Medycyna behavioralna, (pierwsze wydanie polskie)
7. Rosehan D.L., Seligman M. EP. Psychopatologia, t. I–II
8. Pużyński S. (red.): Leksykon psychiatrii

Psychologia rodziny

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Irena Pufal

Zajęcia wymagane do zaliczenia przed rozpoczęciem przedmiotu: psychologia ogólna, rozwojowa, społeczna i kliniczna

Cele kształcenia: wiedza na temat funkcjonowania rodziny jako systemu społecznego potrzebna może być do zrozumienia funkcjonowania zarówno dzieci jak dorosłych, a także dostarczy informacji o możliwych formach pomocy psychologicznej.

Treści kształcenia: Rodzina jako system – cechy systemu: całościowość, podsystemy i relacje między nimi, granice, funkcje, struktura, ekwifinalność, adaptacyjność. Przygotowanie do założenia

rodziny w doświadczeniu społecznym młodych ludzi (znaczenie rodziny, kontaktów rówieśniczych, kręgu kulturowego). Psychologia miłości. Wybór współmałżonka. Czynniki determinujące powodzenie w małżeństwie (społeczne i psychologiczne). Relacje mąż–żona: role rodzinne, komunikacja w małżeństwie, psychologiczne aspekty życia seksualnego w małżeństwie. Relacje rodzice–dzieci: postawy rodzicielskie, style wychowania, komunikacja międzypokoleniowa, identyfikacja z rodzicami własne i przeciwnej płci. Relacje dziecko–dziecko: znaczenie rodzeństwa, wpływ kolejności urodzeń na psychikę dziecka, problem jedynactwa i rodzin wielodzietnych, relacje między rodzeństwem – współdziałanie, rywalizacja, konflikty. Problemy rodziny rozszerzonej: relacje z rodzicami i teściami, relacje dziadkowie – wnuki. Rodziny rekonstruowane (tzw. wielorodziny): przyrodnie rodzeństwo, macocha i ojczym. Problemy specjalne rodzin: człowiek chory w rodzinie, osoby starze, psychologia adopcji. Kontakt osób samotnych z rodziną pochodzenia. Formy doradztwa i terapii rodzin.

Literatura:

1. Brandon L.: Psychologia rodzaju, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002
2. Braun-Gałkowska M.: Psychologiczna analiza systemów rodzinnych osób zadowolonych i niezadowolonych z małżeństwa, TN KUL, Lublin 1992
3. Satir V.: Rodzina – tu powstaje człowiek, GWP, Gdańsk 2001
4. Wenning K.: Mężczyźni są z Ziemi i kobiety są z Ziemi, GWP, Gdańsk 2003
5. Wojciszke B.: Psychologia miłości, GWP, Gdańsk 1995

Grupa B. Przedmioty kierunkowe

12.9-3P-RPS-B11-BR1

Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr I)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Andrzej Jopkiewicz

Punkty ECTS: 7

Cele kształcenia: Przekazanie studentom wiedzy w zakresie biologicznych i medycznych aspektów rozwoju i wychowania. Rozbudzenie zainteresowania i poszukującej postawy studenta w stosunku do problemów biomedycznych człowieka, a zwłaszcza potrzeb zdrowotnych dziecka celem umiejętnego wiązania ewentualnych niepowodzeń szkolnych i trudności wychowawczych z problemami jego rozwoju i zdrowia.

Treści kształcenia: Morfologiczne i fizjologiczne zróżnicowanie człowieka. Podział i przebieg ontogenezy oraz rozwój struktury i funkcji poszczególnych tkanek i układów organizmu. Czynniki endo- i egzogenne rozwoju człowieka. Główne problemy zdrowotne dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych. Zdrowotne przyczyny i skutki niepowodzeń szkolnych. Metody kontroli procesów wzrastania i dojrzewania. Ocena czynnościowa jako wskaźnik stanu zdrowia.

Literatura:

1. Jopkiewicz A., E. Suliga: Biologiczne podstawy rozwoju człowieka, ITE, Radom-Kielce 2000
2. Jopkiewicz A.: Dziecko kieleckie. Normy rozwoju fizycznego, ITE, Radom-Kielce 2000
3. Malinowski A.: Wstęp do antropologii i ekologii człowieka, Wyd. UŁ, Łódź 1994
4. Mięśowicz I. (red.): Auksologia. Rozwój biologiczny człowieka i metody jego oceny od narodzin do dorosłości, Warszawa 2001
5. Turner J. S., D. B. Helms: Rozwój człowieka, WSiP, Warszawa 1999

14.4-3P-RPS-B16-WPPS1

Wprowadzenie do psychologii

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr I)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Aleksander Gorbatkow

Punkty ECTS: 7

Cele kształcenia: Cel ogólny: kształcenie podstaw rozwoju psychologicznych aspektów myślenia profesjonalno-pedagogicznego studentów oraz psychologicznych komponentów zawodowej wiedzy, umiejętności, nawyków. **Cele poznawcze:** a) wprowadzenie systemu pojęć koniecznych do tworzenia wiedzy o ogólnych prawidłowościach, którym podlega funkcjonowanie psychiczne

człowieka; b) uświadomienie studentom, iż ogólne prawidłowości funkcjonowania psychicznego mogą być modyfikowane przez wiek, płeć, inne indywidualne charakterystyki jednostki; **Cele praktyczne:** rozwijanie umiejętności stosowania wiedzy teoretycznej do rozwiązywania problemów typowych dla pracy pedagogicznej; **Cele wychowawcze:** budzenie wrażliwości na drugiego człowieka z uwzględnieniem jego odmienności związanej z uwarunkowaniami genetycznymi, kulturowymi i in.

Treści kształcenia: Miejsce psychologii w systemie nauk. Psychologia naukowa i przed-naukowa. Psychologia teoretyczna i praktyczna. Główne kierunki i koncepcje psychologii naukowej. Metody badań psychologicznych. Struktura i funkcje psychiki. Struktura i funkcje procesów poznawczych. Struktura i funkcje procesów emocjonalnych i motywacyjnych. Struktura i funkcje podstawowych czynności. Struktura i funkcje osobowości; wybrane koncepcje osobowości. Różnice indywidualne. Temperament; wybrane teorie i typologie temperamentu. Inteligencja; wybrane teorie i typologie inteligencji.

Literatura:

1. Strelau J. (red.): Psychologia, T. 1, 2. Gdańsk, 2000
2. Tomaszewski T. (red.): Psychologia ogólna, T. 1, 2, 3, 4. Warszawa, 1992, 1995
3. Włodarski Z., Matczak A.: Wprowadzenie do psychologii. Warszawa, 1987, 1992
4. Zimbardo P.G.: Psychologia i życie, Warszawa, 2002
5. Szewczuk W. (red.): Encyklopedia psychologii, Warszawa, 1998

14.4-3P-RPS-B17-PSR1

Psychologia rozwojowa i osobowości

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Irena Pufal

Punkty ECTS: 7

Zajęcia wymagane do zaliczenia przed rozpoczęciem przedmiotu: psychologia ogólna

Cele kształcenia: psychologia rozwoju człowieka jest przedmiotem grupy podstawowej, ma zatem przygotować system pojęć koniecznych do budowania wiedzy o zmianach rozwojowych jakie zachodzą w funkcjonowaniu psychicznym człowieka na przestrzeni życia i ich uwarunkowaniach.

Treści kształcenia: Istota rozwoju. Czynniki determinujące rozwój. Rozwój poznawczy: spostrzeganie, pamięć, myślenie. Rozwój emocjonalny: emocje jako procesy związane z ciałem, wrodzone i wyuczone reakcje emocjonalne, rozwój poszczególnych emocji. Rozwój społeczny: interakcje społeczne, uczenie ról społecznych, złożone zachowania społeczne: zachowania prospołeczne i agresywne. Rozwój moralny: uczenie wartości moralnych, znaczenie procesu identyfikacji, powiązanie rozwoju poznawczego z moralnym – teorie J.Piageta i L.Kohlberga. Rozwój osobowości: rozwój własnego „ja” – samowiedza i tożsamość, poczucie własnej wartości, poczucie sprawstwa. Tożsamość płciowa (rodzajowa). Teoria rozwoju psychospołecznego E. Eriksona przykładem teorii wyrosłej z nurtu dynamicznego. Modele dojrzałej osobowości. Charakterystyka etapów rozwojowych: okres prenatalny, niemowlęctwo, wiek poniemowlęcy i przedszkolny, młodszy wiek szkolny, wiek dorastania, wczesna i średnia dorosłość, wiek starszy.

Literatura:

1. Przetacznik-Gierowska M., Tyszkowa M.: Psychologia rozwoju człowieka t.1, PWN Warszawa 1996
2. Harwas-Napierała B., Trempała J. (red.): Psychologia rozwoju człowieka. t.2 i 3, PWN, Warszawa 2003
3. Vasta R., Haith M.M., Miller S.M.: Psychologia dziecka. WSiP Warszawa 1995
4. Turner J.S., Helms D.B.: Rozwój człowieka. WSiP Warszawa 1999

14.4.–3P–RPS–B14–PSS3

Psychologia społeczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr III)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Jolanta Szczurkowska

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia: Zapoznanie z psychologicznymi przyczynami, mechanizmami i uwarunkowaniami społecznego funkcjonowania człowieka.

Treści kształcenia:

- Człowiek jako podmiot poznający siebie i świat społeczny. Poznawanie świata społecznego: schematy i heurystyki. Poznawanie innych ludzi: jak tworzymy wyobrażenie drugiej osoby i jak wnioskujemy o przyczynach jej zachowania. Poznawanie siebie samego: poczucie tożsamości, sposoby zdobywania wiedzy o sobie, autoprezentacja.
- Wpływ społeczny. Konformizm, uległość, posłuszeństwo. Grupa i procesy grupowe: rodzaje grup, cele, normy, struktura i spójność grupy. Wpływ grupy na jednostkę: facylitacja, próżniactwo społeczne, deindywiduacja. Postawy i ich natura: zmiana postaw – dysonans społeczny i komunikaty perswazyjne, postawy a zachowanie, reklama
- Stosunki międzyludzkie. Atrakcyjność interpersonalna: uwarunkowania i prawidłowości, przyjaźń i miłość, wybrane teorie atrakcyjności wzajemnej. Agresja: jej natura, kierunki badań nad agresją, sposoby przeciwdziałania agresji. Upředzenia: ich natura, przyczyny, następstwa, próby przełamywania upředzeń. Zachowania prospołeczne: teorie wyjaśniające powody dla których pomagamy innym, indywidualne i społeczne uwarunkowania zachowań prospołecznych, następstwa udzielania pomocy.

Literatura:

1. Aronson, E., Wilson T., Akert R.: Psychologia społeczna – serce i umysł, Wydawnictwo Zysk i S – ka, Poznań 1997
2. Cialdini R.: Wywieranie wpływu na ludzi.. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 1994
3. Kenrick D. S., Neuberg S. L., Cialdini R. B.: Psychologia społeczna, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002
4. Mika S.: Psychologia społeczna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1984
5. Strelau J.: Psychologia. Podręcznik akademicki, Tom 3, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2000

Socjologia edukacji

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Maria Sroczyńska

Punkty ECTS: 4

Cele kształcenia:

Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami teoretycznymi socjologicznej interpretacji zjawisk związanych z wychowaniem człowieka. Wdrożenie do sprawnego korzystania z tekstów socjologicznych, w tym głównie z zakresu socjologii edukacji oraz kształtowanie umiejętności wykorzystywania wiedzy socjologicznej w planowaniu własnej działalności naukowo-badawczej.

Treści kształcenia:

Współczesne ideologie edukacyjne. Struktura społeczna a edukacja. Selekcje szkolne i ich społeczne uwarunkowania. Funkcje systemu szkolnego w procesach wychowania i edukacji. Wdrażanie reguły jednakowych szans edukacyjnych. Zagrożenia – bariery realizacji zasad. Edukacja w procesie przemian społecznych. Rozwój osobowości w procesie socjalizacji. Rodzina jako instytucja wychowująca. Szkoła jako środowisko wychowawcze. Współpraca rodziny ze szkołą w celu stworzenia jednolitej płaszczyzny wychowawczej i edukacyjnej. Instytucje kulturalne w procesie edukacji dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Społeczne i gospodarcze uwarunkowania zmian w polskim systemie edukacyjnym. Edukacja w Polsce po reformie oświaty z 1999 roku.

Literatura:

1. Schulz R. (wybór): Antropologiczne podstawy wychowania, Warszawa 1996
2. Berger P.L., Luckman T.: Społeczne tworzenie rzeczywistości, Warszawa 1983
3. Mariański J.: Wprowadzenie do socjologii moralności, Lublin 1989
4. Meighan R.: Socjologia edukacji, Toruń 1993
5. Szczepański J.: Elementarne pojęcia socjologii, Warszawa 1970

08.3-3P-RPS-B12-HW2

Historia wychowania

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Waldemar Firlej

Punkty ECTS: 7

Celem kształcenia jest ukazywanie historycznego rozwoju myśli pedagogicznej oraz przemian zachodzących w organizacji, strukturach i funkcjonowaniu instytucji oświatowo-wychowawczych w Polsce i na świecie. W ramach realizacji tego przedmiotu należy zwrócić szczególną uwagę na ideały wychowawcze formułowane w różnych epokach historycznych. Studiowanie historii wychowania winno przyczynić się do kształtowanie kultury pedagogicznej przyszłych nauczycieli i pedagogów oraz zachowania najcenniejszych wartości wychowawczych, ich pomnażania i przekazywania następnym pokoleniom.

Treści kształcenia:

1. Historia wychowania jako nauka, jej miejsce wśród nauk pedagogicznych i historycznych. Przedmiot zainteresowań historii wychowania. Główni przedstawiciele historii wychowania w Polsce. Najważniejsze źródła i opracowania do historii wychowania.
2. Periodyzacja historii wychowania.
3. Osiągnięcia myśli filozoficzno-pedagogicznej i szkolnictwa starożytnej Grecji i Rzymu; ich wpływ na rozwój kultury i cywilizacji europejskiej.
4. Ideały wychowawcze i organizacja szkolnictwa w okresie średniowiecza: chrześcijaństwo a dorobek myśli pedagogicznej i szkolnictwa starożytności, wychowanie w myśli pedagogicznej filozofów chrześcijańskich, odrodzenie karolińskie, wychowanie stanowe, kształtowanie się szkolnictwa średniowiecznego, średniowieczne uniwersytety, rola Kościoła w organizowaniu szkolnictwa
5. Rozwój szkolnictwa w średniowiecznej Polsce. Powstanie i organizacja Akademii Krakowskiej.
6. Myśl pedagogiczne i szkolnictwo w Europie doby odrodzenia. Znaczenie reformacji dla szkolnictwa.
7. Myśl pedagogiczna i szkolnictwo doby renesansu w Polsce.
8. Reforma Kościoła rzymskokatolickiego na Soborze Trydenckim. Szkolnictwo jezuickie i pijarskie.

9. Główne nurty europejskiej myśli pedagogicznej XVII-XVIII w. i jej przedstawiciele: J.A. Komeński, J. Locke, J.J. Rousseau.
10. Szkolnictwo w Rzeczypospolitej szlacheckiej XVII i pierwszej połowy XVIII w. i dążenia do jego reformy: działalność oświatowa S. Konarskiego i Szkoła Rycerska w Warszawie.
11. Powstanie, działalność i znaczenie Komisji Edukacji Narodowej.
12. Europejska myśl pedagogiczna XIX w. i jej główni przedstawiciele: F. Herbart, H. Spencer.
13. Polityka oświatowa zaborców na ziemiach polskich w XIX stuleciu. Polska myśl pedagogiczna i szkolnictwo. Obrona kultury polskiej przed wynarodowieniem: rola Kościoła katolickiego i rodziny.
14. Idee pedagogiczne nowego wychowania i ich przedstawiciele.
15. Odbudowa, rozwój i osiągnięcia szkolnictwa w okresie II Rzeczypospolitej: unifikacja szkolnictwa, powszechność nauczania, rozwój szkolnictwa różnych szczebli, osiągnięcia polskiej myśli pedagogicznej, szkoła polska na tle europejskim.
16. Polityka oświatowa okupantów w okresie II wojny światowej. Organizacja i zasięg konspiracyjnego szkolnictwa i oświaty.

Literatura:

1. Kurdybacha Ł. (red.): Historia wychowania, t. 1-2, Warszawa 1967-1968
2. Miąso J. (red.): Historia wychowania. Wiek XX, cz. 1-2, Warszawa 1981
3. Bartnicka K., Szybiak I.: Zarys historii wychowania, Warszawa 2001
4. Kot S.: Historia wychowania. Zarys podręcznikowy, t. 1-2, Lwów 1934, wyd. 2, Warszawa 1996
5. Krasuski J.: Historia wychowania. Zarys syntetyczny, Warszawa 1989
6. Możdżeń S.: Zarys historii wychowania, cz. 1-3, Kielce 1992-1995; wyd. 2, Zarys historii wychowania, cz. 1: [do roku 1795], Kielce 1999
7. Możdżeń S.: Historia wychowania 1795-1918, Kielce 2000
8. Możdżeń S.: Historia wychowania 1918-1945, Kielce 2000
9. Wołoszyn S.: Dzieje wychowania i myśli pedagogicznej w zarysie, Warszawa 1964
10. Wołoszyn S.: Nauki o wychowaniu w Polsce w XX wieku, wyd. 2 poszerzone, Kielce 1998
11. Wroczyński R.: Dzieje oświaty polskiej 1795-1945, Warszawa 1980
12. Wroczyński R.: Dzieje oświaty polskiej do 1795 r., Warszawa 1983

05.0-3P-RPS-B13-WPP1

Wprowadzenie do pedagogiki

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr I)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Henryk Cudak

Punkty ECTS: 5

Cele kształcenia:

1. Wprowadzenie studentów w kulturę naukową pedagogiki przez ukazanie różnorodności a zarazem jedności poszukiwań metodologicznych i teoretycznych przez łączenie podejścia tradycyjnego z najnowszymi współczesnymi krytycznymi orientacjami i tendencjami w obszarze nauk o wychowaniu.
2. Przejście od obciążonego stereotypami, potocznego myślenia o edukacji do myślenia naukowego i krytycznego.
3. Wyposażenie i wyposażenie się studentów w taką wiedzę i umiejętności krytycznej analizy, które będą stanowić wprowadzenie do ich osobistych i twórczych poszukiwań własnej pedagogiki /pedagogii/ ze świadomością ich racjonalnych założeń i konsekwencji.
4. Pomoc studentom – przyszłym nauczycielom i pedagogom w odkrywaniu i uświadamianiu sobie własnej, osobistej koncepcji pedagogicznej, wizji pedagogiki, własnych indywidualnych przeświadczeń i preferencji pedagogiczno-edukacyjnych.
5. Doprowadzenie do krytycznego i refleksyjnego wzbogacania i tworzenia własnego, indywidualnego stylu pedagogicznego studentów.
6. Uświadomienie praktycznej przydatności pedagogiki w procesie afirmacji idei, wartości, w organizacji struktur edukacyjnych oraz poszukiwań możliwości minimalizacji zagrożeń dla wychowania.

Treści kształcenia: 1. Geneza i przedmiot, struktura a zadania pedagogiki. 2. Podstawowe działy i subdyscypliny pedagogiki. 3. Historyczny proces kształtowania różnych typów wiedzy o edukacji oraz ich współczesne statusy i przydatność. 4. Miejsce pedagogiki w systemie nauk. 5. Filozoficzne i psychologiczne podstawy koncepcji pedagogicznych. 6. Obecny status metodologiczny pedagogiki a jego przemiany. 7. Współczesne przemiany praktyki edukacyjnej. 8. Rozwój jako cel wychowania w świetle głównych ideologii edukacyjnych. 9. Wychowanie jako nabywanie

tożsamości podmiotowej w procesie cało-życiowej edukacji. 10. System edukacyjny jako system kształcenia powszechnego i ustawicznego. 11. Formacja osobowa i społeczno-zawodowa nauczyciela-wychowawcy wobec cywilizacji końca XX w. 12. Składniki procesu wychowania z perspektywy pedagogicznej. 13. Procesy edukacji. 14. Wychowanie jako normowana społecznie forma przekazu kul-turowego. 15. Środowiska wychowawcze: rodzina, szkoła i klasa szkolna. 16. Niepowodzenia wychowawcze i dydaktyczne dzieci i młodzieży. 17. Dojrzewanie osobowe jako przedmiot wychowania. 18. Problematyka współczesnych zagrożeń dzieci i młodzieży.

Literatura:

1. Jaworska T., Leppert R. (red.): Wprowadzenie do pedagogiki. Wybór tekstów, Of. Wyd. „Impuls”, Kraków 1996
2. Kunowski S.: Podstawy współczesnej pedagogiki, Wyd. Salezjańskie, Warszawa 1993
3. Matyjas B., Ratajek Z., Trafiałek E.: Orientacje i kierunki w pedagogice współczesnej. Zarys problematyki, Wyd. Wszechnicy Świętokrzyskiej, Kielce 1997 (rozdz. 1-4)
4. Śliwerski B., Kwieciński Z. (red.): Pedagogika: podręcznik akademicki, WN PWN, Warszawa 2003 (t. 1)
5. Wołoszyn S.: Nauki o wychowaniu w Polsce w XX w., Dom Wyd. „Strzelec”, Warszawa 1993 (lub Kielce 1998)

05.7–3P–RPS–B18–WKP3,4

Współczesne kierunki pedagogiczne

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Henryk Cudak

Punkty ECTS: 3 (semestr III), 3 (semestr IV)

Cele kształcenia:

1. Wprowadzenie studentów w kulturę naukową pedagogiki przez ukazanie różnorodności i złożoności współczesnych kierunków, orientacji i nurtów pedagogicznych.
2. Przygotowanie studentów do dostrzegania i samodzielnego rozwiązywania problemów teoretycznych i praktycznych w działalności pedagogicznej.

3. Opanowanie umiejętności krytycznej analizy, co ułatwi im poszukiwanie własnej pedagogiki (pedagogii) ze świadomością jej racjonalnych założeń i konsekwencji.
4. Doprowadzenie do myślenia krytycznego i refleksyjnego, wzbogacania i tworzenia własnego, indywidualnego stylu działań pedagogicznych studentów.

Treści kształcenia: 1. Główne nurty teoretyczne i metodologiczne w naukach o wychowaniu. 2. Tożsamość pedagogiki w stanie tworzenia. 3. Wybrane ideologie wychowawcze XX wieku. 4. Kierunki rozwoju teorii i praktyki wychowawczej. 5. Podstawowe antynomie w pedagogice. 6. Postmodernistyczne perspektywy pedagogiki. 7. Pedagogika alternatywna w XXI w. 8. Główne idee i nurty w pedagogice emancypacyjnej. Pedagogika uciśnionych Paulo Freire’a. 9. Podstawowe założenia pedagogiki radykalnej. 10. Idea deskolaryzacji społeczeństwa I. Illicha. 11. Pedagogika humanistyczna. 12. Antypedagogika. 13. Pedagogika feministyczna. 14. Edukacja międzykulturowa. 15. Szkoła tradycyjna a edukacja medialna i szkoła wirtualna. 16. Nowe orientacje w pedagogice a nowe szkoły.

Literatura:

1. Gnitecki J., Palka S. (red.): Perspektywy i kierunki rozwoju pedagogiki, Kraków-Poznań 1999
2. Kwieciński Z. (red.): Alternatywy myślenia o/dla edukacji, Warszawa 2000
3. Kwieciński Z., Śliwerski B.: Pedagogika: podręcznik akademicki, Warszawa 2003
4. Matyjas B., Ratajek Z., Trafiałek E.: Orientacje i kierunki w pedagogice współczesnej (zarys problematyki), Kielce 1996 i wyd. nast.
5. Śliwerski B.: Współczesne teorie i nurty wychowania, Kraków 1998 i wyd. nast.
6. Witkowski L.: Edukacja i humanistyka. Nowe konteksty humanistyczne dla nowoczesnych nauczycieli, Warszawa 2000.
7. Wołoszyn S.: Nauki o wychowaniu w Polsce w XX wieku, Kielce 1996 i wyd. nast.

05.7–3P–RPS–B19–PPO3

Pedagogika porównawcza

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr III)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Ewa Kula

Punkty ECTS: 4

Celem kształcenia w pedagogice porównawczej jest przekazanie wiedzy z zakresu funkcjonowania współczesnych systemów edukacyjnych, ich przemian i reform szkolnictwa, przeprowadzanych głównie w II poł. XX wieku. Poprzez ich porównywanie i wartościowanie – ukazywanie roli oświaty w kształtowaniu i rozwoju kultury współczesnych społeczeństw. Analizowanie systemów oświatowych i pokazywanie głównych trendów ich rozwoju winno wzbogacać wiedzę studentów i krytycyzm w kontekście prowadzonej polityki oświatowej w Polsce.

Treści kształcenia. W trakcie zajęć omawiane są m.in. warunki funkcjonowania systemów edukacyjnych na świecie, ich rozwój, standardy i priorytety polityki oświatowej Unii Europejskiej, a wśród nich realizacja programów specjalnych (Socrates, Leonardo, Tempus). Ze względu na znaczenie Procesu Bolońskiego przedmiotem zajęć jest też powstawanie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego (od 1988 roku). Wśród zagadnień szczegółowych na plan pierwszy wysuwa się system kształcenia nauczycieli w wybranych krajach oraz problemy polskiego systemu edukacyjnego na tle porównawczym.

Literatura:

1. Adamczyk M., Ładyżyński A.: Edukacja w krajach rozwiniętych, Stalowa Wola 1999
2. Pachociński R.: Pedagogika porównawcza. Podręcznik dla studentów, Białystok 1995
3. Pachociński R.: Oświata XXI wieku. Kierunki przeobrażeń, Warszawa 1999
4. Edukacja w świecie współczesnym, pod red. R. Lepperta, Kraków 2000.
5. Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego. Antologia dokumentów i materiałów, wybór i oprac. E. Kula i M. Pękowska, wyd. II poszerzone i uzupełn., Kielce 2006.
6. Delors J.: Edukacja. Jest w niej ukryty skarb, Raport dla UNESCO Międzynarodowej Komisji do spraw Edukacji, Warszawa 1998

05.9–3P–RPS–B20–PSP3,4

Pedagogika społeczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Bożena Matyjas

Punkty ECTS: 2 (semestr III); 4(semestr IV)

Cele kształcenia:

Zapoznanie studentów z problematyką funkcjonowania różnych typów środowisk wychowawczych, ze społecznymi uwarunkowaniami funkcjonalności i dysfunkcji różnych obszarów społecznej aktywności; kształtowanie społecznego myślenia i rozumienia rangi społecznego dialogu.

Treści kształcenia:

Zapoznanie z genezą, warunkami powstania pedagogiki społecznej w Polsce i na świecie. Przybliżenie sylwetek prekursorów oraz przedstawicieli nauki. Wyjaśnienie reguł metodologii pedagogiki społecznej i stosowania odpowiednich procedur badawczych w diagnozowaniu różnorodnych środowisk wychowawczych. Wprowadzenie do problematyki środowiskowych uwarunkowań procesów wychowawczych. Analiza warunków umożliwiających zaspokojenie potrzeb rozwojowych człowieka we wszystkich fazach życia i różnorodnych sytuacjach życiowych. Omówienie rozległych, pozainstytucjonalnych przestrzeni kształtujących osobo-wość oraz warunki bytu jednostek i grup społecznych, ze szczególnym wyeksponowaniem perspektywicznej roli środowiska lokalnego.

Literatura:

1. Kamiński A.: Funkcje pedagogiki społecznej, Warszawa 1980
2. Wroczyński R.: Pedagogika społeczna, Warszawa 1985
3. Lepalczyk I., Pilch T. (red.): Pedagogika społeczna, Warszawa 1995
4. Trafiałek E.: Środowiska społeczne i praca socjalna, Katowice 2001
5. Przeclawska A., Theiss W.: Pedagogika społeczna. Pytania o XXI wiek, Warszawa 1999

05.7–3P–RPS–B21–TW5

Teoria wychowania

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Małgorzata Kaliszewska

Punkty ECTS: 5

Cele kształcenia:

1. Poznanie przez studentów przedmiotu teorii wychowania, dyskursu i sporów przedmiotowych, struktury teorii wychowania, podstawowych pojęć oraz obszarów podejmowanych badań.
2. Aktywne przestudiowanie literatury z zakresu teorii wychowania ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień zróżnicowanych koncepcji wychowania oraz teoretycznych ujęć procesu wychowania, celów, form, metod i środków wychowawczych.
3. Wdrożenie do otwartego myślenia o wychowaniu i dyskusji – krytyce teorii i działalności wychowawczej, próby kreatywnego ujmowania roli wychowawcy oraz kreatywnego projektowania działań wychowawczych.

Treści kształcenia: 1. Obszary poznawczo-badawcze teorii wychowania. 2. Wychowanie jako intencjonalny proces wychowania. 3. Sytuacje wychowawcze elementami procesu wychowania. 4. Intencjonalność wychowania – teleologia wychowania. 5. Podstawy celowości wychowania a źródła celów wychowawczych. 6. Podmiotowość wychowania. 7. Skuteczność w wychowaniu. 8. Podstawowe dziedziny wychowania i ich integracja (moralne, umysłowe i estetyczne). 9. System wychowania w szkole. 10. Podstawowe metody wychowawcze: nagradzanie, karanie, własny przykład, perswazja a metoda zadaniowa. 11. „Rozbudzanie” dziecka przez dialog w rozmowie wychowawczej. 12. Erystyka i sztuka negocjacji w wychowaniu. 13. Metodyka zastosowania transanalizy. Szkolne gry uczniów. 14. Osobowość wychowawcy. Kompetencje pedagogiczne nauczyciela-wychowawcy. Nowa perspektywa kształcenia nauczycieli jako wychowawców: kształcenie „do dialogu przez dialog”. 15. Planowanie działalności wychowawczej i konstruowanie planów wychowawczych. 16. Działalność wychowawcza a dążenie do samowychowania.

Literatura:

1. Górniewicz J.: Teoria wychowania (wybrane problemy), Toruń-Olsztyn 1995
2. Konarzewski K.: Podstawy teorii oddziaływań wychowawczych, Warszawa 1982
3. Łobocki M.: ABC wychowania, Warszawa 1992
4. Łobocki M.: Teoria wychowania w zarysie, Kraków 2003

5. Radziewicz J.: O planowaniu pracy wychowawczej, Warszawa 1989
6. Schulz R.: (oprac. i wybór.). Antropologiczne podstawy wychowania, Warszawa 1996

05.1–3P–RPS–B22–DO3,4

Dydaktyka ogólna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Kazimiera Dutkiewicz

Punkty ECTS: 2 (semestr III); 4 (semestr IV)

Cel kształcenia: przekazanie studentom określonej wiedzy do działań praktycznych oraz wywołanie krytycznej refleksji w związku podejmowaniem decyzji w planowaniu i realizacji procesu dydaktycznego.

Treści kształcenia: Przedmiot i zadania dydaktyki. Dydaktyka jako nauka, metody badań dydaktycznych. Podstawowe pojęcia dydaktyczne: nauczanie, uczenie się, wychowanie, kształcenie itp. Systemy dydaktyczne. Cele i treści kształcenia. Proces kształcenia. Reforma strukturalna i programowa systemu oświaty w Polsce. Zasady nauczania. Metody nauczania – uczenia się. Środki dydaktyczne. Organizacja procesu nauczania. Nauczanie programowane. Komputerowe programy edukacyjne. Kontrola i ocena w procesie kształcenia. Uwarunkowania powodzeń i niepowodzeń szkolnych.

Literatura:

1. Bereźnicki F.: Dydaktyka kształcenia ogólnego, Kraków 2001
2. Kruszewski K. (red.): Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela. Podręcznik dla studentów kierunków nauczycielskich, Warszawa 1991
3. Kupisiewicz Cz.: Dydaktyka ogólna, Warszawa 2000
4. Okoń W.: Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Warszawa 1996
5. Półturzycki J.: Dydaktyka dla nauczycieli, Toruń 1997

05.6–3P–RPS–B23–PSC3

Pedagogika specjalna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr III)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Mirosław Rutkowski

Punkty ECTS: 5

Cele kształcenia:

Celem nauczania przedmiotu *pedagogika specjalna* jest zapoznanie studiujących z podstawowymi zagadnieniami teoretycznymi pedagogiki specjalnej oraz praktyką kształcenia i wychowania osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Cele szczegółowe: – zapoznanie ze współczesnymi celami i zadaniami pedagogiki specjalnej oraz z jej powiązaniem z innymi naukami, – zapoznanie ze szczegółowymi dziedzinami pedagogiki specjalnej, ich zakresem i przedmiotem zainteresowań, – ukazanie wspólnych problemów specjalnej opieki, edukacji i społecznego wsparcia na tle systemów funkcjonujących w innych państwach, – kształtowanie umiejętności stosowania wiedzy pedagogicznej w rozpoznawaniu specjalnych potrzeb osób niepełnosprawnych w rewalidacji, dydaktyce i wychowaniu.

Treści kształcenia:

Przedmiot pedagogiki specjalnej jako nauki: współczesna metodologia pedagogiki specjalnej; systematyka i teleologia w pedagogice specjalnej. Kulturowe i społeczne uwarunkowania opieki, edukacji, rehabilitacji oraz waloryzacji życia osób niepełnosprawnych: ewolucja poglądów społecznych dotyczących roli i miejsca osób niepełnosprawnych w społeczeństwie; problemy edukacji i integracji społecznej osób niepełnosprawnych w perspektywie światowej i polskiej; standardowe zasady wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w dokumentach ONZ i Rady Europy; podstawowe zasady oddziaływań terapeutyczno-wychowawczych. Kierunki i formy postępowania terapeutyczno-wychowawczego. Zastosowanie humanistycznych modeli edukacji w pedagogice specjalnej. Funkcje, zadania, zakres i metody pedagogiki specjalnej w edukacji przedszkolnej (wczesna interwencja w korygowaniu i kompensowaniu odchyleń w rozwoju; specjalna pomoc pedagogiczna rodzicom dziecka niepełnosprawnego; diagnostyka i terapia pedagogiczna). Kształcenie specjalne w realizacji obowiązku szkolnego i przygotowania do zawodu oraz pracy. Funkcje pedagogiki specjalnej w szkolnictwie powszechnym: integracyjna koncepcja

kształcenia uczniów niepełnosprawnych z pełnosprawnymi; przesłanki, poziomy i formy integracji szkolnej; czynniki warunkujące powodzenie integracji; zakres, zadania i zasady ortodydaktyki. Pedagogika specjalna wobec reintegracji oraz rewaloryzacji społecznej i zawodowej dorosłych osób niepełnosprawnych; niwelowanie barier podmiotowych w readaptacji. Społeczne formy opieki i kształcenia osób niepełnosprawnych: działalność organizacji pozarządowych i fundacji na rzecz osób niepełnosprawnych. Rola środków masowego przekazu w realizacji zadań pedagogiki specjalnej. Szczegółowy zakres i specyfika rewalidacji osób z niepełnosprawnością umysłową, sensoryczną, somatyczną, motoryczną, sprzężoną oraz z autyzmem; specyfika wspomagania rozwoju uczniów wybitnie zdolnych i uzdolnionych oraz z trudnościami w uczeniu się.

Literatura:

1. Dykcik W. (red.): Pedagogika specjalna, Wyd. Naukowe UAM, Poznań 2001
2. Sowa J., Wojciechowski F.: Rehabilitacja w kontekście edukacyjnym, Wyd. Oświatowe "Fosze", Rzeszów 2001
3. Sowa J.: Pedagogika specjalna w zarysie, Wyd. Oświatowe "Fosze", Rzeszów 1997
4. Sękowska Z.: Wprowadzenie do pedagogiki specjalnej, Wyd. WSPS, Warszawa 1998
5. Dykcik W. (red.): Nowatorskie i alternatywne metody w praktyce pedagogiki specjalnej. Wyd. UAM, Poznań, 2001

05.6-3P-RPS-B24-PRS3

Pedagogika resocjalizacyjna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr III)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Tadeusz Sakowicz

Punkty ECTS: 5

Cele kształcenia:

- przekazanie wiedzy na temat pedagogiki resocjalizacyjnej jako subdyscypliny pedagogiki specjalnej- podstawowe terminy, historia,
- zapoznanie z różnymi działami pedagogiki resocjalizacyjnej,

- zapoznanie ze zjawiskiem niedostosowania społecznego, jego etiologią i sposobami przeciwdziałania,
- zdobycie wiedzy na temat zasad działania placówek resocjalizacyjnych,
- omówienie psychospołecznych podstaw resocjalizacji,
- ukazanie podstawowych zasad wychowania resocjalizującego, oraz najnowszych metod oddziaływań resocjalizacyjnych w ramach resocjalizacji stacjonarnej i wolnościowej,
- przygotowanie studentów do umiejętnego prowadzenia działalności resocjalizacyjnej z wykorzystaniem zróżnicowanych form jej projektowania.

Treści kształcenia:

- zakres, zasady i metody wychowania resocjalizującego,
- rozwój resocjalizacji jako nauki,
- zjawisko niedostosowania społecznego: etiologia, objawy, uwarunkowania, sposoby terapii,
- psychopatia: uwarunkowania, sposoby resocjalizacji jednostek psychopatycznych,
- podstawowe instytucje resocjalizacyjne i wspomagające: podstawy prawne, zasady działalności, organizacja pracy wybranych placówek (Areszt Śledczy, Policyjna Izba Dziecka, Pogotowie Opiekuńcze, Zakład Karny, Sąd d.s. Rodzinnych i Nieletnich, MOPR, Zakład Poprawczy),
- resocjalizacja i profilaktyka w środowisku otwartym: rodzina zastępcza, kuratela sądowa, świetlice środowiskowe,
- resocjalizacja i terapia osób uzależnionych.

Literatura:

- Pospiszyl K.: Psychopatia, Warszawa 2000
- Pytka L.: Pedagogika resocjalizacyjna. Wybrane zagadnienia teoretyczne i metodyczne, Warszawa 2001
- Lipkowski O.: Resocjalizacja, Warszawa 1976
- Kalinowski M., Pełka J.: Zarys dziejów resocjalizacji nieletnich, Warszawa 2003
- Ostrihanska Z., Greczuszkin A.: Praca z indywidualnym przypadkiem w nadzorze rodzinnego kuratora sądowego, Lublin 1999

05.5–3P–RPS–B25–AG4

Andragogika

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Sylwester Scisłowicz

Punkty ECTS: 4

Głównym **celem zajęć** z przedmiotu andragogika (pedagogika dorosłych) jest przekazywanie studentom historycznej, także najnowszej wiedzy na temat różnorodnych i wielorakich aspektów funkcjonowania człowieka dorosłego w otaczającej go rzeczywistości społecznej. Szczególny nacisk kładzie się na informacje mające służyć słuchaczom, również osobom, z którymi będą w przyszłości współpracować, jako praktyczne wskazówki do odkrycia, podjęcia i kontynuacji atrakcyjnej dla nich i pożądanej przez innych ludzi całościowej autoedukacji i samorealizacji w ogóle. Ponieważ absolwenci Pedagogiki powinni znać sztukę trafnego diagnozowania przyczyn problemów własnych, problemów zachodzących pomiędzy nimi a innymi dorosłymi oraz problemów społecznych w ogóle, jak również sztukę konstruktywnego dla siebie i dla innych ludzi przewidywania i rozwiązywania tych problemów, do najistotniejszych zamierzeń ćwiczeń należy próba rozbudowywania i modyfikowania u studentów niezbędnych do wskazanych wyżej celów wiadomości, zadań, operacyjnych umiejętności i sprawności, a także prospołecznych i propodmiotowych postaw emocjonalnych. Istotnym celem ćwiczeń jest również zapoznanie studentów w praktyce z aktywizującymi metodami kształcenia dorosłych.

Treści kształcenia oparte są o takie zagadnienia jak m.in.: geneza i ewolucja andragogiki; psychologiczne aspekty funkcjonowania ludzi dorosłych i starszych; przedmiot i zadania andragogiki (pedagogiki dorosłych) i gerontologii; współczesne teorie kształcenia dorosłych; metodologiczne dylematy andragogiki; problemy edukacji ustawicznej dorosłych; potrzeby kulturalno-oświatowe ludzi dorosłych i starszych oraz ich urzeczywistnianie; filozoficzne i socjologiczne aspekty kształcenia dorosłych; alienacja a samorealizacja człowieka dorosłego; znaczenie samokontroli, samooceny, i autokorekty, a także woli, wolności i samoodповідzialności dorosłych w kreowaniu siebie, innych ludzi i świata w ogóle; aktywne, zadaniowe rozpoznawanie i prezentacja istniejących, oraz poszukiwanie nowych, metod i sposobów działań wspomagających wdrażanie ludzi dorosłych do całościowej samorealizacji.

Literatura:

1. Aleksander T.: Andragogika, Ostrowiec Św. 2002
2. Malewski M.: Andragogika w perspektywie metodologicznej, Wrocław 1991
3. Pachociński R.: Andragogika w wymiarze międzynarodowym, Warszawa 1998
4. Pietrasiński Z.: Rozwój człowieka dorosłego, Warszawa 1990
5. Półturzycki J.: Akademicka edukacja dorosłych, Warszawa 1994
6. Turowski L.: Andragogika ogólna, Warszawa 1999
7. Wujek T.(red): Wprowadzenie do andragogiki, Warszawa 1996

05.9–3P–RPS–B26–PPR4

Pedagogika pracy

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Zdzisław Stoliński

Punkty ECTS: 3

Głównym celem zajęć z przedmiotu **pedagogika pracy** jest ukazanie miejsca i znaczenia pracy w życiu człowieka i wskazanie sposobów przygotowania dzieci i młodzieży do aktywności zawodowej. Uczestnictwo studentów w zajęciach pozwoli im zdobyć umiejętności w zakresie aktywnej komunikacji interpersonalnej.

Treści przedmiotu obejmują pojęcie, przedmiot i zadania pedagogiki pracy; człowiek – wychowanie – praca, jako podstawowe układy odniesienia w pedagogice pracy; teoretyczne i metodologiczne podstawy pedagogiki pracy; pedagogika pracy wśród nauk pedagogicznych i nauk o pracy; obszary problemowe pedagogiki pracy; kształcenie przedzawodowe, prozawodowe, zawodowe, edukacja ustawiczna; kształcenie, doksztalcenie i doskonalenie zawodowe; etapy rozwoju zawodowego i awans zawodowy, m.in. w zawodzie nauczyciel-skim; praca a wybór zawodu: orientacja zawodowa; diagnozowanie i kształtowanie ogólnej przydatności zawodowej pracownika; aktywne poszukiwanie pracy; kreowanie własnej kariery zawodowej: sztuka prezentacji, negocjacji i komunikacji interpersonalnej; wychowanie, a problemy bezrobocia: doradztwo socjalne i pedagogiczne.

Literatura:

1. Kwiatkowski S. M., Symela K. (red): Standardy kwalifikacji zawodowych. Teoria metodologia projekty, Warszawa 2001
2. Kwiatkowski S. M.: Kształcenie zawodowe. Dylematy teorii i praktyki, Warszawa 2001
3. Bogaj A.: Relacje między kształceniem ogólnym a zawodowym. Kwiatkowski S.M. (red), Kształcenie zawodowe w warunkach gospodarki rynkowej. Warszawa 1994
4. Nowacki T.: Podstawy dydaktyki zawodowej, Wydanie 4, Warszawa 1983
5. Pietrański Z.: Podstawy psychologii pracy, Warszawa 1971
6. Wiatrowski Z.: Podstawy pedagogiki pracy, Bydgoszcz 2000

Grupa C. Przedmioty kierunkowe

05.0–3P–RPS–C27–PED6

Pedeutologia

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Wanda Drózka

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia: zapoznanie studentów z tradycyjną wiedzą o nauczycielu i zawodzie nauczycielskim oraz najnowszymi nurtami rozwijającej się refleksji pedeutologicznej; poznanie sytuacji nauczycieli w innych krajach, sposobów ich kształcenia i rozwoju w zawodzie; zrozumienie znaczenia zawodu nauczycielskiego oraz jego roli i pozycji w społeczeństwie i w kulturze; ukształtowanie świadomości oraz identyfikacji zawodowej studentów – kandydatów do zawodu nauczycielskiego; zainspirowanie do krytycznej refleksji społecznej oraz edukacyjnej; rozbudzenie refleksji nad etycznymi podstawami zawodu nauczycielskiego; poznanie trudności pracy zawodowej nauczycieli.

Treści kształcenia: przedmiot i problematyka pedeutologii, stan badań nad zawodem nauczyciela, obraz nauczyciela w myśli pedeutologicznej; tożsamość oraz filozofia zawodu, osobiste koncepcje pedagogiczne i wizje szkoły, edukacyjne wartości zawodu nauczyciela; rozwój zawodowy nauczyciela, problemy kształcenia nauczycieli, kompetencje pedag-giczne nauczycieli, motywy wyboru zawodu, awans zawodowy i doksztalcanie nauczycieli; pozycja społeczna nauczyciela,

warunki życia i pracy nauczyciela, status społeczny, usytuowanie ekonomiczne, realia pracy zawodowej; etos zawodu nauczyciela, etyka pracy nauczyciela, etos osobowości nauczyciela, etos indywidualny nauczyciela; style pedagogiczne nauczycieli, pojęcie „styl pedagogiczny”, charakterystyka indywidualnych stylów pedagogicznych, styl pedagogiczny w doświadczeniu zawodowym nauczycieli; funkcje nauczyciela wynikające ze zmieniającej się filozofii edukacji.

Literatura:

1. Dróżka W.: Młode pokolenie nauczycieli. Studium autobiografii młodych nauczycieli polskich lat dziewięćdziesiątych, Kielce 1997
2. Dróżka W.: Nauczyciel. Autobiografia. Pokolenie. Studia pedeutologiczne i pamiętnikoznawcze, Kielce 2002
3. Dróżka W., Gołębiowski B.: Współczesne zagadnienia zawodu nauczyciela, Kielce 1995
4. Kotusiewicz H., Kwiatkowska, Zaczyński W.: Pedeutologia badania i koncepcje logiczne, Warszawa 1993
5. Legowicz J.: O nauczycielu - filozofia nauczyciela i wychowania, Warszawa 1975

10.9–3P– RPS–C28–PPO05

Podstawy prawne i organizacyjne oświaty

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Stanisław Majewski

Punkty ECTS: 3

Celem kształcenia przedmiotu jest przekazanie studentom wiedzy dotyczącej historycznych dróg rozwoju i współczesnych trendów obejmujących zarówno teorię jak i praktykę zarządzania. Wiedza taka jest niezbędna do skutecznego organizowania prowadzenia i kierowania różnymi placówkami oświatowymi. Przyszli pedagodzy winni posiadać umiejętność sprawnego organizowania swego miejsca pracy, a także poznać podstawy prawa szkolno-oświatowego, prawa i obowiązki nauczycieli i pracowników oświaty oraz kompetencje osób odpowiedzialnych za funkcjonowanie systemu edukacyjnego na poszczególnych szczeblach.

Treści kształcenia:

1. Podstawowe pojęcia z zakresu zarządzania.
2. Rozwój różnych teorii organizacji i zarządzania: teoria naukowej organizacji pracy, klasyczna teoria organizacji, szkoła behawioralna, współczesne podejścia do teorii zarządzania – spojrzenie systemowe i sytuacyjne.
3. Odniesienia ogólnych teorii zarządzania do teorii zarządzania oświatowego.
4. Historyczny zarys kształtowania się państwowych władz oświatowych w Polsce XVII-XX wiek: okres działalności KEN, okres zaborów, II Rzeczpospolita, lata II wojny światowej oraz okres Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.
5. Przemiany w systemie zarządzania oświatą okresu transformacji ustrojowej: odchodzenie od modelu centralistycznego w kierunku decentralizacji, wzrost kompetencji pierwszego szczebla zarządzania, dyrektorów szkół i placówek oświatowo-wychowawczych, autonomia szkoły, uspołecznienie procesu zarządzania.
6. Szkoła jako organizacja i kierowanie nią. Specyfika kierowania placówką oświatową, zarządzanie zasobami ludzkimi i materialnymi.
7. Status prawno-zawodowy nauczyciela.
8. Organizacja, zadania i kompetencje nadzoru pedagogicznego.

Literatura:

1. Balicki M.: Zarządzanie szkolnictwem w Polsce (studium historyczno-porównawcze), Białystok 1978
2. Bogaj A., Kwiatkowski S. M., Szymański M. J.: Edukacja w procesie przemian społecznych, Warszawa 1998
3. Elsner D.: 20 problemów pracy własnej dyrektora szkoły, Jelenia Góra 1992
4. Encyklopedia organizacji i zarządzania, Warszawa 1981
5. Homplewicz J.: Zarządzanie oświatowe. Zarys problematyki oświatowej teorii organizacji, Warszawa 1982
6. Kobyliński W. (red.): Organizacja i kierowanie szkołą. Prace zespołu badawczego, Warszawa 1990
7. Kobyliński W.: ABC organizacji pracy nauczyciela, Warszawa 1988
8. Kobyliński W.: Podstawy organizacji i kierowania w oświacie, Radom-Warszawa 1994
9. Pęcherski M., Świątek M.: Organizacja oświaty w Polsce w latach 1917-1977. Podstawowe akty prawne, wyd. 2 zmienione i rozszerzone, Warszawa 1978

10. Smołański A.: Historyczne podstawy teorii organizacji szkolnictwa w Polsce, t. 1-3, Kraków 1999.

15.0-3P-RPS-C29-ME2

Media w edukacji

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: mgr Stefan Krawczyk

Punkty ECTS: 3

Cel kształcenia: zaznajomienie studentów z zasadami działania i obsługą stosowanych w dydaktyce środków technicznych, wskazanie technik posługiwania się tymi środkami w procesie dydaktycznym, informowanie studentów o istniejących już nowych mediach, a nie spotykanych jeszcze w naszych szkołach i placówkach oświatowych, wykazanie możliwości komputera multimedialnego w procesie dydaktycznym, zaznajomienie studentów z różnymi technikami wykonywania materiałów dydaktycznych do prezentacji wizualnej i audiowizualnej ze szczególnym uwzględnieniem techniki cyfrowej.

Treści kształcenia: Prezentacja w procesie komunikowania. Metody i sposoby rejestracji dźwięku: analogowy (magnetyczny i mechaniczny) i cyfrowy (płyta CD i MiniDisc). Analogowy system rejestracji sygnału telewizyjnego (VHS, SVHS, Hi-8). Cyfrowe systemy rejestracji sygnału telewizyjnego (mini DV, digital-8, DVD, DVD+RW). Cyfrowy zapis obrazu statycznego w komputerze (foto-CD) i fotograficznym aparacie cyfrowym (karta pamięci Memory Stick, SD, CF). DVD - cyfrowy zapis audio-video o wysokich parametrach rozdzielczości. Kino domowe – Dolby Prologic, Dolby Digital, DTS. Projektory multi-medialne – LCD, DLP, CRT. Komputer multimedialny do realizacji materiałów dydaktycznych (montaż nieliniowy wideo, prezentacje audiowizualne, projektowanie i drukowanie foliogramów).

Literatura:

1. Gajda J., Juszczyk S., Siemieniecki B., Wenta K.: Edukacja medialna, Toruń 2002
2. Goban-Klas T.: Media i komunikowanie masowe. Teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu, Warszawa 1999
3. Łasiński G.: Sztuka prezentacji, Poznań 2000

4. Bogaj A., Kwiatkowski S.M.: Infrastruktura medialna szkół, Warszawa 2000
5. Kwartalnik „Edukacja medialna”

12.7–3P–RPS–C30–EZ6

Edukacja zdrowotna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Bożena Zawadzka

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia: Zwiększenie zainteresowania studentów sprawami zdrowia oraz wspierania ich działań w zakresie: identyfikowania własnych problemów zdrowotnych oraz ich rozwiązywania, doskonalenia własnego zdrowia i rozwoju osobistego i społecznego), ochrony zdrowia innych ludzi oraz tworzenia zdrowego środowiska fizycznego i społecznego.

Przygotowanie przyszłych nauczycieli i pedagogów do realizacji ścieżki edukacyjnej „edukacja zdrowotna” w reformowanej szkole, na wszystkich etapach edukacji, a także do pracy z innymi grupami ludzi w zakresie edukacji zdrowotnej.

Treści kształcenia: Zdrowie jako kluczowe pojęcie w edukacji zdrowotnej. Główne problemy zdrowotne – sposoby zapobiegania. Edukacja zdrowotna – podstawy teoretyczne i metodyczne. Promocja zdrowia. Higiena osobista i otoczenia. Bezpieczeństwo – zapobieganie wypadkom, urazom i zatruciom. Zdrowe żywienie. Aktywność fizyczna. Zdrowie psychiczne – wybrane aspekty. Seksualność człowieka – wybrane aspekty. Używanie substancji psychoaktywnych.

W treściach programu główny nacisk położono na: zdrowie pozytywne oraz zagadnienia bezpośrednio dotyczące studentów – młodych ludzi, którzy stanowią główną grupę adresatów programu.

Literatura:

1. Charzyńska-Gula M. (red.): Środowiskowy program wychowania zdrowotnego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, Lublin 1997

2. Demel M.: Pedagogika zdrowia, Warszawa 1980
3. Woynarowska B., Sokołowska M.: Jak tworzymy szkołę promującą zdrowie, Warszawa 1993
4. Woynarowska B.: Zdrowie i szkoła, Warszawa 2000
5. Karski J. B.: Promocja zdrowia, Warszawa 1995

13.9–3P–RPS–C31–EE6

Edukacja ekologiczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Mirosława Parlak

Punkty ECTS: 3

Cel kształcenia: rozwój świadomości i troski o środowisko, odpowiedzialności za swoje postępowanie, poszerzenie wiedzy z zakresu ekologii, rozwój niezbędnych umiejętności podejmowania działań w zakresie ochrony środowiska, kształtowanie umiejętności formułowania rzeczowych opinii opartych na analizie materiału dowodowego oraz oceny przyszłości, zrozumienie potrzeby zrównoważonego rozwoju, dostrzeganie związków pomiędzy osobistym, społecznym i środowiskowym wymiarem edukacji, wykorzystanie środowiska jako źródła wiedzy i rozwoju wszechstronnych umiejętności, dostrzeganie środowiska jako źródła nieograniczonych możliwości uczenia się.

Treści kształcenia: Międzynarodowe rekomendacji ekologicznej. Ekologia jako filozofia i sposób na życie. Założenia ekofilozofii. Degradacja przyrody nieożywionej – problemy lokalne i globalne. Zagrożenia dla żywych zasobów Ziemi. Kształtowanie świadomości ekologicznej. Skuteczność i sprawność procesu edukacyjnego dla podnoszenia świadomości ekologicznej.

Literatura:

1. Aleksandrowicz J: Sumienie ekologiczne, Wiedza Powszechna, Warszawa 1988
2. Bonenberg K.: Etyka środowiskowa, założenia i kierunki, Ossolineum, 1992

3. Cichy D.: Przygotowanie młodzieży do ochrony i kształtowania środowiska, LOP, Warszawa, 1984
4. Domka L.: Kryzys środowiska a edukacja dla ekorozwoju, Wyd. UAM, Poznań 1996
5. Kalinowska A.: Ekologia – wybór przyszłości, Editions – Spotkania, Warszawa 1992

05.9–3P–RPS–C32–MPOW5

Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Jolanta Biała

Punkty ECTS: 4,5

Cele kształcenia:

1. Rozpoznawanie potrzeb w zakresie organizowania wychowania opiekuńczego w rodzinie i placówkach opiekuńczo-wychowawczych w środowisku lokalnym.
2. Doskonalenie metod, treści, form pracy opiekuńczo-wychowawczej w szkole i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
3. Dobór zadań pracy w zakresie samodoskonalenia i samokształcenia kadry zatrudnianej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
4. Umiejętność wiązania teorii z praktyką w zakresie formułowania wniosków do pracy wychowawczej.
5. Ocena efektów pracy opiekuńczo-wychowawczej. Prognoza działalności wychowawczej w instytucjonalnych i rodzinnych formach opieki nad dzieckiem.

Treści kształcenia: 1. Przedmiot i zadania metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej. 2. Formy i metody opieki nad dzieckiem. 3. Struktura organizacyjna zespołu wychowanków i wychowawców. Zasady tworzenia grup wychowawczych w placówce opiekuńczo-wychowawczej. 4. Właściwości kierowania placówką opiekuńczo-wychowawczą i zespołem pedagogicznym placówki. 5. Wybrane problemy modelu placówki opiekuńczo-wychowawczej. 6. Podstawy materialne placówki opiekuńczo-wychowawczej a jej zadania w zakresie pomocy materialnej dla dzieci i młodzieży. 7. Zadania placówki opiekuńczo-wychowawczej w zakresie rozwoju umysłowego i organizacji nauki

szkolnej dzieci. 8. Placówka ośrodkiem życia kulturalnego wychowanków. Znaczenie tradycji w życiu i działalności wychowanków. 9. Przyczyny stosowania przemocy nad dzieckiem w rodzinie i formy pomocy instytucjonalnej wobec dziecka krzywdzonego w środowisku rodziny. Społeczny program działania. 10. Przyczyny konfliktów pomiędzy rodzicami i dziećmi. Metody rozwiązywania konfliktów. 11. System opiekuńczo-wychowawczy szkoły. Zagrożenia rozwojowe dziecka w szkole. 12. Współczesne uwarunkowania systemu opieki nad dzieckiem w Polsce i środowisku lokalnym dziecka. 13. Planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej. 14. Metody poznawania wychowanków warunkiem skutecznej pracy wychowawczej. 15. Wybrane problemy pracy wychowawczej z uczniem nieprzystosowanym społecznie w klasie szkolnej. 16. Bezdomność jako zjawisko społeczne. Zadania instytucji środowiskowych i organizacji rządowych w zakresie pomocy osobom bezdomnym.

Literatura:

1. Dąbrowski Z.: Wprowadzenie do metodyki opieki i wychowania w domu dziecka, Warszawa 1995
2. Pomykało W. (red.): Encyklopedia Pedagogiczna, Warszawa 1993
3. Matyjas B. (red.): Formy pomocy dziecku i rodzinie w środowisku lokalnym, T. I i II, Kielce 2002
4. Kamińska U.: Zarys metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej w instytucjonalnych i rodzinnych formach opieki, Katowice 2002
5. Maksymowicz A.: Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej, Olsztyn 1985
6. Kolankiewicz M. (red.): Zagrożone dzieciństwo. Rodzinne i instytucjonalne formy opieki nad dzieckiem, Warszawa 1998

05.9-3P-RPS-C33-DP5

Diagnostyka pedagogiczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Elżbieta Lisowska

Punkty ECTS: 4,5

Cele kształcenia:

- przegląd koncepcji diagnozowania w pedagogice społecznej;
- przedstawienie typów diagnoz: diagnozę indywidualnych przypadków, diagnozę grup społecznych; diagnozę społeczności lokalnych, diagnozę funkcjonowania instytucji opiekuńczo-wychowawczych i potrzeb opiekuńczych jednostek i grup, których źródłem są różne czynniki opieki;
- zdobywanie sprawności badawczej wykorzystywanej w różnych sytuacjach do kontroli procesu edukacyjnego (wychowania, opieki, kształcenia);
- nabycie umiejętności w zakresie: rozpoznania i opisu interesujących diagnostę zjawisk pedagogicznych za pomocą odpowiednich metod i technik badawczych; oceny i interpretacji diagnozowanych zjawisk; projektowania działań profilaktycznych i naprawczych wraz z weryfikacją i oceną ich skutków.

Treści kształcenia:

- diagnoza i jej znaczenie w pracy pedagoga;
- błędy diagnostyczne oraz ich źródła;
- diagnozowanie potrzeb opiekuńczo-wychowawczych;
- diagnoza indywidualnego przypadku i diagnoza środowiskowa;
- rozpoznawanie trudności i niepowodzeń w nauce szkolnej (rozpoznawanie sytuacji trudnych i obciążeń w szkole, rozpoznawanie lęku szkolnego i fobii szkolnej);
- diagnoza funkcji opiekuńczo-wychowawczej szkoły, współpraca pedagoga szkolnego z rodzicami i nauczycielami;
- diagnozowanie środowiska rodzinnego, diagnoza funkcji rodziny, diagnozowanie błędów wychowawczych;
- rozpoznawanie krzywdzenia dzieci (zaniedbanie, krzywdzenie fizyczne, psychiczne i seksualne);
- diagnozowanie nieformalnych struktur grup rówieśniczych.

Literatura:

1. Brągiel J.: Zrozumieć dziecko skrzywdzone, Opole 1996
2. Gurycka A.: Błąd w wychowaniu, Warszawa 1990
3. Lepalczyk I., Badura J. (red.): Elementy diagnostyki pedagogicznej, Warszawa 1994

4. Lisowska E.: Wprowadzenie do diagnostyki pedagogicznej, Kielce 2003
5. Meighan R. (red.): Socjologia edukacji, Toruń 1993

Grupa D. Przedmioty specjalizacyjne

12.2–3P–RPS–D34–PSKL5

Psychologia kliniczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Irena Pufal-Struzik

Punkty ECTS: 5,5

Cele kształcenia: **poznawczy** – zapoznanie studentów z przyczynami i rodzajami patologii zdrowia psychicznego u dzieci, młodzieży i dorosłych; **praktyczny** – zrozumienie roli pedagoga w profilaktyce zaburzeń oraz wczesnym sygnalizowaniu rodzicom (instytucjom) nieprawidłowości w rozwoju dziecka, opanowanie podstawowych umiejętności postępowania z dzieckiem lękowym, agresywnym, wybitnie zdolnym, znerwicowanym, chorym; **wycho-wawczy** – ukształtowanie u studentów właściwej postawy wobec ludzi zaburzonych i chorych, przygotowanie do procesu samokształcenia w zakresie psychologicznych problemów prawidłowego funkcjonowania człowieka w różnym wieku.

Treści kształcenia: Pojęcie zdrowia i choroby. Wybrane koncepcje zdrowia psychicznego. Biopsychiczne i środowiskowe przyczyny zaburzeń: rozwojowych, neurodynamicznych, osobowościowych, psychotycznych i zaburzeń zachowania się. Symptomatologia poszczególnych zaburzeń. Skutki zaburzeń dla dydaktycznego i społecznego funkcjonowania dzieci i dorosłych. Podstawowe zasady profilaktyki zaburzeń uwarunkowanych środowiskowo, zasady psychoterapii i leczenia. Niektóre problemy prawne dotyczące postępowania z osobami chorymi psychicznie.

Literatura:

1. Bishop G.D.: Psychologia zdrowia, Astrum, Wrocław 2000
2. Carson R.C., Butcher J.N., Mineka S.: Psychologia zaburzeń, t.1 i 2, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2003

3. Meyer R.G., Psychopatologia, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002
4. Popielarska A., Popielarska M.: Psychiatria wieku rozwojowego, PZWL, Warszawa 2000
5. Rosenhan D.L., Seligman M.E.P.: Psychopatologia, Polskie Towarzystwo Psychologiczne, Warszawa 1994

14.9–3P–RPS–D35–PPP5

Podstawy pomocy psychologicznej

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Bogumiła Witkowska

Punkty ECTS: 4

Cele prowadzonych zajęć:

- zapoznanie się z teoretycznymi podstawami psychoterapii i innych form pomocy psychologicznej,
- ogólna orientacja w zakresie oddziaływań w ramach pomocy psychologicznej,
- ćwiczenia praktyczne, ukierunkowane na zdobywanie umiejętności w zakresie nawiązywania kontaktu z osobą zgłaszającą problem.

Treści programowe:

Istota pomocy psychologicznej i jej uwarunkowania. Formy pomocy psychologicznej.

Podstawowe zasady interwencji psychologicznej, pomoc osobie będącej w kryzysie psychologicznym.

Rehabilitacja psychologiczna, pomoc osobie po nagłej utracie sprawności fizycznej.

Podstawowe zagadnienia psychoprofilaktyki.

Poradnictwo psychologiczne, działalność konsultacyjna.

Psychoterapia – podstawowe nurty teoretyczne. Czynniki leczące w psychoterapii. Podstawowe metody i techniki stosowane w psychoterapii.

Literatura:

1. Aleksandrowicz J.: Psychoterapia medyczna, PZWL, Warszawa 1996
2. Badura–Madej W.: Wybrane zagadnienia interwencji kryzysowej, 1996
3. Czabała J.: Czynniki leczące w psychoterapii, PWN, Warszawa 1997
4. Grzesiuk, L. (red.): Psychoterapia. Szkoły, zjawiska, techniki i specyficzne problemy, PWN, Warszawa 1994
5. Strojnowski J.: Psychoterapia. Poradnik dla osób, które chcą się odnaleźć oraz dla ich terapeutów

05.7-3P-RPS-D34-POP2

Pedagogika opiekuńcza

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Bożena Matyjas, dr Renata Stojeczka-Zuber

Punkty ECTS: 5

Cele kształcenia:

1. Przekazywanie wiedzy dotyczącej poglądów klasyków pedagogiki opiekuńczej na wychowanie opiekuńcze, dziecko, wychowawcę, jak również na temat stworzonych przez nich systemów wychowawczych i możliwości ich wykorzystania we współczesnej rzeczywistości.
2. Przedstawienie modelu wychowawcy: społecznika, działacza, badacza jako wzoru do naśladowania, który zapobiega odwróceniu, wypalaniu zawodowemu, właściwemu pojmowaniu dziecka i jego problemów.
3. Zapoznanie z zadaniami funkcjonowania współczesnego systemu opieki nad dzieckiem, jego historią i dziejowymi przemianami.
4. Uwiadomienie roli rodziny w wychowaniu dziecka, jak również przedstawienie zadań placówek wspomagających jej funkcjonowanie.

5. Rozbudzenie zainteresowań problematyką opieki nad dzieckiem pozwalające na doskonalenie zdobytej wiedzy i permanentne doksztalcanie.

Treści kształcenia: 1. Historia myśli i praktyki opiekuńczej. 2. Wprowadzenie do pedagogiki opiekuńczej. 3. Prekursorzy pedagogiki opiekuńczej. 4. Struktura i funkcje systemu opieki nad dzieckiem. 5. Koncepcje zmian w systemie opieki nad dzieckiem. 6. Współczesne rozumienie opieki. 7. Funkcje i zadania opiekuńczo-wychowawcze rodziny. 8. Przygotowanie pedagogów do pracy opiekuńczo-wychowawczej i socjalnej w zmieniającej się rzeczywistości społecznej. 9. Pomoc dziecku i rodzinie w środowisku lokalnym.

Literatura:

1. Badora S., Marzec D.: Twórcy polskiej pedagogiki opiekuńczej, Częstochowa 1995
2. Brągiel J., Badora S. (red.): Formy pracy opiekuńczo-wychowawczej, Częstochowa 1997
3. Kelm A.: Węzłowe problemy pedagogiki opiekuńczej, Warszawa 2000
4. Lalak D., Pilch T.: Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej, Warszawa 1999
5. Maksymowicz A.: Pedagogika opiekuńcza, Olsztyn 1990
6. Matyjas B.: Aktywność kulturalna dzieci i młodzieży w teorii i praktyce pedagogicznej Janusza Korczaka, Kielce 1996

14.4-3P-RPS-D37-PSNS6

Psychologia niedostosowania społecznego

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Jolanta Szczurkowska

Punkty ECTS: 5,5

Cele kształcenia: Poznanie psychologicznych przyczyn i mechanizmów kształtowania się zaburzeń w zachowaniu.

Treści kształcenia: Wybrane poglądy dotyczące niedostosowania społecznego. Symptomy niedostosowania społecznego: niepowodzenia szkolne, wagary i ucieczki z domu – przy-czyny, specyfika, następstwa; agresja – mechanizmy i funkcje zachowań agresywnych; samobójstwa –

motywy, syndrom suicydalny, typy samobójstw, specyfika samobójstw dzieci; uzależnienie narkotyczne –rodzaje uzależnień, motywy, czynniki ryzyka, typy rodzin przyszłych narkomanów, konsekwencje uzależnienia, wybrane metody psychokorekcyjne; nikotynizm – rozpoczęcie palenia, model regulacji palenia, wpływ środowiska i napięcie emocjonalne a palenie, rzucanie palenia i nawroty; alkoholizm – motywy i wzorce picia, stan po spożyciu alkoholu i fazy uzależniania się, symptomy i etiologia alkoholizmu, konsekwencje i sposoby leczenia alkoholizmu; przynależność do sekt i innych subkultur – rodzaje sekt, sposoby rekrutacji i życie w sekcie, kontrola świadomości i etapy jej zdobywania, następstwa pobytu w sekcie, przyczyny i mechanizmy funkcjonowania w subkulturach propagujących destrukcyjne idee, styl życia. Rodzaje niedostosowania społecznego: zachowanie przestępcze – typologia zachowania przestępczego, rodzaje przestępców i ich obraz siebie, prostytutka, przyczyny kształtowania się zachowań przestępczych; zachowanie neurotyczne – podstawowe pojęcia, etiologia zaburzeń nerwicowych według K. Horney, zachowanie neurotyczne w ujęciu H. J. Eysencka; zachowanie psychopatyczne – objawy, przyczyny, struktura osobowości psychopatycznej, geneza cech psychopatycznych, biologiczne uwarunkowania zachowań psychopatycznych.

Literatura:

1. Cekiera C.: Ryzyko uzależnień, Towarzystwo naukowe KUL, Lublin 1994
2. Hassan S.: Psychomanipulacja w sektach, Wydawnictwo „Ravi”, Łódź 1997
3. Pospiszyl K.: Psychopatia. Istota, przyczyny i sposoby resocjalizacji antysocjalności, 1985
4. Pospiszyl K., Żabczyńska E.: Psychologia dziecka niedostosowanego społecznie, PWN, Warszawa 1985.
5. McWhirter J. J., McWhirter B. T., McWhirter A. M., McWhirter E.H.: Zagrożona młodzież, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 2001

10.9–3P–RPS–D38–PRRR7,8

Prawne podstawy resocjalizacji

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 60 godz.(semestr VIII)

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: ks. prof. dr hab. J. Śledzianowski

Punkty ECTS: 2 (semestr VII), 2 (semestr VIII)

Cele kształcenia:

- zapoznanie z systemem prawa RP ze szczególnym uwzględnieniem ustaw, zarządzeń i rozporządzeń odnoszących się do resocjalizacji;
- nauka wykorzystania prawa rodzinnego i opiekuńczego w procesie resocjalizacji;
- wdrożenie do umiejętnego wykorzystania przepisów prawa penitencjarnego dla realizacji celów i zadań resocjalizacyjnych;
- zapoznanie z zasadami i organizacją aparatu wykonywania kar.

Treści kształcenia:

- system prawa RP i konstytucyjna polityka społeczna Państwa;
- źródła prawa penitencjarnego RP;
- organizacja aparatu wykonania kar;
- nadzór penitencjarny nad wykonywaniem kar i aresztu tymczasowego;
- zasady wykonywania kar;
- prawne podstawy opieki postpenitencjarnej;
- efektywność systemu wykonania kar i resocjalizacji w warunkach normatywnej rzeczywistości RP.

14.9–3P–RPS–D39–PAT6,7

Patologia społeczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 60 godz., ćwiczenia – 60 godz.(semestr VII)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Jan Śledzianowski

Punkty ECTS: 4 (semestr VI), 7,5 (semestr VII)

Cele kształcenia:

- przybliżenie wyczerpującej wiedzy na temat wzrastającej i różnorodnej patologii społecznej,

- wskazanie przyczyn zjawisk patologii w aspekcie uwarunkowań środowiskowych, narodowych i ogólnoludzkich,
- ukazanie, w oparciu o współczesną wiedzę, metod przeciwdziałania zjawiskom patologii,
- przygotowanie studentów do skutecznego działania w zakresie rozeznania zjawisk patologicznych i im przeciwdziałania,
- omówienie skutków patologii społecznej wraz ze wskaźnikami profilaktyczno-wychowawczymi minimalizującymi zasięg zaburzeń.

Treści kształcenia:

- patologia społeczna jako nauka i jej miejsce wśród innych nauk: socjologii, medycyny, psychologii, pedagogiki,
- czynniki wpływające na powstawanie patologii społecznej: zmienna określonej podkultury, zmienna typów osobowości, uwarunkowania społeczne (urbanizacja, przemysłowienie, migracje ludności),
- rozkład życia rodzinnego jako źródło patologii społecznej,
- bezrobocie jako droga do degradacji jednostki, rodziny i życia społecznego,
- toksykomania jako zjawisko patologii społecznej – wybrane koncepcje uzależnień, bezpośrednie i pośrednie skutki toksykomanii,
- narkomania i alkoholizm a przestępczość,
- typologia i charakterystyka subkultur młodzieżowych, ruchów pseudoreligijnych i sekt,
- prostytutka i przestępczość seksualna,
- agresja i przemoc jako owoce patologii społecznej: dzieciobójstwo, zabójstwo, samobójstwo,
- przeciwdziałanie patologii społecznej: aspekt osobistego i indywidualnego zaangażowania; aspekt społecznego działania w organizacjach społecznych, parafiach, związkach religijnych i wyznaniowych.

Literatura:

1. Bieliński E., Sołtysiak T (red): Psychologia społeczna w strukturze przeobrażeń ustrojowych Polski, Bydgoszcz 1994
2. Duracz-Walczak: W kręgu problematyki bezdomności polskiej, Warszawa-Gdańsk 2002
3. Podgórecki.A.: Patologia życia społecznego, Warszawa 1969
4. Sołtysiak T. (red): Zjawiska patologii społecznej, Bydgoszcz 1995

5. Śledzianowski J.: Alkoholizm i inne zjawiska patologii społecznej, Warszawa 1991

05.6–3P–RPS–D40–DWR7,8

Diagnostyka w wychowaniu resocjalizującym

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz., ćwiczenia – 30 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Elżbieta Lisowska

Punkty ECTS: 2 (semestr VII), 3,5 (semestr VIII)

Cele kształcenia:

- zapoznanie z możliwościami diagnozowania zjawisk społecznych,
- przekazanie wiedzy na temat modeli i etapów diagnozy resocjalizacyjnej,
- zapoznanie z podstawowymi metodami, technikami i narzędziami badawczymi użytecznymi w diagnozowaniu zjawisk z zakresu patologii społecznej,
- przedstawienie charakterystyki narzędzi badawczych istotnych w diagnostyce niedostosowania społecznego.

Treści kształcenia:

- teoretyczne podstawy diagnostyki pedagogicznej (pojęcie diagnozy rozwiniętej; metody diagnozy identyfikacyjnej, kauzalnej, fazy, znaczenia i prognostycznej),
- system diagnostyki niedostosowania społecznego w Polsce i stosowane procedury diagnostyczne (poziom detekcyjny, selekcyjny i resocjalizujący),
- źródła wiedzy diagnostycznej,
- wybrane zagadnienia diagnostyki zjawisk z zakresu patologii społecznej (diagnozowanie zjawisk z zakresu przemocy w stosunkach interpersonalnych w rodzinie, z zakresu przemocy w stosunkach interpersonalnych w instytucjach opiekuńczo-wychowawczych i wychowawczo-resocjalizujących, z zakresu subkultur młodzieżowych; diagnozowanie zjawiska uzależnienia od alkoholu i narkotyków),
- charakterystyka narzędzi badawczych użytecznych w diagnostyce identyfikacyjnej i kauzalnej niedostosowania społecznego.

Literatura:

1. Bandura-Madej W.: Wybrane zagadnienia interwencji kryzysowej, Warszawa 1996
2. Jamrożek M.: Formułowanie diagnoz w praktyce, „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze”, 9/10/1989
3. Kawula S.: Diagnozowanie potrzeb opiekuńczo-wychowawczych środowiska rodzinnego, Warszawa 1978
4. Ziemiński S.: Problemy dobrej diagnozy, Warszawa 1973
5. Kmiecik-Baran K.: Młodzież i przemoc, Warszawa 1999

14.9–3P–RPS–D41–PRS8,9

Profilaktyka społeczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 45 godz., ćwiczenia – 60 godz. (semestr IX)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Anna Kieszkowska

Punkty ECTS: 4 (semestr VIII), 3,5 (semestr IX)

Cele kształcenia:

- wprowadzenie studentów w problematykę profilaktyki społecznej w środowisku,
- zapoznanie z podstawowymi działaniami na rzecz ochrony społeczeństwa i przeciwdziałania patologii,
- przygotowanie studentów do prowadzenia zajęć wychowawczo-profilaktycznych w środowisku,
- wyposażenie w taką wiedzę i umiejętności, które pozwolą podejmować właściwe działania profilaktyczne

Treści kształcenia:

1. Opieka i profilaktyka w środowisku.
2. Profilaktyka pedagogiczna
3. Profilaktyka czynów karalnych
4. System opieki nad dzieckiem z rodzin zagrożonych

5. Obszary działań profilaktycznych i resocjalizacyjnych
6. Oddziaływania profilaktyczne
7. Kurator w profilaktyce
8. Psychoprofilaktyka

Literatura:

1. Dziewięcki M.: Nowoczesna profilaktyka uzależnień, Kielce 2001
2. Gaś Z.: Zapobieganie uzależnieniom uczniów, Warszawa 1997
3. Jasiński Z., Mudrecka I. (red.): Profilaktyka i resocjalizacja działalności ochotniczych hufców pracy, Opole 2001
4. Nowak A. (red.): Wybrane zjawiska powodujące zagrożenie społeczne, Kraków 2000
5. Szamańska J.: Programy profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki, Warszawa 2000
6. Telka L.: Programy profilaktyki uzależnień, Katowice 2003

05.6–3P–RPS–D42–MWR7,8

Metodyka wychowania resocjalizującego

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz., ćwiczenia – 30 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Tadeusz Sakowicz

Punkty ECTS: 3,5 (semestr VII), 2,5 (semestr VIII)

Cele kształcenia:

- przekazanie studentom podstawowej wiedzy na temat metodyki wychowania resocjalizującego jako najskuteczniejszej drogi do przemiany postaw antagonistyczno-destruktywnych u osób wykolejonych przestępczo,
- zapoznanie z różnymi metodami oddziaływania resocjalizacyjnego,
- ukazanie konieczności projektowania, realizacji oraz ewaluacji oddziaływań resocjalizacyjnych na bazie dynamiki życia społecznego, a w nim dynamiki problemów społecznych.

Treści kształcenia:

- metody wychowania resocjalizującego, etapy procesu resocjalizacji,
- niektóre rodzaje metod wychowania resocjalizującego (rola sportu i rekreacji, plastyki, muzyki, teatru i pracy na rzecz grupy w oddziaływaniach resocjalizujących; rola wartości rodzinnych w warunkach izolacji społecznej, rola wiary religijnej i wspólnot religijnych w wychowaniu resocjalizującym),
- profilaktyka czyli zapobieganie wykołajeniu społecznemu młodzieży (profilaktyka powstrzymująca, eliminująco-objawowa, eliminująco-uprzedzająca, kreatywna),
- przygotowanie wychowanka do samodzielnego życia na wolności.

Literatura:

1. Czapów C.: Wychowanie resocjalizujące, Warszawa 1998
2. Górski S.: Metodyka resocjalizacji, Warszawa 1985
3. Konopnicki M.: Twórcza resocjalizacja. Wybrane metody pomocy dzieciom i młodzieży, Warszawa 1996
4. Kawula S., Machel H. (red.): „Młodzież a współczesne dewiacje i patologie. Diagnoza – profilaktyka – resocjalizacja., Gdańsk-Toruń 1994
5. Sawicka K. (red.): Socjoterapia, Warszawa 1999

05.6–3P–RPS–D43–TWR7,8,9,10

Techniki wychowania resocjalizującego

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 120 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Tadeusz Sakowicz

Punkty ECTS: 3,5 (semestr VII), 2,5 (semestr VIII), 2,5 (semestr IX), 2,5 (semestr X)

Cele kształcenia:

- ukazanie rodzajów socjotechnik wykorzystywanych w resocjalizacji;
- przygotowanie do samodzielnego dobierania odpowiednich socjotechnik do danego przypadku wykołajenia społecznego;
- nauczanie właściwego stosowania socjotechnik pozytywnych wobec wychowanków;

- ukazanie podstawowych technik i przeszkód stosowania socjotechnik w resocjalizacji;
- nauczanie samodzielnego opracowywania konspektu zajęć resocjalizacyjnych z wykorzystaniem socjotechnik;
- zapoznanie z podstawami pomocy psychologicznej w resocjalizacji;
- rozwinięcie wiedzy o podstawowych technikach oddziaływania psychologicznego: w kontakcie indywidualnym, w kontakcie z grupą, w kontakcie z rodziną;
- rozwinięcie umiejętności interpersonalnych i intrapsychicznych, służących pomocy psychologicznej w resocjalizacji.

Treści kształcenia:

- źródła, zadania i przedmiot wychowania resocjalizującego;
- metody pozytywnego uaktywniania wychowanka w resocjalizacji;
- metody ukierunkowujące wpływ grupy;
- metody intensyfikowania i podtrzymywania wpływu grupy;
- samowychowanie jako zasadniczy punkt docelowy w wychowaniu resocjalizującym;
- współpraca ze środowiskiem rodzinnym jako niezbędny sposób prowadzenia prawidłowego działania resocjalizującego;
- sposoby indywidualnego prowadzenia wychowanka, przygotowanie go do uczestniczenia w grupie (terapia indywidualna a terapia zbiorowa);
- pomoc psychologiczna w resocjalizacji;
- umiejętności społeczne przydatne w pomocy psychologicznej (nawiązywanie kontaktu indywidualnego, pomoc indywidualna, podstawowe zasady pracy w grupie, terapia grupowa);
- podstawowe kierunki i nurty psychoterapii;
- terapia uzależnień (podstawy pracy z uzależnionymi od alkoholu i z narkomanami);
- zachowania neurotyczno-lękowe, zaburzenia jedzenia;
- kryzysy psychologiczne, samobójstwa, podstawowe zasady interwencji kryzysowej;
- terapia systemowa rodzin.

Literatura:

1. Milicki M.K.: Socjotechnika. Zagadnienia etyczne i prakseologiczne, Wrocław-Warszawa-Kraków- Gdańsk-Łódź 1986
2. Pawełczyk P., Piontek D.: Socjotechnika w komunikowaniu politycznym, Poznań 1999

3. Hołyst B., Ambrozik W., Stępnik P. (red.): Nowe formy postępowania z osobami pozbawionymi wolności, W: Więziennictwo-nowe wyzwania, Warszawa – Poznań – Kalisz 2001
4. Okun B.: Skuteczna pomoc psychologiczna, Warszawa 2002
5. Mellibruda J.: Podstawy pomocy psychologicznej, W: „Remedium” 4/5/6/1994
6. Egan M.: Kompetentne pomaganie, Poznań 2002

12.2–3P–RPS–D44–PPSY9

Podstawy psychiatrii

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz., ćwiczenia – 30 godz. (semestr IX)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: ks. prof.dr hab. Jan Śledzianowski

Punkty ECTS: 4,5

Cele kształcenia:

- zapoznanie studentów z wybranymi zagadnieniami z psychiatrii;
- nabywanie kompetencji w zakresie ochrony zdrowia;
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania zaburzeń psychicznych u wychowanków.

Treści kształcenia:

- życie psychiczne jako przedmiot badań; cele, zadania i metody badawcze psychiatrii;
- psychopatologia ogólna, procesy chorobowe a zmiany trwałe, zaburzenia myślenia i ich podział;
- zaburzenia nastroju; psychoza połogowa, mania i hipomania, agresja i psychozy agresywne;
- zaburzenia lękowe i nerwice;
- zaburzenia osobowości;
- zaburzenia psychiczne związane z chorobą alkoholową, zatrucia i uzależnienia lękowe;
- podstawowe wiadomości z psychiatrii sądowej, poczytalność oraz orzekanie poczytalności;
- psychologiczne i społeczne uwarunkowania zdrowia psychicznego;

- wybrane zagadnienia leczenia i rehabilitacji psychicznie chorych.

Literatura:

1. Jarosz M.: Podstawy psychiatrii, Warszawa 1988
2. Halsam M.: Psychiatria, Warszawa 1990
3. Kondraś O.: Psychologia kliniczna, Warszawa 1984
4. Pospiszyl K.: Psychopatologia, Warszawa 1992
5. Szymańska Z.: Psychiatria wieku dziecięcego i młodzieńczego, Warszawa 1967

05.6-3P-RPS-D45-RSO9,10

Resocjalizacja w środowisku otwartym

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz., ćwiczenia – 60 godz. (semestr X)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: ks. prof. dr hab. Jan Śledzianowski

Punkty ECTS: 3 (semestr IX), 4 (semestr X)

Cele kształcenia:

- teoretyczne zapoznanie studentów z rolą i znaczeniem antropotechniki środowiska w procesie resocjalizacji;
- wdrażanie studentów do praktycznej realizacji podstawowych zasad i metod pracy resocjalizacyjnej w środowisku otwartym wykorzystywanych przez kuratora sądowego dla dorosłych i nieletnich, rodzinę, szkołę i środowisko lokalne.

Treści kształcenia:

- zasady i metody pracy resocjalizacyjnej w środowisku otwartym;
- początki kurateli sądowej dla nieletnich w Polsce jako organu pomocniczego sądu;
- rola rodziny w procesie resocjalizacji;
- szkoła a proces resocjalizacji nieletnich;
- resocjalizująca rola środowiska psychoterapeutycznego;
- warunki skuteczności i efektywności kurateli sądowej w Polsce.

Literatura:

1. Czapów Cz.: Wychowanie resocjalizujące, Warszawa 1980
2. Kalinowski M.: Z praktyki i teorii pracy w środowisku wychowawczym, Warszawa 1986
3. Jundził I.: Środowiskowy system wychowawczy w mieście, Warszawa 1983
4. Dymek- Balcerek K.: Patologia społeczna, Radom 1999
5. Urban B.: Zachowania dewiacyjne młodzieży, Kraków 2000

05.6–3P–RPS–D46–PPOS9,10

Pedagogika postpenitencjarna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz., ćwiczenia – 60 godz. (semestr X)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Tadeusz Sakowicz

Punkty ECTS: 4,5 (semestr IX), 3 (semestr X)

Cele kształcenia:

- uzyskanie wiedzy z zakresu historii pomocy postpenitencjarnej,
- ukazanie, w oparciu o dotychczasową wiedzę i doświadczenia kuratorów sądowych, najskuteczniejszych metod oddziaływań resocjalizacyjnych w warunkach wolnościowych i półwolnościowych,
- zdobycie wiedzy z zakresu współczesnych tendencji w pedagogice postpenitencjarnej, nowych rozwiązań oraz sposobów współpracy policji i społeczeństwa w zapobieganiu przestępczości,
- wskazanie na podstawowe źródła pomocy, a także przeszkody w prowadzeniu działalności postpenitencjarnej w aktualnej sytuacji społecznej Polski.

Treści kształcenia:

- pojęcie, zakres i cele pedagogiki postpenitencjarnej,
- historyczny rozwój niesienia pomocy więźniom i ich rodzinom,
- pomoc postpenitencjarna w okresie odbywania kary pozbawienia wolności i po jej wykonaniu,

- instytucjonalne formy pomocy postpenitencjarnej,
- udział społeczeństwa w zapobieganiu przestępczości (współpraca policji ze społecznością lokalną, działalność stowarzyszeń społecznych),
- zadania i rola psychologa w praktyce penitencjarnej,
- etyczne problemy resocjalizacji,
- dysfunkcjonalność instytucji niosących pomoc postpenitencjarną,
- zagadnienia związane z sytuacją byłych skazanych po zwolnieniu z zakładu karnego oraz czynniki utrudniające ich powrót do społeczeństwa.

Literatura:

1. Kalinowski M.: Zarys metodyki pracy kuratora sądowego, W: F. Kozaczuk, B. Urban (red.): Profilaktyka i resocjalizacja młodzieży, Rzeszów 2001
2. Kawula S., Machel H. (red.): Młodzież a współczesne dewiacje i patologie. Diagnoza – profilaktyka – resocjalizacja, Gdańsk-Toruń 1994
3. Szecówka A.: Problemy readaptacji społecznej nieletnich zwolnionych z placówek resocjalizacyjnych, „Opieka-Wychowanie-Terapia” 1/1994
4. Bac T.: Zakład karny – proces resocjalizacji jako czynnik oddziaływań na readaptację społeczną skazanych, „Auxilium Socjale” 3/4/ 2001
5. Czapów C.: Wychowanie resocjalizujące, Warszawa 1998

05.6–3P–RPS–D47–PRR9,10

Poradnictwo w resocjalizacji

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz., ćwiczenia – 45 godz. (semestr X)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Franciszek Wojciechowski

Punkty ECTS: 2,5 (semestr IX), 4 (semestr X)

Cele kształcenia:

- przekazanie wiedzy z zakresu kierunków poradnictwa pedagogicznego,
- zaznajomienie studentów ze sposobami realizacji poradnictwa pedagogicznego,

- uzyskanie wiadomości dotyczących funkcjonowania placówek udzielających pomocy w zakresie porady, wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki niedostosowania społecznego.

Treści kształcenia:

- przedmiot i funkcje poradnictwa,
- zakres i funkcje poradnictwa w aspekcie sfer oddziaływania: profilaktycznej, zapobiegawczej, naprawczej,
- zadania realizowane przez poradnictwo pedagogiczne,
- interakcyjny model poradnictwa,
- poradnictwo zawodowe osób niedostosowanych społecznie,
- współczesne kierunki i tendencje w poradnictwie,
- funkcje organizacji i stowarzyszeń społecznych w środowisku lokalnym w zakresie poradnictwa i pomocy.

Literatura:

1. Kmiecik- Baran K.: Młodzież i przemoc, Warszawa 2000
2. Niehoff D.: Biologia przemocy, Poznań 2001
3. Nowak A.: Wybrane zjawiska powodujące zagrożenia społeczne, Kraków 2000
4. Vernon E., Johnson E.: Interwencja. Jak pomoc komuś, kto nie chce pomocy?, Warszawa 1994
5. Murgatroyd S.: Poradnictwo i pomoc, Poznań 2000

10.9–3P–RPS–D48–WIK9,10

Wiktymologia

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 45 godz. (semestr X)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: ks. prof. dr hab. Jan Śledzianowski

Punkty ECTS: 1,5 (semestr IX), 2,5 (semestr X)

Cele kształcenia:

- zapoznanie z podstawowymi pojęciami, przedmiotem i zakresem wiktyologii;
- rozpoznanie zagrożeń oraz ogólnej ich klasyfikacji dla realizacji zadań wiktyologii;
- kształcenie umiejętności prawnego opracowywania programu pomocy ofiarom przestępstw na szczeblu samorządowym;
- zapoznanie z wiktyologią zachowań kompulsywnych;
- kształcenie sprawności prawidłowego układania relacji pomiędzy sprawcą a ofiarą.

Treści kształcenia:

- profilaktyka zachowań kryminogennych;
- geneza i rodzaje wiktyologii (wiktyologia teologiczna, naturalna, ekologiczna, indywidualna, społeczna, kryminalna);
- wiktyologia penitencjarna i kryminalna;
- polityka państwa wobec ofiar przestępstw;
- wiktyalizacja grupy społecznej;
- wiktyalizacja osób starszych.

Literatura:

1. Bieńkowska E. (red.): Ofiara przestępstwa w systemie wymiaru sprawiedliwości, Warszawa 1993
2. Bieńkowska E.: Wiktyologia. Koncepcje, kierunki badań, perspektywy, Warszawa 1992
3. Falandysz L.: Wiktyologia, Warszawa 1979
4. Hołyst B.: Wiktyologia, Warszawa 1997
5. Kurdyjska G.: Jak nie stać się ofiarą, Warszawa 1998

05.9–3P–RPS–D49–KJP7,8

Kultura języka polskiego

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Marek Kątny

Punkty ECTS: 2,5 (semestr VII), 1,5 (semestr VIII)

Cele kształcenia: budzenie szacunku dla języka narodowego, doskonalenie wiedzy o języku, jego rozwoju, kształcenie umiejętności poprawnego, sprawnego i skutecznego posługiwania się słowem w mowie i piśmie, uwrażliwienie na wartości estetyczne języka, nabywanie umiejętności korzystania z szeroko pojętego poradnictwa językowego, upowszechnienie wzrostowych norm w komunikacji językowej.

Treści kształcenia: Istota języka, jego funkcje. Język jako kod, mówienie, tekst. Słownictwo i reguły przekształcania i łączenia wyrazów - składniki systemu językowego. Oficjalne i nieoficjalne odmiany polszczyzny. **Kultura języka.** Znaczenie pojęcia: kultura języka. Stosunek do tradycji językowej. Kultura języka w powojennej Polsce. Puryzm językowy i jego odmiany. Norma wzorcowa i użytkowa w komunikacji językowej. Norma językowa, błąd językowy. Kryteria poprawności językowej. Aktualne problemy kultury języka, ustawa o języku polskim. Rola środków masowego przekazu w upowszechnianiu i wzbogacaniu wiedzy o języku oraz sposobach posługiwania się nim. **Zagadnienia poprawnej wymowy.** Przejawy tzw. literowości w wymowie. Fonetyczne pozostałości gwarowe w języku inteligencji. Współczesne tendencje w wymowie samogłosek nosowych i grup spółgłoskowych. Poprawne akcentowanie wyrazów i ich połączeń. Rola intonacji, modulacji, znaków przestankowania słuchowego oraz pozagłosowych środków ekspresji w procesie komunikacji językowej. **Wybrane zagadnienie poprawności gramatycznej.** Odmiana rzeczowników – oboczne końcówki deklinacyjne, dwurodzajowość, rodzaj gramatyczny zapożyczeń, proces ich polonizacji, Trudności związane z kategorią liczby. Odmiana nazwisk polskich i obcych oraz nazw geograficznych. Poprawne i błędne formy w odmianie i stopniowaniu przymiotników. Trudności w odmianie liczebników, współczesne tendencje do ograniczania ich deklinacji. Zakres użycia i zróżnicowanie stylistyczne obocznych form zaimków. Odmiana czasowników – wahania i błędy w zakresie form czasu przeszłego, ruchomość końcówek trybu warunkowego czasu przeszłego. Błędne formy bezokolicznika i trybu rozkazującego. **Zagadnienia poprawności słotwórczej i leksykalnej.** Neologizmy i ich rodzaje, kryteria oceny ich poprawności. Przejawy tendencji do skrótu. Nadużywanie formacji z członem przymiotnikowym oraz wyrazów modnych. Wyrazy obce w języku polskim, typy zapożyczeń. Kontekst a dwuznaczność wyrazów.

Literatura:

1. Kurkowska H., Skorupka S., Zarys stylistyki polskiej, Warszawa 1989
2. Szober S., Gramatyka języka polskiego, Warszawa 1968 i wyd. następne
3. Miodek J., Współczesna polszczyzna, Wrocław 1999

4. Kochański W., Klebanowska B., Markowski A., O dobrej i złej polszczyźnie, Warszawa 1989
5. Garczyński S., Sztuka myśli i słowa, Warszawa 1976
6. Doroszewski W., O kulturę słowa. Poradnik językowy, t. 1-3, Warszawa 1968

09.2–3P–RPS–D50–LIT6

Literatura dla dzieci i młodzieży

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Marek Kątny

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia: zajęcia mają przygotować studentów do pracy dydaktyczno-wychowawczej z książką dziecięcą i młodzieżową. Uświadamiać potrzeby czytelnicze, możliwości recepcji, zapoznawać z głównymi tendencjami rozwojowymi tej dyscypliny naukowej, kształcić umiejętność estetycznego wartościowania książki i prawidłowego wykorzystywania narzędzi analizy literackiej. Wskazywać na potrzeby systematycznego obcowania z literaturą piękną.

Treści kształcenia: Twórczość poetycka jej cechy i funkcje. Cechy i przemiany w prozie dziecięcej oraz utworach dla młodzieży zagadnienia dzieci niepełnosprawnych, sprawy narkomani. Zapoznanie z najwybitniejszymi twórcami XX-lecia międzywojennego i prozy współczesnej, synkretyzm dzieł prozatorskich, znaczenia bohatera, struktury kompozycyjne i tematyczno-formalne a także twórczość bajkową i baśniową ze szczególnym uwzględnieniem wielowarstwowości baśni, znaczenia współczesnych baśni literackich i odmian regionalnych znaczenia terapeutycznego. Stale w kręgu uwagi prowadzących pozostają aspekty wychowawcze literatury pięknej.

Literatura:

1. Białek J.Z.: Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1918-1939, Warszawa 1979
2. Frycie S.: Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1945-1970, cz. I, Warszawa 1978, cz. II, Warszawa 1982

3. Pałowski J., Kątny M.: Literatura dla dzieci i młodzieży, Kielce 1995
4. Chęcińska U. (red.), Dziecko i jego światy w poezji dziecięcej, Szczecin 1994
5. Kulczkowska K., W świecie prozy dla dzieci, Warszawa 1983

15.9–3P–RPS–D51–PKI2,3

Podstawy komunikacji interpersonalnej

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 45 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: mgr Adrian Kurcbart

Punkty ECTS: 2 (semestr II), 4 (semestr III)

Cele kształcenia: Poznanie wybranych teorii z zakresu komunikacji interpersonalnej oraz trening podstawowych umiejętności komunikacyjnych.

Treści kształcenia: Komunikacja jako proces. Elementy łańcucha komunikacyjnego. Szumy komunikacyjne. Komunikacja niewerbalna. Funkcje zachowań niewerbalnych. Wokalika i kinezyka. Efekt Janusa. Komunikacja werbalna. Język jako system, aktywność i „zupa”. Zasady dobrej komunikacji werbalnej. Negocjowanie. Dylematy negocjatora. Podstawowe rodzaje działań podejmowanych w procesie negocjacji. Etapy procesu negocjacji. Style negocjacyjne. Komunikacja w bliskich związkach. Rola komunikacji w rodzinie i przyjaźni. Słuchanie. Konstruktywna informacja zwrotna. Konflikty. Natura konfliktu. Typy konfliktów. Komunikacja w trakcie konfliktu.

Literatura:

1. Grzesiuk, L., Trzebińska E.: Jak ludzie porozumiewają się, PWN, Warszawa 1983
2. Nęcki Z.: Atrakcyjność wzajemna, Wydawnictwo Profesjonalnej Szkoły Biznesu, Kraków 1996
3. Pease, A.: Mowa ciała, Wydawnictwo Jedność, Kielce 2002
4. Stewart, J. (red.): Mosty zamiast murów, PWN, Warszawa 2000

14.9–3P–RPS–D52–GS8

Gerontologia społeczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Agata Chabior

Punkty ECTS: 5

Cele kształcenia:

Wprowadzenie do problematyki zakresu oraz skutków procesu demograficznego starzenia się społeczeństw. Zapoznanie ze specyfiką starzenia się osobniczego w wymiarze biologicznym i psychospołecznym, ze zmiennością ról pełnionych w różnych fazach życia.

Treści kształcenia:

Interdyscyplinarny wymiar gerontologii. Klasyfikacja działów – gerontologia społeczna, geriatria, gerontopodegaogika, geragogika, profilaktyka gerontologiczna. Demograficzne problemy starzenia się i starości – gerontologia w systemie nauk, kierunki współpracy. Starość jako przedmiot zainteresowań naukowych w toku dziejów: od gerontokracji do gerontofobii. Starość biologiczna i psychospołeczna – wybrane teorie starzenia się jednostkowego. Starzenie się społeczeństw – status i role społeczne człowieka starego w ujęciu historycznym i przestrzennym. Metody diagnozowania i pomiaru. Kondycja materialna, zdrowotna i społeczna ludzi starych. Miejsce człowieka starego w rodzinie, środowisku lokalnym i w społeczeństwie. Aktywność ludzi starych – potrzeby, możliwości, stymulatory, rola uniwersytetów trzeciego wieku. Kondycja psychiczna – prawidłowości i stymulatory. Zabezpieczenie ekonomiczne i standard życia ludzi starych w przestrzeni europejskiej. Polityka społeczna wobec problemów ludzi starych – zapóźnienia historyczne i wyzwania na przyszłość. Prawa i potrzeby ludzi starych. Edukacja gerontologiczna. Stereotypy i postawy społeczne wobec starości. Starość w społeczeństwie konsumpcyjnym. Instytucje i placówki opieki nad ludźmi starszymi – stan a potrzeby. Starość demograficzna i problemy ludzi starych wyzwaniem dla służb społecznych – standardy i wzorce rozwiązań na świecie i w Europie.

Literatura:

1. Trafiałek E.: Polska starość w dobie przemian, Katowice 2003
2. Synak B. (red.): Polska starość, Gdańsk 2002
3. Halik J. (red.): Starzy ludzie w Polsce. Społeczne i zdrowotne skutki starzenia się społeczeństwa, Warszawa 2002
4. Kowaleski J., Szukalski P. (red.): Proces starzenia się ludności – potrzeby i wyzwania, Łódź 2002
5. Błędowski P.: Lokalna polityka społeczna wobec ludzi starych, Warszawa 2002

05.9–3P–RPS–D53–MOC9,10

Metodyka organizacji czasu wolnego

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz., ćwiczenia – 60 godz. (semestr X)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: ks. prof. dr hab. Jan Śledzianowski

Punkty ECTS: 2 (semestr IX), 4 (semestr X)

Cele kształcenia:

- wyposażenie studentów w kompetencje i umiejętności prowadzenia zajęć z organizowaniem czasu wolnego z dziećmi i młodzieżą;
- poznanie przez studentów zagadnień z pedagogiki czasu wolnego i kultury fizycznej;
- rozwijanie potrzeby organizacji zajęć i gier sportowych;
- poznanie metodyki organizacji wycieczek, imprez turystycznych, kolonii i zimowisk;
- poznanie przepisów BHP w organizacji zajęć sportowo- rekreacyjnych;
- zapoznanie z organizowaniem zawodów sportowych.

Treści kształcenia:

- akty prawne dotyczące organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży;
- pedagogika kultury fizycznej i czasu wolnego;
- metody prowadzenia zajęć sportowo- turystycznych i rekreacyjnych;
- bezpieczeństwo i higiena podczas imprez i zawodów sportowych, zapobieganie nieszczęśliwym wypadkom;
- współpraca z organizacjami i instytucjami realizującymi zadania w zakresie kultury fizycznej, sportu i rekreacji.

Literatura:

1. Łobożewicz T.: Bezpieczeństwo i higiena w turystyce, Warszawa 1992
2. Siwiński W.: Kultura fizyczna i turystyka. Zagadnienia teoretyczne i badania empiryczne, Poznań 1995
3. Winiarski R.: Wstęp do teorii rekreacji, Kraków 1989
4. Pawłucki A.: Pedagogika wartości ciała, Gdańsk 1996
5. Matias S.: Problematyka organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, Warszawa 1980

11.2–3P–RPS–D54–SS8

Statystyka

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Barbara Walasek

Punkty ECTS: 2,5

Cele kształcenia:

Zapoznanie z podstawowymi metodami statystycznymi w celu ich stosowania we własnych pracach badawczych studentów. Poznanie warunków stosowalności technik statystycznych i ograniczeń ich stosowania w pedagogice empirycznej. Nabywanie przez studentów kompetencji do rozumienia i krytycznego odbioru statystyk, jakimi opisują świat media. Ćwiczenie umiejętności obliczania różnych statystyk oraz ich interpretacji. Uświadomienie probabilistycznego charakteru zakresu uogólnień, jakie można dokonywać za pomocą języka statystyki. Nabycie umiejętności wyboru statystyk w zależności od rozpatrywanego problemu i typów analizowanych zmiennych.

Treści kształcenia:

Zdefiniowanie pojęcia (trzy znaczenia: potoczne, dyscyplina wiedzy, miernik z próby). Istota statystyki – język statystyki w relacji do różnych sposobów wnioskowania. Definicja pojęć: zbiorowość, populacja, jednostka statystyczna. Rodzaje badań statystycznych, w tym pełne i częściowe. Próby statystyczne i ich pobieranie. Parametr i estymatory. Zmienne i ich klasyfikacja. Źródła błędów w statystyce. Szeregi i Szeregi i tablice statystyczne, w tym budowa, znaki umowne,

elementy tablic. Pojęcie rozkładu zmiennej. Zasady posługiwania się przedziałami klasowymi. Granice dokładne w przedziałach klasowych, ich istota. Szeregi skumulowane. Wykresy statystyczne, ich rodzaje, zasady sporządzania. Przedstawianie zmiennych w postaci symboli. Sumowanie wartości zmiennej. Operacje arytmetyczne na symbolach sumowania. Pojęcie miary centralnej. Średnia arytmetyczna (prosta i ważona) i jej własności. Mediana i jej własności. Wartość modalna – ograniczenia stosowalności. Pojęcie miary rozproszenia. Odchylenie przeciętne, wariancja i odchylenie standardowe. Współczynnik zmienności – ograniczenia stosowalności. Współczynnik asymetrii. Kompleksowa analiza struktury badanej zbiorowości – prosty opis statystyczny – typy rozkładów zmiennych. Proste metody ustalania korelacji (badanie szeregów, wykresów, tablic statystycznych). Współczynnik korelacji Pearsona. Korelacja rangowa Spearmana. Korelacja cech jakościowych (współczynnik zbieżności cech punktowo-dwuseryjny). Problemy ustalania istotności współczynników korelacji. Uwagi wstępne do analizy regresji. Istota prawdopodobieństwa. Możliwe wyniki. Hipotezy statystyczne. Rodzaje błędów statystycznych. Poziom istotności. Krzywa normalna. Ustalanie liczebności próby. Rozkład z próby. Test t-Studenta w warunkach prób zależnych i niezależnych. Analiza wariancyjna, test F-Snedecora. Moc testu, wielkość próby, odporność testu – wnioski uogólniające. Test chi-kwadrat. Rozkład z próby. Wybrane sytuacje zastosowań testu chi-kwadrat: zgodność rozkładów, współzależność cech, badanie normalności rozkładów, ustalanie miary siły związku: C-Pearsona; T.Czuprowa. Warunki stosowalności testu chi-kwadrat: duże próby, poprawki na małe liczebności, redukcja wymiarów tabel kontyngencji.

Literatura:

1. Blalock H.M.: Statystyka dla socjologów, Warszawa 1975
2. Clauss G., Ebner H.: Podstawy statystyki dla pedagogów, psychologów, socjologów, Warszawa 1972
3. Clegg F.: Po prostu statystyka, Warszawa 1994
4. Ferguson G.A., Takane Y.: Analiza statystyczna w psychologii i pedagogice, Warszawa 1999
5. Góralski A.: Metody opisu i wnioskowania statystycznego w psychologii i pedagogice, Warszawa 1980
6. Guilford J.P.: Podstawowe metody statystyczne w psychologii i pedagogice, Warszawa 1960
7. Łaniec J.D.: Elementy statystyki dla pedagogów, Olsztyn 1990

8. Nowaczyk Cz.: Podstawy metod statystycznych dla pedagogów, Warszawa-Poznań, 1985

05.9–3P–RPS–D55–PROS6

Proseminarium

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 2

Cele kształcenia: przygotowanie teoretyczne i praktyczne studentów do podjęcia badań własnych, niezbędnych do napisania pracy magisterskiej.

Treści kształcenia: Lektura. Studia. Notatki. Analiza i interpretacja tekstu źródłowego. Poznanie a badanie naukowe – cele i istota tych procesów. Zakres badań naukowych. Pedagogika jako nauk teoretyczna i praktyczna. Pojęcia, terminy i definicje. Etapy programu badań pedagogicznych. Konteksty: odkrycia, wyjaśnienia i przewidywania. Treści wynikają z działalności badawczej samodzielnych pracowników naukowych oraz wyróżniających się adiunktów, co związane jest z zakresem badań prowadzonych w Instytucie.

Literatura:

1. Pilch T.: Zasady badań pedagogicznych, Warszawa 1998
2. Łobocki M.: Metody i techniki badań, Kraków 2000
3. Nowak S.: Metodologia badań socjologicznych, Kraków 1990
4. Zaczyński W.: Praca badawcza nauczyciela, Warszawa 1997

05.9–3P–RPS–D56–SEM7,8,9,10

Seminarium

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 120 godz.

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 2 (semestr VII), 2 (semestr VIII), 6 (semestr IX), 10 (semestr X),

Cele kształcenia: Przygotowanie studenta do napisania pracy magisterskiej o charakterze empirycznym. Kształtowanie umiejętności z zakresu metodologii badań naukowych i praktyki edukacyjnej w samodzielnych badaniach własnych. Budowanie krytycznej i kreatywnej postawy studentów wobec problemów naukowych i edukacyjnych.

Treści kształcenia: Etapy postępowania badawczego. Model badanych zjawisk w świetle krytycznej analizy literatury przedmiotu. Problemy, hipotezy w badaniach pedagogicznych. Gromadzenie i porządkowanie danych, budowanie tabel i graficzna prezentacja uzyskanych wyników, analiza ilościowa i jakościowa oraz interpretacja wyników badań. Język i styl naukowy, struktura pracy magisterskiej i jej standardy naukowe.

Literatura:

1. Brzeziński J.: Metodologia badań psychologicznych, Warszawa 1996
2. Dutkiewicz W.: Praca magisterska z pedagogiki, Kielce 2000
3. Łobocki M.: Metody i techniki badań pedagogicznych, Kraków 2000
4. Łobocki M.: Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych, Kraków 1999
5. Pilch T.: Zasady badań pedagogicznych, Warszawa 1995

05.9–3P–RPS–D57–PŚ6,7,8

Śródroczna praktyka pedagogiczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 75 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 0,5 (semestr VI), 1,5 (semestr VII), 1,5 (semestr VIII)

Cele:

- zapoznanie się studentów ze sposobem pracy placówek opiekuńczo-wychowawczo-resocjalizacyjnych,

- uczestnictwo w działaniach diagnostycznych, profilaktycznych, opiekuńczych, wychowawczych, selekcyjnych podejmowanych w placówce kształtowanie umiejętności przygotowania i realizacji różnego typu zajęć indywidualnych i zbiorowych,
 - wdrażanie do świadomej odpowiedzialności za bezpieczeństwo i właściwy rozwój wychowanków.
1. Zadania inspirujące, opiekuńczo-wychowawcze, koordynujące, resocjalizujące i nadzorujące w procesie opieki, wychowania i resocjalizacji.
 2. Organizacja i realizacja procesu wychowawczo-resocjalizacyjnego, rewalidacyjnego w placówkach oświatowo-wychowawczych.
 3. Specyfika oddziaływań opiekuńczych, wychowawczych, resocjalizacyjnych i rewalidacyjnych.

Literatura:

1. Baran J.: Wychowawcza rola środowiska pracy, Warszawa 1989
2. Bańka A.: Psychopatologia pracy, Poznań 1996
3. Kwiatkowski St.: Kształcenie zawodowe w warunkach gospodarki rynkowej, Warszawa 2001
4. Nalaskowski S.: O ideale wychowania i celach kształcenia, Toruń 1993
5. Nalaskowski S.: Humanizm i podmiotowość w wychowaniu, Toruń 1992
6. Wołk Z.: Kultura pracy, Sulechów 2000

10.9–3P–RPS–D58–PC8

Praktyka ciągła

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 75 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Anna Kieszkowska

Punkty ECTS: 3

Cele:

- umożliwienie studentowi w formie badawczej bezpośredniego kontaktu z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
 - wchodzenie studentów w rolę opiekunów-wychowawców w instytucjach będących terenem ich przyszłej pracy zawodowej,
 - współdziałanie w zakresie diagnostyki, profilaktyki, opieki i wychowania w placówce,
 - pogłębienie wiedzy z zakresu problematyki stanowiącej przedmiot pracy magisterskiej.
1. Zadania inspirujące, opiekuńczo-wychowawcze, koordynujące, resocjalizujące i nadzorujące w procesie opieki, wychowania i resocjalizacji.
 2. Organizacja i realizacja procesu wychowawczo-resocjalizacyjnego, rewalidacyjnego w placówkach oświatowo-wychowawczych.
 3. Specyfika oddziaływań opiekuńczych, wychowawczych, resocjalizacyjnych i rewalidacyjnych.

Literatura:

1. Baran J.: Wychowawcza rola środowiska pracy, Warszawa 1989
2. Bańka A.: Psychopatologia pracy, Poznań 1996
3. Kwiatkowski St.: Kształcenie zawodowe w warunkach gospodarki rynkowej, Warszawa 2001
4. Kwiatkowski St., Symela K. (red.): Standardy kwalifikacji zawodowych, Warszawa 2001
5. Wołk Z.: Kultura pracy, Sulechów 2000

15.4-3P-RPS-D59-PB1,5

Przysposobienie biblioteczne i elementy informacji naukowej

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 2 godz.; ćwiczenia – 3 godz.

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS:

Przysposobienie biblioteczne

Celem zajęć jest praktyczne zapoznanie studentów z zasadami korzystania z biblioteki Akademii Świętokrzyskiej, przede wszystkim z komputerowym wyszukiwaniem i zamawianiem książek.

Program zajęć zawiera następujące treści:

1. Wstępne informacje o Bibliotece Akademii Świętokrzyskiej

- zbiory i struktura (czytelnie wydziałowe i instytutowe, wypożyczalnia, czytelnia główna, czytelnia czasopism, czytelnia informacyjno-bibliologiczna, czytelnia zbiorów specjalnych, wypożyczalnia międzybiblioteczna)
- katalogi biblioteczne – komputerowy i tradycyjny (umiejscowienie, kompletność, dostęp)

2. Zasady korzystania z Biblioteki

- zapis
- zasady składania zamówień w czytelniach i wypożyczalni
- najważniejsze postanowienia regulaminu korzystania ze zbiorów

3. Katalog komputerowy (ćwiczenia w wyszukiwaniu i zamawianiu książek)

- ogólne zasady wyszukiwania
- opcje wyszukiwawcze
- zamawianie pozycji
- autoryzacja i kontrola stanu konta czytelniczego

4. Katalogi kartkowe i zasady składania zamówień na rewersach.

Elementy informacji naukowej

Cele:

Celem przedmiotu jest teoretyczne i praktyczne wprowadzenie studentów do wyszukiwania dokumentów naukowych i informacji, ze szczególnym uwzględnieniem źródeł elektronicznych i dziedzin związanych z kierunkiem studiów szkolonej grupy.

Zajęcia uwzględniają następujące **treści**:

2. Krótka informacja o rodzajach dokumentów naukowych (książki, czasopisma, wydawnictwa ciągłe, dokumenty nieopublikowane, dokumenty audiowizualne i elektroniczne).

3. Wyszukiwanie dokumentów naukowych.
 - o bazy biblioteki własnej i bibliotek obcych;
 - o bibliografie (definicja i rodzaje bibliografii);
 - o polska bieżąca bibliografia narodowa (Przewodnik Bibliograficzny. Urzędowy Wykaz Druków Wydanych w Rzeczypospolitej Polskiej ; Bibliografia Zawartości Czasopism; Bibliografia Wydawnictw Ciągłych) w wersji papierowej i elektronicznej - prezentacja i ćwiczenia w wyszukiwaniu;
 - o bibliografie specjalne i komputerowe bazy bibliograficzne dotyczące dziedziny wiedzy związanej ściśle ze specjalnością szkolonej grupy.

3. Informacja faktograficzna.

- o informacji dostępne w sieci i kryteria ich wiarygodności,
- o strony instytucji publicznych, rządowych, uczelni,
- o słowniki, encyklopedie i czasopisma on-line (ze szczególnym uwzględnieniem dziedzin związanych z kierunkiem studiów szkolonej grupy).

Rewalidacja z Terapią Pedagogiczną

AŚ-WPiA (3P) – RTP

STUDIA 3- LETNIE STACJONARNE PIERWSZEGO STOPNIA

I rok, semestr I

L.p.	Kod	Nazwa przedmiotu	Wykł.	Ćw.	Forma zal.	Punkty ECTS
1.	08.1-3PRTP-A01-WZF1	Wybrane zagadnienia filozofii	15	15	z.o. I	4
2.	09.1-3PRTP-A05-JO1,2	Język obcy	-	30	egz. II	2
3.	16.1-3PRTP-A07-WF1,2	Wychowanie fizyczne	-	30	zal.	-
4.	12.9-3PRTP-B11-BR1	Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania	15	30	egz. I	6
5.	14.4-3PRTP-B16-WPPS1	Wprowadzenie do psychologii	15	30	egz. I	6
6.	05.0-3PRTP-B13-WPP1	Wprowadzenie do pedagogiki	30	30	egz. I	2
7.	05.9-3PRTP-D55-EG1	Emisja głosu		30	z.o. I	5
8.	15.4-3PRTP-D61-PB1	Przysposobienie biblioteczne i elementy informacji naukowej	-	5	zal.	-
9.		BHP	4	-	zal.	-

Razem godzin: 291	94	197		30
-------------------	----	-----	--	----

I rok, semestr II

L.p.	Kod	Nazwa przedmiotu	Wykł.	Ćw.	Forma zal.	Punkty ECTS
1.	14.2-3PRTP-A03-S2	Wprowadzenie do socjologii	30	30	z.o.	4
2.	09.1-3PRTP-A05-JO1,2	Język obcy	-	30	egz. II	2
3.	16.1-3PRTP-A07-WF1,2	Wychowanie fizyczne	-	30	zal.	-
4.	14.4-3PRTP-B17-PSRO2	Psychologia rozwojowa i osobowości	15	30	egz. II	7
5.	08.3-3PRTP-B12-HW2	Historia wychowania	30	30	egz. II	6
6.	15.0-3PRTP-C29-ME2	Media w edukacji	15	15	z.o.	3
7.	05.0-3PRTP-D38-PS2	Pedagogika specjalna	30	30	egz. II	5
8.	05.9-3PRTP-D68-TINT2	Trening interpersonalny		30	z.o.	3
Razem godzin: 345			120	225		30

II rok, semestr III

L.p.	Kod	Nazwa przedmiotu	Wykł.	Ćw.	Forma zal.	Punkty ECTS
1.	05.9-3PRTP-A03-MBP3	Metody badań pedagogicznych	15	30	egz. III	4
2.	08.1-3PRTP-A04-EZ3	Etyka zawodowa	15	-	zal.	2
3.	05.1-3PRTP-B15-PDO3	Podstawy dydaktyki ogólnej	15	15	egz. III	3
4.	05.9-3PRTP-B19-PSP3	Pedagogika społeczna	15	15	egz. III	4
5.	14.4-3PRTP-D34-PK3	Psychologia kliniczna	30	30	egz. III	5
6.	05.9-3PRTP-D44-MZP3	Metodyka zajęć pozalekcyjnych z dziećmi i młodzieżą o obniżonej sprawności umysłowej	-	30	z.o.	2
7.	05.6-3PRTP-D45-LOGO3	Logopedia	15	30	egz. III	4
8.	11.3-3PRTP-D58-I3	Informatyka	-	30	z.o.	2
9.	05.9-3PRTP-D62-DP3	Diagnostyka pedagogiczna	30	30	egz. III	4
Razem godzin: 345			135	210		30

II rok, semestr IV

L.p.	Kod	Nazwa przedmiotu	Wykł.	Ćw.	Forma zal.	Punkty ECTS
1.	05.9-3PRTP-A06-PW4	Przedmiot do wyboru: -psychiatria sądowa -psychologia rodziny	15	-	zal.	1,5
2.	05.7-3PRTP-B14-	Teoretyczne podstawy	15	15	egz. IV	4

	TPW4	wychowania				
3.	14.2-3PRTP-B18-SW4	Socjologia wychowania	15	15	z.o.	1
4.	05.9-3PRTP-B20-PPR4	Pedagogika pracy	15	15	z.o.	1
5.	12.7-3PRTP-C27-EZ4	Edukacja zdrowotna	15	15	z.o.	1
6.	14.9-3PRTP-C28-PAT4	Patologie społeczne	15	15	z.o.	1
7.	14.4-3PRTP-D35-PPOR4	Psychologiczne podstawy oddziaływań rewalidacyjnych	30	30	egz. IV	4
8.	14.4-3PRTP-D36-POTU4	Psychologia osób z trudnościami w uczeniu się	15	15	z.o.	3
9.	05.6-3PRTP-D41-MNWN4,5	Metodyka nauczania i wychowania osób z niepełnosprawnością umysłową	15	30	egz. V	4
10.	05.6-3PRTP-D42-MPKKN4,5	Metodyka pracy korekcyjno-kompensacyjnej z dziećmi ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się	15	30	egz. V	4
11.	05.9-3PRTP-D47-SEM4,5,6	Seminarium dyplomowe	-	15	zal.	2
12.	13.9-3PRTP-D48-ES4,5	Edukacja środowiskowa	-	15	z.o.	0,5
13.	11.1-3PTP-D49-EM4,5	Edukacja matematyczna	-	15	z.o.	0,5
14.	09.6-3PRTP-D50-EPOL4,5	Edukacja polonistyczna	-	15	z.o.	0,5
15.	03.1-3PRTP-D51-EPL4,5	Edukacja plastyczna	-	15	z.o.	0,5
16.	03.2-3PRTP-D2-EMU4,5	Edukacja muzyczna	-	15	z.o.	0,5
17.	06.1-3PRTP-D53-ET4,5	Edukacja techniczna	-	15	z.o.	0,5
18.	16.1-3PRTP-D54-EMO4,5	Edukacja motoryczna	-	15	z.o.	0,5
Razem godzin: 465			165	300		30

III rok, semestr V

L.p.	Kod	Nazwa przedmiotu	Wykł.	Ćw.	Forma zal.	Punkty ECTS
1.	05.9-3PRTP-D37-EI5	Edukacja integracyjna	-	30	z.o.	3
2.	05.6-3PRTP-D39-PON5	Pedagogika osób z niepełnosprawnością umysłową	30	30	egz. V	4
3.	05.6-3PRTP-D41-MNWN4,5	Metodyka nauczania i wychowania osób z niepełnosprawnością umysłową	15	15	egz. V	4
4.	05.6-3PRTP-D42-MPKKN4,5	Metodyka pracy korekcyjno-kompensacyjnej z dziećmi ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się	15	15	egz. V	4
5.	05.6-3PRTP-D43-MWRN5,6	Metody wspomaganie rozwoju osób niepełnosprawnych	-	30	egz. VI	3
6.	05.9-3PRTP-D47-SEM4,5,6	Seminarium dyplomowe	-	15	zal.	2

7.	13.9-3PRTP-D48-ES4,5	Edukacja środowiskowa	-	15	z.o.	0,5
8.	11.1-3PTP-D49-EM4,5	Edukacja matematyczna	-	15	z.o.	0,5
9.	09.6-3PRTP-D50-EPOL4,5	Edukacja polonistyczna	-	15	z.o.	0,5
10.	03.1-3PRTP-D51-EPL4,5	Edukacja plastyczna	-	15	z.o.	0,5
11.	03.2-3PRTP-D2-EMU4,5	Edukacja muzyczna	-	15	z.o.	0,5
12.	06.1-3PRTP-D53-ET4,5	Edukacja techniczna	-	15	z.o.	0,5
13.	16.1-3PRTP-D54-EMO4,5	Edukacja motoryczna	-	15	z.o.	0,5
14.	05.9-3PRTP-D69-KJP5	Kultura języka polskiego	15	15	z.o.	2,5
15.	05.9-33PRTP-D56-PŚ5	Śródroczna praktyka pedagogiczna	-	30	z.o.	2
16.	05.9-3PRTP-D64-WPNT5	Warsztat pracy nauczyciela-terapeuty	-	30	z.o.	2
		Razem godzin: 465				30

III rok, semestr VI

L.p.	Kod	Nazwa przedmiotu	Wykł.	Ćw.	Forma zał.	Punkty ECTS
1.	05.6-3PRTP-D40-POST6	Pedagogika osób ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się	15	15	egz. VI	5
2.	05.6-3PRTP-D43-MWRN5,6	Metody wspomagania rozwoju osób niepełnosprawnych	-	30	egz. VI	5
3.	05.6-3PRTP-D46-UKNE6	Umiejętności komunikacyjne nauczyciela w edukacji specjalnej i integracyjnej	-	30	z.o.	4
4.	05.9-3PRTP-D47-SEM4,5,6	Seminarium dyplomowe	-	15	zał.	3
5.	03.9-3PRTP-D65-FMA6	Formy i metody arteterapii: -muzyka -plastyka -drama (dwie do wyboru)	-	30	z.o.	3
6.	05.9-3PRTP-D66-AON6	Asystencja osobista niepełnosprawnych	15	30	z.o.	3
7.	05.6-3PRTP-D67-PRD6	Problemy rewalidacji dorosłych	15	15	z.o.	3
8.	05.9-3PRTP-D70-PRP6	Poradnictwo pedagogiczne	30	30	z.o.	4
		Razem godzin: 405	150	255		30

Grupa A. Przedmioty kształcenia ogólnego

08.1–3PRTP–A01–WZF1

Wybrane zagadnienia filozofii

Liczba godzin i formy zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr I)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Janusz Sytnik-Czterwertyński

Punkty ECTS: 4

Treści kształcenia:

1. Filozofia – najogólniejsza wiedza o przyrodzie i człowieku

Filozofia jako uogólnienie nauk szczegółowych i rozwoju społecznego. Idealizm i materializm filozoficzny. Materia i jej struktura, czas i przestrzeń. Kauzalizm, rozwój i postęp, ewolucjonizm. Determinizm, konieczność i wolność. Krytyka teleologii.

2. Wybrane zagadnienia filozofii kognitywnej

Teorie wiedzy, jej przedmiotu i źródeł. Racjonalizm, aprioryzm i empiryzm. Poznanie doświadczalne i teoretyczne. Praktyka. Klasyczna i nieklasyczne teorie prawdy. Poznanie jako proces weryfikacji i falsyfikacji. Hipotetyzm. Paradygmatyczność wiedzy. Konwencjonalizm i empiryzm logiczny.

3. Filozoficzne i metodologiczne zagadnienia fizyki

Naukoznawstwo. Metody i prawa nauk przyrodniczych. Fizyka doświadczalna i teoretyczna, eksperymenty naukowe i metody matematyczne. Teorie fizyczne nadrzędne i pochodne. Zastosowania fizyki oraz jej wzajemny związek z naukami technicznymi i techniką.

Literatura:

1. Cackowski Z.: Zasadnicze zagadnienia filozofii, Warszawa 1989
2. Legowicz J.: Zarys historii filozofii. Elementy doksografii, Warszawa 1964
3. Miś A.: Główne nurty filozofii współczesnej, Warszawa 1992
4. Opara S.: Filozofia: Współczesne zagadnienia i kierunki. Podręcznik akademicki, Warszawa 1999
5. Tempczyk M.: Fizyka a świat realny: elementy filozofii fizyki, Warszawa 1986
6. Tempczyk M.: Świat harmonii i chaosu, Warszawa 1995
7. Tempczyk M.: Fizyka najnowsza, Kraków 1998

14.7–3PRTP–A01–AK4

Antropologia kulturowa

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Halina Mielicka

Punkty ECTS: 4

Cele kształcenia:

Zaangażowanie studentów do dyskusji nad istniejącymi we współczesnych społeczeństwach różnicami kulturowymi. Wyjaśnienie reguł kontrowersyjnego endocentryzmu i skutków braku tolerancji wobec inności kulturowych. Analiza mechanizmów związanych z postawami wobec wartości oraz funkcjonowaniem struktur takich instytucji jak: rodzina oraz inne kategorie społeczne związane z pokrewieństwem.

Treści kształcenia:

Rodzaje i odmiany antropologii. Prezentacja podstawowych orientacji teoretycznych antropologii kulturowej – pokazanie człowieka jako twórcy i konsumenta kultury. Kultura jako przedmiot badań teoretycznych i praktycznych (terenowych, jakościowych). Wyjaśnienie sposobów oddziaływania kultury na życie społeczne, wzorów kultury oraz związku kultury z integracją społeczną. Kultura a natura. Spór o naturę ludzką. Ważniejsze teorie interpretacji kultury. Strukturalne i funkcjonalne analizy procesów kulturowych. Kultura a osobowość. Aksjologiczne podstawy i klasyfikacja kultury. Tradycja i zmiana w kulturze. Wprowadzenie do zagadnień kultury pierwotnej, kultury mitu, magii, religii, kultury lokalnej, regionalnej, narodowej i masowej oraz dynamiki przemian kulturowych. Kultury lokalne i kultura uniwersalna. Główne zjawiska i przemiany w kulturze współczesnej.

Literatura:

1. Mrożek – Dumasowska M.: Człowiek w labiryncie magii, Warszawa 1990
2. Nowicka E.: Świat człowieka – świat kultury. Systematyczny wykład problemów antropologii kulturowej, Warszawa 1997
3. Olszewska – Dyoniziak B.: Człowiek – kultura – osobowość. Wstęp do klasycznej antropologii kultury, Kraków 1991
4. Sulima R.: Antropologia codzienności, Kraków 2000
5. Szyjewski A.: Etnologia religii, Kraków 2001
6. Wencel A. (red.): Wiedza o kulturze, Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów, cz. 1, Warszawa 1995

14.2-3PRTP-A03-S2

Wprowadzenie do socjologii

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Halina Mielicka

Punkty ECTS: 4

Cele kształcenia:

Zapoznanie studentów z wybranymi zagadnieniami analizy socjologicznej. Pokazanie związku między socjologią, pedagogiką i filozofią społeczną.

Treści kształcenia:

Wprowadzenie do teorii i pojęć współczesnej socjologii. Różnorodność teoretycznych interpretacji takich zagadnień jak: funkcjonowanie społeczeństwa, jego struktura, funkcje, instytucje i główne procesy zachodzące w makrostrukturach oraz mikrostrukturach społecznych. Omówienie istoty takich zjawisk jak: interakcjonizm symboliczny, endometodologia, socjologia fenomenologiczna, liberalizm, etatyzm, społeczeństwo obywatelskie, społeczeństwo informatyczne. Niektóre aspekty funkcjonowania wybranych systemów aksjonormatywnych – ich rola w procesie socjalizacji. Miejsce socjologii w systemie nauk i strukturze nauk społecznych, zależności między socjologią i pedagogiką. Wyznaczenie granic zainteresowań socjologii ogólnej wraz z perspektywami dalszego jej rozwoju. Koncepcje osobowości grup społecznych, kultury. Zjawisko konformizmu i nonkonformizmu.

Literatura:

1. Mielicka H.: Podstawy socjologii. Mikrostruktury społeczne, Kielce 2002
2. Turowski J.: Socjologia. Wielkie struktury społeczne, Lublin 1994
3. Turowski J.: Socjologia. Małe struktury społeczne, Lublin 1993
4. Szczepański J.: Elementarne pojęcia socjologii, Warszawa 1977
5. Kosiński S.: Socjologia ogólna. Zagadnienia podstawowe, Warszawa 1987
6. Sztompka P.: Socjologia. Analiza społeczeństwa, Kraków 2002

08.1.-3PRTP-A04-E2

Etyka

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Dariusz Adamczyk

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia:

Etyka zakłada następujące cele:

- – poznanie podstawowych wartości, w ich układzie hierarchicznym, a także norm postępowania wraz z ich interioryzacją,
- – kształcenie osobistych postaw etycznych, takich jak: sumienność, prawość, odpowiedzialność za kształt własnego życia poprzez ustawiczne doskonalenie – samokształcenie, samowychowanie,
- – dorastanie do mistrzostwa w pełnionej roli społecznej, innowacja i kreatywność,
- – pogłębianie umiejętności współżycia społecznego: gotowość do dialogu, tolerancji, asertywna ingerencja wychowawcza, poczucie odpowiedzialności za innych, za klimat w środowisku pracy; wzajemny szacunek, zaufanie, chęć niesienia pomocy potrzebującym, troska o dobro społeczne,
- – zdecydowane i konsekwentne dystansowanie się do wszelkich patologii i wszelkiego rodzaju demoralizacji.

Treści kształcenia:

Etyka jako dyscyplina filozoficzna-normatywna – oparta na ludzkim rozumie i doświadczeniu, obejmuje całokształt zagadnień związanych z ludzkim życiem rozpatrywanym w aspekcie jego samorealizacji.

W związku z tym określa ona podstawowe wartości (dobro – zło), normy, oceny i sankcje, odwołuje się do prawa naturalnego oraz pozytywnego, ukazując różne możliwości interpretacyjne w ramach poszczególnych systemów filozoficznych czy światopoglądowych.

W aspekcie indywidualnym etyka w szczególny sposób zajmuje się godnością ludzkiej osoby, wartością i sensem życia, prawami przysługującymi każdemu człowiekowi, sumieniem, doskonałością moralną, wolnością i odpowiedzialnością.

W aspekcie społecznym etyka zajmuje się normami życia małżeńskiego i rodzinnego (odpowiedzialne rodzicielstwo), ustala normy etosu zawodowego, mówi o zasadach życia społecznego (uczestnictwo, solidarność zawodowa, dobro społeczne, ochrona środowiska). Rozpatruje również patologię życia społecznego.

Literatura:

1. 1. Adamski F., Tchórzewski A.M. (red.): Edukacja wobec problemów moralnych współczesności, Kraków 1999
2. 2. Stróżewski W.: W kręgu wartości, Kraków 1992

3. 3. Gogacz M.: Ku etyce chronienia osób. Wokół podstaw etyki, Warszawa 1991
4. 4. Styczeń T.: Wprowadzenie do etyki, Lublin 1993
5. 5. Ślipko T.: Zarys etyki ogólnej, Kraków 2002

08.1–3PRTP–A05–L1

Logika

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 15 godz. (semestr I)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia:

- – Poznanie podstawowych zagadnień poprawnego rozumowania i wnioskowania.
- – Kształtowanie umiejętności posługiwania się pojęciami naukowymi.
- – Nabywanie kompetencji samodzielnego wnioskowania.

Treści kształcenia:

1. 1. Charakterystyka ogólna logiki: objaśnienie terminu; działy logiki (semiotyka, semantyka, syntaktyka, pragmatyka), logiczna teoria języka; miejsce logiki w systemie nauk.
2. 2. Język a wypowiedź językowa: podział języków na naturalne, sztuczne, sformalizowane; wypowiedź językowa i jej funkcje (ekspresyjna, perswazyjna-sugestyjna, opisowa, performatywna, racjonalna).
3. 3. Zagadnienia dotyczące nazwy: pojęcie nazwy, desygnat nazwy, relacja oznaczania, treść i zakres nazwy, klasyfikacja nazw, stosunki zakresowe między nazwami.
4. 4. Klasyczny rachunek zdań: pojęcie zdania logicznego, wartościowanie wypowiedzi, język rachunku zdań – zmienne zdaniowe, funktory i formuły, rodzaje funktorów, zapisywanie zdań mowy potocznej za pomocą schematów będących formułami rachunku zdań, tautologie klasycznego rachunku zdań.
5. 5. Rachunek kwantyfikatorów: pojęcie formy zdaniowej, spełnianie form zdaniowych jednoargumentowych, rodzaje kwantyfikatorów, zdania ogólne i egzystencjalne, zapisywanie mowy potocznej za pomocą schematu rachunku kwantyfikatorów.
6. 6. Definicje: człony definicji, podział definicji, błędy związane z definicjami.
7. 7. Wnioskowania: dedukcyjne, uprawdopodobniające (redukcyjne, indukcyjne, przez analogię).

Literatura:

1. 1. Omyła M.: Logika. Wybrane zagadnienia, WSiP, 1980 i nast. wydania

2. 2. Kotarbiński T.: Elementy teorii poznania, logiki formalnej i metodologii nauk, Wyd. PAN, Warszawa 1990
3. 3. Ziemiński Z.: Logika praktyczna, PWN, Warszawa 1987
4. 4. Stanosz B.: Ćwiczenia z logiki, PWN, Warszawa 1980
5. 5. Kmita J.: Wykłady z logiki i metodologii nauk, PWN, Warszawa 1973

05.9–3PRTP–A06–MEB5

Metodologia badań

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. zw. dr hab. Andrzej Bogaj

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia :

Zapoznanie studentów z zagadnieniami teoretycznymi, ogólnometodologicznymi z zakresu metod i technik badawczych stosowanych w naukach społecznych (w tym na użytek pedagogiki).

Nabycie przez studentów umiejętności prawidłowego formułowania problemów badawczych, hipotez, ustalania zmiennych i dobierania wskaźników.

Poznanie podstawowych reguł konstrukcyjnych związanych z budową narzędzi badawczych.

Umiejętne (wybiórcze i krytyczne) studiowanie literatury pedagogicznej.

Wykorzystanie wiedzy metodologicznej w doborze metod, konstruowaniu narzędzi, jak i w samodzielnym przygotowaniu koncepcji badań empirycznych.

Umiejętne dokonywanie analizy ilościowej i jakościowej zebranego materiału empirycznego .

Treści kształcenia :

Zapoznanie studentów z programem i podstawową literaturą przedmiotu. Ogólne wprowadzenie w problematykę i cele metodologii. Przybliżenie podstawowych pojęć. Znaczenie wiedzy i umiejętności metodologicznych w procesie studiów oraz w pracy zawodowej pedagoga i nauczyciela. Układ i struktura pracy magisterskiej. Wstęp do metodologii badań pedagogicznych. Podstawowe pojęcia .typy badań pedagogicznych. Rola teorii w badaniach pedagogicznych .zasady badań pedagogicznych .Praca badawcza nauczyciela. Moralne aspekty badań pedagogicznych. Struktura procesu badawczego w badaniach diagnostycznych i weryfikacyjnych. Problem badawczy. Hipoteza badawcza. Zmienne i wskaźniki. Definiowanie pojęć. Rodzaje definicji. Próba samodzielnego formułowania problemów badawczych, hipotez oraz operacjonalizacji zmiennych. Etapy badań pedagogicznych. Analiza kolejnych czynności w procesie badawczym. Charakterystyka etapów badań pedagogicznych.

Dobór próby w badaniach pedagogicznych. Badania pilotażowe. Opracowanie modelu operacyjnego badań. Analiza różnych koncepcji badawczych na podstawie sprawozdań z badań empirycznych. Eksperyment pedagogiczny. Techniki eksperymentalne. Użyteczność badań eksperymentalnych. Błędy w badaniach eksperymentalnych. Badania quasi – eksperymentalne. Metoda sondażu. Wymagania stawiane metodzie sondażu. Rodzaje pytań kwestionariuszowych. Techniki metody sondażu: ankieta i wywiad. Źródła błędów w badaniach sondażowych. Obserwacja w badaniach sondażowych. Rodzaje obserwacji. Techniki obserwacyjne. Warunki i zalety poprawnej obserwacji. Przedmiot obserwacji. Granice poznawcze obserwacji. Tworzenie scheduły obserwacyjnej. Badanie efektywności kształcenia. Testy osiągnięć szkolnych i ich zastosowanie. Rodzaje testów i zadań testowych. Cechy testów osiągnięć szkolnych. Konstruowanie testu. Ilościowa analiza zadań testowych. Metoda socjometryczna. Charakterystyka metody socjometrycznej. Techniki socjometryczne: technika moreno, technika „zgadnij kto?”, plebiscyt życzliwości i niechęci, technika szeregowania rangowego. Opracowanie i analiza danych socjometrycznych. Ograniczenia poznawcze metody socjometrycznej. Skale postaw i ocen. Skala likerta, skala thurstone’a, skalogram guttmanna. Rodzaje skal ocen i ich zastosowanie. Konstruowanie skal. Błędy popełniane przy ocenianiu. Źródła błędów w ocenie. Analiza dokumentów. Rodzaje dokumentów Techniki analizy dokumentów. Analiza wytworów (wypracowań, dzienników, rysunków). Metoda dialogowa (rozmowa). Warunki poprawności metody dialogowej. Techniki metody dialogowej. Błędy w stosowaniu metody dialogowej. Metoda biograficzna. Charakterystyka metody biograficznej. Odmiany metody biograficznej: metoda monograficzna, metoda indywidualnych przypadków. Zalety i wady metody biograficznej.

Literatura:

1. Brzeziński J.: Metodologia badań psychologicznych, Warszawa 2003
2. Dutkiewicz W.: Podstawy metodologii badań – do pracy magisterskiej i licencjackiej z pedagogiki, Kielce 2001
3. Łobocki M.: Metody i techniki badań pedagogicznych, Kraków 2000
4. Pilch T., Bauman T.: Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe, Warszawa 2002
5. Zaczyński W.: Praca badawcza nauczyciela, Warszawa 1995

Informatyka

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Jerzy Stamirowski, dr Ryszard Błaszkiwicz,

Punkty ECTS: 4

Cele kształcenia:

Zapoznanie z historią rozwoju informatyki, podstawowych pojęć oraz zmian w zakresie sprzętu komputerowego i oprogramowania. Uzyskanie umiejętności gromadzenia i przetwarzania danych, wykonywania obliczeń i prezentacji graficznej uzyskanych wyników. Wykształcenie umiejętności korzystania zasobów informatycznych dostępnych w sieciach komputerowych w szczególności w Internecie. Poznanie zaawansowanych metod wyszukiwania informacji w Internecie. Uświadomienie niebezpieczeństw i zagrożeń sieci komputerowych. Nabycie umiejętności tworzenia własnych witryn internetowych. Zapoznanie ze sposobami komputerowych prezentacji multimedialnych.

Treści kształcenia:

System informacyjny: budowa i funkcje. Przygotowanie komputera do wykonania określonej klasy zadań: podstawowe operacje systemowe na przykładzie systemu operacyjnego Windows – instalowanie systemu, konfigurowanie systemu, operacje na plikach. Programy użytkowe. Funkcje programu i jego przygotowanie do tworzenia dokumentów i aplikacji na przykładzie pakietu MS Office 2000. Wyszukiwanie, prezentacja i upowszechnianie informacji. Problemy obliczeniowe w zagadnieniach pedagogicznych. Gromadzenie, wyszukiwanie i prezentacja informacji przy pomocy aplikacji bazodanowych. Przetwarzanie wyników pomiaru dydaktycznego przy pomocy programu MS Excel 2000. Dane i typy danych; algorytm i program. Wybrane możliwości automatyzacji procesów obliczeniowych z wykorzystaniem procedur obsługi zdarzeń formantów. Sortowanie i filtrowanie informacji. Tworzenie dokumentu tekstowego zawierającego znaki, symbole i obiekty dostępne w systemie MS Office 2000 (MS Word 2000, MS Excel 2000). Wyszukiwanie informacji w sieci INTERNET. Komunikowanie się z innymi użytkownikami sieci INTERNET i wymiana informacji przy pomocy poczty elektronicznej i grup dyskusyjnych. Umieszczanie w dokumentach MS Word 2000 informacji z sieci INTERNET. Przekształcanie dokumentu MS Word 2000 w dokument HTML. Omówienie metod umieszczania dokumentów na serwerach sieci INTERNET. Tworzenie scenariusza i prezentacji multimedialnej przy pomocy programu PowerPoint.

Wykorzystanie w prezentacji informacji z sieci INTERNET (łączenie się z poziomu aplikacji z siecią INTERNET).

Baza danych i system zarządzania bazą danych. Podstawowe komponenty bazy danych na przykładzie aplikacji programu MS Access 2000. Relacje (tabele) w programie MS Access 2000 – tworzenie i łączenie przy pomocy kluczy. Wyszukiwanie z bazy danych informacji spełniającej wymagania użytkownika, przy pomocy kwerend tworzonych mechanizmem QBE. Istota kwerendy, jako czasowej tablicy dynamicznej. Komunikowanie się użytkownika z bazą danych przy pomocy interfejsu. Podstawowe metody tworzenia interfejsu użytkownika. Prezentacja wyników wyszukanych w bazie danych w postaci raportów. Możliwości komunikowania się bazy danych z siecią INTERNET oraz podstawowe informacje o bazodanowych aplikacjach internetowych.

Literatura:

1. Dyson P., Coleman P.: Windows 2000 Pl, Wyd. EXIT, 2000
2. Kopertowska M.: FrontPage 2000 HTML Podstawy, Tortechn, 2001
3. Sokół M.: Tworzenie stron WWW. Ćwiczenia praktyczne, Helion 2000
4. Kopertowska M.: Ćwiczenia z PowerPointa zawansowane możliwości, Mikom, 2000
5. Cichosz P.: Systemy uczące się, WNT, 2000

09.1-3PRTP-A05-JO1,2

Język obcy

Liczba godzin i forma zajęć: 120 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 2 (semestr I), 2 (semestr II), 2 (semestr III), 2 (semestr IV)

Osoba odpowiedzialna za realizację programu języka angielskiego: mgr Justyna Kopycińska

Cel nauczania: Studenci rozwijają umiejętności komunikowania się w różnych sytuacjach życia codziennego oraz swoje sprawności językowe, poprzez stosowanie różnorodnych typów ćwiczeń oraz materiałów dodatkowych. Zapoznanie studentów z systemami edukacji, życiem codziennym, zwyczajami i kulturą krajów anglosaskich. Studenci poszerzą swój zasób słownictwa związanego z życiem codziennym. Zapoznają się również z podstawowym słownictwem w różnych kategoriach ze zwróceniem szczególnej uwagi na zagadnienia z dziedziny pedagogiki a dotyczące życia w rodzinie i społeczeństwie, oraz na wyrażenia niezbędne do posługiwania się najnowszymi

zdobycami techniki. Rozwijanie kompetencji językowej poprzez utrwalenie już poznanych oraz poznanie nowych struktur gramatycznych.

Tematyka zajęć (struktury gramatyczne):

Tematyka zajęć obejmuje: spędzanie czasu wolnego, uprawianie sportu, udzielanie informacji o sobie, opisywanie upodobań i uczuć, opowiadanie o doświadczeniach z przeszłości, udzielanie rad, systemy edukacji w Wlk. Brytanii i w USA, sposoby na efektywne uczenie się języków obcych, zwroty grzecznościowe w różnorodnych sytuacjach życia codziennego oraz zwroty używane na zajęciach językowych, opisywanie osób – opis podejrzanego, plany wakacyjne (+ pisanie pocztówki), ambicje i marzenia – plany – przeprowadzanie wywiadu ze sławną osobą, geografia świata – nazwy geograficzne a przedimek określony, robienie zakupów w domu towarowym – dyskusja na temat zmian w sposobie robienia zakupów, relacja z wypadku, najważniejsze rzeczy w życiu – upodobania, sugerowanie rozwiązań – planowanie wycieczki, podanie o pracę i interview, charakterystyka osób wykonujących różne zawody, opisywanie członków rodziny i relacji między nimi, opisywanie pomieszczeń, projektowanie miejsca pracy – technologia, posługiwanie się pieniędzmi, ludzie w polityce religii i życiu publicznym – co by było gdyby?, wypełnianie formularzy, projektowanie strony internetowej reklamującej miejsca warte odwiedzenia w regionie, zagadnienia związane z zanieczyszczeniem i ochroną środowiska, zapoznanie studentów z obyczajami związanymi z obchodami różnych świąt (Hallowe'en, Guy Fawke's Day, Christmas, New Year's Day, Saint Valentine's Day, Easter). Zagadnienia gramatyczne z którymi studenci zapoznają się w toku kursu to: pytania ogólne i szczegółowe, czas Present Simple, czas Past Simple, czasowniki „have to/ must/ can” w opisie zobowiązań zakazów i nakazów, „should/ shouldn't” – udzielanie rad, Present Continuous w użyciu teraźniejszym i przyszłym, stopniowanie przymiotników, „to be going to/ would like to/ would prefer to” – intencje, czas Future Simple – wyrażenie przyszłości, przymiotniki zakończone na „-ing”(opisujące cechy) i na „-ed” (opisujące uczucia), porównanie czasów Present Perfect i Past Simple (przeszłość a teraźniejszość), przedimki określone i nieokreślony, pierwszy okres warunkowy, wyrażanie przeszłości – „used to”, czas Past Continuous – tło wydarzeń w przeszłości, forma gerundialna czasowników, „like” a „would like” – upodobania, strona bierna, zdania złożone łączone za pomocą „that/who/which”, czasy Present Perfect simple i Continuous – „niedokończona przeszłość”, czas zaprzeszyły – Past Perfect, mowa zależna, II okres warunkowy.

Literatura:

1. Basic Grammar in Use. Reference and practice for the students of English. R. Murphy, Cambridge Univ. Press, Cambridge 1993
2. English Puzzles. D. Case, Heinemann, Oxford 1990

3. 3. English Vocabulary in Use. S. Redman, Cambridge Univ. Press, Cambridge 1997
4. 4. English Grammar in Use. R. Murphy, Cambridge Univ. Press, Cambridge 1994
5. 5. No Problem with English. B. Brandys, "ATT", Bielsko-Biała

Osoba odpowiedzialna za realizację programu języka francuskiego: mgr Teresa Korduba

Cele kształcenia:

osiągnięcie poziomu opanowania języka zapewniającego w miarę sprawną komunikację językową w sytuacjach życia codziennego,

kształcenie wszystkich sprawności językowych (czytanie, pisanie, rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu pisanego).

Treści kształcenia:

opanowanie struktur gramatycznych stosowanych do wyrażania podstawowych opinii w czasie teraźniejszym, przyszłym i przeszłym,

wzbogacenie słownictwa dotyczącego życia codziennego,

rozwijanie sprawności pisania w zakresie umożliwiającym staranie się o pracę, wypełnianie ankiet, redagowanie krótkich ogłoszeń prasowych,

poznawanie zwyczajów i kultury krajów frankofońskich.

Literatura:

1. 1. Espaces (I, II) – Wydawnictwo Naukowe PWN – teksty i nagrania
2. 2. Testez votre français – Hanna Uzar
3. 3. Français – Repetytorium tematycznie – leksykalne – Mariusz Skoraszewski
4. 4. Sylabus (2002 – 2005)

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia j. niemieckiego: mgr Jadwiga Kiec

Cele kształcenia:

Posługiwanie się językiem niemieckim w zakresie tematyki dnia codziennego oraz najbliższego otoczenia studenta. Rozwijanie kompetencji językowych zarówno aktywnych (mówienie, rozumienie) jak i biernych (czytanie i pisanie). Poszerzanie zasobu słownictwa i frazeologii. Umiejętność zadawania pytań, udzielania odpowiedzi na zadane pytania. Umiejętność wypowiedzenia sądów, ustosunkowania się do usłyszanych opinii. Wprowadzenie do korzystania z literatury odpowiadającej potrzebom kierunku jak również własnych zainteresowań. Umiejętność czytania, rozumienia i tłumaczenia prostych tekstów pedagogicznych.

Treści kształcenia:

Informowanie o zakazach i nakazach, opisywanie przebiegu dnia, oferty mieszkaniowe, opisywanie warunków mieszkaniowych, rezerwacja hotelu, uzyskiwanie informacji, pytanie o drogę i udzielanie takich informacji. Krótkie opisy krajów niemieckojęzycznych: granice, ich stolice, komunikacja, sąsiedzi, droga Niemiec do Zjednoczenia, problemy po zjednoczeniu Niemiec. Unia Europejska – korzyści dla Polski, ew. wady wstąpienia do Unii. Konflikt pokoleń. Zagrożenia chorobami cywilizacyjnymi. Problem bezrobocia. Problemy wychowania młodzieży – zagrożenia nałogami (alkoholizm, narkotyki i inne). Wpływ mediów na rozwój i kształtowanie postaw młodzieży.

Materiał gramatyczny:

- fonetyka, ewentualnie jej korekta, zasady pisowni, akcent w wyrazach prostych i złożonych, intonacja zdań twierdzących, pytających i złożonych;
- – czasowniki: posiłkowe, regularne i nieregularne, modalne, zwrotne, złożone rozdzielnie i nierozdzielnie;
- – czasy: Praesens, Imperfekta, Perfekt;
- – tryby: oznajmujący, rozkazujący;
- – rzeczownik, rzeczowniki złożone;
- – rodzajnik określony i nieokreślony;
- – przeczenia: nein, nicht, kein;
- – przymiotnik jako orzecznik oraz w formie przydawki, stopniowanie;
- – przyimki z datiwem, Akkusativem oraz zmienne;
- – zaimki: osobowe, pytające, dzierżawcze, wskazujące;
- – liczebnik: główny i porządkowy.

Składnia:

- – budowa zdania głównego i złożonego (szyk prosty i przestawny);
- – zdanie podrzędne: ze spójnikami: dass, weil, obwohl, wenn, damit.

Literatura:

1. Themen Neu, część I i II, książka i ćwiczeniówka.
2. Grammatik? Kein Problem.
3. Ewa Maria Rostek. Repetytorium tematyczno-leksykalne. Cz. I i II, Bagros, 1995.
4. Kasety magnetofonowe do I i II części podręcznika.

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia języka rosyjskiego: mgr Beata Kowalska

Cele kształcenia:

Kształcenie umiejętności poprawnego posługiwania się językiem rosyjskim w sytuacjach życia codziennego, zapoznanie się z leksyką związaną z uczestnictwem w życiu kulturalnym, a także

wykonywanym w przyszłości zawodem. Umiejętność czytania, rozumienia i tłumaczenia prostych tekstów pedagogicznych. Wykorzystywanie umiejętności językowych w kontaktach z osobami z krajów rosyjskojęzycznych.

Treści kształcenia:

Student i jego otoczenie (rodzina, przyjaciele, uczelnia, życie studenckie, relacje międzyludzkie).

Opis wyglądu zewnętrznego.

Formy życia kulturalnego (kino, teatr, muzeum, wystawa).

Rozwój zainteresowań (sport, film, książka, podróże i inne hobby).

Życie codzienne (nauka, zakupy, korzystanie z usług, choroby).

Psychika człowieka (cechy charakteru, osobowość).

Gałęzie i metody psychologii.

Zagrożenia współczesnej młodzieży (alkoholizm, narkomania, przemoc).

Konflikt pokoleń.

Problemy społeczne współczesnego świata (np. bezrobocie, wzrastająca przestępczość).

Literatura:

1. Fidyk M., Skup-Stundis T.: Nowe repetytorium z języka rosyjskiego, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999
2. Wierieszczagina I., Davajtie pogovorim... Teksty z życia codziennego z dialogami. WSiP, Warszawa 1995
3. Pado A.: Czytaj, piszi, govori! Podręcznik do języka rosyjskiego dla pierwszego roku filologii rosyjskiej i lektoratów, WSiP, Warszawa 1997

16.1-3PRTP-A07-WF1,2

Wychowanie fizyczne

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 60 godz. (semestr I i II)

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: mgr Rafał Pawłowski

Punkty ECTS: –

Cele kształcenia i wychowania:

- Kształtowanie i utrwalanie prozdrowotnych i prosomatycznych postaw i nawyków.
- Zapewnienie optymalnego rozwoju sprawności fizycznej i umiejętności ruchowych każdego studenta w nawiązaniu do jego możliwości fizycznych i zdrowotnych.
- Realizacja sportowych, turystycznych i rekreacyjnych potrzeb i zainteresowań studentów.

- – Wykorzystanie walorów wychowania fizycznego, sportu, turystyki w procesie wychowania do rekreacji.
- – Działanie na rzecz rozwoju sportu akademickiego, rozwijanie współzawodnictwa sportowego.
- – Prowadzenie prób sprawności fizycznej studentów w celu jej oceny i kształtowania umiejętności samokontroli.
- – Kształcenie organizatorów sportu i turystyki jako przyszłych kadr dla potrzeb kultury fizycznej.

Treści dydaktyczne:

1. 1. Wiedza:

- – uświadamianie znaczenia aktywności ruchowej w życiu człowieka,
- – wpływ wysiłku na poszczególne układy organizmu,
- – zasady higienicznego trybu życia.

2. Umiejętności:

- – znajomość ćwiczeń kształtujących postawę ciała,
- – wybrane formy aktywności ruchowych, przydatne w treningu zdrowotnym, rekreacji.

3. 3. Aktywność ruchowa:

- – udział w różnorodnych ćwiczeniach fizycznych,
- – udział w wybranych zajęciach fakultatywnych, treningach,
- – udział w imprezach sportowych, turystycznych i rekreacyjnych,
- – udział w obozach sportowych, turystycznych i rekreacyjnych.

05.9–3PRTP–A10–PW5

Przedmiot do wyboru: Psychiatria sądowa

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 2

Cele kształcenia:

1. 1. Zdobyć ogólną wiedzę z zakresu psychiatrii klinicznej i jej działu – psychiatrii sądowej.
2. 2. Zapoznać się z przepisami kodeksu karnego, cywilnego i opiekuńczo-rodzinnego stosowanymi w sprawach oceny poczytalności, zdolności do czynności prawnych, w sprawach o ubezwłasnowolnienie, zdolności do wyrażania woli, przepisami dotyczącymi leczenia uzależnień.

3. 3. Wykorzystanie zdobytej wiedzy z orzecznictwa karnego i cywilnego w przyszłej pracy zawodowej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, placówkach resocjalizacyjnych, zakładach penitencjarnych, ośrodkach pomocy społecznej, domach pomocy społecznej itp. W celu zastosowania odpowiedniej terapii, pomocy medyczno-prawnej.

Treści kształcenia:

- I. I. Psychiatria kliniczna – Psychopatologia ogólna. Objawy. Zespoły. Zaburzenia. Choroby.
- II. II. Psychiatria sądowa: 1. Jako kierunek psychiatrii klinicznej, 2. Orzecznictwo karne: Kodeks karny; Poczytalność; Poczytalność ograniczona; Zniesienie poczytalności; Środki zabezpieczające. 3. Orzecznictwo cywilne: Kodeks cywilny; Kodeks rodzinno-opiekuńczy; Ubezważnowolnienie; Oświadczenie woli; Testament; Zdolność do zawarcia związku małżeńskiego.
- III. III. Orzecznictwo karne i cywilne: a) schizofrenia, b) choroby afektywne, c) psychozy organiczne, d) upośledzenie umysłowe, e) zespoły psychoorganiczne – otepienne, charakteropatyczne, f) uzależnienia (alkoholizm, narkomania, lekomania), g) zaburzenia osobowości, h) stany nagłe i wyjątkowe w psychiatrii, i) dewiacje.
- IV. IV. Orzecznictwo w sprawach dla nieletnich.
- V. V. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

Literatura:

1. 1. Gierowski J., Szymusik A.: Postępowanie karne i cywilne wobec osób zaburzonych psychicznie. Wybrane zagadnienia z psychiatrii, psychologii i seksuologii sądowej, Collegium Medicum UJ, Kraków 1996
2. 2. Bilikiewicz A. (red.): Psychiatria dla studentów medycyny, PZWL, Warszawa 1992
3. 3. Uszkiewicz L.: Zarys psychiatrii sądowej, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 1972
4. 4. Dąbrowski S., Jaroszyński J., Puzyński S. (red.): Psychiatria, I/III, PZWL, Warszawa 1988
5. 5. Bilikiewicz A., Puzyński S., Rybakowski J., Wciórka J. (red.): Psychiatria, I–II
6. 6. Wiener J.M.: Medycyna behavioralna, (pierwsze wydanie polskie)
7. 7. Rosehan D.L., Seligman M. EP. Psychopatologia, t. I–II
8. 8. Puzyński S. (red.): Leksykon psychiatrii

Psychologia rodziny

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Irena Pufal

Zajęcia wymagane do zaliczenia przed rozpoczęciem przedmiotu: psychologia ogólna, rozwojowa, społeczna i kliniczna

Cele kształcenia: wiedza na temat funkcjonowania rodziny jako systemu społecznego potrzebna może być do zrozumienia funkcjonowania zarówno dzieci jak dorosłych, a także dostarczy informacji o możliwych formach pomocy psychologicznej.

Treści kształcenia: Rodzina jako system – cechy systemu: całościowość, podsystemy i relacje między nimi, granice, funkcje, struktura, ekwifinalność, adaptacyjność. Przygotowanie do założenia rodziny w doświadczeniu społecznym młodych ludzi (znaczenie rodziny, kontaktów rówieśniczych, kręgu kulturowego). Psychologia miłości. Wybór współmałżonka. Czynniki determinujące powodzenie w małżeństwie (społeczne i psychologiczne). Relacje mąż–żona: role rodzinne, komunikacja w małżeństwie, psychologiczne aspekty życia seksualnego w małżeństwie. Relacje rodzice–dzieci: postawy rodzicielskie, style wychowania, komunikacja międzypokoleniowa, identyfikacja z rodzicami własne i przeciwnej płci. Relacje dziecko–dziecko: znaczenie rodzeństwa, wpływ kolejności urodzeń na psychikę dziecka, problem jedynactwa i rodzin wielodzietnych, relacje między rodzeństwem – współdziałanie, rywalizacja, konflikty. Problemy rodziny rozszerzonej: relacje z rodzicami i teściami, relacje dziadkowie – wnuki. Rodziny rekonstruowane (tzw. wielorodziny): przyrodnie rodzeństwo, macocha i ojczym. Problemy specjalne rodzin: człowiek chory w rodzinie, osoby starze, psychologia adopcji. Kontakt osób samotnych z rodziną pochodzenia. Formy doradztwa i terapii rodzin.

Literatura:

1. Brandon L.: Psychologia rodzaju, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002
2. Braun-Gałkowska M.: Psychologiczna analiza systemów rodzinnych osób zadowolonych i niezadowolonych z małżeństwa, TN KUL, Lublin 1992
3. Satir V.: Rodzina – tu powstaje człowiek, GWP, Gdańsk 2001
4. Wenning K.: Mężczyźni są z Ziemi i kobiety są z Ziemi, GWP, Gdańsk 2003
5. Wojciszke B.: Psychologia miłości, GWP, Gdańsk 1995

Grupa B. Przedmioty podstawowe

12.9–3PRTP–B11–BR1

Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr I)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Andrzej Jopkiewicz

Punkty ECTS: 6

Cele kształcenia: Przekazanie studentom wiedzy w zakresie biologicznych i medycznych aspektów rozwoju i wychowania. Rozbudzenie zainteresowania i poszukującej postawy studenta w stosunku do problemów biomedycznych człowieka, a zwłaszcza potrzeb zdrowotnych dziecka celem umiejętnego wiązania ewentualnych niepowodzeń szkolnych i trudności wychowawczych z problemami jego rozwoju i zdrowia.

Treści kształcenia: Morfologiczne i fizjologiczne zróżnicowanie człowieka. Podział i przebieg ontogenezy oraz rozwój struktury i funkcji poszczególnych tkanek i układów organizmu. Czynniki endo- i egzogenne rozwoju człowieka. Główne problemy zdrowotne dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych. Zdrowotne przyczyny i skutki niepowodzeń szkolnych. Metody kontroli procesów wzrastania i dojrzewania. Ocena czynnościowa jako wskaźnik stanu zdrowia.

Literatura:

1. Jopkiewicz A., E. Suliga: Biologiczne podstawy rozwoju człowieka, ITE, Radom-Kielce 2000
2. Jopkiewicz A.: Dziecko kieleckie. Normy rozwoju fizycznego, ITE, Radom-Kielce 2000
3. Malinowski A.: Wstęp do antropologii i ekologii człowieka, Wyd. UŁ, Łódź 1994
4. Mięśowicz I. (red.): Auksologia. Rozwój biologiczny człowieka i metody jego oceny od narodzin do dorosłości, Warszawa 2001
5. Turner J. S., D. B. Helms: Rozwój człowieka, WSiP, Warszawa 1999

14.4-3PRTP-B16-WPPS1

Wprowadzenie do psychologii

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr I)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Aleksander Gorbatkow

Punkty ECTS: 6

Cele kształcenia: Cel ogólny: kształcenie podstaw rozwoju psychologicznych aspektów myślenia profesjonalno-pedagogicznego studentów oraz psychologicznych komponentów zawodowej wiedzy, umiejętności, nawyków. **Cele poznawcze:** a) wprowadzenie systemu pojęć koniecznych do tworzenia wiedzy o ogólnych prawidłowościach, którym podlega funkcjonowanie psychiczne człowieka; b) uświadomienie studentom, iż ogólne prawidłowości funkcjonowania psychicznego mogą być modyfikowane przez wiek, płeć, inne indywidualne charakterystyki jednostki; **Cele praktyczne:** rozwijanie umiejętności stosowania wiedzy teoretycznej do rozwiązywania

problemów typowych dla pracy pedagogicznej; **Cele** wychowawcze: budzenie wrażliwości na drugiego człowieka z uwzględnieniem jego odmienności związanej z uwarunkowaniami genetycznymi, kulturowymi i in.

Treści kształcenia: Miejsce psychologii w systemie nauk. Psychologia naukowa i przed-naukowa. Psychologia teoretyczna i praktyczna. Główne kierunki i koncepcje psychologii naukowej. Metody badań psychologicznych. Struktura i funkcje psychiki. Struktura i funkcje procesów poznawczych. Struktura i funkcje procesów emocjonalnych i motywacyjnych. Struktura i funkcje podstawowych czynności. Struktura i funkcje osobowości; wybrane koncepcje osobowości. Różnice indywidualne. Temperament; wybrane teorie i typologie temperamentu. Inteligencja; wybrane teorie i typologie inteligencji.

Literatura:

1. 1. Strelau J. (red.): Psychologia, T. 1, 2. Gdańsk, 2000
2. 2. Tomaszewski T. (red.): Psychologia ogólna, T. 1, 2, 3, 4. Warszawa, 1992, 1995
3. 3. Włodarski Z., Matczak A.: Wprowadzenie do psychologii. Warszawa, 1987, 1992
4. 4. Zimbardo P.G.: Psychologia i życie, Warszawa, 2002
5. 5. Szewczuk W. (red.): Encyklopedia psychologii, Warszawa, 1998

14.4-3PRTP-B17-PSRO2

Psychologia rozwojowa i osobowości

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Irena Pufal

Punkty ECTS: 7

Zajęcia wymagane do zaliczenia przed rozpoczęciem przedmiotu: psychologia ogólna

Cele kształcenia: psychologia rozwoju człowieka jest przedmiotem grupy podstawowej, ma zatem przygotować system pojęć koniecznych do budowania wiedzy o zmianach rozwojowych jakie zachodzą w funkcjonowaniu psychicznym człowieka na przestrzeni życia i ich uwarunkowaniach.

Treści kształcenia: Istota rozwoju. Czynniki determinujące rozwój. Rozwój poznawczy: spostrzeganie, pamięć, myślenie. Rozwój emocjonalny: emocje jako procesy związane z ciałem, wrodzone i wyuczone reakcje emocjonalne, rozwój poszczególnych emocji. Rozwój społeczny: interakcje społeczne, uczenie ról społecznych, złożone zachowania społeczne: zachowania prospołeczne i agresywne. Rozwój moralny: uczenie wartości moralnych, znaczenie procesu identyfikacji, powiązanie rozwoju poznawczego z moralnym – teorie J.Piageta i L.Kohlberga.

Rozwój osobowości: rozwój własnego „ja” – samowiedza i toż-samość, poczucie własnej wartości, poczucie sprawstwa. Tożsamość płciowa (rodzajowa). Teoria rozwoju psychospołecznego E. Eriksona przykładem teorii wyrosłej z nurtu dynamiki. Modele dojrzałej osobowości. Charakterystyka etapów rozwojowych: okres prenatalny, niemowlęstwo, wiek poniemowlęcy i przedszkolny, młodszy wiek szkolny, wiek dorastania, wczesna i średnia dorosłość, wiek starszy.

Literatura:

1. 1. Przetacznik-Gierowska M., Tyszkowa M.: Psychologia rozwoju człowieka t.1, PWN Warszawa 1996
2. 2. Harwas-Napierała B., Trempała J. (red.): Psychologia rozwoju człowieka. t.2 i 3, PWN, Warszawa 2003
3. 3. Vasta R., Haith M.M., Miller S.M.: Psychologia dziecka. WSiP Warszawa 1995
4. 4. Turner J.S., Helms D.B.: Rozwój człowieka. WSiP Warszawa 1999

14.4.–3PRTP–B14–PSS3

Psychologia społeczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr III)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Jolanta Szczurkowska

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia: Zapoznanie z psychologicznymi przyczynami, mechanizmami i uwarunkowaniami społecznego funkcjonowania człowieka.

Treści kształcenia:

- • Człowiek jako podmiot poznający siebie i świat społeczny. Poznawanie świata społecznego: schematy i heurystyki. Poznawanie innych ludzi: jak tworzymy wyobrażenie drugiej osoby i jak wnioskujemy o przyczynach jej zachowania. Poznawanie siebie samego: poczucie tożsamości, sposoby zdobywania wiedzy o sobie, autoprezentacja.
- • Wpływ społeczny. Konformizm, uległość, posłuszeństwo. Grupa i procesy grupowe: rodzaje grup, cele, normy, struktura i spójność grupy. Wpływ grupy na jednostkę: facylitacja, próżniactwo społeczne, deindywidualizacja. Postawy i ich natura: zmiana postaw – dysonans społeczny i komunikaty perswazyjne, postawy a zachowanie, reklama
- • Stosunki międzyludzkie. Atrakcyjność interpersonalna: uwarunkowania i prawidłowości, przyjaźń i miłość, wybrane teorie atrakcyjności wzajemnej. Agresja: jej natura, kierunki badań nad agresją, sposoby przeciwdziałania agresji. Upředzenia: ich natura, przyczyny, następstwa,

próby przełamania uprzedzeń. Zachowania prospołeczne: teorie wyjaśniające powody dla których pomagamy innym, indywidualne i społeczne uwarunkowania zachowań prospołecznych, następstwa udzielania pomocy.

Literatura:

1. 1. Aronson, E., Wilson T., Akert R.: Psychologia społeczna – serce i umysł, Wydawnictwo Zys i S – ka, Poznań 1997
2. 2. Cialdini R.: Wywieranie wpływu na ludzi.. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 1994
3. 3. Kenrick D. S., Neuberg S. L., Cialdini R. B.: Psychologia społeczna, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002
4. 4. Mika S.: Psychologia społeczna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1984
5. 5. Strelau J.: Psychologia. Podręcznik akademicki, Tom 3, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2000

14.2–3PRTP–B15–SE4

Socjologia edukacji

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Maria Sroczyńska

Punkty ECTS: 3,5

Cele kształcenia:

Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami teoretycznymi socjologicznej interpretacji zjawisk związanych z wychowaniem człowieka. Wdrożenie do sprawnego korzystania z tekstów socjologicznych, w tym głównie z zakresu socjologii edukacji oraz kształtowanie umiejętności wykorzystywania wiedzy socjologicznej w planowaniu własnej działalności naukowo-badawczej.

Treści kształcenia:

Współczesne ideologie edukacyjne. Struktura społeczna a edukacja. Selekcje szkolne i ich społeczne uwarunkowania. Funkcje systemu szkolnego w procesach wychowania i edukacji. Wdrażanie reguły jednakowych szans edukacyjnych. Zagrożenia – bariery realizacji zasad. Edukacja w procesie przemian społecznych. Rozwój osobowości w procesie socjalizacji. Rodzina jako instytucja wychowująca. Szkoła jako środowisko wychowawcze. Współpraca rodziny ze szkołą w celu stworzenia jednolitej płaszczyzny wychowawczej i edukacyjnej. Instytucje kulturalne w procesie edukacji dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Społeczne i gospodarcze

uwarunkowania zmian w polskim systemie edukacyjnym. Edukacja w Polsce po reformie oświaty z 1999 roku.

Literatura:

1. Schulz R. (wybór): Antropologiczne podstawy wychowania, Warszawa 1996
2. Berger P.L., Luckman T.: Społeczne tworzenie rzeczywistości, Warszawa 1983
3. Mariański J.: Wprowadzenie do socjologii moralności, Lublin 1989
4. Meighan R.: Socjologia edukacji, Toruń 1993
5. Szczepański J.: Elementarne pojęcia socjologii, Warszawa 1970

08.3-3PRTP-B12-HW2

Historia wychowania

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Waldemar Firlej

Punkty ECTS: 6

Celem kształcenia jest ukazywanie historycznego rozwoju myśli pedagogicznej oraz przemian zachodzących w organizacji, strukturach i funkcjonowaniu instytucji oświatowo-wychowawczych w Polsce i na świecie. W ramach realizacji tego przedmiotu należy zwrócić szczególną uwagę na ideały wychowawcze formułowane w różnych epokach historycznych. Studiowanie historii wychowania winno przyczynić się do kształtowanie kultury pedagogicznej przyszłych nauczycieli i pedagogów oraz zachowania najcenniejszych wartości wychowawczych, ich pomnażania i przekazywania następnym pokoleniom.

Treści kształcenia:

1. Historia wychowania jako nauka, jej miejsce wśród nauk pedagogicznych i historycznych. Przedmiot zainteresowań historii wychowania. Główni przedstawiciele historii wychowania w Polsce. Najważniejsze źródła i opracowania do historii wychowania.
2. Periodyzacja historii wychowania.
3. Osiągnięcia myśli filozoficzno-pedagogicznej i szkolnictwa starożytnej Grecji i Rzymu; ich wpływ na rozwój kultury i cywilizacji europejskiej.
4. Ideały wychowawcze i organizacja szkolnictwa w okresie średniowiecza: chrześcijaństwo a dorobek myśli pedagogicznej i szkolnictwa starożytności, wychowanie w myśli pedagogicznej filozofów chrześcijańskich, odrodzenie karolińskie, wychowanie stanowe, kształtowanie się

szkolnictwa średniowiecznego, średniowieczne uniwersytety, rola Kościoła w organizowaniu szkolnictwa

5. 5. Rozwój szkolnictwa w średniowiecznej Polsce. Powstanie i organizacja Akademii Krakowskiej.
6. 6. Myśl pedagogiczna i szkolnictwo w Europie doby odrodzenia. Znaczenie reformacji dla szkolnictwa.
7. 7. Myśl pedagogiczna i szkolnictwo doby renesansu w Polsce.
8. 8. Reforma Kościoła rzymskokatolickiego na Soborze Trydenckim. Szkolnictwo jezuickie i pijarskie.
9. 9. Główne nurty europejskiej myśli pedagogicznej XVII-XVIII w. i jej przedstawiciele: J.A. Komeński, J. Locke, J.J. Rousseau.
10. 10. Szkolnictwo w Rzeczypospolitej szlacheckiej XVII i pierwszej połowy XVIII w. i dążenia do jego reformy: działalność oświatowa S. Konarskiego i Szkoła Rycerska w Warszawie.
11. 11. Powstanie, działalność i znaczenie Komicji Edukacji Narodowej.
12. 12. Europejska myśl pedagogiczna XIX w. i jej główni przedstawiciele: F. Herbart, H. Spencer.
13. 13. Polityka oświatowa zaborców na ziemiach polskich w XIX stuleciu. Polska myśl pedagogiczna i szkolnictwo. Obrona kultury polskiej przed wynarodowieniem: rola Kościoła katolickiego i rodziny.
14. 14. Idee pedagogiczne nowego wychowania i ich przedstawiciele.
15. 15. Odbudowa, rozwój i osiągnięcia szkolnictwa w okresie II Rzeczypospolitej: unifikacja szkolnictwa, powszechność nauczania, rozwój szkolnictwa różnych szczebli, osiągnięcia polskiej myśli pedagogicznej, szkoła polska na tle europejskim.
16. 16. Polityka oświatowa okupantów w okresie II wojny światowej. Organizacja i zasięg konspiracyjnego szkolnictwa i oświaty.

Literatura:

1. 1. Kurdybacha Ł. (red.): Historia wychowania, t. 1-2, Warszawa 1967-1968
2. 2. Miąso J. (red.): Historia wychowania. Wiek XX, cz. 1-2, Warszawa 1981
3. 3. Bartnicka K., Szybiak I.: Zarys historii wychowania, Warszawa 2001
4. 4. Kot S.: Historia wychowania. Zarys podręcznikowy, t. 1-2, Lwów 1934, wyd. 2, Warszawa 1996
5. 5. Krasuski J.: Historia wychowania. Zarys syntetyczny, Warszawa 1989
6. 6. Możdżeń S.: Zarys historii wychowania, cz. 1-3, Kielce 1992-1995; wyd. 2, Zarys historii wychowania, cz. 1: [do roku 1795], Kielce 1999
7. 7. Możdżeń S.: Historia wychowania 1795-1918, Kielce 2000

8. 8. Możdżeń S.: Historia wychowania 1918-1945, Kielce 2000
9. 9. Wołoszyn S.: Dzieje wychowania i myśli pedagogicznej w zarysie, Warszawa 1964
10. 10. Wołoszyn S.: Nauki o wychowaniu w Polsce w XX wieku, wyd. 2 poszerzone, Kielce 1998
11. 11. Wroczyński R.: Dzieje oświaty polskiej 1795-1945, Warszawa 1980
12. 12. Wroczyński R.: Dzieje oświaty polskiej do 1795 r., Warszawa 1983

05.0–3PRTP–B17–PO1,2

Pedagogika ogólna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Henryk Cudak

Punkty ECTS: 2 (semestr I); 5 (semestr II)

Cele kształcenia:

1. 1. Wprowadzenie studentów w kulturę naukową pedagogiki przez ukazanie różnorodności a zarazem jedności poszukiwań metodologicznych i teoretycznych przez łączenie podejścia tradycyjnego z najnowszymi współczesnymi krytycznymi orientacjami i tendencjami w obszarze nauk o wychowaniu.
2. 2. Przejście od obciążonego stereotypami, potocznego myślenia o edukacji do myślenia naukowego i krytycznego.
3. 3. Wyposażenie i wyposazenie się studentów w taką wiedzę i umiejętności krytycznej analizy, które będą stanowić wprowadzenie do ich osobistych i twórczych poszukiwań własnej pedagogiki /pedagogii/ ze świadomością ich racjonalnych założeń i konsekwencji.
4. 4. Pomoc studentom – przyszłym nauczycielom i pedagogom w odkrywaniu i uświadamianiu sobie własnej, osobistej koncepcji pedagogicznej, wizji pedagogiki, własnych indywidualnych przeświadczeń i preferencji pedagogiczno-edukacyjnych.
5. 5. Doprowadzenie do krytycznego i refleksyjnego wzbogacania i tworzenia własnego, indywidualnego stylu pedagogicznego studentów.
6. 6. Uświadomienie praktycznej przydatności pedagogiki w procesie afirmacji idei, wartości, w organizacji struktur edukacyjnych oraz poszukiwań możliwości minimalizacji zagrożeń dla wychowania.

Treści kształcenia: 1. Geneza i przedmiot, struktura a zadania pedagogiki. 2. Podstawowe działy i subdyscypliny pedagogiki. 3. Historyczny proces kształtowania różnych typów wiedzy o edukacji oraz ich współczesne statusy i przydatność. 4. Miejsce pedagogiki w systemie nauk. 5. Filozoficzne i psychologiczne podstawy koncepcji pedagogicznych. 6. Obecny status

metodologiczny pedagogiki a jego przemiany. 7. Współczesne przemiany praktyki edukacyjnej. 8. Rozwój jako cel wychowania w świetle głównych ideologii edukacyjnych. 9. Wychowanie jako nabywanie tożsamości podmiotowej w procesie cało-życiowej edukacji. 10. System edukacyjny jako system kształcenia powszechnego i ustawicznego. 11. Formacja osobowa i społeczno-zawodowa nauczyciela-wychowawcy wobec cywilizacji końca XX w. 12. Składniki procesu wychowania z perspektywy pedagogicznej. 13. Procesy edukacji. 14. Wychowanie jako normowana społecznie forma przekazu kulturowego. 15. Środowiska wychowawcze: rodzina, szkoła i klasa szkolna. 16. Niepowodzenia wychowawcze i dydaktyczne dzieci i młodzieży. 17. Dojrzewanie osobowe jako przedmiot wychowania. 18. Problematyka współczesnych zagrożeń dzieci i młodzieży.

Literatura:

1. 1. Jaworska T., Leppert R. (red.): Wprowadzenie do pedagogiki. Wybór tekstów, Of. Wyd. „Impuls”, Kraków 1996
2. 2. Kunowski S.: Podstawy współczesnej pedagogiki, Wyd. Salezjańskie, Warszawa 1993
3. 3. Matyjas B., Ratajek Z., Trafiałek E.: Orientacje i kierunki w pedagogice współczesnej. Zarys problematyki, Wyd. Wszechnicy Świętokrzyskiej, Kielce 1997 (rozdz. 1-4)
4. 4. Śliwerski B., Kwieciński Z. (red.): Pedagogika: podręcznik akademicki, WN PWN, Warszawa 2003 (t. 1)
5. 5. Wołoszyn S.: Nauki o wychowaniu w Polsce w XX w., Dom Wyd. „Strzelec”, Warszawa 1993 (lub Kielce 1998)

05.7–3PRTP–B18–WKP3

Współczesne kierunki pedagogiczne

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr III)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Henryk Cudak

Punkty ECTS: 5

Cele kształcenia:

1. 1. Wprowadzenie studentów w kulturę naukową pedagogiki przez ukazanie różnorodności i złożoności współczesnych kierunków, orientacji i nurtów pedagogicznych.
2. 2. Przygotowanie studentów do dostrzegania i samodzielnego rozwiązywania problemów teoretycznych i praktycznych w działalności pedagogicznej.

3. 3. Opanowanie umiejętności krytycznej analizy, co ułatwi im poszukiwanie własnej pedagogiki (pedagogii) ze świadomością jej racjonalnych założeń i konsekwencji.
4. 4. Doprowadzenie do myślenia krytycznego i refleksyjnego, wzbogacania i tworzenia własnego, indywidualnego stylu działań pedagogicznych studentów.

Treści kształcenia: 1. Główne nurty teoretyczne i metodologiczne w naukach o wychowaniu. 2. Tożsamość pedagogiki w stanie tworzenia. 3. Wybrane ideologie wychowawcze XX wieku. 4. Kierunki rozwoju teorii i praktyki wychowawczej. 5. Podstawowe antynomie w pedagogice. 6. Postmodernistyczne perspektywy pedagogiki. 7. Pedagogika alternatywna w XXI w. 8. Główne idee i nurty w pedagogice emancypacyjnej. Pedagogika uciśnionych Paulo Freire'a. 9. Podstawowe założenia pedagogiki radykalnej. 10. Idea deskolaryzacji społeczeństwa I. Illicha. 11. Pedagogika humanistyczna. 12. Antypedagogika. 13. Pedagogika feministyczna. 14. Edukacja międzykulturowa. 15. Szkoła tradycyjna a edukacja medialna i szkoła wirtualna. 16. Nowe orientacje w pedagogice a nowe szkoły.

Literatura:

1. 1. Gnitecki J., Palka S. (red.): Perspektywy i kierunki rozwoju pedagogiki, Kraków-Poznań 1999
2. 2. Kwieciński Z. (red.): Alternatywy myślenia o/dla edukacji, Warszawa 2000
3. 3. Kwieciński Z., Śliwerski B.: Pedagogika: podręcznik akademicki, Warszawa 2003
4. 4. Matyjas B., Ratajek Z., Trafiałek E.: Orientacje i kierunki w pedagogice współczesnej (zarys problematyki), Kielce 1996 i wyd. nast.
5. 5. Śliwerski B.: Współczesne teorie i nurty wychowania, Kraków 1998 i wyd. nast.
6. 6. Witkowski L.: Edukacja i humanistyka. Nowe konteksty humanistyczne dla nowo-czesnych nauczycieli, Warszawa 2000.
7. 7. Wołoszyn S.: Nauki o wychowaniu w Polsce w XX wieku, Kielce 1996 i wyd. nast.

05.7-3PRTP-B19-PPO3

Pedagogika porównawcza

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr III)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Ewa Kula

Punkty ECTS: 4

Celem kształcenia w pedagogice porównawczej jest przekazanie wiedzy z zakresu funkcjonowania współczesnych systemów edukacyjnych, ich przemian i reform szkolnictwa, przeprowadzanych

głównie w II poł. XX wieku. Poprzez ich porównywanie i wartościowanie – ukazywanie roli oświaty w kształtowaniu i rozwoju kultury współczesnych społeczeństw. Analizowanie systemów oświatowych i pokazywanie głównych trendów ich rozwoju winno wzbogacać wiedzę studentów i krytycyzm w kontekście prowadzonej polityki oświatowej w Polsce.

Treści kształcenia. W trakcie zajęć omawiane są m.in. warunki funkcjonowania systemów edukacyjnych na świecie, ich rozwój, standardy i priorytety polityki oświatowej Unii Europejskiej, a wśród nich realizacja programów specjalnych (Socrates, Leonardo, Tempus). Ze względu na znaczenie Procesu Bolońskiego przedmiotem zajęć jest też powstawanie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego (od 1988 roku). Wśród zagadnień szczegółowych na plan pierwszy wysuwa się system kształcenia nauczycieli w wybranych krajach oraz problemy polskiego systemu edukacyjnego na tle porównawczym.

Literatura:

1. 1. Adamczyk M., Ładyżyński A.: Edukacja w krajach rozwiniętych, Stalowa Wola 1999
2. 2. Pachociński R.: Pedagogika porównawcza. Podręcznik dla studentów, Białystok 1995
3. 3. Pachociński R.: Oświata XXI wieku. Kierunki przeobrażeń, Warszawa 1999
4. 4. Pachocinski R.: Współczesne systemy edukacyjne, Warszawa 2000
5. 5. Delors J.: Edukacja. Jest w niej ukryty skarb, Raport dla UNESCO Międzynarodowej Komisji do spraw Edukacji, Warszawa 1998

05.9–3PRTP–B20–PSP3,4

Pedagogika społeczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Elżbieta Trafiałek

Punkty ECTS: 2 (semestr III); 3 (semestr IV)

Cele kształcenia:

Zapoznanie studentów z problematyką funkcjonowania różnych typów środowisk wychowawczych, ze społecznymi uwarunkowaniami funkcjonalności i dysfunkcji różnych obszarów społecznej aktywności; kształtowanie społecznego myślenia i rozumienia rangi społecznego dialogu.

Treści kształcenia:

Zapoznanie z genezą, warunkami powstania pedagogiki społecznej w Polsce i na świecie. Przybliżenie sylwetek prekursorów oraz przedstawicieli nauki. Wyjaśnienie reguł metodologii

pedagogiki społecznej i stosowania odpowiednich procedur badawczych w diagnozowaniu różnorodnych środowisk wychowawczych. Wprowadzenie do problematyki środowiskowych uwarunkowań procesów wychowawczych. Analiza warunków umożliwiających zaspokojenie potrzeb rozwojowych człowieka we wszystkich fazach życia i różnorodnych sytuacjach życiowych. Omówienie rozległych, pozainstytucjonalnych przestrzeni kształtujących osobowość oraz warunki bytu jednostek i grup społecznych, ze szczególnym wyeksponowaniem perspektywicznej roli środowiska lokalnego.

Literatura:

1. Kamiński A.: Funkcje pedagogiki społecznej, Warszawa 1980
2. Wroczyński R.: Pedagogika społeczna, Warszawa 1985
3. Lepalczyk I., Pilch T. (red.): Pedagogika społeczna, Warszawa 1995
4. Trafiałek E.: Środowiska społeczne i praca socjalna, Katowice 2001
5. Przećławska A., Theiss W.: Pedagogika społeczna. Pytania o XXI wiek, Warszawa 1999

05.7–3PRTP–B21–TW5

Teoria wychowania

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Małgorzata Kaliszewska

Punkty ECTS: 5

Cele kształcenia:

1. Poznanie przez studentów przedmiotu teorii wychowania, dyskursu i sporów przedmiotowych, struktury teorii wychowania, podstawowych pojęć oraz obszarów podejmowanych badań.
2. Aktywne przestudiowanie literatury z zakresu teorii wychowania ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień zróżnicowanych koncepcji wychowania oraz teoretycznych ujęć procesu wychowania, celów, form, metod i środków wychowawczych.
3. Wdrożenie do otwartego myślenia o wychowaniu i dyskusji – krytyce teorii i działalności wychowawczej, próby kreatywnego ujmowania roli wychowawcy oraz kreatywnego projektowania działań wychowawczych.

Treści kształcenia: 1. Obszary poznawczo-badawcze teorii wychowania. 2. Wychowanie jako intencjonalny proces wychowania. 3. Sytuacje wychowawcze elementami procesu wychowania. 4. Intencjonalność wychowania – teleologia wychowania. 5. Podstawy celowości wychowania a źródła celów wychowawczych. 6. Podmiotowość wychowania. 7. Skuteczność w wychowaniu. 8.

Podstawowe dziedziny wychowania i ich integracja (moralne, umysłowe i estetyczne). 9. System wychowania w szkole. 10. Podstawowe metody wychowawcze: nagradzanie, karanie, własny przykład, perswazja a metoda zadaniowa. 11. „Rozbudzanie” dziecka przez dialog w rozmowie wychowawczej. 12. Erystyka i sztuka negocjacji w wychowaniu. 13. Metodyka zastosowania transanalizy. Szkolne gry uczniów. 14. Osobowość wychowawcy. Kompetencje pedagogiczne nauczyciela-wychowawcy. Nowa perspektywa kształcenia nauczycieli jako wychowawców: kształcenie „do dialogu przez dialog”. 15. Planowanie działalności wychowawczej i konstruowanie planów wychowawczych. 16. Działalność wychowawcza a dążenie do samowychowania.

Literatura:

1. Górniewicz J.: Teoria wychowania (wybrane problemy), Toruń-Olsztyn 1995
2. Konarzewski K.: Podstawy teorii oddziaływań wychowawczych, Warszawa 1982
3. Łobocki M.: ABC wychowania, Warszawa 1992
4. Łobocki M.: Teoria wychowania w zarysie, Kraków 2003
5. Radziejewicz J.: O planowaniu pracy wychowawczej, Warszawa 1989
6. Schulz R.: (oprac. i wybór.). Antropologiczne podstawy wychowania, Warszawa 1996

05.1–3PRTP–B22–DO3,4

Dydaktyka ogólna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Kazimiera Dutkiewicz

Punkty ECTS: 2 (semestr III); 3 (semestr IV)

Cel kształcenia: przekazanie studentom określonej wiedzy do działań praktycznych oraz wywołanie krytycznej refleksji w związku podejmowaniem decyzji w planowaniu i realizacji procesu dydaktycznego.

Treści kształcenia: Przedmiot i zadania dydaktyki. Dydaktyka jako nauka, metody badań dydaktycznych. Podstawowe pojęcia dydaktyczne: nauczanie, uczenie się, wychowanie, kształcenie itp. Systemy dydaktyczne. Cele i treści kształcenia. Proces kształcenia. Reforma strukturalna i programowa systemu oświaty w Polsce. Zasady nauczania. Metody nauczania – uczenia się. Środki dydaktyczne. Organizacja procesu nauczania. Nauczanie programowane. Komputerowe

programy edukacyjne. Kontrola i ocena w procesie kształcenia. Uwarunkowania powodzeń i niepowodzeń szkolnych.

Literatura:

1. 1. Bereźnicki F.: Dydaktyka kształcenia ogólnego, Kraków 2001
2. 2. Kruszewski K. (red.): Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela. Podręcznik dla studentów kierunków nauczycielskich, Warszawa 1991
3. 3. Kupisiewicz Cz.: Dydaktyka ogólna, Warszawa 2000
4. 4. Okoń W.: Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Warszawa 1996
5. 5. Półturzycki J.: Dydaktyka dla nauczycieli, Toruń 1997

05.0-3PRTP-D38-PS2

Pedagogika specjalna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Mirosław Rutkowski

Punkty ECTS: 5

Cele kształcenia:

Celem nauczania przedmiotu *pedagogika specjalna* jest zapoznanie studiujących z podstawowymi zagadnieniami teoretycznymi pedagogiki specjalnej oraz praktyką kształcenia i wychowania osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Cele szczegółowe: – zapoznanie ze współczesnymi celami i zadaniami pedagogiki specjalnej oraz z jej powiązaniem z innymi naukami, – zapoznanie ze szczegółowymi dziedzinami pedagogiki specjalnej, ich zakresem i przedmiotem zainteresowań, - ukazanie wspólnych problemów specjalnej opieki, edukacji i społecznego wsparcia na tle systemów funkcjonujących w innych państwach, – kształtowanie umiejętności stosowania wiedzy pedagogicznej w rozpoznawaniu specjalnych potrzeb osób niepełnosprawnych w rewalidacji, dydaktyce i wychowaniu.

Treści kształcenia:

Przedmiot pedagogiki specjalnej jako nauki: współczesna metodologia pedagogiki specjalnej; systematyka i teleologia w pedagogice specjalnej. Kulturowe i społeczne uwarunkowania opieki, edukacji, rehabilitacji oraz waloryzacji życia osób niepełnosprawnych: ewolucja poglądów społecznych dotyczących roli i miejsca osób niepełnosprawnych w społeczeństwie; problemy edukacji i integracji społecznej osób niepełnosprawnych w perspektywie światowej i polskiej; standardowe zasady wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w dokumentach ONZ i Rady

Europy; podstawowe zasady oddziaływań terapeutyczno-wychowawczych. Kierunki i formy postępowania terapeutyczno-wychowawczego. Zastosowanie humanistycznych modeli edukacji w pedagogice specjalnej. Funkcje, zadania, zakres i metody pedagogiki specjalnej w edukacji przedszkolnej (wczesna interwencja w korygowaniu i kompensowaniu odchyleń w rozwoju; specjalna pomoc pedagogiczna rodzicom dziecka niepełnosprawnego; diagnostyka i terapia pedagogiczna). Kształcenie specjalne w realizacji obowiązku szkolnego i przygotowania do zawodu oraz pracy. Funkcje pedagogiki specjalnej w szkolnictwie powszechnym: integracyjna koncepcja kształcenia uczniów niepełnosprawnych z pełnosprawnymi; przesłanki, poziomy i formy integracji szkolnej; czynniki warunkujące powodzenie integracji; zakres, zadania i zasady ortodydaktyki. Pedagogika specjalna wobec reintegracji oraz rewaloryzacji społecznej i zawodowej dorosłych osób niepełnosprawnych; niwelowanie barier podmiotowych w readaptacji. Społeczne formy opieki i kształcenia osób niepełnosprawnych: działalność organizacji pozarządowych i fundacji na rzecz osób niepełnosprawnych. Rola środków masowego przekazu w realizacji zadań pedagogiki specjalnej. Szczegółowy zakres i specyfika rewalidacji osób z niepełnosprawnością umysłową, sensoryczną, somatyczną, motoryczną, sprzężoną oraz z autyzmem; specyfika wspomagania rozwoju uczniów wybitnie zdolnych i uzdolnionych oraz z trudnościami w uczeniu się.

Literatura:

1. Dykcik W. (red.): Pedagogika specjalna, Wyd. Naukowe UAM, Poznań 2001
2. Sowa J., Wojciechowski F.: Rehabilitacja w kontekście edukacyjnym, Wyd. Oświatowe "Fosze", Rzeszów 2001
3. Sowa J.: Pedagogika specjalna w zarysie, Wyd. Oświatowe "Fosze", Rzeszów 1997
4. Sękowska Z.: Wprowadzenie do pedagogiki specjalnej, Wyd. WSPS, Warszawa 1998
5. Dykcik W. (red.): Nowatorskie i alternatywne metody w praktyce pedagogiki specjalnej. Wyd. UAM, Poznań, 2001

05.6–3PRTP–B24–PRS3

Pedagogika resocjalizacyjna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr III)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Tadeusz Sakowicz

Punkty ECTS: 6

Cele kształcenia:

- - przekazanie wiedzy na temat pedagogiki resocjalizacyjnej jako subdyscypliny pedagogiki specjalnej- podstawowe terminy, historia,
- - zapoznanie z różnymi działami pedagogiki resocjalizacyjnej,
- - zapoznanie ze zjawiskiem niedostosowania społecznego, jego etiologią i sposobami przeciwdziałania,
- - zdobycie wiedzy na temat zasad działania placówek resocjalizacyjnych,
- - omówienie psychospołecznych podstaw resocjalizacji,
- - ukazanie podstawowych zasad wychowania resocjalizującego, oraz najnowszych metod oddziaływań resocjalizacyjnych w ramach resocjalizacji stacjonarnej i wolnościowej,
- - przygotowanie studentów do umiejętnego prowadzenia działalności resocjalizacyjnej z wykorzystaniem zróżnicowanych form jej projektowania.

Treści kształcenia:

- - zakres, zasady i metody wychowania resocjalizującego,
- - rozwój resocjalizacji jako nauki,
- - zjawisko niedostosowania społecznego: etiologia, objawy, uwarunkowania, sposoby terapii,
- - psychopatia: uwarunkowania, sposoby resocjalizacji jednostek psychopatycznych,
- - podstawowe instytucje resocjalizacyjne i wspomagające: podstawy prawne, zasady działalności, organizacja pracy wybranych placówek (Areszt Śledczy, Policyjna Izba Dziecka, Pogotowie Opiekuńcze, Zakład Karny, Sąd d.s. Rodzinnych i Nieletnich, MOPR, Zakład Poprawczy),
- - resocjalizacja i profilaktyka w środowisku otwartym- rodzina zastępcza, kuratela sądowa, świetlice środowiskowe,
- - resocjalizacja i terapia osób uzależnionych.

Literatura:

1. 1. Pospiszyl K.: Psychopatia, Warszawa 2000
2. 2. Pytka L.: Pedagogika resocjalizacyjna. Wybrane zagadnienia teoretyczne i metodyczne, Warszawa 2001
3. 3. Lipkowski O.: Resocjalizacja, Warszawa 1976
4. 4. Kalinowski M., Pełka J.: Zarys dziejów resocjalizacji nieletnich, Warszawa 2003
5. 5. Ostrianska Z., Grecuszkina A.: Praca z indywidualnym przypadkiem w nadzorze rodzinnego kuratora sądowego, Lublin 1999

05.5-3PRTP-B25-AG4

Andragogika

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Sylwester Scisłowicz

Punkty ECTS: 3,5

Głównym **celem zajęć** z przedmiotu andragogika (pedagogika dorosłych) jest przekazywanie studentom historycznej, także najnowszej wiedzy na temat różnorodnych i wielorakich aspektów funkcjonowania człowieka dorosłego w otaczającej go rzeczywistości społecznej. Szczególny nacisk kładzie się na informacje mające służyć słuchaczom, również osobom, z którymi będą w przyszłości współpracować, jako praktyczne wskazówki do odkrycia, podjęcia i kontynuacji atrakcyjnej dla nich i pożądanej przez innych ludzi całościowej autoedukacji i samorealizacji w ogóle. Ponieważ absolwenci Pedagogiki powinni znać sztukę trafnego diagnozowania przyczyn problemów własnych, problemów zachodzących pomiędzy nimi a innymi dorosłymi oraz problemów społecznych w ogóle, jak również sztukę konstruktywnego dla siebie i dla innych ludzi przewidywania i rozwiązywania tych problemów, do najistotniejszych zamierzeń ćwiczeń należy próba rozbudowywania i modyfikowania u studentów niezbędnych do wskazanych wyżej celów wiadomości, zadań, operacyjnych umiejętności i sprawności, a także prospołecznych i propodmiotowych postaw emocjonalnych. Istotnym celem ćwiczeń jest również zapoznanie studentów w praktyce z aktywizującymi metodami kształcenia dorosłych.

Treści kształcenia oparte są o takie zagadnienia jak m.in.: geneza i ewolucja andragogiki; psychologiczne aspekty funkcjonowania ludzi dorosłych i starszych; przedmiot i zadania andragogiki (pedagogiki dorosłych) i gerontologii; współczesne teorie kształcenia dorosłych; metodologiczne dylematy andragogiki; problemy edukacji ustawicznej dorosłych; potrzeby kulturalno-oświatowe ludzi dorosłych i starszych oraz ich urzeczywistnianie; filozoficzne i socjologiczne aspekty kształcenia dorosłych; alienacja a samorealizacja człowieka dorosłego; znaczenie samokontroli, samooceny, i autokorekty, a także woli, wolności i samoodповідzialności dorosłych w kreowaniu siebie, innych ludzi i świata w ogóle; aktywne, zadaniowe rozpoznawanie i prezentacja istniejących, oraz poszukiwanie nowych, metod i sposobów działań wspomagających wdrażanie ludzi dorosłych do całościowej samorealizacji.

Literatura:

1. Aleksander T.: Andragogika, Ostrowiec Św. 2002
2. Malewski M.: Andragogika w perspektywie metodologicznej, Wrocław 1991
3. Pachociński R.: Andragogika w wymiarze międzynarodowym, Warszawa 1998
4. Pietrasiński Z.: Rozwój człowieka dorosłego, Warszawa 1990
5. Półturzycki J.: Akademicka edukacja dorosłych, Warszawa 1994

6. 6. Turowski L.: Andragogika ogólna, Warszawa 1999
7. 7. Wujek T.(red): Wprowadzenie do andragogiki, Warszawa 1996

05.9–3PRTP–B26–PPR4

Pedagogika pracy

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Zdzisław Stoliński

Punkty ECTS: 2,5

Głównym celem zajęć z przedmiotu **pedagogika pracy** jest ukazanie miejsca i znaczenia pracy w życiu człowieka i wskazanie sposobów przygotowania dzieci i młodzieży do aktywności zawodowej. Uczestnictwo studentów w zajęciach pozwoli im zdobyć umiejętności w zakresie aktywnej komunikacji interpersonalnej.

Treści przedmiotu obejmują pojęcie, przedmiot i zadania pedagogiki pracy; człowiek – wychowanie – praca, jako podstawowe układy odniesienia w pedagogice pracy; teoretyczne i metodologiczne podstawy pedagogiki pracy; pedagogika pracy wśród nauk pedagogicznych i nauk o pracy; obszary problemowe pedagogiki pracy; kształcenie przedzawodowe, prozawodowe, zawodowe, edukacja ustawiczna; kształcenie, doksztalcenie i doskonalenie zawodowe; etapy rozwoju zawodowego i awans zawodowy, m.in. w zawodzie nauczyciel-skim; praca a wybór zawodu: orientacja zawodowa; diagnozowanie i kształtowanie ogólnej przydatności zawodowej pracownika; aktywne poszukiwanie pracy; kreowanie własnej kariery zawodowej: sztuka prezentacji, negocjacji i komunikacji interpersonalnej; wychowanie, a problemy bezrobocia: doradztwo socjalne i pedagogiczne.

Literatura:

1. 1. Kwiatkowski S. M., Symela K. (red): Standardy kwalifikacji zawodowych. Teoria i metodologia projektu, Warszawa 2001
2. 2. Kwiatkowski S. M.: Kształcenie zawodowe. Dylematy teorii i praktyki, Warszawa 2001
3. 3. Bogaj A.: Relacje między kształceniem ogólnym a zawodowym. Kwiatkowski S.M. (red), Kształcenie zawodowe w warunkach gospodarki rynkowej. Warszawa 1994
4. 4. Nowacki T.: Podstawy dydaktyki zawodowej, Wydanie 4, Warszawa 1983
5. 5. Pietrański Z.: Podstawy psychologii pracy, Warszawa 1971
6. 6. Wiatrowski Z.: Podstawy pedagogiki pracy, Bydgoszcz 2000

Grupa C. Przedmioty kierunkowe

05.0–3PRTP–C27–PED6

Pedeutologia

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Wanda Dróżka

Punkty ECTS: 2,5

Cele kształcenia: zapoznanie studentów z tradycyjną wiedzą o nauczycielu i zawodzie nauczycielskim oraz najnowszymi nurtami rozwijającej się refleksji pedeutologicznej; poznanie sytuacji nauczycieli w innych krajach, sposobów ich kształcenia i rozwoju w zawodzie; zrozumienie znaczenia zawodu nauczycielskiego oraz jego roli i pozycji w społeczeństwie i w kulturze; ukształtowanie świadomości oraz identyfikacji zawodowej studentów – kandydatów do zawodu nauczycielskiego; zainspirowanie do krytycznej refleksji społecznej oraz edukacyjnej; rozbudzenie refleksji nad etycznymi podstawami zawodu nauczycielskiego; poznanie trudności pracy zawodowej nauczycieli.

Treści kształcenia: przedmiot i problematyka pedeutologii, stan badań nad zawodem nauczyciela, obraz nauczyciela w myśli pedeutologicznej; tożsamość oraz filozofia zawodu, osobiste koncepcje pedagogiczne i wizje szkoły, edukacyjne wartości zawodu nauczyciela; rozwój zawodowy nauczyciela, problemy kształcenia nauczycieli, kompetencje pedagogiczne nauczycieli, motywy wyboru zawodu, awans zawodowy i doksztalcanie nauczycieli; pozycja społeczna nauczyciela, warunki życia i pracy nauczyciela, status społeczny, usytuowanie ekonomiczne, realia pracy zawodowej; etos zawodu nauczyciela, etyka pracy nauczyciela, etos osobowości nauczyciela, etos indywidualny nauczyciela; style pedagogiczne nauczycieli, pojęcie „styl pedagogiczny”, charakterystyka indywidualnych stylów pedagogicznych, styl pedagogiczny w doświadczeniu zawodowym nauczycieli; funkcje nauczyciela wynikające ze zmieniającej się filozofii edukacji.

Literatura:

1. Dróżka W.: Młode pokolenie nauczycieli. Studium autobiografii młodych nauczycieli polskich lat dziewięćdziesiątych, Kielce 1997
2. Dróżka W.: Nauczyciel. Autobiografia. Pokolenie. Studia pedeutologiczne i pamiętnikoznawcze, Kielce 2002
3. Dróżka W., Gołębiowski B.: Współczesne zagadnienia zawodu nauczyciela, Kielce 1995

4. 4. Kotusiewicz H., Kwiatkowska, Zaczyński W.: Pedeutologia badania i koncepcje logiczne, Warszawa 1993
5. 5. Legowicz J.: O nauczycielu - filozofia nauczyciela i wychowania, Warszawa 1975

10.9–3PRTP–C28–PPO06

Podstawy prawne i organizacyjne oświaty

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Stanisław Majewski

Punkty ECTS: 2,5

Celem kształcenia przedmiotu jest przekazanie studentom wiedzy dotyczącej historycznych dróg rozwoju i współczesnych trendów obejmujących zarówno teorię jak i praktykę zarządzania. Wiedza taka jest niezbędna do skutecznego organizowania prowadzenia i kierowania różnymi placówkami oświatowymi. Przyszli pedagodzy winni posiadać umiejętność sprawnego organizowania swego miejsca pracy, a także poznać podstawy prawa szkolno-oświatowego, prawa i obowiązki nauczycieli i pracowników oświaty oraz kompetencje osób odpowiedzialnych za funkcjonowanie systemu edukacyjnego na poszczególnych szczeblach.

Treści kształcenia: Podstawowe pojęcia z zakresu zarządzania.

1. 1. Rozwój różnych teorii organizacji i zarządzania: teoria naukowej organizacji pracy, klasyczna teoria organizacji, szkoła behawioralna, współczesne podejścia do teorii zarządzania – spojrzenie systemowe i sytuacyjne.
2. 2. Odniesienia ogólnych teorii zarządzania do teorii zarządzania oświatowego.
3. 3. Historyczny zarys kształtowania się państwowych władz oświatowych w Polsce XVII-XX wiek: okres działalności KEN, okres zaborów, II Rzeczpospolita, lata II wojny światowej oraz okres Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.
4. 4. Przemiany w systemie zarządzania oświatą okresu transformacji ustrojowej: odchodzenie od modelu centralistycznego w kierunku decentralizacji, wzrost kompetencji pierwszego szczebla zarządzania, dyrektorów szkół i placówek oświatowo-wychowawczych, autonomia szkoły, uspołecznienie procesu zarządzania.
5. 5. Szkoła jako organizacja i kierowanie nią. Specyfika kierowania placówką oświatową, zarządzanie zasobami ludzkimi i materialnymi.
6. 6. Status prawno-zawodowy nauczyciela.
7. 7. Organizacja, zadania i kompetencje nadzoru pedagogicznego.

Literatura:

1. 1. Balicki M.: Zarządzanie szkolnictwem w Polsce (studium historyczno-porównawcze), Białystok 1978
2. 2. Bogaj A., Kwiatkowski S. M., Szymański M. J.: Edukacja w procesie przemian społecznych, Warszawa 1998
3. 3. Elsner D.: 20 problemów pracy własnej dyrektora szkoły, Jelenia Góra 1992
4. 4. Encyklopedia organizacji i zarządzania, Warszawa 1981
5. 5. Homplewicz J.: Zarządzanie oświatowe. Zarys problematyki oświatowej teorii organizacji, Warszawa 1982
6. 6. Kobyliński W. (red.): Organizacja i kierowanie szkołą. Prace zespołu badawczego, Warszawa 1990
7. 7. Kobyliński W.: ABC organizacji pracy nauczyciela, Warszawa 1988
8. 8. Kobyliński W.: Podstawy organizacji i kierowania w oświacie, Radom-Warszawa 1994
9. 9. Pęcherski M., Świątek M.: Organizacja oświaty w Polsce w latach 1917-1977. Podstawowe akty prawne, wyd. 2 zmienione i rozszerzone, Warszawa 1978
10. 10. Smołalski A.: Historyczne podstawy teorii organizacji szkolnictwa w Polsce, t. 1-3, Kraków 1999

15.0–3PRTP–C29–ME2

Media w edukacji

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: mgr Stefan Krawczyk

Punkty ECTS: 3

Cel kształcenia: zaznajomienie studentów z zasadami działania i obsługą stosowanych w dydaktyce środków technicznych, wskazanie technik posługiwania się tymi środkami w procesie dydaktycznym, informowanie studentów o istniejących już nowych mediach, a nie spotykanych jeszcze w naszych szkołach i placówkach oświatowych, wykazanie możliwości komputera multimedialnego w procesie dydaktycznym, zaznajomienie studentów z różnymi technikami wykonywania materiałów dydaktycznych do prezentacji wizualnej i audiowizu- alnej ze szczególnym uwzględnieniem techniki cyfrowej.

Treści kształcenia: Prezentacja w procesie komunikowania. Metody i sposoby rejestracji dźwięku: analogowy (magnetyczny i mechaniczny) i cyfrowy (płyta CD i MiniDisc). Analogowy system rejestracji sygnału telewizyjnego (VHS, SVHS, Hi-8). Cyfrowe systemy rejestracji sygnału telewizyjnego (mini DV, digital-8, DVD, DVD+RW). Cyfrowy zapis obrazu statycznego w

komputerze (foto-CD) i fotograficznym aparacie cyfrowym (karta pamięci Memory Stick, SD, CF). DVD - cyfrowy zapis audio-video o wysokich parametrach rozdzielczości. Kino domowe – Dolby Prologic, Dolby Digital, DTS. Projektory multi-medialne – LCD, DLP, CRT. Komputer multimedialny do realizacji materiałów dydaktycznych (montaż nieliniowy wideo, prezentacje audiowizualne, projektowanie i drukowanie foliogramów).

Literatura:

1. Gajda J., Juszczyk S., Siemieniecki B., Wenta K.: Edukacja medialna, Toruń 2002
2. Goban-Klas T.: Media i komunikowanie masowe. Teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu, Warszawa 1999
3. Łasiński G.: Sztuka prezentacji, Poznań 2000
4. Bogaj A., Kwiatkowski S.M.: Infrastruktura medialna szkół, Warszawa 2000
5. Kwartalnik „Edukacja medialna”

12.7–3PRTP–C30–EZ6

Edukacja zdrowotna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Bożena Zawadzka

Punkty ECTS: 2,5

Cele kształcenia: Zwiększenie zainteresowania studentów sprawami zdrowia oraz wspierania ich działań w zakresie: identyfikowania własnych problemów zdrowotnych oraz ich rozwiązywania, doskonalenia własnego zdrowia i rozwoju osobistego i społecznego), ochrony zdrowia innych ludzi oraz tworzenia zdrowego środowiska fizycznego i społecznego.

Przygotowanie przyszłych nauczycieli i pedagogów do realizacji ścieżki edukacyjnej „edukacja zdrowotna” w reformowanej szkole, na wszystkich etapach edukacji, a także do pracy z innymi grupami ludzi w zakresie edukacji zdrowotnej.

Treści kształcenia: Zdrowie jako kluczowe pojęcie w edukacji zdrowotnej. Główne problemy zdrowotne – sposoby zapobiegania. Edukacja zdrowotna – podstawy teoretyczne i metodyczne. Promocja zdrowia. Higiena osobista i otoczenia. Bezpieczeństwo – zapobieganie wypadkom, urazom i zatruciom. Zdrowe żywienie. Aktywność fizyczna. Zdrowie psychiczne – wybrane aspekty. Seksualność człowieka – wybrane aspekty. Używanie substancji psychoaktywnych.

W treściach programu główny nacisk położono na: zdrowie pozytywne oraz zagadnienia bezpośrednio dotyczące studentów – młodych ludzi, którzy stanowią główną grupę adresatów programu.

Literatura:

1. Charzyńska-Gula M. (red.): Środowiskowy program wychowania zdrowotnego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, Lublin 1997
2. Demel M.: Pedagogika zdrowia, Warszawa 1980
3. Woynarowska B., Sokołowska M.: Jak tworzymy szkołę promującą zdrowie, Warszawa 1993
4. Woynarowska B.: Zdrowie i szkoła, Warszawa 2000
5. Karski J. B.: Promocja zdrowia, Warszawa 1995

13.9–3PRTP–C31–EE6

Edukacja ekologiczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Mirosława Parlak

Punkty ECTS: 2,5

Cel kształcenia: rozwój świadomości i troski o środowisko, odpowiedzialności za swoje postępowanie, poszerzenie wiedzy z zakresu ekologii, rozwój niezbędnych umiejętności podejmowania działań w zakresie ochrony środowiska, kształtowanie umiejętności formułowania rzeczowych opinii opartych na analizie materiału dowodowego oraz oceny przyszłości, zrozumienie potrzeby zrównoważonego rozwoju, dostrzeganie związków pomiędzy osobistym, społecznym i środowiskowym wymiarem edukacji, wykorzystanie środowiska jako źródła wiedzy i rozwoju wszechstronnych umiejętności, dostrzeganie środowiska jako źródła nieograniczonych możliwości uczenia się.

Treści kształcenia: Międzynarodowe rekomendacji ekologicznej. Ekologia jako filozofia i sposób na życie. Założenia ekofilozofii. Degradacja przyrody nieożywionej – problemy lokalne i globalne. Zagrożenia dla żywych zasobów Ziemi. Kształtowanie świadomości ekologicznej. Skuteczność i sprawność procesu edukacyjnego dla podnoszenia świadomości ekologicznej.

Literatura:

1. 1. Aleksandrowicz J.: Sumienie ekologiczne, Wiedza Powszechna, Warszawa 1988
2. 2. Bonenberg K.: Etyka środowiskowa, założenia i kierunki, Ossolineum, 1992
3. 3. Cichy D.: Przygotowanie młodzieży do ochrony i kształtowania środowiska, LOP, Warszawa, 1984
4. 4. Domka L.: Kryzys środowiska a edukacja dla ekorozwoju, Wyd. UAM, Poznań 1996
5. 5. Kalinowska A.: Ekologia – wybór przyszłości, Editions – Spotkania, Warszawa 1992

05.9–3PRTP–C32–MPOW6

Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Jolanta Biała

Punkty ECTS: 3,5

Cele kształcenia:

1. 1. Rozpoznawanie potrzeb w zakresie organizowania wychowania opiekuńczego w rodzinie i placówkach opiekuńczo-wychowawczych w środowisku lokalnym.
2. 2. Doskonalenie metod, treści, form pracy opiekuńczo-wychowawczej w szkole i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
3. 3. Dobór zadań pracy w zakresie samodoskonalenia i samokształcenia kadry zatrudnianej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
4. 4. Umiejętność wiązania teorii z praktyką w zakresie formułowania wniosków do pracy wychowawczej.
5. 5. Ocena efektów pracy opiekuńczo-wychowawczej. Prognoza działalności wychowawczej w instytucjonalnych i rodzinnych formach opieki nad dzieckiem.

Treści kształcenia: 1. Przedmiot i zadania metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej. 2. Formy i metody opieki nad dzieckiem. 3. Struktura organizacyjna zespołu wychowanków i wychowawców. Zasady tworzenia grup wychowawczych w placówce opiekuńczo-wychowawczej. 4. Właściwości kierowania placówką opiekuńczo-wychowawczą i zespołem pedagogicznym placówki. 5. Wybrane problemy modelu placówki opiekuńczo-wychowawczej. 6. Podstawy materialne placówki opiekuńczo-wychowawczej a jej zadania w zakresie pomocy materialnej dla dzieci i młodzieży. 7. Zadania placówki opiekuńczo-wychowawczej w zakresie rozwoju umysłowego i organizacji nauki szkolnej dzieci. 8. Placówka ośrodkiem życia kulturalnego wychowanków. Znaczenie tradycji w życiu i działalności wychowanków. 9. Przyczyny stosowania przemocy nad dzieckiem w rodzinie i formy pomocy instytucjonalnej wobec dziecka

krzywdzonego w środowisku rodziny. Społeczny program działania. 10. Przyczyny konfliktów pomiędzy rodzicami i dziećmi. Metody rozwiązywania konfliktów. 11. System opiekuńczo-wychowawczy szkoły. Zagrożenia rozwojowe dziecka w szkole. 12. Współczesne uwarunkowania systemu opieki nad dzieckiem w Polsce i środowisku lokalnym dziecka. 13. Planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej. 14. Metody poznawania wychowanków warunkiem skutecznej pracy wychowawczej. 15. Wybrane problemy pracy wychowawczej z uczniem nieprzystosowanym społecznie w klasie szkolnej. 16. Bezdomność jako zjawisko społeczne. Zadania instytucji środowiskowych i organizacji rządowych w zakresie pomocy osobom bezdomnym.

Literatura:

1. Dąbrowski Z.: Wprowadzenie do metodyki opieki i wychowania w domu dziecka, Warszawa 1995
2. Pomykało W. (red.): Encyklopedia Pedagogiczna, Warszawa 1993
3. Matyjas B. (red.): Formy pomocy dziecku i rodzinie w środowisku lokalnym, T. I i II, Kielce 2002
4. Kamińska U.: Zarys metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej w instytucjonalnych i rodzinnych formach opieki, Katowice 2002
5. Maksymowicz A.: Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej, Olsztyn 1985
6. Kolankiewicz M. (red.): Zagrożone dzieciństwo. Rodzinne i instytucjonalne formy opieki nad dzieckiem, Warszawa 1998

05.9–3PRTP–C33–DP6

Diagnostyka pedagogiczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Elżbieta Lisowska

Punkty ECTS: 3,5

Cele kształcenia:

- – przegląd koncepcji diagnozowania w pedagogice społecznej;
- – przedstawienie typów diagnoz: diagnozę indywidualnych przypadków, diagnozę grup społecznych; diagnozę społeczności lokalnych, diagnozę funkcjonowania instytucji opiekuńczo-wychowawczych i potrzeb opiekuńczych jednostek i grup, których źródłem są różne czynniki opieki;
- – zdobywanie sprawności badawczej wykorzystywanej w różnych sytuacjach do kontroli procesu edukacyjnego (wychowania, opieki, kształcenia);

- – nabycie umiejętności w zakresie: rozpoznania i opisu interesujących diagnostę zjawisk pedagogicznych za pomocą odpowiednich metod i technik badawczych; oceny i interpretacji diagnozowanych zjawisk; projektowania działań profilaktycznych i naprawczych wraz z weryfikacją i oceną ich skutków.

Treści kształcenia:

- – diagnoza i jej znaczenie w pracy pedagoga;
- – błędy diagnostyczne oraz ich źródła;
- – diagnozowanie potrzeb opiekuńczo-wychowawczych;
- – diagnoza indywidualnego przypadku i diagnoza środowiskowa;
- – rozpoznawanie trudności i niepowodzeń w nauce szkolnej (rozpoznawanie sytuacji trudnych i obciążeń w szkole, rozpoznawanie lęku szkolnego i fobii szkolnej);
- – diagnoza funkcji opiekuńczo-wychowawczej szkoły, współpraca pedagoga szkolnego z rodzicami i nauczycielami;
- – diagnozowanie środowiska rodzinnego, diagnoza funkcji rodziny, diagnozowanie błędów wychowawczych;
- – rozpoznawanie krzywdzenia dzieci (zaniedbanie, krzywdzenie fizyczne, psychiczne i seksualne);
- – diagnozowanie nieformalnych struktur grup rówieśniczych.

Literatura:

1. 1. Brągiel J.: Zrozumieć dziecko skrzywdzone, Opole 1996
2. 2. Gurycka A.: Błąd w wychowaniu, Warszawa 1990
3. 3. Lepalczyk I., Badura J. (red.): Elementy diagnostyki pedagogicznej, Warszawa 1994
4. 4. Lisowska E.: Wprowadzenie do diagnostyki pedagogicznej, Kielce 2003
5. 5. Meighan R. (red.): Socjologia edukacji, Toruń 1993

Grupa D. Przedmioty specjalizacyjne

12.2–3PRTP–D34–PK4

Psychologia kliniczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Irena Pufal-Struzik

Punkty ECTS: 5

Cele kształcenia: poznawczy – zapoznanie studentów z przyczynami i rodzajami patologii zdrowia psychicznego u dzieci, młodzieży i dorosłych; **praktyczny** – zrozumienie roli pedagoga w profilaktyce zaburzeń oraz wczesnym sygnalizowaniu rodzicom (instytucjom) nieprawidłowości w rozwoju dziecka, opanowanie podstawowych umiejętności postępowania z dzieckiem lękowym, agresywnym, wybitnie zdolnym, znerwicowanym, chorym; **wycho-wawczy** – ukształtowanie u studentów właściwej postawy wobec ludzi zaburzonych i chorych, przygotowanie do procesu samokształcenia w zakresie psychologicznych problemów prawidłowego funkcjonowania człowieka w różnym wieku.

Treści kształcenia: Pojęcie zdrowia i choroby. Wybrane koncepcje zdrowia psychicznego. Biopsychiczne i środowiskowe przyczyny zaburzeń: rozwojowych, neurodynamicznych, osobowościowych, psychotycznych i zaburzeń zachowania się. Symptomatologia poszczególnych zaburzeń. Skutki zaburzeń dla dydaktycznego i społecznego funkcjonowania dzieci i dorosłych. Podstawowe zasady profilaktyki zaburzeń uwarunkowanych środowiskowo, zasady psychoterapii i leczenia. Niektóre problemy prawne dotyczące postępowania z osobami chorymi psychicznie.

Literatura:

1. Bishop G.D.: Psychologia zdrowia, Astrum, Wrocław 2000
2. Carson R.C., Butcher J.N., Mineka S.: Psychologia zaburzeń, t.1 i 2, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2003
3. Meyer R.G., Psychopatologia, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002
4. Popielarska A., Popielarska M.: Psychiatria wieku rozwojowego, PZWL, Warszawa 2000
5. Rosenhan D.L., Seligman M.E.P.: Psychopatologia, Polskie Towarzystwo Psychologiczne, Warszawa 1994

14.4-3PRTP-D35-PPOR6

Psychologiczne podstawy oddziaływań rewalidacyjnych

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Władysława Pilecka

Punkty ECTS: 4,5

Cele kształcenia:

1. Poznanie właściwości psychospołecznego rozwoju dzieci z różnym rodzajem niepełnosprawności (intelektualnej, sensorycznej i somatycznej) oraz praw jego przebiegu

2. 2. Poznanie czynników ułatwiających i ograniczających realizację potencjału rozwojowego dzieci niepełnosprawnych
3. 3. Formowanie gotowości słuchaczy do ustawicznego poszukiwania skutecznych sposobów wspomagania rozwoju dzieci niepełnosprawnych
4. 4. Kształtowanie umiejętności stosowania wiedzy psychologicznej w rozwiązywaniu problemów natury rewalidacyjnej, dydaktycznej i wychowawczej.

Treści kształcenia: Koncepcje niepełnosprawności dziecka. Kategorialne i niekategorialne podejście w diagnozie i rewalidacji dziecka niepełnosprawnego. Etiopatogeneza niepełnosprawności u dzieci – tradycyjne i współczesne jej rozumienie. Ekosystem dziecka niepełnosprawnego jako czynnik ułatwiający realizację jego potencjału rozwojowego. Zasoby rozwojowe: poznawcze, instrumentalne i neotypyczne dziecka niepełnosprawnego szansą jego kreatywnej adaptacji. Teoretyczny i empiryczny model wspomagania psychospołecznego rozwoju dzieci niepełnosprawnych. Rozwój poznawczy dzieci niepełnosprawnych – podobieństwa i różnice w jego przebiegu. Rozwój emocjonalny dzieci niepełnosprawnych – powszechność w jego przebiegu. Rozwój społeczny dzieci niepełnosprawnych – szanse i zagrożenia. Rozwój osobowości dzieci niepełnosprawnych – koncepcji samego siebie, własnej niepełnosprawności i świata. Sytuacja psychologiczna i społeczna dzieci niepełnosprawnych. Dzieci z niepełnosprawnością intelektualną – szanse i zagrożenia rozwoju w zależności od stopnia niepełnosprawności. Dzieci z niepełnosprawnością sensoryczną (z wadami wzroku i słuchu) – specyfika rozwoju poznawczego i jej znaczenie w rozwoju osobowości i kompetencji społecznej. Dzieci z niepełnosprawnością somatyczną (z przewlekłą chorobą somatyczną i z dysfunkcją narządów ruchu) – stosunek do własnej niepełnosprawności jako predyktor jakości ich życia. Dzieci z autyzmem – typologie, etiologia, pomoc psycho-pedagogiczna. Dzieci z wadami sprzężonymi – uwarunkowania specyfiki ich rozwoju. Pomoc psychologiczna w pracy pedagoga specjalnego.

Literatura:

1. 1. Kościelska M.: Oblicza upośledzenia, PWN, Warszawa 1995
2. 2. Kowalik S.: Psychospołeczne podstawy rehabilitacji osób niepełnosprawnych, BPS Interart, Warszawa 1996
3. 3. Obuchowska I. (red.): Dziecko niepełnosprawne w rodzinie, WSiP, Warszawa 1991
4. 4. Pilecka W.: Przewlekła choroba somatyczna w życiu i rozwoju dziecka, Wyd. Nauk. UJ, Kraków 2002
5. 5. Zalewska M.: Dziecko w autoportrecie z zamalowaną twarzą. Psychiczne mechanizmy zaburzeń rozwoju tożsamości dziecka głuchego i dziecka z opóźnionym rozwojem mowy, Wyd. J. Santorskiego, Warszawa 1998

14.4–3PRTP–D36–POTU5

Psychologia osób z trudnościami w uczeniu się

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Jolanta Szczurkowska

Punkty ECTS: 5

Zajęcia wymagane do zaliczenia wcześniej: psychologia kliniczna.

Cel kształcenia: zapoznanie się ze źródłami nieprawidłowości w uczeniu się i skutkami niepowodzeń.

Treści kształcenia: Zaburzenia uczenia się szkolnego: dysleksja, dysgrafia – przyczyny, obraz zaburzeń, metody pomocy. Nadpobudliwość źródłem trudności w nauce i nieprzy-stosowania społecznego. Znaczenie temperamentu dla dynamiki zachowania. Obniżenie inteligencji, brak zdolności specjalnych. Zaburzenia motywacji do nauki i motywacji w innych dziedzinach (problem człowieka chorego). Uczenie emocji – zaburzenia nerwicowe skutkiem patomechanizmu uczenia się. Wyuczona bezradność – zaburzenia uczenia sprawstwa. Zaburzenia uczenia prawidłowych reakcji i ról społecznych, w tym roli związanej z płcią.

Literatura:

1. Carson R.C., Butcher J.N., Mineka S., Psychologia zaburzeń. GWP, Gdańsk 2003
2. Dembo M.H., Stosowana psychologia wychowawcza WSiP, Warszawa 1997
3. Obuchowska I., Dynamika nerwic. PWN, Warszawa 1976
4. Bogdanowicz M., Psychologia kliniczna dziecka w wieku przedszkolnym, WSiP Warszawa 1985

05.9–3PRTP–D37–E15

Edukacja integracyjna

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia:

1. Zapoznanie studentów z przepisami prawa oświatowego dotyczącego organizowania procesu edukacyjnego dla uczniów niepełnosprawnych w szkole integracyjnej.

2. 2. Kształcenie umiejętności konstruowania indywidualnych programów pracy z uczniami o różnych dysfunkcjach rozwojowych w oparciu o dokumentację diagnostyczną dziecka (orzeczenie PPP, opinia PPP, zaświadczenie lekarskie, własne obserwacje).
3. 3. Wyrabianie umiejętności doboru treści programowych, metod i form pracy do potrzeb i możliwości uczniów niepełnosprawnych w klasie integracyjnej.
4. 4. Wdrażanie do skutecznego organizowania zajęć rewalidacyjnych i korekcyjno-kompensacyjnych z uczniami o specjalnych edukacyjnych poprzez obserwacje zajęć na różnych etapach nauczania.
5. 5. Zapoznanie studentów z bazą dydaktyczną szkoły służącą do usprawniania zaburzonych funkcji u uczniów z różnymi niepełnosprawnościami. Praktyczne wykorzystanie specjalistycznych pomocy.

Treści kształcenia:

1. 1. Pojęcie integracji. Podstawy prawne społecznej integracji osób niepełnosprawnych. Prawo międzynarodowe o wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych. Problem integracji w ujęciu prawa polskiego. Prawne aspekty integracji edukacyjnej w polskim systemie edukacji.
2. 2. Psychospołeczne przesłanki integracji.
3. 3. Modele integracji edukacyjnej – przegląd stanowisk. Integracja edukacyjna w Polsce – formy integracji edukacyjnej, statystyka zjawiska.
4. 4. Specyfika ról w integracji – dyrektor, nauczyciel-wychowawca, rodzic, uczeń-wychowanek. Komunikowanie się w integracji – możliwości komunikacji alternatywnej.
5. 5. Integracja dzieci przedszkolnych – szanse i zagrożenia. Organizacyjne aspekty integracji w przedszkolu. Specyfika specjalnych potrzeb edukacyjnych dziecka w wieku przedszkolnym. Przedmiotowe i podmiotowe determinanty efektywności integracji. Metodyczne propozycje zajęć integracyjnych.
6. 6. Integracja dzieci w wieku szkolnym – szanse i zagrożenia. Organizacyjne aspekty integracji w szkole. Specyfika specjalnych potrzeb edukacyjnych dziecka w wieku szkolnym. Przedmiotowe i podmiotowe determinanty efektywności integracji w klasach początkowych. Metodyczne propozycje zajęć integracyjnych.
7. 7. Szanse i zagrożenia integracji pozaszkolnej dzieci i młodzieży niepełnosprawnych. Metodyczne propozycje zajęć integracyjnych.
8. 8. Rola wolontariatu w integracji społecznej. Problematyka integracji w działalności stowarzyszeń pozarządowych.

Literatura:

1. 1. Bogucka J., Kościelska M. (red.): Wychowanie i nauczanie integracyjne. Nowe doświadczenia, CMPPP MEN, Warszawa 1996
2. 2. Dykcik W. (red.): Pedagogika specjalna, Poznań 2000
3. 3. Hamer H.: Klucz do efektywności nauczania, „Veda”, Warszawa 1994
4. 4. Krause A.: Integracyjne złudzenia ponowoczesności, „Impuls”, Kraków 2000
5. 5. Król A.: Pomoce Dydaktyczne dla nauczycieli pracujących w klasach integracyjnych, Warszawa 2000
6. 6. Macierz A. (red.): Z teorii i badań społecznej integracji dzieci niepełnosprawnych, „Impuls”, Kraków 1999
7. 7. Witkowski T.: Rozumieć problemy osób niepełnosprawnych, MDBO, Warszawa 1993

05.7–3PRTP–D38–PO4,5

Pedagogika opiekuńcza

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 60 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Bożena Matyjas,

dr Renata Stojicka-Zuber

Punkty ECTS: 3 (semestr IV); 4 (semestr V)

Cele kształcenia:

1. 1. Przekazywanie wiedzy dotyczącej poglądów klasyków pedagogiki opiekuńczej na wychowanie opiekuńcze, dziecko, wychowawcę, jak również na temat stworzonych przez nich systemów wychowawczych i możliwości ich wykorzystania we współczesnej rzeczywistości.
2. 2. Przedstawienie modelu wychowawcy: społecznika, działacza, badacza jako wzoru do naśladowania, który zapobiega odwrzawliwieniu, wypalaniu zawodowemu, właściwemu pojmowaniu dziecka i jego problemów.
3. 3. Zapoznanie z zadaniami funkcjonowania współczesnego systemu opieki nad dzieckiem, jego historią i dziejowymi przemianami.
4. 4. Uwiadomienie roli rodziny w wychowaniu dziecka, jak również przedstawienie zadań placówek wspomagających jej funkcjonowanie.
5. 5. Rozbudzenie zainteresowań problematyką opieki nad dzieckiem pozwalające na doskonalenie zdobytej wiedzy i permanentne doksztalcanie.

Treści kształcenia: 1. Historia myśli i praktyki opiekuńczej. 2. Wprowadzenie do pedagogiki opiekuńczej. 3. Prekursorzy pedagogiki opiekuńczej. 4. Struktura i funkcje systemu opieki nad

dzieckiem. 5. Koncepcje zmian w systemie opieki nad dzieckiem. 6. Współczesne rozumienie opieki. 7. Funkcje i zadania opiekuńczo-wychowawcze rodziny. 8. Przygotowanie pedagogów do pracy opiekuńczo-wychowawczej i socjalnej w zmieniającej się rzeczywistości społecznej. 9. Pomoc dziecku i rodzinie w środowisku lokalnym.

Literatura:

1. 1. Badora S., Marzec D.: Twórcy polskiej pedagogiki opiekuńczej, Częstochowa 1995
2. 2. Brągiel J., Badora S. (red.): Formy pracy opiekuńczo-wychowawczej, Częstochowa 1997
3. 3. Kelm A.: Węzłowe problemy pedagogiki opiekuńczej, Warszawa 2000
4. 4. Lalak D., Pilch T.: Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej, Warszawa 1999
5. 5. Maksymowicz A.: Pedagogika opiekuńcza, Olsztyn 1990
6. 6. Matyjas B.: Aktywność kulturalna dzieci i młodzieży w teorii i praktyce pedagogicznej Janusza Korczaka, Kielce 1996

05.6–3PRTP–D39–PNU5,6

Pedagogika osób z niepełnosprawnością umysłową

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30; ćwiczenia – 60 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 3 (semestr V); 3,5 (semestr VI)

Cel kształcenia: Zapoznanie studiujących z podstawowymi zagadnieniami teoretycznymi pedagogiki osób niepełnosprawnych umysłowo oraz praktyką kształcenia, wychowania osób ze wszystkimi postaciami niepełnosprawności umysłowej.

Treści kształcenia: Wprowadzenie do pedagogiki osób niepełnosprawnych umysłowo: cele, zadania oraz powiązania pedagogiki niepełnosprawnych umysłowo z innymi dziedzinami wiedzy o człowieku. Istota i przyczyny niepełnosprawności umysłowej: stare i nowe klasyfikacje.

Rewalidacja osób niepełnosprawnych umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim: cele, zasady, zadania, metody rewalidacji. Rola środowiska rodzinnego w procesie oddziaływań rewalidacyjnych: stadia i fazy w rozwiązywaniu problemów niepełnosprawności przez rodziców oraz strategie radzenia sobie z niepełnosprawnością własnego dziecka. Organizacje wspierające proces rewalidacji tych osób w Polsce i za granicą.

Struktura i proces kształcenia specjalnego tych osób: cele, zadania edukacji, model treści kształcenia osób z lekką i głębszą niepełnosprawnością umysłową, możliwości edukacyjne osób z głęboką niepełnosprawnością umysłową, czynniki sprzyjające prawidłowej organizacji kształcenia

specjalnego. Struktura edukacji integracyjnej, przesłanki, zasady i czynniki warunkujące powodzenie integracji edukacyjnej dzieci i młodzieży z lekkim stopniem niepełnosprawności umysłowej i pełnosprawnych uczniów.

Poznanie uczniów niepełnosprawnych umysłowo: techniki poznania i ich wartości poznawcze, rola i zadania pedagoga specjalnego.

Przygotowanie do pracy i czynności z nią związanych: osób niepełnosprawnych umysłowo w stopniu lekkim, znacznym. Problem integracji dorosłych osób niepełnosprawnych umysłowo w społeczeństwie.

Literatura:

1. Kirejczyk K (red.): Upośledzenie umysłowe – pedagogika, PWN, Warszawa 1981
2. Obuchowska I. (red.): Dziecko niepełnosprawne w rodzinie, WSiP, Warszawa 1999
3. Pilecki J (red.): Usprawnianie, wychowanie i nauczanie osób z głębszym upośledzeniem umysłowym, WSP, Kraków 1998
4. Sowa J.: Pedagogika specjalna w zarysie, Wydawnictwo Oświatowe FOSZE, Rzeszów 1997
5. Wyczasany J.: Oligofrenopedagogika, . „Impuls”, Kraków 1998

05.6–3PRTP–D40–POTU7,8

Pedagogika osób ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

Liczba godzin i forma zajęć: wykład –30 godz.; ćwiczenia – 60 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Maria Jolanta Stąpór

Punkty ECTS: 3 (semestr VII); 3,5 (semestr (VIII))

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z uwarunkowaniami procesu wychowania i uczenia się; trudnościami w uczenie się, niepowodzeniami szkolnymi i selekcjami społecznymi. Uwrażliwienie studentów na trudności uczniów o nieprawidłowym rozwoju wynikającym z różnic indywidualnych determinowanych czynnikami egzo-gennymi.

Treści programowe obejmują klasyfikację trudności w uczeniu się polegające na zdobywaniu wiedzy, zapamiętywaniu, opanowywaniu umiejętności, utrwalaniu wiadomości, odczuwaniu wartości i stosowaniu wiedzy. Charakterystyka osób z trudnościami w uczeniu się wywołanymi warunkami życia rodzinnego, szkolnego i środowiska społecznego.

Opanowanie umiejętności analizy i interpretacji czynników wpływających na uczenie się. Szczegółowa analiza uwarunkowań uczenia się dzieci przewlekle chorych, zdolnych, ofiar przemocy, agresji, obciążonych chorobą sierocą, z sieroctwem społecznym, doświadczających

lęków i fobii szkolnej, z zaburzeniami przystosowania społecznego, dziecko zaniedbane i wywodzące się z ubóstwa społecznego. Analiza i interpretacja społecznych, szkolnych i rodzinnych uwarunkowań Syndromu Nieadekwatnych Osiągnięć Szkolnych.

Założenia metodyczne i projektowanie pracy z rodzicami uczniów z trudnościami w uczeniu się. Metody i techniki wspomagania rozwoju i procesu uczenia się dziecka. Organizacja procesu uczenia się w klasie szkolnej (kształtowanie dyscypliny wewnętrznej uczniów).

Współczesne metody i techniki wspomagające proces uczenia się uczniów z trudnościami.

Znaczenie ukrytego programu nauczania i wychowania. Założenia współczesnych koncepcji modyfikowania szans edukacyjne dzieci i młodzieży(filary edukacji J.Delors).

Literatura:

1. 1. Babiuch M.: Jak współpracować z rodzicami „trudnych uczniów”? WSiP, Warszawa, 2002
2. 2. Delors J.: Edukacja :jest w niej ukryty skarb, SOP, Warszawa 1998
3. 3. Eby W., Smutny J.F.: Jak kształcić uzdolnienia dzieci i młodzieży? WSiP, Warszawa, 1998
4. 4. Jundził I.: Dziecko – ofiara przemocy, WSiP, Warszawa 1993
5. 5. Stąpór M.J.: Implikacje selekcji szkolnej w początkowym okresie kształcenia ponadpodstawowego. W: R.Kucha, E.Kłosa (red.): Funkcjonowanie młodego pokolenia Polaków i Ukraińców w kontekście integracji europejskiej. Nadzieje i zagrożenia, Wyd. UMCS, Lublin 1998
6. 6. Kargulowa A.: Dlaczego dzieci nie lubią szkoły? WSiP, Warszawa 1991
7. 7. Levis D.: Jak wychowywać zdolne dziecko? WSiP, Warszawa 1989
8. 8. McCombs B.L., Pope J.E.: Uczeń „trudny”. Jak skłonić go do nauki, WSiP, Warszawa 1997
9. 9. Mieszalski S.: O przymusie i dyscyplinie w klasie szkolnej, WSiP, Warszawa 1997
10. 10. Pilecka W.: Przewlekła choroba somatyczna w życiu i rozwoju dziecka, WUJ, Kraków 2002
11. 11. Rimm S.: Bariery szkolnej kariery, WSiP, Warszawa 1994
12. 12. Rudniański J.: Jak się uczyć? WSiP, Warszawa 2003

14.4-3PRTP-D41-PPEP10

Pomoc psychologiczna z elementami psychoterapii

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr X)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Bogumiła Witkowska

Punkty ECTS: 6,5

Cele kształcenia:

- – zapoznanie się z teoretycznymi podstawami psychoterapii i innych form pomocy psychologicznej,
- – ogólna orientacja w zakresie oddziaływań w ramach pomocy psychologicznej,
- – ćwiczenia praktyczne, ukierunkowane na zdobywanie umiejętności w zakresie nawiązywania kontaktu z osobą zgłaszającą problem.

Treści kształcenia:

Istota pomocy psychologicznej i jej uwarunkowania. Formy pomocy psychologicznej.

Podstawowe zasady interwencji psychologicznej, pomoc osobie będącej w kryzysie psychologicznym.

Rehabilitacja psychologiczna, pomoc osobie po nagłej utracie sprawności fizycznej.

Podstawowe zagadnienia psychoprofilaktyki.

Poradnictwo psychologiczne, działalność konsultacyjna.

Psychoterapia – podstawowe nurty teoretyczne. Czynniki leczące w psychoterapii. Podstawowe metody i techniki stosowane w psychoterapii.

Literatura:

1. 1. Aleksandrowicz J.: Psychoterapia medyczna, PZWL, Warszawa 1996
2. 2. Badura-Madej W.: Wybrane zagadnienia interwencji kryzysowej, 1996
3. 3. Czabała, J.: Czynniki leczące w psychoterapii, PWN, Warszawa 1997
4. 4. Grzesiuk, L. (red.) Psychoterapia. Szkoły, zjawiska, techniki i specyficzne problemy, PWN, Warszawa 1994
5. 5. Strojnowski, J.: Psychoterapia. Poradnik dla osób, które chcą się odnaleźć oraz dla ich terapeutów

05.9–3PRTP–D42–PRP9**Poradnictwo pedagogiczne**

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IX)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Maria Jolanta Stąpór

Punkty ECTS: 5

Celem przedmiotu jest kształtowanie u studentów nastawienia do niesienia bezinteresownej pomocy w rozwoju jednostki, grupy społecznej i instytucji wychowawczej oraz do budowania relacji pomocy. Uwrażliwienie na stany bezradności. Opanowanie metody poradnictwa pedagogicznego.

Treści przedmiotu zawierają założenia merytoryczne i metodyczne procesu poradniczego – interakcyjny model pomocy. Metody, techniki, formy, środki, dyrektywy, zasady, funkcje, etapy postępowania poradniczego oraz środki stosowane w praktyce. Uwarunkowania zakresów poradnictwa i strategie wyprowadzania ze stanów bezradności do stanu zaradności jednostki i grupy. Charakterystyka modelu doradcy oraz typologia właściwości odbiorcy (klienta).

Założenia poradnictwa rodzinnego i szkolnego. Optymalizacja startu szkolnego dziecka.

Zadania pracownika socjalnego w procesie kształtowania dojrzałości szkolnej dziecka.

Warunki wspomagania rozwoju zdolności u dzieci. Charakterystyka dziecka zdolnego. Rodzinne i instytucjonalne formy wychowania i kształcenia dziecka zdolnego.

Kultura pedagogiczna rodziców- wskaźniki, zakresy, treści. Założenia metodyczne i organizacyjne pracy z rodzicami. Analiza sytuacji rodzinnych wymagających poradnictwa. Przesłanki procesu wychowania w rodzinie.

Rozwój zawody człowieka - teorie, stadia. Charakterystyka czynników rozwoju zawodowego i wyboru zawodu (właściwości indywidualne, uwarunkowania rodzinne i społeczne, kształcenie zawodowe i rynek pracy) .Założenia procesu optymalizacji rozwoju zawodowego i trafnego wyboru zawodu. Zadania rodziny, szkoły i państwa w opiece całkowitej w kształtowaniu perspektyw zawodowych dzieci i młodzieży. Realizacja preorientacji, orientacji i reorientacji zawodowej i szkolnej. Charakterystyka pracy, zawodu i źródeł wiedzy zawodowej. System poradnictwa zawodowego .Orientacja i poradnictwo zawodowe w systemie opieki nad dzieckiem.

Literatura:

1. 1. Kukułowicz T.: Rodzina wychowuje, WFU, Stalowa Wola 1996
2. 2. Krawczyk L., Kulpa A., Maicka M. : Orientacja zawodowa, WS PWN, Warszawa 1999
3. 3. Parzęcki R., Symela K., Zawadzki B.: Orientacja i poradnictwo zawodowe, ITE, Radom 1993
4. 4. Pawłowska R.: Poradnictwo pedagogiczne, WSiP, Warszawa 1986
5. 5. Pospiszyl I.: Przemoc w rodzinie, WSiP, Warszawa 1994
6. 6. Szajek S.: System orientacji i poradnictwa zawodowego, WSiP, Warszawa 1989
7. 7. Wilgocka-Okon B.: Dojrzałość szkolna – czy dojrzałość szkoły...dylematy „progu szkolnego”, „Edukacja” nr1, 1999
8. 8. Wojtasik B.: Warsztat doradcy zawodu, WS PWN, Warszawa 1997

05.6–3PRTP–D40–POTU8,9

Metodyka nauczania i wychowania osób z niepełnosprawnością umysłową

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 60 godz.; ćwiczenia – 60 godz. (semestr IX)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 4 (semestr VIII), 5 (semestr IX)

Cele kształcenia:

- – zaznajomienie studentów, zarówno w zakresie teoretycznym jak i praktycznym, z treściami nauczania oraz ze specyfiką pracy wychowawczo-dydaktycznej i rewalidacyjnej z uczniami o różnym stopniu niepełnosprawności umysłowej,
- – kształtowanie umiejętności poznawania specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów z niepełnosprawnością umysłową,
- – kształtowanie umiejętności projektowania i organizowania procesu wychowawczo-dydaktycznego i rewalidacyjnego, oraz opracowania indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych,
- – wdrażanie do krytycznej analizy i poszukiwania twórczych rozwiązań w pracy wychowawczo-dydaktycznej z uczniami niepełnosprawnymi umysłowo.

Treści kształcenia:

Nauczanie-uczenie się jako proces komunikacji: *specyfika komunikacji z dziećmi niepełnosprawnymi umysłowo, rola nauczyciela w organizowaniu i realizacji procesu komunikacji, możliwe błędy w komunikacji i ich uwarunkowania. Komunikacja wspierająca i alternatywna w edukacji uczniów z niepełnosprawnością umysłową*; Podstawowe założenia i cele edukacji uczniów niepełnosprawnych umysłowo w stopniu lekkim w szkole podstawowej i gimnazjum; Organizacja wychowania i nauczania uczniów niepełnosprawnych umysłowo w stopniu lekkim w klasach 1-3 szkoły podstawowej: *podstawa programowa jej struktura, układ treści, plan nauczania, program nauczania, zasady doboru i układ treści kształcenia*; *dobór i specyfika realizacji metod i form pracy*;

Organizacja wychowania i nauczania uczniów niepełnosprawnych umysłowo w integracji z rówieśnikami pełnosprawnymi: *zadania, specyfika planowania i realizacji pracy wychowawczo-dydaktycznej, współpraca między specjalistami i rodzicami, metody wspierające, kontrola i ocena osiągnięć*;

Metody kształcenia uczniów niepełnosprawnych umysłowo: *asymilacji wiedzy, samodzielnego dochodzenia do wiedzy, waloryzacyjne, laboratoryjne*.

Modele nauczania-uczenia się w edukacji uczniów z niepełnosprawnością umysłową: *uczenie się przez symulację, uczenie się pamięciowe, przyswajanie pojęć, odgrywanie ról, uczenie się we współpracy, uczenie się niedyrektywne; warunki uczenia się*.

Diagnozowanie osiągnięć w nauczaniu dzieci niepełnosprawnych umysłowo: *rodzaje oceny szkolnej, zasady prawidłowego oceniania pracy uczniów.*

Zajęcia w szkole specjalnej: *typy zajęć, ogniwa dydaktyczne, sprawozdanie i konspekt zajęć w szkole specjalnej.*

Oddziaływania wychowawcze w klasach starszych szkoły podstawowej *rola nauczycieli w kształtowaniu zainteresowań zawodowych i motywów wyboru zawodu przez uczniów.*

Miejsce i rola zajęć pozalekcyjnych w edukacji uczniów z lekkim stopniem niepełno-sprawności umysłowej.

Edukacja uczniów głębiej upośledzonych umysłowo: *szczeble nauczania, podstawa programowa, plan nauczania, indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, zasady doboru i układ treści nauczania.*

Metody oddziaływań edukacyjno-terapeutycznych wobec uczniów z niepełnosprawnością umysłową w stopniu umiarkowanym i znacznym.

Specyfika pracy rewalidacyjno-wychowawczej z osobami głęboko upośledzonymi umysłowo: *metody stymulacji i integracji sensoryczno-motorycznej, kształtowanie podstawowych umiejętności przystosowawczych.*

Literatura:

1. Byers R, Rose R.: Jak zaplanować pracę z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych, APS, Warszawa 2002
2. Joyce B., Calhoun E., Hopkins D.: Przykłady modeli uczenia się i nauczania, WSiP, Warszawa 1999
3. Kielin J.(red): Rozwój daje radość. Terapia dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim, GWP, Gdańsk 2002
4. Lovaas O.I.: Nauczanie dzieci niepełnosprawnych umysłowo, WSiP, Warszawa 1993
5. Mikrut A., Wyczęsany J.: Elementy metodyki nauczania początkowego dzieci upośledzonych umysłowo, Wyd. Naukowe AP, Kraków 2001
6. Orkisz M., Piszczek M.(red.): Edukacja uczniów z głębokim upośledzeniem umysłowym CMPP-P, Warszawa 2000
7. Pasternak E.: Materiały z metodyki kształcenia upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim w szkole specjalnej, UMCS, Lublin 1994
8. Pilecki J. (red.): Usprawnianie, wychowanie i nauczanie osób z głębszym upośledzeniem umysłowym, WSP, Kraków 1998
9. Piszczek M.: Wczesna interwencja i pomoc dzieciom niepełnosprawnym, Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej MEN, Warszawa 1995

10. 10. Piszczek M.(red.): Przewodnik dla nauczycieli uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu znacznym i umiarkowanym, CMPP-P, Warszawa 2001
11. 11. Polkowska I.: Praca rewalidacyjna z dziećmi upośledzonymi umysłowo w szkole życia, WSiP, Warszawa 2000
12. 12. Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym w szkołach podstawowych, gimnazjach i oddziałach przysposabiających do pracy w zasadniczych szkołach zawodowych, MEN, Warszawa 2001
13. 13. Popławska J, Sierpińska B.: Zaczniemy razem. Dzieci specjalnej troski w szkole podstawowej. Poradnik dla nauczycieli szkół integracyjnych, WSiP, Warszawa 2001
14. 14. Program nauczania szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, WSiP, Warszawa 2000
15. 15. Program nauczania gimnazjum specjalnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, WSiP, Warszawa 2000
16. 16. Program wychowania i nauczania dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym i znacznym, MEN, Warszawa 1997
17. 17. Siwek H.: Możliwości matematyczne uczniów szkół specjalnych, WSiP, Warszawa 1992
18. 18. Tkaczyk G.: Metodyka nauczania i wychowania początkowego w szkole specjalnej, UMCS, Lublin 2001
19. 19. Wyczesany J., Mikrut A.(red.): Kształcenie zintegrowane dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, AP, Kraków 2002

05.6–3PRTP–D44–MPKK8,9

Metodyka pracy korekcyjno-kompensacyjnej z dziećmi ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 60 godz.; ćwiczenia – 60 godz. (semestr IX)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Alicja Giermakowska

Punkty ECTS: 4 (semestr VIII); 5 (semestr IX)

Celem nauczania przedmiotu jest wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu specyficznych trudności w uczeniu się oraz umiejętności diagnozowania i prowadzenia terapii pedagogicznej z uczniem wykazującym tego typu trudności.

Treści programowe obejmują następujące zagadnienia: Pojęcie specyficznych trudności w uczeniu się (dysleksja rozwojowa, dysortografia, dysgrafia, dyskalkulia). Stanowiska wobec etiologii i patomechanizmów specyficznych zaburzeń w uczeniu się; Psychologiczne podstawy

procesu czytania i pisania; Przystawianie umiejętności czytania i pisania; Symptomatologia trudności w uczeniu się wynikających z dysharmonii rozwojowych; Związek zaburzeń rozwoju mowy i trudności w nauce czytania i pisania; Pedagogiczna diagnoza ryzyka dysleksji i dysleksji; Planowanie i prowadzenie terapii pedagogicznej: programowanie terapii, dobór metod, środków i technik terapeutycznych; Ćwiczenia usprawniające funkcje percepcyjno-motoryczne; Usuwanie trudności w nauce czytania i pisania oraz w nabywaniu podstawowych umiejętności matematycznych; Instytucjonalna, psychologiczna i pedagogiczna pomoc dziecku ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się.

1. Bogdanowicz M.: O dysleksji czyli specyficznych trudnościach w czytaniu i pisaniu, Lublin 1994
2. Czajkowska I., Herda T.: Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w szkole, Warszawa 2001
3. Górniewicz E.: Pedagogiczna diagnoza specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu, Toruń 1998
4. Kaja B. (red.): Diagnoza dysleksji, Bydgoszcz 2003
5. Krasowicz G.: Język, czytanie i dysleksja, Lublin 1997
6. Zakrzewska B.: Trudności w czytaniu i pisaniu, Warszawa 1996

05.6–3PRTP–D45–MWRN7,8

Metody wspomaganie rozwoju osób niepełnosprawnych

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 60 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: mgr Małgorzata Pietrzekiewicz

Punkty ECTS: 2 (semestr VII); 2,5 (semestr VIII)

Cel kształcenia: Zapoznanie z podstawowymi metodami wspomaganie rozwoju osób niepełnosprawnych, zasadami i filozofią ich prowadzenia oraz możliwościami praktycznego wykorzystania w pracy z dziećmi.

Treści kształcenia: Terapia i wspomaganie psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka z autyzmem: metoda integracji sensorycznej, metoda holding, metoda alternatywnej komunikacji językowej – Piktogramy, metoda Macaton, metoda opcji, metoda TEACCH, metoda behawioralna, metoda niedyrektywnej terapii zabawowej, plany aktywności jako metoda uczenia się samodzielności za pomocą wskazówek wizualnych.

Redukowanie zachowań trudnych u dzieci z autyzmem i zaburzeniami w rozwoju: zastosowanie metod redukowania zachowań nieporządných, albumy aktywności, metoda C. Sutton.

Wspomaganie rozwoju dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym: metoda Kabata, metoda NDT – Bobath, metoda Peto, metoda Wojty, Domana, metoda sensoryczna, metoda symboli dźwiękowych, komunikacja alternatywna i wspomagająca, metoda stymulacji werbalnej i niewerbalnej, system Blissa, muzykoterapia, hipoterapia, arterapia.

Metody porozumiewania się osób głuchych: metoda migowa, daktylografia, fonogesty, metoda kombinowana, metoda totalnej komunikacji, metoda ustna, wykorzystanie elektroakustyki i techniki w surdopedagogice.

Metody wspomaganie rozwoju dzieci z uszkodzonym wzrokiem: metoda video home trening (VHT) i jej możliwości zastosowania we wczesnej interwencji; „sala doświadczeń świata” jako metoda stymulacji wielozmysłowej dzieci ze sprzężoną niepełnosprawnością; wykorzystanie systemu Brajla jako metody porozumiewania się osób niewidomych; terapia zajęciowa.

Literatura:

1. Borkowska M.: ABC rehabilitacji dzieci. Mózgowe porażenie dziecięce, t.2, Wyd. Pelikan, Warszawa 1989
2. Borkowska M.: ABC rehabilitacji dzieci. Mózgowe porażenie dziecięce, t.3, Wyd. Dolnośląska Fundacja „Pomoc dzieciom”, Wrocław 1995
3. Bouvet D.: Mowa dziecka: wychowanie dwujęzyczne dziecka niesłyszącego, WSiP, Warszawa 1996
4. Kuczyńska-Kwapisz J., Kwapisz J.: Rehabilitacja osób niewidomych i słabowidzących, Wyd. Interart, Warszawa 1996
5. Korzon A.: Totalna komunikacja jako podejście wspomagające rozwój zdolności językowych uczniów głuchych, Wyd. Nauk. WSP, Kraków 1996
6. Lovaas O.L.: Nauczanie dzieci niepełnosprawnych umysłowo, WSiP, Warszawa 1993
7. Schopler E., Lansing M., Waters K.: Ćwiczenia edukacyjne dla dzieci autystycznych, Gdańskie Wyd. Psychologiczne i Stowarzyszenie Osobom Autystycznym w Gdańsku, Gdańsk 1994

05.6–3PRTP–D46–MZPN7,8

Metodyka zajęć pozalekcyjnych z dziećmi i młodzieżą o obniżonej sprawności umysłowej

Liczba godzin i forma zajęć: wykład –15 godz.; ćwiczenia – 45 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Karol Bidziński

Punkty ECTS: 4 (semestr VII), 3 (semestr VIII)

Głównym celem przedmiotu jest rozwój wiedzy i umiejętności związanych z doborem treści, form i metod pracy pozalekcyjnej adresowanej do wychowanków o obniżonej sprawności umysłowej.

Cele szczegółowe:

- – Zapoznanie z zewnętrznymi i wewnętrznymi dokumentami regulującymi działalność pozalekcyjną placówek specjalnych.
- – Zapoznanie z różnorodnymi formami, metodami i technikami zajęć pozalekcyjnych.
- – Rozwijanie umiejętności projektowania zajęć pozalekcyjnych (scenariusz zajęć, program zajęć pozalekcyjnych) z uwzględnieniem specyficznych potrzeb dzieci i młodzieży o obniżonej sprawności umysłowej.
- – Rozwijanie umiejętności prowadzenia i ewaluacji różnorodnych zajęć pozalekcyjnych.

Treści kształcenia obejmują: Projektowanie, realizację i ewaluację zajęć pozalekcyjnych służących usprawnianiu ruchowemu, stymulujących rozwój procesów poznawczych, kształtujących kompetencje społeczne oraz wspierających rozwój osobowości dzieci i młodzieży o obniżonej sprawności umysłowej.

1. ćwiczenie – Projektowanie zajęć pozalekcyjnych

- ▪ Zawarcie kontraktu ze studentami (przyjęcie treści przedmiotu, warunków i trybu jego zaliczenia, form organizacji ćwiczeń, obowiązujących norm).
- ▪ Ćwiczenia służące integracji grupy.
- ▪ Przykłady programów (programy autorskie dla różnych grup aktywności, scenariusze zajęć).
- ▪ Wytyczne do tworzenia programów (potrzeby uczniów, zewnętrzne i wewnętrzne dokumenty regulujące pracę placówek specjalnych, zasoby nauczyciela i środowiska i inne).

2. 2. ćwiczenie – Zajęcia pozalekcyjne służące usprawnianiu ruchowemu dzieci i młodzieży o obniżonej sprawności umysłowej.

- ▪ Potrzeby wychowanków w zakresie usprawniania ruchowego.
- ▪ Gry i zabawy służące usprawnianiu ruchowemu (wycucie własnego ciała, umiejętność współdziałania z partnerem, itp.).
- ▪ Taniec, zabawy ilustracyjno-taneczne.
- ▪ Sport niepełnosprawnych (Komitet Paraolimpijski, Stowarzyszenie Olimpiady Specjalne).
- ▪ Zajęcia stymulujące sprawność manualną.

3. 3. ćwiczenie - Zajęcia pozalekcyjne stymulujące rozwój procesów poznawczych.

- ▪ Potrzeby wychowanków w zakresie stymulacji procesów poznawczych.

- ▪ Gry i zabawy rozwijające funkcje percepcyjne i wyobraźnię .
 - ▪ Gry i zabawy usprawniające uwagę i pamięć
 - ▪ Gry i zabawy stymulujące rozwój myślenia i mowy.
 - ▪ Czytelnictwo i zabawa w teatr.
4. 4. ćwiczenie - Elementy psychoterapii na zajęcia pozalekcyjnych służące stymulacji rozwoju osobowości.
- ▪ Potrzeby w zakresie stymulacji rozwoju osobowości
 - ▪ Zabawy i zajęcia relaksacyjne i odprężające.
 - ▪ Zajęcia uwrażliwiające – inscenizacje, teatr szkolny (wrażliwość emocjonalna, odreagowanie emocji, wrażliwość moralno społeczna).
 - ▪ Ćwiczenia ułatwiające kształtowanie pozytywnego obrazu samego siebie.
5. 5. ćwiczenie - Kształtowanie kompetencji społecznych.
- ▪ Potrzeby wychowanków w zakresie kształtowania kompetencji społecznych.
 - ▪ Ćwiczenia w komunikacji interpersonalnej.
 - ▪ Ćwiczenia służące kształtowaniu umiejętności w zakresie spostrzegania, rozumienia i wnioskowania społecznego.
 - ▪ Metoda samorządowa na zajęciach pozalekcyjnych (istota metody).
 - ▪ Metodyka harcerska "Nieprzetarty Szlak" (wybrane zagadnienia).

Literatura:

1. Burno Nowakowa H., Polkowska I.: Zajęcia pozalekcyjne z dziećmi upośledzonymi umysłowo, WSiP, Warszawa 1988
2. Pilecka Wł., Pilecki J. (red): Stymulacja psychoruchowego rozwoju dzieci o obniżonej sprawności umysłowej, Wydawnictwo Naukowe WSP, Kraków 1998
3. Pilecka Wł., Pilecki J. (red): Wychowanie dzieci o obniżonej sprawności umysłowej w internacie, Wydawnictwo Naukowe WSP, Kraków 1992
4. Kott T.: Wychowanie pozalekcyjne dzieci o obniżonej sprawności umysłowej, WSPS, Warszawa 1999

Literatura uzupełniająca:

1. Kamiński A.: Samorząd jako metoda wychowawcza, Warszawa 1980
2. Allue J.M.: Wielka księga gier i zabaw, Wyd. Jedność, Kielce 2003
3. Baum H.: Zabawy w lesie, Wyd. Jedność, Kielce 2002
4. Braun D., Greine R.: Zabawy rozwijające logiczne myślenie, Wyd. Jedność, Kielce 2001
5. Broich J.: Zabawy na świeżym powietrzu, Wyd. Jedność, Kielce 2001

6. Dembińska Wola M.: Domowe zabawy logopedyczne, WSiP, Warszawa
7. Gruszczyk-Kolczyńska E., Zielińska E.: Wspomaganie rozwoju umysłowego trzylatków i dzieci starszych wolniej rozwijających się, WSiP, Warszawa
8. Gruszczyk-Kolczyńska E., Zielińska E.: Zestaw zabawek edukacyjnych do wspomaganie rozwoju umysłowego trzylatków i dzieci starszych wolniej rozwijających się, WSiP, Warszawa
9. Kacprowicz Z.: Maleńki teatrzyk na wielkie okazje, Wyd. Impuls
10. . Król A. (red.): Seria książek „Pogodne wieczory”, Wyd. Rubikon, Kraków 2000
11. Kubiczek. M.: Koło teatralne w szkole podstawowej i gimnazjum, WSiP, Warszawa 2002
12. Patermann R.: Zabawy w naturze na każdą porę roku, Wyd. Jedność, Kielce 2003
13. Portmann R.: Zabawy rozwijające inteligencję, Wyd. Jedność, Kielce 2002
14. Zajączkowski K. (red): Kółko i krzyżyk – wybór gier edukacyjnych, Wyd. Rubikon, Kraków 2002
15. Liczne artykuły „Szkoły Specjalnej”, „Integracji” i innych czasopism pedagogicznych.

05.6–3PRTP–D47–LOGO5,6

Logopedia

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 45 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Alicja Giermakowska

Punkty ECTS: 2 (semestr V); 3,5 (semestr VI)

Głównym celem nauczania przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawową wiedzą z zakresu norm, wszelkich odstępstw i ich przyczyn w rozwoju językowym dziecka, wyposażenie studentów w umiejętności rozpoznawania symptomów nieprawidłowego rozwoju oraz podjęcia skutecznych oddziaływań profilaktycznych i stymulujących rozwój sprawności językowej u dziecka.

Treści przedmiotu obejmują: Istota języka i mowy – aspekt społeczny, psychologiczny i psycholingwistyczny; Kompetencja językowa i komunikacyjna; Rozwój sprawności językowej i uwarunkowania procesu jej nabywania; Przyczyny, istota i klasyfikacja zaburzeń rozwoju mowy i mowy, wpływ zaburzeń mowy na komunikowanie się; Niedokształcenie mowy u dzieci z zaburzeniami słuchu, rozwoju umysłowego i m.p.dz.- postępowanie logopedyczne; Sytuacja szkolna dzieci z wadami wymowy i zaburzeniami mowy; Podstawy diagnozowania odstępstw w rozwoju mowy i mowy; Klasyfikacje zaburzeń mowy; Metody i ćwiczenia stymulujące rozwój sprawności językowej, Ćwiczenia ortofoniczne – ich miejsce i znaczenie w metodyce edukacji przedszkolnej; Profilaktyka logopedyczna; Organizacja opieki logopedycznej w Polsce.

Literatura:

1. Jastrzębowska G.: Podstawy logopedii :dla studentów logopedii, pedagogiki, psychologii i filologii, Opole1995
2. Kaczmarek L.: Nasze dziecko uczy się mowy, Lublin 1970
3. Kurcz I.: Język a psychologia: podstawy psycholingwistyki, Warszawa 1999
4. Gałkowski T., Jastrzębowska G. (red): Logopedia. Pytania i odpowiedzi, Opole
5. Minczakiewicz E.: Mowa, rozwój, zaburzenia, terapia, Kraków 1997
6. Sachajska E.: Uczymy poprawnej wymowy: metodyka postępowania ortofonicznego z dziećmi w wieku przedszkolnym, Warszawa1981

05.9–3PRTP–D48–KJP10

Kultura języka polskiego

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 45 godz. (semestr X)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Marek Kątny

Punkty ECTS: 4,5

Cele kształcenia: budzenie szacunku dla języka narodowego, doskonalenie wiedzy o języku, jego rozwoju, kształcenie umiejętności poprawnego, sprawnego i skutecznego posługiwania się słowem w mowie i piśmie, uwrażliwienie na wartości estetyczne języka, nabywanie umiejętności korzystania z szeroko pojętego poradnictwa językowego, upowszechnienie wzrostowych norm w komunikacji językowej.

Treści kształcenia: **Istota języka, jego funkcje.** Język jako kod, mówienie, tekst. Słownictwo i reguły przekształcania i łączenia wyrazów - składniki systemu językowego. Oficjalne i nieoficjalne odmiany polszczyzny. **Kultura języka.** Znaczenie pojęcia: kultura języka. Stosunek do tradycji językowej. Kultura języka w powojennej Polsce. Puryzm językowy i jego odmiany. Norma wzorcowa i użytkowa w komunikacji językowej. Norma językowa, błąd językowy. Kryteria poprawności językowej. Aktualne problemy kultury języka, ustawa o języku polskim. Rola środków masowego przekazu w upowszechnianiu i wzbogacaniu wiedzy o języku oraz sposobach posługiwania się nim. **Zagadnienia poprawnej wymowy.** Przejawy tzw. literowości w wymowie. Fonetyczne pozostałości gwarowe w języku inteligencji. Współczesne tendencje w wymowie samogłosek nosowych i grup spółgłoskowych. Poprawne akcentowanie wyrazów i ich połączeń. Rola intonacji, modulacji, znaków przestankowania słuchowego oraz pozagłosowych środków ekspresji w procesie komunikacji językowej. **Wybrane zagadnienie poprawności gramatycznej.** Odmiana rzeczowników – oboczne końcówki

deklinacyjne, dwurodzajowość, rodzaj gramatyczny zapożyczeń, proces ich polonizacji, Trudności związane z kategorią liczby. Odmiana nazwisk polskich i obcych oraz nazw geograficznych. Poprawne i błędne formy w odmianie i stopniowaniu przymiotników. Trudności w odmianie liczebników, współczesne tendencje do ograniczania ich deklinacji. Zakres użycia i zróżnicowanie stylistyczne obocznych form zaimków. Odmiana czasowników – wahania i błędy w zakresie form czasu przeszłego, ruchomość końcówek trybu warunkowego czasu przeszłego. Błędne formy bezokolicznika i trybu rozkazującego. **Zagadnienia poprawności słowotwórczej i leksy-kalnej.** Neologizmy i ich rodzaje, kryteria oceny ich poprawności. Przejawy tendencji do skrótu. Nadużywanie formacji z członem przymiotnikowym oraz wyrazów modnych. Wyrazy obce w języku polskim, typy zapożyczeń. Kontekst a dwuznaczność wyrazów.

Literatura:

1. Kurkowska H., Skorupka S.: Zarys stylistyki polskiej, Warszawa 1989
2. Szober S.: Gramatyka języka polskiego, Warszawa 1968 i wyd. następne
3. Miodek J.: Współczesna polszczyzna, Wrocław 1999
4. Kochański W., Klebanowska B., Markowski A.: O dobrej i złej polszczyźnie, Warszawa 1989
5. Garczyński S.: Sztuka myśli i słowa, Warszawa 1976
6. Doroszewski W.: O kulturę słowa. Poradnik językowy, t. 1-3, Warszawa 1968

05.9–3PRTP–D68–TINT2

Trening interpersonalny

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 3

Celem treningów interpersonalnych jest dostarczenie ludziom stosunkowo zdrowym doświadczeń umożliwiających zapoznanie się z tym, jak są spostrzegani przez inne osoby oraz skonfrontowanie tych informacji zwrotnych z posiadanym obrazem siebie. Takie grupy treningowe są więc nastawione na wspieranie rozwoju realistycznej samooceny. Stwarzają okazję do testowania interpersonalnej wartości różnych zachowań – czyli jak różne zachowania wpływają na innych ludzi. Zwrotnie dają możliwość uważnego obserwowania własnych reakcji na zachowania innych osób. Trening interpersonalny jest zatem swoistym laboratorium, gdzie uczestnicy, wyłączeni do pewnego stopnia z praw i reguł obowiązujących w codzienności, mogą badać siebie oraz zjawiska ze sfery stosunków międzyludzkich. Zajęcia sprzyjają rozwojowi osobowości - uczestnicy

otrzymują wiele informacji, które trudno uzyskać w „normalnym” życiu i sami decydują, co mają zamiar zrobić z nimi i jakich ewentualnych zmian dokonać. Członkowie grupy uczą się szacunku dla odmienności innych osób, różnorodności systemów wartości, nierzadko odkrywając głębokie podobieństwo do innych ludzi - wspólne pragnienie szczęścia, uniwersalny charakter wielu kłopotów i obaw, wspólnotę losu.

Organizacja zajęć:

- - grupa treningowa powinna liczyć 8-14 uczestników,
- - optymalnie zajęcia winny odbyć się w formie skomasowanej trzech kolejnych dni po 10 godzin każdego dnia (bezcelowe jest przeprowadzanie treningu rozbitego na 15 spotkań po 2 godziny każde),
- - wskazane jest, aby zajęcia były prowadzone przez dwie osoby: trenera oraz wybranego /zapropionowanego/ przezeń kotrenera,
- - pomieszczenie, w którym odbywać się będzie trening interpersonalny, powinno być kameralne, możliwie dobrze izolowane dźwiękowo od korytarza; najlepiej, jeśli zamiast krzeseł będzie zaopatrzone w wygodne materace,
- - studenci powinni mieć możliwość względnej dowolności zapisywania się zarówno jeśli chodzi o wybór dogodnego terminu, jak i składu grupy (nie zaleca się arbitrażowego przydziału do poszczególnych grup),
- - wskazane jest zawiadomić studentów, np. w momencie zapisów, o tym, że pożądanym jest strój wygodny i niekrepujący.

Przebieg:

Część 1 wstępna:

- - przedstawienie, czym jest trening interpersonalny i wskazanie, czym nie jest (szczególnie odróżnienie go od zajęć psychoterapeutycznych),
- - przedstawianie się uczestników oraz osób prowadzących,
- - ustanowienie norm grupowych / zasada dyskrecji, nieagresji fizycznej oraz werbalnej, bezpośredniego zwracania się do siebie, prawo do „nie”, zasada świadomego uczestnictwa,
- - ćwiczenia i zabawy budujące poczucie bezpieczeństwa członków grupy,
 - x ze względu na obligatoryjny charakter uczestnictwa oraz fakt, że uczestnicy TI po jego zakończeniu w dalszym ciągu będą stanowić grupę, może wystąpić obniżony poziom poczucia bezpieczeństwa oraz opór przed zmianami, które mogłyby naruszyć nieformalną strukturę grupy; postulowane jest więc, by ćwiczenia i zabawy integrujące stanowiły podstawowy element całego TI.

Część 2 właściwa:

- – ćwiczenia i zabawy typowe dla treningów interpersonalnych, na bieżąco dostosowywane do tego, co dzieje się w grupie, uwzględniające odporność psychiczną poszczególnych osób; każde ćwiczenie powinno zostać omówione po jego zakończeniu,
 - x z powodów w/w lepiej, aby ćwiczenia typowe dla tej części TI nie stanowiły podstawowej zawartości zajęć; zamiast tego proponuje się Trening Asertywności jako element współtworzący- obok ćwiczeń integrujących i poprawiających poziom bezpieczeństwa w grupie- podstawową zawartość TI dla studentów.

Część 3- zakończenie:

- – runda podsumowująca doświadczenia i wnioski uczestników zajęć,
- – zebranie anonimowych ankiet, w których uczestnicy oceniają potrzebę zajęć tego rodzaju, a także kompetencje osób prowadzących.

Literatura:

1. 1. Corey M.S., Corey G.: Grupy. Zasady i techniki grupowej pomocy psychologicznej
2. 2. Jak żyć z ludźmi? - materiały MEN
3. 3. Giacome E., Schiavetta M.: Zabawa na każdy dzień
4. 4. James M., Jongeward S.: Narodzić się, aby wygrać
5. 5. Johnson D.: Podaj dłoń
6. 6. Król-Fijewska M.: Trening asertywności
7. 7. Pacewicz A. (red.): Psychologiczne gry i ćwiczenia grupowe
8. 8. Santorski J. (red.): ABC psychologicznej pomocy
9. 9. Tokarczuk O. (red.): Grupa bawi się i pracuje
10. 10. Zaborowski Z.: Trening interpersonalny

05.9–3PRTP–D50–PZ9

Pedagogika zabawy

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr IX)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia:

Pedagogika zabawy ma na celu dostarczyć propozycji metodycznych ułatwiających proces uczenia i nauczania.

Nawiązując do teorii psychologii humanistycznej i wyodrębniającego się z niej nurtu pedagogiki postaci (Gestalt), próbuje przełożyć założenia teoretyczne na propozycje sytuacji, w których uczestnik grupy może bez lęku rozwijać swoje najlepsze cechy.

Celem pedagogiki zabawy jest dostarczenie kierownikowi grupy rozmaitych pomysłów, umożliwiających mu świadomą, kreatywną, pobudzającą do rozwiązań twórczych pracę z uczestnikami grupy.

Treści kształcenia:

Treści nauczania obejmują działania związane z następującymi zagadnieniami:

- – wyzwianie aktywności grupy (animacyjna rola zabawy, metodyka pracy z grupą, poznawanie rodzajów zabaw itp.),
- – metody aktywizujące w nauczaniu (klasy autorskie, pedagogika zabawy w rewalidacji młodzieży z upośledzeniem umysłowym itd.),
- – animacja w czasie wolnym (animacja dużych grup, struktury komunikacyjne dla dużych grup, tańce integracyjne),
- – metody relaksacyjne,
- – taniec twórczy,
- – aktywne słuchanie muzyki (metoda Batti Strauss),
- – wycucie własnego ciała, rozplanowanie ruchu w przestrzeni (met. V. Sherborne),
- – gry i zabawy integracyjne,
- – feedback.

Literatura:

1. 1. Fleming I.: Po prostu zaczynamy. Praktyczne porady z zakresu pedagogiki zabawy, Jedność, Kielce 2003
2. 2. Grupa i zabawa. Materiały metodyczne, „Kwartalnik Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów i Animatorów”, KLANZA, Lublin 1995
3. 3. Jachimowska M.: Grupa bawi się i pracuje. Zbiór grupowych gier i ćwiczeń psychologicznych, Oficyna Wydawnicza UNUS, 1994
4. 4. Karolak W.: Sztuka jako zabawa – zabawa jako sztuka, CODN, Warszawa 2000
5. 5. Reichel Gusti, Rabenstein Reinhold: Grupa i ruch. Metody relaksacyjne – taniec twórczy – Sport zespołowy – Gry i zabawy integrujące, AGB – CAK, Warszawa 1994
6. 6. Vopel Klaus W.: Jak pobudzić kreatywność grupy. Propozycje ćwiczeń i zabaw, Jedność, Kielce 2003
7. 7. Kędzior-Niczyporuk E. (red.): Wprowadzenie do pedagogiki zabawy, Wydawnictwo KLANZA, Lublin 1998

05.6–3PRTP–D51–UKNE9,10

Umiejętności komunikacyjne nauczyciela w edukacji specjalnej i integracyjnej

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 45 godz. (semestr X)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Karol Bidziński

Punkty ECTS: 3 (semestr IX), 3,5 (semestr X)

Głównym celem przedmiotu jest doskonalenie posiadanych przez studenta umiejętności w zakresie komunikowania się z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych.

Cele szczegółowe (student):

- – zna specyficzne potrzeby młodzieży niepełnosprawnej w zakresie komunikacji,
- – zna rodzaje komunikacji alternatywnej (system komunikacji symbolicznej Bliss, i inne),
- – potrafi stosować aktywne słuchanie (parafraza, odzwierciedlanie, klaryfikacja, i inne),
- – unika stosowania barier w komunikacji,
- – potrafi formułować komunikaty w języku JA,
- – potrafi udzielać i przyjmować informację zwrotną,
- – zna style kierowania konfliktem, potrafi rozwiązywać konflikty „metodą bez porażek”,
- – potrafi zachęcać uczniów do współpracy.

Treści kształcenia obejmują:

1. 1. **sesja** – „Uzdrowiająca lub destrukcyjna siła komunikatów”
 - sprawy organizacyjne, kontrakt grupowy
 - znaczenie komunikacji interpersonalnej w praktyce szkolnej
 - zapoznanie z programem szkolenia
 - cztery poziomy komunikacji
2. 2. **sesja** – „Jak słuchać żeby dzieci do nas mówiły?”
 - dosłuchiwanie się uczuć
 - parafraza, odzwierciedlanie i klaryfikacja
 - blokady komunikacji
 - zasady aktywnego słuchania
3. 3. **sesja** – „Jak mówić żeby dzieci nas słuchały?”
 - style komunikatów
 - zasady udzielania i przyjmowania informacji zwrotnej
 - komunikaty „Ja” i „Ty”
 - komunikacja niewerbalna
4. 4. **sesja** – „Jak radzić sobie w sytuacjach konfliktowych?”

- rodzaje konfliktów
- style kierowania konfliktem
- rozwiązywanie konfliktów „metodą bez porażek”
- zachęcanie uczniów do współpracy

5. 5. **sesja** – „Pochwała, która nie wprawia w zakłopotanie; krytyka, która nie rani”
- jak chwalić?
 - co zamiast krytyki?
 - co zamiast kary?

6. 6. **sesja** – „Potrzeby młodzieży niepełnosprawnej w zakresie komunikacji”
- pięć aksjomatów komunikacji/interakcji (Watzlawick)
 - specyficzne potrzeby młodzieży niepełnosprawnej w zakresie komunikacji

7. 7. **Sesja** – „Wspomagające i alternatywne sposoby porozumiewania”
- osoby potrzebujące komunikacji wspomagającej i alternatywnej
 - metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej

8. **sesja** – Ewaluacja warsztatów – zaliczenie

Literatura podstawowa:

5. 5. Gordon Th.: Wychowanie bez porażek, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1996
6. 6. Faber A., Mazlish E.: Jak mówić żeby dzieci nas słuchały? Jak słuchać żeby dzieci do nas mówiły?, Wyd. „Media Rodzina”, Poznań 1992
7. 7. Cooper P. J.: Sprawne porozumiewanie się, Wyd. CODN, Warszawa 2000
8. 8. Kościelska M.: Oblicza upośledzenia, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2000
9. 9. Tetzchner St. Martinsen H.: Wprowadzenie do wspomagających i alternatywnych sposobów porozumiewania się, Stowarzyszenie „Mówić bez słów”, 2002

05.9–3PRTP–D52–PROS6

Proseminarium

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 1

Cele kształcenia: przygotowanie teoretyczne i praktyczne studentów do podjęcia badań własnych, niezbędnych do napisania pracy magisterskiej.

Treści kształcenia: Lektura. Studia. Notatki. Analiza i interpretacja tekstu źródłowego. Poznanie a badanie naukowe – cele i istota tych procesów. Zakres badań naukowych. Pedagogika jako nauk teoretyczna i praktyczna. Pojęcia, terminy i definicje. Etapy programu badań pedagogicznych. Konteksty: odkrycia, wyjaśnienia i przewidywania. Treści wynikają z działalności badawczej samodzielnych pracowników naukowych oraz wyróżniających się adiunktów, co związane jest z zakresem badań prowadzonych w Instytucie.

Literatura:

1. Pilch T.: Zasady badań pedagogicznych, Warszawa 1998
2. Łobocki M.: Metody i techniki badań, Kraków 2000
3. Nowak S.: Metodologia badań socjologicznych, Kraków 1990
4. Zaczyński W.: Praca badawcza nauczyciela, Warszawa 1997

05.9–3PRTP–D53–SEM7,8,9,10

Seminarium

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 120 godz.

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Andrzej Bogaj

Punkty ECTS: 2 (semestr VII), 2 (semestr VIII), 3 (semestr IX), 14 (semestr X),

Cele kształcenia: Przygotowanie studenta do napisania pracy magisterskiej o charakterze empirycznym. Kształtowanie umiejętności z zakresu metodologii badań naukowych i praktyki edukacyjnej w samodzielnych badaniach własnych. Budowanie krytycznej i kreatywnej postawy studentów wobec problemów naukowych i edukacyjnych.

Treści kształcenia: Etapy postępowania badawczego. Model badanych zjawisk w świetle krytycznej analizy literatury przedmiotu. Problemy, hipotezy w badaniach pedagogicznych. Gromadzenie i porządkowanie danych, budowanie tabel i graficzna prezentacja uzyskanych wyników, analiza ilościowa i jakościowa oraz interpretacja wyników badań. Język i styl naukowy, struktura pracy magisterskiej i jej standardy naukowe.

Literatura:

1. Brzeziński J.: Metodologia badań psychologicznych, Warszawa 1996
2. Dutkiewicz W.: Praca magisterska z pedagogiki, Kielce 2000
3. Łobocki M.: Metody i techniki badań pedagogicznych, Kraków 1999
4. Łobocki M.: Metody i techniki badań pedagogicznych, Kraków 2000

5. 5. Pilch T.: Zasady badań pedagogicznych, Warszawa 1995

11.2–3PRTP–D54–SS8

Statystyka

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Barbara Walasek

Punkty ECTS: 2

Cele kształcenia:

Zapoznanie z podstawowymi metodami statystycznymi w celu ich stosowania we własnych pracach badawczych studentów. Poznanie warunków stosowalności technik statystycznych i ograniczeń ich stosowania w pedagogice empirycznej. Nabywanie przez studentów kompetencji do rozumienia i krytycznego odbioru statystyk, jakimi opisują świat media. Ćwiczenie umiejętności obliczania różnych statystyk oraz ich interpretacji. Uświadomienie probabilistycznego charakteru zakresu uogólnień, jakie można dokonywać za pomocą języka statystyki. Nabycie umiejętności wyboru statystyk w zależności od rozpatrywanego problemu i typów analizowanych zmiennych.

Treści kształcenia:

Zdefiniowanie pojęcia (trzy znaczenia: potoczne, dyscyplina wiedzy, miernik z próby). Istota statystyki – język statystyki w relacji do różnych sposobów wnioskowania. Definicja pojęć: zbiorowość, populacja, jednostka statystyczna. Rodzaje badań statystycznych, w tym pełne i częściowe. Próby statystyczne i ich pobieranie. Parametr i estymatory. Zmienne i ich klasyfikacja. Źródła błędów w statystyce. Szeregi i Szeregi i ta-blice statystyczne, w tym budowa, znaki umowne, elementy tablic. Pojęcie rozkładu zmiennej. Zasady posługiwania się przedziałami klasowymi. Granice dokładne w przedziałach klasowych, ich istota. Szeregi skumulowane. Wykresy statystyczne, ich rodzaje, zasady sporządzania. Przedstawianie zmiennych w postaci symboli. Sumowanie wartości zmiennej. Operacje arytmetyczne na symbolach sumowania. Pojęcie miary centralnej. Średnia arytmetyczna (prosta i ważona) i jej własności. Mediana i jej własności. Wartość modalna – ograniczenia stosowalności. Pojęcie miary rozproszenia. Odchylenie przeciętne, wariancja i odchylenie standardowe. Współczynnik zmienności – ograniczenia stosowalności. Współczynnik asymetrii. Kompleksowa analiza struktury badanej zbiorowości – prosty opis statystyczny – typy rozkładów zmiennych. Proste metody ustalania korelacji (badanie szeregów, wykresów, tablic statystycznych). Współczynnik korelacji Pearsona. Korelacja rangowa Spearmana. Korelacja cech jakościowych (współczynnik zbieżności cech punktowo-dwuseryjny). Problemy ustalania istotności współczynników korelacji.

Uwagi wstępne do analizy regresji. Istota prawdopodobieństwa. Możliwe wyniki. Hipotezy statystyczne. Rodzaje błędów statystycznych. Poziom istotności. Krzywa normalna. Ustalanie liczebności próby. Rozkład z próby. Test t-Studenta w warunkach prób zależnych i niezależnych. Analiza wariancyjna, test F-Snedecora. Moc testu, wielkość próby, odporność testu – wnioski uogólniające. Test chi-kwadrat. Rozkład z próby. Wybrane sytuacje zastosowań testu chi-kwadrat: zgodność rozkładów, współzależność cech, badanie normalności rozkładów, ustalanie miary siły związku: C-Pearsona; T.Czuprowa. Warunki stosowalności testu chi-kwadrat: duże próby, poprawki na małe liczebności, redukcja wymiarów tabel kontyngencji.

Literatura:

1. 1. Blalock H.M.: Statystyka dla socjologów, Warszawa 1975
2. 2. Clauss G., Ebner H.: Podstawy statystyki dla pedagogów, psychologów, socjologów, Warszawa 1972
3. 3. Clegg F.: Po prostu statystyka, Warszawa 1994
4. 4. Ferguson G.A., Takane Y.: Analiza statystyczna w psychologii i pedagogice, Warszawa 1999
5. 5. Góralski A.: Metody opisu i wnioskowania statystycznego w psychologii i pedagogice, Warszawa 1980
6. 6. Guilford J.P.: Podstawowe metody statystyczne w psychologii i pedagogice, Warszawa 1960
7. 7. Łaniec J.D.: Elementy statystyki dla pedagogów, Olsztyn 1990
8. 8. Nowaczyk Cz.: Podstawy metod statystycznych dla pedagogów, Warszawa-Poznań, 1985

05.9-3PRTP-D55-ZEPW7

Zintegrowana edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz. (semestr VII)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia:

- – łączenie podejścia tradycyjnego z najnowszymi współczesnymi krytycznymi orientacjami i tendencjami,

- - przekazanie studentom określonej wiedzy teoretycznej z pedagogiki wczesnoszkolnej, którą powinni wykorzystać w praktyce oraz wywołanie krytycznej refleksji w związku z podejmowaniem decyzji w planowaniu i realizacji procesu dydaktycznego w nauczaniu wczesnoszkolnym,
- - pomoc studentom - nauczycielom i pedagogom w odkrywaniu i uświadamianiu sobie własnej wizji pedagogicznej funkcjonującego nauczania integralnego oraz indywidualnych przeświadczeń i preferencji pedagogiczno - edukacyjnych.

Treści kształcenia:

1. 1. Rozwój pedagogiki wczesnoszkolnej jako nauki.
 - - Koncepcje nauczania początkowego i jego metodyki w przeszłości.
 - - Kontrowersje wokół nazwy.
 - - Istota, podstawowe problemy i przedmiot edukacji wczesnoszkolnej.
 - - Cechy swoiste edukacji wczesnoszkolnej.
 - - Cele, zadania i funkcje edukacji wczesnoszkolnej.
 - - Miejsce pedagogiki wczesnoszkolnej w zespole dyscyplin pedagogicznych.
2. 2. Orientacje metodologiczne w pedagogice wczesnoszkolnej.
 - - Wybrane sposoby uprawiania pedagogiki wczesnoszkolnej.
 - - Paradygmaty metodologiczne w psychologii współczesnej i ich konsekwencje dla pedagogiki wczesnoszkolnej.
 - - Podstawy naukowe edukacji humanistycznej i krytyka koncepcji szkoły autorytarnej.
3. 3. Podstawy teoretyczne edukacji wczesnoszkolnej.
 - - Wieloznaczność pojęcia „teoria”.
 - - Paradygmaty edukacyjne we współczesnej pedagogice.
 - - Założenia teorii edukacji wczesnoszkolnej.
 - - Aktualne modele kształcenia w edukacji wczesnoszkolnej.
4. 4. Współczesne kierunki modernizacji nauczania wczesnoszkolnego.
 - - Pojęcie modernizacji nauczania wczesnoszkolnego.
 - - Potrzeby i kierunki tej modernizacji.
 - - Kształtowanie współczesnego systemu edukacyjnego w Polsce na miarę współczesnych standardów pedagogiki na świecie.
 - - Podstawowe założenia reformy edukacji wczesnoszkolnej.
5. 5. Cele kształcenia w edukacji wczesnoszkolnej i ich stanowienie, w świetle założeń reformy.
 - - Ogólne, heterogenne i podmiotowe cele kształcenia w edukacji wczesnoszkolnej.
 - - Cele operacyjne: procedura ich stanowienia, poprawne formułowanie.

- – Walory i mankamenty operacjonalizacji i taksonomii celów.
- – Schematy taksonomiczne.
- 6. 6. Dobór i układ treści kształcenia w edukacji wczesnoszkolnej.
 - – Analiza podstawowych pojęć.
 - – Program nauczania początkowego jego istota i podstawowe funkcje.
 - – Rodzaje wiedzy, treści kształcenia: jawne i ukryte oraz ich struktura.
 - – Treści kształcenia w perspektywie indywidualizacji.
 - – Hermeneutyczne podstawy konstrukcji programów edukacji wczesnoszkolnej.
- 7. 7. Treści kształcenia w edukacji wczesnoszkolnej (edukacja: polonistyczna, matematyczna, środowiskowa, plastyczna, techniczna, muzyczna, motoryczno-zdrowotna).
- 8. 8. Modele lekcji w nauczaniu wczesnoszkolnym.
 - – Teoria kształcenia wielostronnego a modele lekcji w nauczaniu wczesnoszkolnym.
 - – Temat pracy pedagogicznej nauczyciela.
 - – Planowanie pracy pedagogicznej nauczyciela.
- 9. 9. Zagadnienie pracy wychowawczej w edukacji wczesnoszkolnej.
 - – Postawa nauczyciela.
 - – Umiejętności psychospołeczne nauczyciela.
 - – Racjonalne organizowanie działań uczniów.
 - – Wzajemne porozumiewanie się w klasie szkolnej.
 - – Inne uwarunkowania.
- 10. 10. Stymulacja rozwoju poznawczego uczniów w młodszym wieku szkolnym.
 - – Koncepcja poznawcza a cele kształcenia początkowego.
 - – Formy oddziaływań werbalnych.
 - – Formy oddziaływań niewerbalnych.
- 11. 11. Wizerunek normatywny nauczyciela wczesnoszkolnego.
 - – Partnerstwo nauczycieli i uczniów w klasach I-III.
 - – Podmiotowość w procesie dydaktyczno-wychowawczym w klasach I-III.
 - – Komunikacja w klasie szkolnej: werbalna i niewerbalna – wybrane elementy.
- 12. 12. Problemy efektywności kształcenia w edukacji wczesnoszkolnej.
 - – Wyjaśnienia terminologiczne.
 - – Pojęcie efektów edukacyjnych.
 - – Metody poznania efektów rozwoju dziecka.
 - – Ocena wyników nauki szkolnej dziecka w ujęciu tradycyjnym i w świetle założeń reformy.

Literatura:

1. 1. Adamek I.: Podstawy edukacji wczesnoszkolnej, Kraków 1997
2. 2. Dobrołowicz W.: Psychodydaktyka kreatywności, Warszawa 1995
3. 3. Duraj-Nowakowa K.: Integrowanie edukacji wczesnoszkolnej, Kraków 1998
4. 4. Szlufik W., Pekala A.(red.): Dziecko i sztuka, Częstochowa 2000
5. 5. Cackowska M.(red.): Integralny system nauczania początkowego, Kielce 1992
6. 6. Komorowska H.: O programach prawie wszystko, Warszawa 1999

13.9–3PRTP–D56–EŚ7,8

Edukacja środowiskowa

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 45 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Mirosława Parlak

Punkty ECTS: 3 (semestr VII); 3 (semestr VIII)

Cele kształcenia: zapoznanie studentów z ideą współczesnego kształcenia przyrodniczego uczniów na etapie edukacji wczesnoszkolnej, zapoznanie z nowoczesnymi metodami, formami oraz środkami edukacji przyrodniczej uczniów w pierwszym etapie edukacji, poznanie dostępnych materiałów dydaktycznych, zasad ich opracowywania, poznanie zasad przygotowywania i przeprowadzania projektów edukacyjnych w zakresie edukacji przyrodniczej, zdobywanie wiadomości, umiejętności oraz kształtowanie postaw słuchaczy w zakresie problemów związanych z ochroną i kształtowaniem środowiska, kształtowanie świadomości ekologicznej, uwrażliwienie słuchaczy na problem kształtowania postaw proekologicznych uczniów w wieku wczesnoszkolnym, wzbogacanie warsztatu metodycznego przyszłych nauczycieli.

Treści kształcenia: Charakterystyka celów i treści kształcenia i wychowania edukacji przyrodniczej uczniów klas początkowych. Podstawowe pojęcia nauki o środowisku człowieka. Znaczenie pracy badawczej ucznia w rozwoju logicznego myślenia i refleksyjnej postawy wobec badanych zjawisk. Aktywne wprowadzanie uczniów w rozumienie czynników ochrony i kształtowania środowiska. Edukacja ekologiczna uczniów klas początkowych. Miejsce i rola metod eksponujących w edukacji przyrodniczej uczniów klas początkowych. Rozwijanie aktywności uczniów w procesie poznawania przyrody. Treści przyrodnicze w procesie integracji treści kształcenia na etapie edukacji wczesnoszkolnej. Miejsce edukacji przyrodniczej w nauczaniu wczesnoszkolnym. Metody wspierania aktywności edukacyjnej, formy pracy oraz środki dydaktyczne edukacji przyrodniczej. Kształtowanie pojęć przyrodniczych. Kształtowanie umiejętności uczniów w procesie poznawania przyrody. Kontrola i ocena osiągnięć uczniów z

edukacji przyrodniczej. Planowanie pracy dydaktyczno wychowawczej w edukacji przyrodniczej. Edukacja w zakresie ekologii, zoologii i ochrony przyrody jako wyzwanie współczesnej oświaty. Merytoryczne podstawy edukacji przyrodniczej.

Literatura:

1. Środowisko społeczno – przyrodnicze w klasach I – III. Książka przedmiotowo – metodyczna, WSiP, Warszawa 1989
2. Więckowski R.: Edukacja środowiskowa, W: R. Więckowski (red.): Pedagogika wczesnoszkolna, WSiP, Warszawa 1993
3. Kufit G.: Kształtowanie wyobrażeń i pojęć historycznych w nauczaniu początkowym, WSiP, Warszawa 1980
4. Korzeniewski B.: Kształtowanie wyobrażeń i pojęć historycznych w nauczaniu początkowym, WSiP, Warszawa 1986
5. Frątczakowie E. J.: Ochrona i kształtowanie środowiska w edukacji dzieci przedszkolnych, LOP, Warszawa 1987

11.1–3PRTP–D57–EMA7

Edukacja matematyczna

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr VII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Ewa Kopeć

Punkty ECTS: 4

Cel kształcenia: wyrobienie umiejętności samodzielnego planowania, organizowania oraz kontrolowania efektów uczenia się matematyki w klasach początkowych z uwzględnieniem aktualnych poglądów na matematykę szkolną i jej nauczanie, współczesnych teorii dydaktycznych i psychologicznych przy respektowaniu indywidualnych różnic między dziećmi oraz różnic w stylu uczenia się, możliwości integrowania kształcenia matematycznego z innymi treściami. Poznanie teorii oraz zasad umożliwiających krytyczną analizę aktualnie funkcjonujących programów nauczania, ocenę szkolnych podręczników, pomocy dydaktycznych do klas początkowych oraz materiałów metodycznych.

Treści kształcenia: przegląd współczesnych teorii dydaktycznych i psychologicznych dotyczących nauczania początkowego matematyki, operacyjny charakter matematyki i czynnościowe jej nauczanie, analiza czynności konkretnych, wyobrażonych i abstrakcyjnych, heurystyczny plan czynności w metodzie czynnościowej, kształtowanie pojęć

matematycznych zgodnie z koncepcją czynnościowego nauczania, koncepcją P. van Hiele i J. Brunera, aktywność matematyczna dziecka w procesie uczenia się matematyki, trudności w uczeniu się matematyki. Integracja kształcenia matematycznego z innymi treściami nauczania, zadania tekstowe, ich klasyfikacja i metody rozwiązania. Pojęcie równania i nierówności w wielopoziomowym schemacie metody czynnościowej, metody rozwiązywania równań na poziomie początkowym. Liczby naturalne, wieloaspektowość liczb naturalnych. Kształtowanie pojęć geometrycznych na poziomie początkowym. Diagnozowanie osiągnięć uczniów, ewaluacja.

Literatura:

1. 1. Gruszczyk-Kolczyńska E., Dzieci ze specjalnymi trudnościami uczenia się matematyki, WSiP, Warszawa 1994
2. 2. Gruszczyk-Kolczyńska E.: Dlaczego dzieci nie potrafią się uczyć się matematyki, TWZZ, Warszawa 1999
3. 3. Semadeni Z.(red.): Nauczanie początkowe matematyki, WSiP, Warszawa, t. 1, 1981, t. 2, 1984, t. 3, 1985, t. 4, 1988
4. 4. Siwek H.: Czynnościowe nauczanie matematyki, WSiP, Warszawa 1998
5. 5. Treliński G., Kształcenie matematyczne w klasach początkowych, WŚ, Kielce 1995

09.6-3PRTP-D58-EPO7

Edukacja polonistyczna

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr VII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Irena Stańczak, dr Wanda Grelowska,
dr Jolanta Karbowniczek, dr Elżbieta Zyzik

Punkty ECTS: 4

Cel kształcenia: Efektywne uczenie się, rozwiązywanie problemów poznawczych i realizacyjnych, współdziałanie i praca w grupie, zapoznanie z wiedzą metodyczną, dotyczącą edukacji polonistycznej. Podstawowym założeniem przedmiotu jest oparcie kształcenia na aktywności i samodzielności studenta w poszerzaniu wiedzy oraz na jego naturalnej ciekawości i twórczości (kreatywności). Kształcenie studenta w zakresie edukacji polonistycznej pojmujemy jako proces inspirowania i wspierania rozwoju jednostki przy określonych celach, bardziej lub mniej akceptowanych.

Treści kształcenia: posiadanie szerokiego zakresu wiedzy metodycznej dotyczącej edukacji polonistycznej zgodnie z zakresem treści programowych, stosowanie poznawczych strategii i toków metodycznego postępowania w pracy z uczniami klas I-III, umiejętność wykorzystywania technik efektywnego uczenia się przez studenta, umiejętność planowania i organizowania własnej pracy metodycznej z zespołem uczniowskim, umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji (w tym z Internetu), umiejętność oceniania własnej pracy (samoocena), umiejętność dostrzegania, określania i rozwiązywania sytuacji problemowych, przewidywanie skutków działań własnych, umiejętność działania na rzecz innych i współorganizowania pracy w grupie, umiejętność publicznego występowania, umiejętność wykorzystywania narzędzi usprawniających przekaz.

Literatura:

1. 1. Jakubowicz A., Lenartowska K., Plenkiewicz M.: Czytanie w początkowych latach edukacji, Bydgoszcz 1999
2. 2. Kida J., Hadała, Dyka F.: Koncepcje metodyczne pracy z lekturami w klasach I-III, Rzeszów 2000
3. 3. Kołodziejka I.: Teatrzyk dla klas młodszych, Płock 1997
4. 4. Cieszyńska J.: Nauka czytania krok po kroku, jak przeciwdziałać dysleksji, Kraków 2001
5. 5. Węglińska M.: Opowiadanie jako forma wypowiedzi w klasach początkowych, Kraków 1997

03.1–3PRTP–D59–EPL9

Edukacja plastyczna

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr IX)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: mgr Magdalena Miernik, mgr Anna Stawecka

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia: kształtowanie postawy twórczej u studentów- jako warunku do rozwoju twórczej postawy u dziecka; rozwijanie umiejętności manualnych; kształtowanie otwartej postawy na wszelkie przejawy i aspekty twórczości dziecka; rozwijanie u studentów zainteresowań w zakresie sztuk plastycznych;

Treści kształcenia: obejmują podstawowe pojęcia z zakresu sztuk plastycznych dotyczące rysunku, malarstwa, grafiki i rzeźby a także dorobek tych twórców sztuki, których dzieła z racji ich odbioru przez dzieci można najlepiej wykorzystać przy pracy; poznanie technik plastycznych (rysunkowych, malarskich, graficznych, rzeźbiarskich) o stopniu trudności dostosowanym do poziomu rozwoju dziecka; poznanie rozwoju psychofizycznego i plastycznego dziecka (zwrócenie

uwagi na zakres możliwości twórczych dzieci w zależności od wieku oraz ich preferencje przy doborze technik i narzędzi plastycznych); poznanie przez studentów najbardziej atrakcyjnych form, metod i organizacji pracy z dziećmi;

Literatura:

1. 1. Daszyńska M.: Techniki graficzne, WSiP, Warszawa 1992
2. 2. Marcinkowska K.: Bryły i reliefy WSiP, Warszawa 1998
3. 3. Osęka A.: Spojrzenie na sztukę, Wiedza Powszechna, Warszawa 1987
4. 4. Szuman L.: Sztuka dziecka. Psychologia twórczości rysunkowej dziecka, WSiP, Warszawa 1990
5. 5. Hohensee-Ciszewska H.: ABC wiedzy o plastyce, WSiP, Warszawa 1988

03.2–3PRTP–D60–EMU8

Edukacja muzyczna

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Irena Szypułowa

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia: przedmiotu jest nabycie przez studentów umiejętności dydaktycznych do prowadzenia zajęć muzycznych w przedszkolu oraz klasach wczesnoszkolnych.

Treści kształcenia: obejmują podstawy teoretyczne wychowania muzycznego ze szczególnym uwzględnieniem współczesnych systemów edukacji muzycznej: Z. Kodalya, E. Jagues – Dalcroze' a i K. Orffa oraz ich integracyjnych funkcji w kształtowaniu i wychowaniu. Zagadnienia metodyczne obejmują charakterystykę pięciu rodzajów aktywności muzycznej (śpiew, gra na szkolnych instrumentach muzycznych, ćwiczenia muzyczno-ruchowe, tworzenie muzyki, percepcja muzyki), organizację i przebieg procesu dydaktyczno-wychowawczego (gry dydaktyczne) oraz planowanie pracy dydaktyczno-wychowawczej (scenariusze, projekty, konspekty, programy).

Literatura:

1. 1. Szypułowa I. (red.): Nauczanie muzyki w klasach wczesnoszkolnych, Zarys metodyki nauczania początkowego, t. VI, Kielce 1988
2. 2. Chyła-Szypułowa I.: Muzyka w zintegrowanej edukacji wczesnoszkolnej, „Kwartalnik ISME”, 2003, nr 1-2-3
3. 3. Pękala A.: Idee wychowania muzycznego w polskiej myśli pedagogicznej, Częstochowa 2001

4. 4. Szypułowa I.: Pieśń szkolna – jej teoria, historia oraz miejsce w repertuarze edukacyjnym polskiego szkolnictwa XIX i XX wieku, Kielce 1994
5. 5. Jankowski W.: Wychowanie muzyczne w szkole ogólnokształcącej, 1970

06.1–3PRTP–D61–ET7

Edukacja techniczna

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr VII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Zdzisław Stoliński

Punkty ECTS: 4

Głównym celem zajęć z przedmiotu „**edukacja techniczna**” jest nabycie przez słuchaczy wiedzy i umiejętności umożliwiających im realizację zagadnień związanych z kształceniem ogólnotechnicznym rozumianym jako zorganizowany rodzaj działalności pedagogicznej, którego cechą szczególną stanowi wykorzystanie roli techniki w procesach oddziaływania na jednostkę, dokonywania zmian w jej osobowości i kształtowania kultury technicznej.

Treści kształcenia w zakresie edukacji ogólnotechnicznej koncentrują się wokół następujących zagadnień: wyposażenie uczniów w wiadomości, umiejętności i sprawności ogólnotechniczne warunkujące prawidłowe ich funkcjonowanie w świecie współczesnej techniki; przygotowanie uczniów do posługiwania się w codziennym życiu rodzinnym i społecznym podstawowymi narzędziami działań technicznych; rozbudzaniu zainteresowań technicznych uczniów.

Literatura:

1. 1. Brooks H.: Technika, ewolucja, cel. Zagadnienia naukoznawstwa, nr 4
2. 2. Dobrołowicz W.: Psychologia twórczości, Warszawa 1993
3. 3. Furmanek W.: Zrozumieć technikę, Rzeszów 1995
4. 4. Kazberuk J.: Nauczanie pracy – techniki w kl. I-III, Warszawa 1990
5. 5. Nazar J.: Kształtowanie zainteresowań technicznych dzieci i młodzieży, Warszawa 1996

16.1–3PRTP–D62–EMO9

Edukacja motoryczna

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr IX)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Małgorzata Markowska

Punkty ECTS: 3

Cel kształcenia: Teoretyczne i praktyczne przygotowanie studenta do organizacji, planowania i realizacji procesu edukacji motorycznej w przedszkolu i w szkole.

Treści kształcenia: Miejsce i rola wychowania fizycznego w edukacji wczesnoszkolnej, podstawa programowa wychowania fizycznego, metody i formy w wychowaniu fizycznym, lekcja: budowa, organizacja, toki lekcyjne, scenariusze zajęć. Organizacyjne formy pracy w przedszkolu. Wychowawcze i kształcące wartości zabaw i gier ruchowych. Zasób zabaw i gier ruchowych do nauczania umiejętności gimnastycznych i lekkoatletycznych oraz przygotowujących do gier drużynowych, rekreacyjnych, mini gier sportowych - metodyka nauczania wybranych umiejętności. Opracowanie zestawów ćwiczeń oraz scenariuszy lekcji, prowadzenie zajęć ruchowych.

Literatura:

1. 1. Grabowski H.: Teoria fizycznej edukacji. WSiP, Warszawa 1999
2. 2. Nowakowska K.: Wybrane zagadnienia z metodyki wychowania fizycznego, Wszechnica Świętokrzyska, Kielce 1999
3. 3. Strzyżewski S.: Proces kształcenia i wychowania w kulturze fizycznej, WSiP, Warszawa 1996
4. 4. Sulisz S. (red.): Wychowanie fizyczne w kształceniu zintegrowanym, WSiP, Warszawa 2000
5. 5. Trześniowski R.: Gry i zabawy, WSiP, Warszawa 1996

05.9-3PRDP-D63-PŚ6,7,8

Śródroczna praktyka pedagogiczna

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 75 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 0,5 (semestr VI), 1 (semestr VII), 1(semestr VIII)

Cele:

- – zapoznanie się studentów ze sposobem pracy placówek opiekuńczo - wychowawczo – resocjalizacyjnych,
- – uczestnictwo w działaniach diagnostycznych, profilaktycznych, opiekuńczych, wychowawczych, selekcyjnych podejmowanych w placówce kształtowanie umiejętności przygotowania i realizacji różnego typu zajęć indywidualnych i zbiorowych,
- – wdrażanie do świadomej odpowiedzialności za bezpieczeństwo i właściwy rozwój wychowanków.

1. 1. Zadania inspirujące, opiekuńczo-wychowawcze, koordynujące, resocjalizujące i nadzorujące w procesie opieki, wychowania i resocjalizacji.
2. 2. Organizacja i realizacja procesu wychowawczo-resocjalizacyjnego, rewalidacyjnego w placówkach oświatowo-wychowawczych.
3. 3. Specyfika oddziaływań opiekuńczych, wychowawczych, resocjalizacyjnych i rewalidacyjnych.

Literatura:

1. 1. Baran J.: Wychowawcza rola środowiska pracy, Warszawa 1989
2. 2. Bańka A.: Psychopatologia pracy, Poznań 1996
3. 3. Kwiatkowski St.: Kształcenie zawodowe w warunkach gospodarki rynkowej, Warszawa 2001
4. 4. Nalaskowski S.: O ideale wychowania i celach kształcenia, Toruń 1993
5. 5. Nalaskowski S.: Humanizm i podmiotowość w wychowaniu, Toruń 1992
6. 6. Wołk Z.: Kultura pracy, Sulechów 2000

05.9–3PRTP–D64–PC8,10

Praktyka ciągła

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 75 godz. (semestr X)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Anna Kieszkowska

Punkty ECTS: 1 ((semestr VIII), 1,5 (semestr X)

Cele:

- – umożliwienie studentowi w formie badawczej bezpośredniego kontaktu z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
 - – wchodzenie studentów w rolę opiekunów-wychowawców w instytucjach będących terenem ich przyszłej pracy zawodowej,
 - – współdziałanie w zakresie diagnostyki, profilaktyki, opieki i wychowania w placówce,
 - – pogłębienie wiedzy z zakresu problematyki stanowiącej przedmiot pracy magisterskiej.
1. 1. Zadania inspirujące, opiekuńczo-wychowawcze, koordynujące, resocjalizujące i nadzorujące w procesie opieki, wychowania i resocjalizacji.
 2. 2. Organizacja i realizacja procesu wychowawczo-resocjalizacyjnego, rewalidacyjnego w placówkach oświatowo-wychowawczych.

3. 3. Specyfika oddziaływań opiekuńczych, wychowawczych, resocjalizacyjnych i rewalidacyjnych.

Literatura:

1. 1. Baran J.: Wychowawcza rola środowiska pracy, Warszawa 1989
2. 2. Bańka A.: Psychopatologia pracy, Poznań 1996
3. 3. Kwiatkowski St.: Kształcenie zawodowe w warunkach gospodarki rynkowej, Warszawa 2001
4. 4. Kwiatkowski St., Symela K. (red.): Standardy kwalifikacji zawodowych, Warszawa 2001
5. 5. Wołk Z.: Kultura pracy, Sulechów 2000

15.4-3PRTP-D61-PB1

Przysposobienie biblioteczne i elementy informacji naukowej

Liczba godzin i forma zajęć: wykład –2godz.; ćwiczenia – 3 godz.

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: –

Przysposobienie biblioteczne

Celem zajęć jest praktyczne zapoznanie studentów z zasadami korzystania z biblioteki Akademii Świętokrzyskiej, przede wszystkim z komputerowym wyszukiwaniem i zamawianiem książek.

Program zajęć zawiera następujące treści:

1. Wstępne informacje o Bibliotece Akademii Świętokrzyskiej
 - zbiory i struktura (czytelnie wydziałowe i instytutowe, wypożyczalnia, czytelnia główna, czytelnia czasopism, czytelnia informacyjno-bibliologiczna, czytelnia zbiorów specjalnych, wypożyczalnia międzybiblioteczna)
 - katalogi biblioteczne – komputerowy i tradycyjny (umiejscowienie, kompletność, dostęp)
2. Zasady korzystania z Biblioteki
 - zapis
 - zasady składania zamówień w czytelniach i wypożyczalni
 - najważniejsze postanowienia regulaminu korzystania ze zbiorów
3. Katalog komputerowy (ćwiczenia w wyszukiwaniu i zamawianiu książek)
 - ogólne zasady wyszukiwania
 - opcje wyszukiwawcze
 - zamawianie pozycji

- autoryzacja i kontrola stanu konta czytelniczego
4. Katalogi kartkowe i zasady składania zamówień na rewersach.

Elementy informacji naukowej

Cele:

Celem przedmiotu jest teoretyczne i praktyczne wprowadzenie studentów do wyszukiwania dokumentów naukowych i informacji, ze szczególnym uwzględnieniem źródeł elektronicznych i dziedzin związanych z kierunkiem studiów szkolonej grupy.

Zajęcia uwzględniają następujące treści:

1. Krótka informacja o rodzajach dokumentów naukowych (książki, czasopisma, wydawnictwa ciągłe, dokumenty nieopublikowane, dokumenty audiowizualne i elektroniczne).
2. Wyszukiwanie dokumentów naukowych.
 - bazy biblioteki własnej i bibliotek obcych;
 - bibliografie (definicja i rodzaje bibliografii);
 - polska bieżąca bibliografia narodowa (Przewodnik Bibliograficzny. Urzędowy Wykaz Druków Wydanych w Rzeczypospolitej Polskiej ; Bibliografia Zawartości Czasopism; Bibliografia Wydawnictw Ciągłych) w wersji papierowej i elektronicznej - prezentacja i ćwiczenia w wyszukiwaniu;
 - bibliografie specjalne i komputerowe bazy bibliograficzne dotyczące dziedziny wiedzy związanej ściśle ze specjalnością szkolonej grupy.
3. Informacja faktograficzna.
 - informacji dostępne w sieci i kryteria ich wiarygodności,
 - strony instytucji publicznych, rządowych, uczelni,
 - słowniki, encyklopedie i czasopisma on-line (ze szczególnym uwzględnieniem dziedzin związanych z kierunkiem studiów szkolonej grupy)

Pedagogika Opiekuńczo-Wychowawcza

STUDIA 3- LETNIE STACJONARNE PIERWSZEGO STOPNIA

I rok, semestr I

Lp.	Kod	Nazwa przedmiotu	Wykł.	Ćw.	Forma zaliczenia	Punkty ECTS
1.	08.1-3POW-A01-WZF1	Wybrane zagadnienia filozofii	15	15	z.o.	4
2.	09.1-3POW-A05-JO1,2	Język obcy	-	30	egz. II	2
3.	16.1-3POW-A07-WF1,2	Wychowanie fizyczne	-	30	zal.	-

4.	12.9-3POW-B11-BR1	Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania	15	30	egz. I	6
5.	05.0-3POW-B13-WPP1	Wprowadzenie do pedagogiki	30	30	egz.I	6
6.	14.4-3POW-B16-WPPS1	Wprowadzenie do psychologii	15	30	egz. I	6
7.	15.4-3POW-D56-PB1	Przysposobienie biblioteczne i elementy informacji naukowej	-	5	zal.	-
8.		BHP	4	-	zal.	-
Razem godzin: 291			94	197		30

I rok, semestr II

Lp.	Kod	Nazwa przedmiotu	Wykł.	Ćw.	Forma zaliczenia	Punkty ECTS
1.	14.2-3POW-A02-WS2	Wprowadzenie do socjologii	30	30	z.o.	4
2.	09.1-3POW-A05-JO1,2	Język obcy	-	30	egz. II	4
3.	16.1-3POW-A07-WF1,2	Wychowanie fizyczne	-	30	zal.	-
4.	08.3-3POW-B12-HW2	Historia wychowania	30	30	egz. II	7
5.	14.4-3POW-B17-PSRO2	Psychologia rozwojowa i osobowości	15	30	egz. II	7
6.	15.0-3POW-C29-ME2	Media w edukacji	15	15	z.o.	4
7.	05.9-3POW-D58-KJP2	Kultura języka polskiego		30	z.o.	4
Razem godzin: 285			90	195		30

II rok, semestr III

Lp.	Kod	Nazwa przedmiotu	Wykł.	Ćw.	Forma zaliczenia	Punkty ECTS
1.	05.9-3POW-A3-MBP3	Metody badań pedagogicznych	15	30	egz.III	4
2.	08.1-3POW-A3-EZ3	Etyka zawodowa	15		zal	3
3.	05.1-3POW-B15-PDO3	Podstawy dydaktyki ogólnej	15	15	egz.III	4
4.	05.9-3POW-B19-PS3	Pedagogika społeczna	30	30	egz.III	5
5.	05.7-3POW-D34-PO3,4	Pedagogika opiekuńcza	15		egz.IV	2
6.	14.0-3POW-D40-PS3	Profilaktyka społeczna	45	30	egz.III	5
7.	14.5-3POWD50-WPO3,4,5,6	Warsztat pracy opiekuńczej		30	z.o.	2
8.	11.3-3POW-D53-I3	Informatyka		30	z.o.	2
9.	09.2-3POW-D57-LIT3	Literatura dla dzieci i młodzieży	15	30	z.o.	3

Razem godzin: 345	150	195		30
-------------------	-----	-----	--	----

II rok, semestr IV

Lp.	Kod	Nazwa przedmiotu	Wykł.	Ćw.	Forma zaliczenia	Punkty ECTS
1.	05.9-3POW-A6-PW4	Przedmiot do wyboru: - opieka paliatywna - psychologia rodziny	30		zal	1
2.	05.7-3POW-B14-TPW4	Teoretyczne podstawy wychowania	15	15	egz.IV	3
3.	14.2-3POW-B18-SW4	Socjologia wychowania	15	15	z.o.	2
4.	05.9-3POW-B20-PP4	Pedagogika pracy	15	15	z.o.	2
5.	12.7-3POW-C27-EZ4	Edukacja zdrowotna	15	15	z.o.	2
6.	14.9-3POW-C28-PAT4	Patologie społeczne	15	15	z.o.	2
7.	05.7-3POW-D34-PO3,4	Pedagogika opiekuńcza	30	30	egz.IV	3
8.	05.6-3POW-D35-PRS4	Pedagogika resocjalizacyjna	30	30	egz.IV	3
9.	14.4-3POW-D37-PSW4	Psychologia społeczno-wychowawcza	30	30	egz.IV	3
10.	05.9-3POW-D39-DPSO4	Diagnostyka potrzeb społeczno-opiekuńczych	45	30	egz.IV	3
11.	05.9-3POW-D46-TPS4	Trening psychologiczny		30	z.o.	2
12.	14.5-3POWD50-WPO3,4,5,6	Warsztat pracy opiekuńczej		30	z.o.	2
13.	05.9-3POW-D51-SEM4,5,6	Seminarium dyplomowe		15	zal.	2
14.		Przysposobienie obronne (przedmiot nieobowiązkowy)	2		egz.IV	
<u>Razem godzin: 510</u>			240	270		30

III rok, semestr V

Lp.	Kod	Nazwa przedmiotu	Wykł.	Ćw.	Forma zaliczenia	Punkty ECTS
1.	05.6-3POW-D36-PSC5	Pedagogika specjalna	30	30	egz.V	5
2.	12.2-3POW-D38-PSKL5	Psychologia kliniczna	30	30	egz.V	5
3.	05.9-3POW-D41-MPOW5,6	Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej	15	15	egz.VI	5
4.	05.9-3POW-D42-MASK5,6	Metodyka animacji społeczno-kulturowej	15	15	z.o.	4
5.	05.9-3POW-D43-	Poradnictwo społeczno-	30	30	z.o.	5

	PSW5	wychowawcze				
6.	05.9-3POW-D47-PKS5	Podstawy komunikacji społecznej		30	z.o.	2
7.	14.5-3POWD50-WPO3,4,5,6	Warsztat pracy opiekuńczej		30	z.o.	2
8.	05.9-3POW-D51-SEM4,5,6	Seminarium dyplomowe		30	zal	2
Razem godzin: 330			120	210		30

III rok, semestr VI

Lp.	Kod	Nazwa przedmiotu	Wykł.	Ćw.	Forma zaliczenia	Punkty ECTS
1.	05.9-3POW-D41-MPOW5,6	Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej		30	egz.VI	5
2.	05.9-3POW-D42-MASK5,6	Metodyka animacji społeczno-kulturowej		30	z.o.	3
3.	10.9-3POW-D44-PROP6	Prawo rodzinne i opiekuńcze	45	15	z.o.	4
4.	05.7-3POW-D45-SOWUE6	Systemy opiekuńczo-wychowawcze w Unii Europejskiej	45	15	z.o.	4
5.	05.9-3POW-D48-NEG6	Negocjacje		30	z.o.	3
6.	05.9-3POW-D49-OPSR6	Opieka środowiskowa	30	30	z.o.	4
7.	14.5-3POWD50-WPO3,4,5,6	Warsztat pracy opiekuńczej		30	z.o.	2
8.	05.9-3POW-D51-SEM4,5,6	Seminarium dyplomowe		30	zal	2
9.	14.4-3POW-D69-PST6	Psychologia twórczości	30	30	z.o.	3
Razem godzin: 390			150	240		30

Grupa A. Przedmioty kształcenia ogólnego

08.1-3POW-A01-WZF1

Wybrane zagadnienia filozofii

Liczba godzin i formy zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr I)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Janusz Sytnik-Czetwertyński

Punkty ECTS: 4

Treści kształcenia:

1. Filozofia – najogólniejsza wiedza o przyrodzie i człowieku

Filozofia jako uogólnienie nauk szczegółowych i rozwoju społecznego. Idealizm i materializm filozoficzny. Materia i jej struktura, czas i przestrzeń. Kauzalizm, rozwój i postęp, ewolucjonizm. Determinizm, konieczność i wolność. Krytyka teleologii.

2. Wybrane zagadnienia filozofii kognitywnej

Teorie wiedzy, jej przedmiotu i źródeł. Racjonalizm, aprioryzm i empiryzm. Poznanie doświadczalne i teoretyczne. Praktyka. Klasyczna i nieklasyczne teorie prawdy. Poznanie jako proces weryfikacji i falsyfikacji. Hipotetyzm. Paradygmatyczność wiedzy. Konwencjonalizm i empiryzm logiczny.

3. Filozoficzne i metodologiczne zagadnienia fizyki

Naukoznawstwo. Metody i prawa nauk przyrodniczych. Fizyka doświadczalna i teoretyczna, eksperymenty naukowe i metody matematyczne. Teorie fizyczne nadrzędne i pochodne. Zastosowania fizyki oraz jej wzajemny związek z naukami technicznymi i techniką.

Literatura:

1. Cackowski Z.: Zasadnicze zagadnienia filozofii, Warszawa 1989
2. Legowicz J.: Zarys historii filozofii. Elementy doksografii, Warszawa 1964
3. Miś A.: Główne nurty filozofii współczesnej, Warszawa 1992
4. Opara S.: Filozofia: Współczesne zagadnienia i kierunki. Podręcznik akademicki, Warszawa 1999
5. Tempczyk M.: Fizyka a świat realny: elementy filozofii fizyki, Warszawa 1986
6. Tempczyk M.: Świat harmonii i chaosu, Warszawa 1995
7. Tempczyk M.: Fizyka najnowsza, Kraków 1998

14.7–3POSP–A01–AK4

Antropologia kulturowa

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Halina Mielicka

Punkty ECTS: 4

Cele kształcenia:

Zaangażowanie studentów do dyskusji nad istniejącymi we współczesnych społeczeństwach różnicami kulturowymi. Wyjaśnienie reguł kontrowersyjnego endocentryzmu i skutków braku tolerancji wobec inności kulturowych. Analiza mechanizmów związanych z postawami wobec wartości oraz funkcjonowaniem struktur takich instytucji jak: rodzina oraz inne kategorie społeczne związane z pokrewieństwem.

Treści kształcenia:

Rodzaje i odmiany antropologii. Prezentacja podstawowych orientacji teoretycznych antropologii kulturowej – pokazanie człowieka jako twórcy i konsumenta kultury. Kultura jako przedmiot badań teoretycznych i praktycznych (terenowych, jakościowych). Wyjaśnienie sposobów oddziaływania kultury na życie społeczne, wzorów kultury oraz związku kultury z integracją społeczną. Kultura a natura. Spór o naturę ludzką. Ważniejsze teorie interpretacji kultury. Strukturalne i funkcjonalne analizy procesów kulturowych. Kultura a osobowość. Aksjologiczne podstawy i klasyfikacja kultury. Tradycja i zmiana w kulturze. Wprowadzenie do zagadnień kultury pierwotnej, kultury mitu, magii, religii, kultury lokalnej, regionalnej, narodowej i masowej oraz dynamiki przemian kulturowych. Kultury lokalne i kultura uniwersalna. Główne zjawiska i przemiany w kulturze współczesnej.

Literatura:

1. Mrozek – Dumasowska M.: Człowiek w labiryncie magii, Warszawa 1990
2. Nowicka E.: Świat człowieka – świat kultury. Systematyczny wykład problemów antropologii kulturowej, Warszawa 1997
3. Olszewska – Dyonizak B.: Człowiek – kultura – osobowość. Wstęp do klasycznej antropologii kultury, Kraków 1991
4. Sulima R.: Antropologia codzienności, Kraków 2000
5. Szyjewski A.: Etnologia religii, Kraków 2001
6. Wencel A. (red.): Wiedza o kulturze, Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów, cz. 1, Warszawa 1995

14.2-3POW-A02-WS2**Wprowadzenie do socjologii**

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Halina Mielicka

Punkty ECTS: 4

Cele kształcenia:

Zapoznanie studentów z wybranymi zagadnieniami analizy socjologicznej. Pokazanie związku między socjologią, pedagogiką i filozofią społeczną.

Treści kształcenia:

Wprowadzenie do teorii i pojęć współczesnej socjologii. Różnorodność teoretycznych interpretacji takich zagadnień jak: funkcjonowanie społeczeństwa, jego struktura, funkcje, instytucje i główne procesy zachodzące w makrostrukturach oraz mikrostrukturach społecznych. Omówienie istoty takich zjawisk jak: interakcjonizm symboliczny, endo-metodologia, socjologia fenomenologiczna, liberalizm, etatyzm, społeczeństwo obywatelskie, społeczeństwo informatyczne. Niektóre aspekty funkcjonowania wybranych systemów aksjo-normatywnych – ich rola w procesie socjalizacji. Miejsce socjologii w systemie nauk i strukturze nauk społecznych, zależności między socjologią i pedagogiką. Wyznaczenie granic zainteresowań socjologii ogólnej wraz z perspektywami dalszego jej rozwoju. Koncepcje osobowości grup społecznych, kultury. Zjawisko konformizmu i nonkonformizmu.

Literatura:

1. Mielicka H.: Podstawy socjologii. Mikrostruktury społeczne, Kielce 2002
2. Turowski J.: Socjologia. Wielkie struktury społeczne, Lublin 1994
3. Turowski J.: Socjologia. Małe struktury społeczne, Lublin 1993
4. Szczepański J.: Elementarne pojęcia socjologii, Warszawa 1977
5. Kosiński S.: Socjologia ogólna. Zagadnienia podstawowe, Warszawa 1987
6. Sztompka P.: Socjologia. Analiza społeczeństwa, Kraków 2002

08.1.–3POPS–A04–E2

Etyka

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Janusz Sytnik-Czterwartyński

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia:

Etyka zakłada następujące cele:

- poznanie podstawowych wartości, w ich układzie hierarchicznym, a także norm postępowania wraz z ich interioryzacją,
- kształcenie osobistych postaw etycznych, takich jak: sumienność, prawość, odpowiedzialność za kształt własnego życia poprzez ustawiczne doskonalenie – samokształcenie, samowychowanie,
- dorastanie do mistrzostwa w pełnionej roli społecznej, innowacja i kreatywność,

- pogłębianie umiejętności współżycia społecznego: gotowość do dialogu, tolerancji, asertywna ingerencja wychowawcza, poczucie odpowiedzialności za innych, za klimat w środowisku pracy; wzajemny szacunek, zaufanie, chęć niesienia pomocy potrzebującym, troska o dobro społeczne,
- zdecydowane i konsekwentne dystansowanie się do wszelkich patologii i wszelkiego rodzaju demoralizacji.

Treści kształcenia:

Etyka jako dyscyplina filozoficzna-normatywna – oparta na ludzkim rozumie i doświadczeniu, obejmuje całokształt zagadnień związanych z ludzkim życiem rozpatrywanym w aspekcie jego samorealizacji.

W związku z tym określa ona podstawowe wartości (dobro – zło), normy, oceny i sankcje, odwołuje się do prawa naturalnego oraz pozytywnego, ukazując różne możliwości interpretacyjne w ramach poszczególnych systemów filozoficznych czy światopoglądowych.

W aspekcie indywidualnym etyka w szczególności zajmuje się godnością ludzkiej osoby, wartością i sensem życia, prawami przysługującymi każdemu człowiekowi, sumieniem, doskonałością moralną, wolnością i odpowiedzialnością.

W aspekcie społecznym etyka zajmuje się normami życia małżeńskiego i rodzinnego (odpowiedzialne rodzicielstwo), ustala normy etosu zawodowego, mówi o zasadach życia społecznego (uczestnictwo, solidarność zawodowa, dobro społeczne, ochrona środowiska). Rozpatruje również patologię życia społecznego.

Literatura:

1. Adamski F., Tchórzewski A.M. (red.): Edukacja wobec problemów moralnych współczesności, Kraków 1999
2. Stróżewski W.: W kręgu wartości, Kraków 1992
3. Gogacz M.: Ku etyce chronienia osób. Wokół podstaw etyki, Warszawa 1991
4. Styczeń T.: Wprowadzenie do etyki, Lublin 1993
5. Ślipko T.: Zarys etyki ogólnej, Kraków 2002

08.1–3POPS–A05–L1

Logika

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 15 godz. (semestr I)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Andrzej Bogaj

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia:

- Poznanie podstawowych zagadnień poprawnego rozumowania i wnioskowania.
- Kształtowanie umiejętności posługiwania się pojęciami naukowymi.
- Nabywanie kompetencji samodzielnego wnioskowania.

Treści kształcenia:

1. Charakterystyka ogólna logiki: objaśnienie terminu; działy logiki (semiotyka, semantyka, syntaktyka, pragmatyka), logiczna teoria języka; miejsce logiki w systemie nauk.
2. Język a wypowiedź językowa: podział języków na naturalne, sztuczne, sformalizowane; wypowiedź językowa i jej funkcje (ekspresyjna, perswazyjna-sugestyjna, opisowa, performatywna, racjonalna).
3. Zagadnienia dotyczące nazwy: pojęcie nazwy, desygnat nazwy, relacja oznaczania, treść i zakres nazwy, klasyfikacja nazw, stosunki zakresowe między nazwami.
4. Klasyczny rachunek zdań: pojęcie zdania logicznego, wartościowanie wypowiedzi, język rachunku zdań – zmienne zdaniowe, funktery i formuły, rodzaje funkterów, zapisywanie zdań mowy potocznej za pomocą schematów będących formułami rachunku zdań, tautologie klasycznego rachunku zdań.
5. Rachunek kwantyfikatorów: pojęcie formy zdaniowej, spełnianie form zdaniowych jednoargumentowych, rodzaje kwantyfikatorów, zdania ogólne i egzystencjalne, zapisywanie mowy potocznej za pomocą schematu rachunku kwantyfikatorów.
6. Definicje: człony definicji, podział definicji, błędy związane z definicjami.
7. Wnioskowania: dedukcyjne, uprawdopodobniające (redukcyjne, indukcyjne, przez analogię).

Literatura:

1. Omyła M.: Logika. Wybrane zagadnienia, WSiP, 1980 i nast. wydania
2. Kotarbiński T.: Elementy teorii poznania, logiki formalnej i metodologii nauk, Wyd. PAN, Warszawa 1990
3. Ziemiński Z.: Logika praktyczna, PWN, Warszawa 1987
4. Stanosz B.: Ćwiczenia z logiki, PWN, Warszawa 1980
5. Kmita J.: Wykłady z logiki i metodologii nauk, PWN, Warszawa 1973

05.9–3POPS–A06–MEB5**Metodologia badań**

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. zw. dr hab. Andrzej Bogaj

Punkty ECTS: 3,5

Cele kształcenia :

- Zapoznanie studentów z zagadnieniami teoretycznymi, ogólnometodologicznymi z zakresu metod i technik badawczych stosowanych w naukach społecznych (w tym na użytek pedagogiki).
- Nabycie przez studentów umiejętności prawidłowego formułowania problemów badawczych, hipotez, ustalania zmiennych i dobierania wskaźników.
- Poznanie podstawowych reguł konstrukcyjnych związanych z budową narzędzi badawczych.
- Umiejętne (wybiórcze i krytyczne) studiowanie literatury pedagogicznej.
- Wykorzystanie wiedzy metodologicznej w doborze metod, konstruowaniu narzędzi, jak i w samodzielnym przygotowaniu koncepcji badań empirycznych.
- Umiejętne dokonywanie analizy ilościowej i jakościowej zebranego materiału empirycznego .

Treści kształcenia:

Zapoznanie studentów z programem i podstawową literaturą przedmiotu. Ogólne wprowadzenie w problematykę i cele metodologii. Przybliżenie podstawowych pojęć. Znaczenie wiedzy i umiejętności metodologicznych w procesie studiów oraz w pracy zawodowej pedagoga i nauczyciela. Układ i struktura pracy magisterskiej. Wstęp do metodologii badań pedagogicznych. Podstawowe pojęcia .typy badań pedagogicznych. Rola teorii w badaniach pedagogicznych .zasady badań pedagogicznych . Praca badawcza nauczyciela. Moralne aspekty badań pedagogicznych. Struktura procesu badawczego w badaniach diagnostycznych i weryfikacyjnych. Problem badawczy. Hipoteza badawcza. Zmienne i wskaźniki. Definiowanie pojęć. Rodzaje definicji. Próba samodzielnego formułowania problemów badawczych, hipotez oraz operacjonalizacji zmiennych. Etapy badań pedagogicznych. Analiza kolejnych czynności w procesie badawczym. Charakterystyka etapów badań pedagogicznych. Dobór próby w badaniach pedagogicznych. Badania pilotażowe. Opracowanie modelu operacyjnego badań. Analiza różnych koncepcji badawczych na podstawie sprawozdań z badań empirycznych. Eksperyment pedagogiczny. Techniki eksperymentalne. Użyteczność badań eksperymentalnych. Błędy w badaniach eksperymentalnych. Badania quasi – eksperymentalne. Metoda sondażu. Wymagania stawiane metodzie sonda-żu. Rodzaje pytań kwestionariuszowych. Techniki metody sondażu: ankieta i wywiad. Źródła błędów w badaniach sondażowych. Obserwacja w badaniach sondażowych. Rodzaje obserwacji. Techniki obserwacyjne. Warunki i zalety poprawnej obserwacji. Przedmiot obserwacji. Granice poznawcze obserwacji. Tworzenie scheduły obserwacyjnej. Badanie efektywności kształcenia. Testy osiągnięć szkolnych i ich zastosowanie.

Rodzaje testów i zadań testowych. Cechy testów osiągnięć szkolnych. Konstruowanie testu. Ilościowa analiza zadań testowych. Metoda socjometryczna. Charakterystyka metody socjometrycznej. Techniki socjometryczne: technika moreno, technika „zgadnij kto?”, plebiscyt życzliwości i niechęci, technika szeregowania rangowego. Opracowanie i analiza danych socjometrycznych. Ograniczenia poznawcze metody socjometrycznej. Skale postaw i ocen. Skala Likerta, skala Thurstone’a, skalogram Guttmana. Rodzaje skal ocen i ich zastosowanie. Konstruowanie skal. Błędy popełniane przy ocenianiu. Źródła błędów w ocenie. Analiza dokumentów. Rodzaje dokumentów Techniki analizy dokumentów. Analiza wytworów (wypracowań, dzienników, rysunków). Metoda dialogowa (rozmowa). Warunki poprawności metody dialogowej. Techniki metody dialogowej. Błędy w stosowaniu metody dialogowej. Metoda biograficzna. Charakterystyka metody biograficznej. Odmiany metody biograficznej: metoda monograficzna, metoda indywidualnych przypadków. Zalety i wady metody biograficznej.

Literatura:

1. Brzeziński J.: Metodologia badań psychologicznych, Warszawa 2003
2. Dutkiewicz W.: Podstawy metodologii badań – do pracy magisterskiej i licencjackiej z pedagogiki, Kielce 2001
3. Łobocki M.: Metody i techniki badań pedagogicznych, Kraków 2000
4. Pilch T., Bauman T.: Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe, Warszawa 2002
5. Zaczyński W.: Praca badawcza nauczyciela, Warszawa 1995

11.3–3POPS–A07–12

Informatyka

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Ryszard Błaszczewicz, prof. dr hab. Jerzy Stamirowski

Punkty ECTS: 4

Cele kształcenia:

Zapoznanie z historią rozwoju informatyki, podstawowych pojęć oraz zmian w zakresie sprzętu komputerowego i oprogramowania. Uzyskanie umiejętności gromadzenia i przetwarzania danych, wykonywania obliczeń i prezentacji graficznej uzyskanych wyników.

Wykształcenie umiejętności korzystania zasobów informatycznych dostępnych w sieciach komputerowych w szczególności w Internecie. Poznanie zaawansowanych metod wyszukiwania

informacji w Internecie. Uświadomienie niebezpieczeństw i zagrożeń sieci komputerowych. Nabycie umiejętności tworzenia własnych witryn internetowych. Zapoznanie ze sposobami komputerowych prezentacji multimedialnych.

Treści kształcenia:

System informacyjny: budowa i funkcje. Przygotowanie komputera do wykonania określonej klasy zadań: podstawowe operacje systemowe na przykładzie systemu operacyjnego Windows – instalowanie systemu, konfigurowanie systemu, operacje na plikach. Programy użytkowe. Funkcje programu i jego przygotowanie do tworzenia dokumentów i aplikacji na przykładzie pakietu MS Office 2000. Wyszukiwanie, prezentacja i upowszechnianie informacji. Problemy obliczeniowe w zagadnieniach pedagogicznych. Gromadzenie, wyszukiwanie i prezentacja informacji przy pomocy aplikacji bazodanowych

Przetwarzanie wyników pomiaru dydaktycznego przy pomocy programu MS Excel 2000. Dane i typy danych; algorytm i program. Wybrane możliwości automatyzacji procesów obliczeniowych z wykorzystaniem procedur obsługi zdarzeń formantów. Sortowanie i filtrowanie informacji. Tworzenie dokumentu tekstowego zawierającego znaki, symbole i obiekty dostępne w systemie MS Office 2000 (MS Word 2000, MS Excel 2000). Wyszukiwanie informacji w sieci INTERNET. Komunikowanie się z innymi użytkownikami sieci INTERNET i wymiana informacji przy pomocy poczty elektronicznej i grup dyskusyjnych. Umieszczanie w dokumentach MS Word 2000 informacji z sieci INTERNET. Przekształcanie dokumentu MS Word 2000 w dokument HTML. Omówienie metod umieszczania dokumentów na serwerach sieci INTERNET. Tworzenie scenariusza i prezentacji multimedialnej przy pomocy programu PowerPoint. Wykorzystanie w prezentacji informacji z sieci INTERNET (łączenie się z poziomu aplikacji z siecią INTERNET).

Baza danych i system zarządzania bazą danych. Podstawowe komponenty bazy danych na przykładzie aplikacji programu MS Access 2000. Relacje (tabele) w programie MS Access 2000 – tworzenie i łączenie przy pomocy kluczy. Wyszukiwanie z bazy danych informacji spełniającej wymagania użytkownika, przy pomocy kwerend tworzonych mechanizmem QBE. Istota kwerendy, jako czasowej tablicy dynamicznej. Komunikowanie się użytkownika z bazą danych przy pomocy interfejsu. Podstawowe metody tworzenia interfejsu użytkownika. Prezentacja wyników wyszukanych w bazie danych w postaci raportów. Możliwości komunikowania się bazy danych z siecią INTERNET oraz podstawowe informacje o bazodanowych aplikacjach internetowych.

Literatura:

1. Dyson P., Coleman P.: Windows 2000 Pl, Wyd. EXIT, 2000
2. Kopertowska M.: FrontPage 2000 HTML Podstawy, Tortech, 2001
3. Sokół M.: Tworzenie stron WWW. Ćwiczenia praktyczne, Helion 2000

4. Kopertowska M.: Ćwiczenia z Power Point zawansowane możliwości, Mikom, 2000

5. Cichosz P.: Systemy uczące się, WNT, 2000

09.1–3POW–A05–JO1,2

Język obcy

Liczba godzin i forma zajęć: 30 godz. ćw. (semestr I i II)

Forma zaliczenia: egzamin

Punkty ECTS: 2 (semestr I), 2 (semestr II)

Osoba odpowiedzialna za realizację programu języka angielskiego: mgr Justyna Kopycińska

Cel nauczania: Studenci rozwijają umiejętności komunikowania się w różnych sytuacjach życia codziennego oraz swoje sprawności językowe, poprzez stosowanie różnorodnych typów ćwiczeń oraz materiałów dodatkowych. Zapoznanie studentów z systemami edukacji, życiem codziennym, zwyczajami i kulturą krajów anglosaskich. Studenci poszerzą swój zasób słownictwa związanego z życiem codziennym. Zapoznają się również z podstawowym słownictwem w różnych kategoriach ze zwróceniem szczególnej uwagi na zagadnienia z dziedziny pedagogiki a dotyczące życia w rodzinie i społeczeństwie, oraz na wyrażenia niezbędne do posługiwania się najnowszymi zdobyczami techniki. Rozwijanie kompetencji językowej poprzez utrwalenie już poznanych oraz poznanie nowych struktur gramatycznych.

Tematyka zajęć (struktury gramatyczne):

Tematyka zajęć obejmuje: spędzanie czasu wolnego, uprawianie sportu, udzielanie informacji o sobie, opisywanie upodobań i uczuć, opowiadanie o doświadczeniach z przeszłości, udzielanie rad, systemy edukacji w Wlk. Brytanii i w USA, sposoby na efektywne uczenie się języków obcych, zwroty grzecznościowe w różnorodnych sytuacjach życia codziennego oraz zwroty używane na zajęciach językowych, opisywanie osób – opis podejrzanego, plany wakacyjne (+ pisanie pocztówki), ambicje i marzenia – plany – przeprowadzanie wywiadu ze sławną osobą, geografia świata – nazwy geograficzne a przedimek określony, robienie zakupów w domu towarowym – dyskusja na temat zmian w sposobie robienia zakupów, relacja z wypadku, najważniejsze rzeczy w życiu – upodobania, sugerowanie rozwiązań – planowanie wycieczki, podanie o pracę i interview, charakterystyka osób wykonujących różne zawody, opisywanie członków rodziny i relacji między nimi, opisywanie pomieszczeń, projektowanie miejsca pracy – technologia, posługiwanie się pieniędzmi, ludzie w polityce religii i życiu publicznym – co by było gdyby?, wypełnianie formularzy, projektowanie strony internetowej reklamującej miejsca warte odwiedzenia w regionie, zagadnienia związane z zanieczyszczeniem i ochroną środowiska, zapoznanie studentów z

obyczajami związanymi z obchodami różnych świąt (Hallowe'en, Guy Fawke's Day, Christmas, New Year's Day, Saint Valentine's Day, Easter). Zagadnienia gramatyczne z którymi studenci zapoznają się w toku kursu to: pytania ogólne i szczegółowe, czas Present Simple, czas Past Simple, czasowniki „have to/ must/ can” w opisie zobowiązań zakazów i nakazów, „should/ shouldn't” – udzielanie rad, Present Continuous w użyciu teraźniejszym i przyszłym, stopniowanie przymiotników, „to be going to/ would like to/ would prefer to” – intencje, czas Future Simple – wyrażenie przyszłości, przymiotniki zakończone na „-ing”(opisujące cechy) i na „-ed” (opisujące uczucia), porównanie czasów Present Perfect i Past Simple (przeszłość a teraźniejszość), przedimki określone i nieokreślony, pierwszy okres warunkowy, wyrażanie przeszłości – „used to”, czas Past Continuous – tło wydarzeń w przeszłości, forma gerundialna czasowników, „like” a „would like” – upodobania, strona bierna, zdania złożone łączone za pomocą „that/who/which”, czasy Present Perfect simple i Continuous – „niedokończona przeszłość”, czas zaprzeszyły – Past Perfect, mowa zależna, II okres warunkowy.

Literatura:

1. Basic Grammar in Use. Reference and practice for the students of English. R. Murphy, Cambridge Univ. Press, Cambridge 1993
2. English Puzzles. D. Case, Heinemann, Oxford 1990
3. English Vocabulary in Use. S. Redman, Cambridge Univ. Press, Cambridge 1997
4. English Grammar in Use. R. Murphy, Cambridge Univ. Press, Cambridge 1994
5. No Problem with English. B. Brandys, “ATT”, Bielsko-Biała.

Osoba odpowiedzialna za realizację programu języka francuskiego: mgr Teresa Korduba

Cele kształcenia:

osiągnięcie poziomu opanowania języka zapewniającego w miarę sprawną komunikację językową w sytuacjach życia codziennego, kształcenie wszystkich sprawności językowych (czytanie, pisanie, rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu pisanego)

Treści kształcenia:

opanowanie struktur gramatycznych stosowanych do wyrażania podstawowych opinii w czasie teraźniejszym, przyszłym i przeszłym, wzbogacenie słownictwa dotyczącego życia codziennego, rozwijanie sprawności pisania w zakresie umożliwiającym staranie się o pracę, wypełnianie ankiet, redagowanie krótkich ogłoszeń prasowych, poznawanie zwyczajów i kultury krajów frankofońskich.

Literatura:

1. Espaces (I, II) – Wydawnictwo Naukowe PWN – teksty i nagrania
2. Testez votre franais – Hanna Uzar

3. Francais – Repetytorium tematyczno – leksykalne – Mariusz Skoraszewski
4. Sylabus (2002 – 2005)

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia j. niemieckiego: mgr Jadwiga Kiec

Cele kształcenia:

Posługiwanie się językiem niemieckim w zakresie tematyki dnia codziennego oraz najbliższego otoczenia studenta. Rozwijanie kompetencji językowych zarówno aktywnych (mówienie, rozumienie) jak i biernych (czytanie i pisanie). Poszerzanie zasobu słownictwa i frazeologii. Umiejętność zadawania pytań, udzielania odpowiedzi na zadane pytania. Umiejętność wypowiedzania sądów, ustosunkowania się do usłyszanych opinii. Wprowadzenie do korzystania z literatury odpowiadającej potrzebom kierunku jak również własnych zainteresowań. Umiejętność czytania, rozumienia i tłumaczenia prostych tekstów pedagogicznych.

Treści kształcenia:

Informowanie o zakazach i nakazach, opisywanie przebiegu dnia, oferty mieszkaniowe, opisywanie warunków mieszkaniowych, rezerwacja hotelu, uzyskiwanie informacji, pytanie o drogę i udzielanie takich informacji. Krótkie opisy krajów niemieckojęzycznych: granice, ich stolice, komunikacja, sąsiedzi, droga Niemiec do Zjednoczenia, problemy po zjednoczeniu Niemiec. Unia Europejska – korzyści dla Polski, ew. wady wstąpienia do Unii. Konflikt pokoleń. Zagrożenia chorobami cywilizacyjnymi. Problem bezrobocia. Problemy wychowania młodzieży – zagrożenia nałogami (alkoholizm, narkotyki i inne). Wpływ mediów na rozwój i kształtowanie postaw młodzieży.

Materiał gramatyczny:

- fonetyka, ewentualnie jej korekta, zasady pisowni, akcent w wyrazach prostych i złożonych, intonacja zdań twierdzących, pytających i złożonych;
- czasowniki: posiłkowe, regularne i nieregularne, modalne, zwrotne, złożone rozdzielnie i nierozdzielnie;
- czasy: Praesens, Imperfekta, Perfekt;
- tryby: oznajmujący, rozkazujący;
- rzeczownik, rzeczowniki złożone;
- rodzajnik określony i nieokreślony;
- przeczenia: nein, nicht, kein;
- przymiotnik jako orzecznik oraz w formie przydawki; stopniowanie
- przyimki z datiwem, Akkusativem oraz zmienne;

- zaimki: osobowe, pytające, dzierżawcze, wskazujące;
- liczebnik: główny i porządkowy.

Składnia:

- budowa zdania głównego i złożonego (szyk prosty i przestawny);
- zdanie podrzędne: ze spójnikami: dass, weil, obwohl, wenn, damit

Literatura:

1. Themen Neu, część I i II, książka i ćwiczeniówka.
2. Grammatik? Kein Problem.
3. Ewa Maria Rostek. Repetytorium tematyczno-leksykalne. Cz. I i II, Bagros, 1995.
4. Kasety magnetofonowe do I i II części podręcznika.

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia języka rosyjskiego: mgr Beata Kowalska

Cele kształcenia:

Kształcenie umiejętności poprawnego posługiwania się językiem rosyjskim w sytuacjach życia codziennego, zapoznanie się z leksyką związaną z uczestnictwem w życiu kulturalnym, a także wykonywanym w przyszłości zawodem. Umiejętność czytania, rozumienia i tłumaczenia prostych tekstów pedagogicznych. Wykorzystywanie umiejętności językowych w kontaktach z osobami z krajów rosyjskojęzycznych.

Treści kształcenia:

Student i jego otoczenie (rodzina, przyjaciele, uczelnia, życie studenckie, relacje międzyludzkie).

Opis wyglądu zewnętrznego.

Formy życia kulturalnego (kino, teatr, muzeum, wystawa).

Rozwój zainteresowań (sport, film, książka, podróże i inne hobby).

Życie codzienne (nauka, zakupy, korzystanie z usług, choroby).

Psychika człowieka (cechy charakteru, osobowość).

Gałęzie i metody psychologii.

Zagrożenia współczesnej młodzieży (alkoholizm, narkomania, przemoc).

Konflikt pokoleń.

Problemy społeczne współczesnego świata (np. bezrobocie, wzrastająca przestępczość).

Literatura:

1. Fidyk M., Skup-Stundis T.: Nowe repetytorium z języka rosyjskiego, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999

2. Wierieszczagina I., Davajtie pogovorim... Teksty z życia codziennego z dialogami. WSiP, Warszawa 1995
3. Pado A.: Czytaj, piszi, govori! Podręcznik do języka rosyjskiego dla pierwszego roku filologii rosyjskiej i lektoratów, WSiP, Warszawa 1997

16.1–3POPS–A09–WF1,2,3,4

Wychowanie fizyczne

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 60 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: mgr Rafał Pawłowski

Punkty ECTS: –

Cele kształcenia i wychowania:

- Kształtowanie i utrwalanie prozdrowotnych i prosomatycznych postaw i nawyków.
- Zapewnienie optymalnego rozwoju sprawności fizycznej i umiejętności ruchowych każdego studenta w nawiązaniu do jego możliwości fizycznych i zdrowotnych.
- Realizacja sportowych, turystycznych i rekreacyjnych potrzeb i zainteresowań studentów.
- Wykorzystanie walorów wychowania fizycznego, sportu, turystyki w procesie wychowania do rekreacji.
- Działanie na rzecz rozwoju sportu akademickiego, rozwijanie współzawodnictwa sportowego.
- Prowadzenie prób sprawności fizycznej studentów w celu jej oceny i kształtowania umiejętności samokontroli.
- Kształcenie organizatorów sportu i turystyki jako przyszłych kadr dla potrzeb kultury fizycznej.

Treści dydaktyczne:

1. Wiedza:

- uświadamianie znaczenia aktywności ruchowej w życiu człowieka,
- wpływ wysiłku na poszczególne układy organizmu,
- zasady higienicznego trybu życia.

2. Umiejętności:

- znajomość ćwiczeń kształtujących postawę ciała,
- wybrane formy aktywności ruchowych, przydatne w treningu zdrowotnym, rekreacji.

3. Aktywność ruchowa:

- udział w różnorodnych ćwiczeniach fizycznych,

- udział w wybranych zajęciach fakultatywnych, treningach,
- udział w imprezach sportowych, turystycznych i rekreacyjnych,
- udział w obozach sportowych, turystycznych i rekreacyjnych.

05.9–3POPS–A10–PW5

Przedmiot do wyboru: opieka paliatywna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 2

Cele i zadania przedmiotu:

- Przekazanie studentom wiedzy z zakresu opieki paliatywnej nad chorym i jego rodziną.
- Definicja opieki paliatywnej oraz jej rozwój w Polsce.
- Podstawowe założenia opieki paliatywnej oraz zasady postępowania.
- Wypracowanie systemu opieki paliatywnej opartego na współpracy pracowników służby zdrowia wielu dyscyplin.
- Rozpoznanie potrzeb chorego.
- Współdziałanie chorego, rodziny, przyjaciół.
- Ocena potrzeb rodziny.
- Wsparcie psychosocjalne.
- Opieka nad chorym w różnych miejscach pobytu.
- Rozpoznawanie u pacjenta zbliżającej się śmierci.
- Schemat cierpienia/ból wszechogarniający - total pain/,cierpienie chorego u kresu życia.
- Ostatnie dni życia chorego.

Literatura:

1. Mandecki T.: Kardiologia, PZWL, Warszawa 2000
2. Ściborski C.: Kardiologia dla lekarzy rodzinnych, PZWL, Warszawa 2001
3. Wielomska T.: Internistyczna intensywna terapia i opieka pielęgniarstwa, PZWL, Warszawa 1991
4. Retinger M.: Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne, 2000
5. Opieka paliatywna, wyd. AM w Bydgoszczy 1998
6. Podstawy opieki paliatywnej w chorobach nowotworowych, PZWL, Warszawa 1998
7. Ból – podstawy objawy w medycynie, Warszawa 1996
8. Leczenie bólu nowotworowego, Lublin 1997

9. Zdrowie publiczne, Kraków 2000
10. Komunikowanie w relacjach pielęgniarka – pacjent, Poznań 1995

Psychologia rodziny

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Irena Pufal

Zajęcia wymagane do zaliczenia przed rozpoczęciem przedmiotu: psychologia ogólna, rozwojowa, społeczna i kliniczna

Cele kształcenia: wiedza na temat funkcjonowania rodziny jako systemu społecznego potrzebna może być do zrozumienia funkcjonowania zarówno dzieci jak dorosłych, a także dostarczy informacji o możliwych formach pomocy psychologicznej.

Treści kształcenia: Rodzina jako system – cechy systemu: całościowość, podsystemy i relacje między nimi, granice, funkcje, struktura, ekwifinalność, adaptacyjność. Przygotowanie do założenia rodziny w doświadczeniu społecznym młodych ludzi (znaczenie rodziny, kontaktów rówieśniczych, kręgu kulturowego). Psychologia miłości. Wybór współmałżonka. Czynniki determinujące powodzenie w małżeństwie (społeczne i psychologiczne). Relacje mąż – żona: role rodzinne, komunikacja w małżeństwie, psychologiczne aspekty życia seksualnego w małżeństwie. Relacje rodzice – dzieci: postawy rodzicielskie, style wychowania, komunikacja międzypokoleniowa, identyfikacja z rodzicami własne i przeciwnej płci. Relacje dziecko – dziecko: znaczenie rodzeństwa, wpływ kolejności urodzeń na psychikę dziecka, problem jedynactwa i rodzin wielodzietnych, relacje między rodzeństwem – współdziałanie, rywalizacja, konflikty. Problemy rodziny rozszerzonej: relacje z rodzicami i teściami, relacje dziadkowie – wnuki. Rodziny rekonstruowane (tzw. wielorodziny): przyrodnie rodzeństwo, macocha i ojczym. Problemy specjalne rodzin: człowiek chory w rodzinie, osoby starze, psychologia adopcji. Kontakt osób samotnych z rodziną pochodzenia. Formy doradztwa i terapii rodzin.

Literatura:

1. Brandon L.: Psychologia rodzaju, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002
2. Braun-Gałkowska M.: Psychologiczna analiza systemów rodzinnych osób zadowolonych i niezadowolonych z małżeństwa, TN KUL, Lublin 1992
3. Satir V.: Rodzina – tu powstaje człowiek, GWP, Gdańsk 2001
4. Wenning K.: Mężczyźni są z Ziemi i kobiety są z Ziemi, GWP, Gdańsk 2003
5. Wojciszke B.: Psychologia miłości, GWP, Gdańsk 1995

Grupa B. Przedmioty podstawowe

12.9-3POW-B11-BR1

Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr I)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Andrzej Jopkiewicz

Punkty ECTS: 6

Cele kształcenia: Przekazanie studentom wiedzy w zakresie biologicznych i medycznych aspektów rozwoju i wychowania. Rozbudzenie zainteresowania i poszukującej postawy studenta w stosunku do problemów biomedycznych człowieka, a zwłaszcza potrzeb zdrowotnych dziecka celem umiejętnego wiązania ewentualnych niepowodzeń szkolnych i trudności wychowawczych z problemami jego rozwoju i zdrowia.

Treści kształcenia: Morfologiczne i fizjologiczne zróżnicowanie człowieka. Podział i przebieg ontogenezy oraz rozwój struktury i funkcji poszczególnych tkanek i układów organizmu. Czynniki endo- i egzogenne rozwoju człowieka. Główne problemy zdrowotne dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych. Zdrowotne przyczyny i skutki niepowodzeń szkolnych. Metody kontroli procesów wzrastania i dojrzewania. Ocena czynnościowa jako wskaźnik stanu zdrowia.

Literatura:

1. Jopkiewicz A., E. Suliga: Biologiczne podstawy rozwoju człowieka, ITE, Radom-Kielce 2000
2. Jopkiewicz A.: Dziecko kieleckie. Normy rozwoju fizycznego, ITE, Radom-Kielce 2000
3. Malinowski A.: Wstęp do antropologii i ekologii człowieka, Wyd. UŁ, Łódź 1994
4. Mięśowicz I. (red.): Auksologia. Rozwój biologiczny człowieka i metody jego oceny od narodzin do dorosłości, Warszawa 2001
5. Turner J. S., D. B. Helms: Rozwój człowieka, WSiP, Warszawa 1999

14.4-3POW-B16-WPPS1

Wprowadzenie do psychologii

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr I)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Aleksander Gorbatkow

Punkty ECTS: 6

Cele kształcenia: Cel ogólny: kształcenie podstaw rozwoju psychologicznych aspektów myślenia profesjonalno-pedagogicznego studentów oraz psychologicznych komponentów zawodowej wiedzy, umiejętności, nawyków. **Cele poznawcze:** a) wprowadzenie systemu pojęć koniecznych do tworzenia wiedzy o ogólnych prawidłowościach, którym podlega funkcjonowanie psychiczne człowieka; b) uświadomienie studentom, iż ogólne prawidłowości funkcjonowania psychicznego mogą być modyfikowane przez wiek, płeć, inne indywidualne charakterystyki jednostki; **Cele praktyczne:** rozwijanie umiejętności stosowania wiedzy teoretycznej do rozwiązywania problemów typowych dla pracy pedagogicznej; **Cele wychowawcze:** budzenie wrażliwości na drugiego człowieka z uwzględnieniem jego odmienności związanej z uwarunkowaniami genetycznymi, kulturowymi i in.

Treści kształcenia: Miejsce psychologii w systemie nauk. Psychologia naukowa i przed-naukowa. Psychologia teoretyczna i praktyczna. Główne kierunki i koncepcje psychologii naukowej. Metody badań psychologicznych. Struktura i funkcje psychiki. Struktura i funkcje procesów poznawczych. Struktura i funkcje procesów emocjonalnych i motywacyjnych. Struktura i funkcje podstawowych czynności. Struktura i funkcje osobowości; wybrane koncepcje osobowości. Różnice indywidualne. Temperament; wybrane teorie i typologie temperamentu. Inteligencja; wybrane teorie i typologie inteligencji.

Literatura:

1. Strelau J. (red.): Psychologia, T. 1, 2. Gdańsk, 2000
2. Tomaszewski T. (red.): Psychologia ogólna, T. 1, 2, 3, 4. Warszawa, 1992, 1995
3. Włodarski Z., Matczak A.: Wprowadzenie do psychologii. Warszawa, 1987, 1992
4. Zimbardo P.G.: Psychologia i życie, Warszawa, 2002
5. Szewczuk W. (red.): Encyklopedia psychologii, Warszawa, 1998

14.4-3POW-B17-PSRO2

Psychologia rozwojowa i osobowości

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Jolanta Szczurkowska

Punkty ECTS: 7

Zajęcia wymagane do zaliczenia przed rozpoczęciem przedmiotu: psychologia ogólna

Cele kształcenia: psychologia rozwoju człowieka jest przedmiotem grupy podstawowej, ma zatem przygotować system pojęć koniecznych do budowania wiedzy o zmianach rozwojowych jakie zachodzą w funkcjonowaniu psychicznym człowieka na przestrzeni życia i ich uwarunkowaniach.

Treści kształcenia: Istota rozwoju. Czynniki determinujące rozwój. Rozwój poznawczy: spostrzeganie, pamięć, myślenie. Rozwój emocjonalny: emocje jako procesy związane z ciałem, wrodzone i wyuczone reakcje emocjonalne, rozwój poszczególnych emocji. Rozwój społeczny: interakcje społeczne, uczenie ról społecznych, złożone zachowania społeczne: zachowania prospołeczne i agresywne. Rozwój moralny: uczenie wartości moralnych, znaczenie procesu identyfikacji, powiązanie rozwoju poznawczego z moralnym – teorie J.Piageta i L.Kohlberga. Rozwój osobowości: rozwój własnego „ja” – samowiedza i tożsamość, poczucie własnej wartości, poczucie sprawstwa. Tożsamość płciowa (rodzajowa). Teoria rozwoju psychospołecznego E. Eriksona przykładem teorii wyrosłej z nurtu dynamicznego. Modele dojrzałej osobowości. Charakterystyka etapów rozwojowych: okres prenatalny, niemowlęstwo, wiek poniemowlęcy i przedszkolny, młodszy wiek szkolny, wiek dorastania, wczesna i średnia dorosłość, wiek starszy.

Literatura:

1. Przetacznik-Gierowska M., Tyszkowa M.: Psychologia rozwoju człowieka t.1, PWN Warszawa 1996
2. Harwas-Napierała B., Trempała J. (red.): Psychologia rozwoju człowieka. t.2 i 3, PWN, Warszawa 2003
3. Vasta R., Haith M.M., Miller S.M.: Psychologia dziecka. WSiP Warszawa 1995
4. Turner J.S., Helms D.B.: Rozwój człowieka. WSiP Warszawa 1999

14.4.–3POPS–B14–PSS3

Psychologia społeczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr III)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Jolanta Szczurkowska

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia: Zapoznanie z psychologicznymi przyczynami, mechanizmami i uwarunkowaniami społecznego funkcjonowania człowieka.

Treści kształcenia:

Człowiek jako podmiot poznający siebie i świat społeczny. Poznawanie świata społecznego: schematy i heurystyki. Poznawanie innych ludzi: jak tworzymy wyobrażenie drugiej osoby i jak

wnioskujemy o przyczynach jej zachowania. Poznawanie siebie samego: poczucie tożsamości, sposoby zdobywania wiedzy o sobie, autoprezentacja.

Wpływ społeczny. Konformizm, uległość, posłuszeństwo. Grupa i procesy grupowe: rodzaje grup, cele, normy, struktura i spójność grupy. Wpływ grupy na jednostkę: facylitacja, próżniactwo społeczne, deindywidualizacja. Postawy i ich natura: zmiana postaw – dysonans społeczny i komunikaty perswazyjne, postawy a zachowanie, reklama

Stosunki międzyludzkie. Atrakcyjność interpersonalna: uwarunkowania i prawidłowości, przyjaźń i miłość, wybrane teorie atrakcyjności wzajemnej. Agresja: jej natura, kierunki badań nad agresją, sposoby przeciwdziałania agresji. Upredzenia: ich natura, przyczyny, następstwa, próby przełamania uprzedzeń. Zachowania prospołeczne: teorie wyjaśniające powody dla których pomagamy innym, indywidualne i społeczne uwarunkowania zachowań prospołecznych, następstwa udzielania pomocy.

Literatura:

1. Aronson, E., Wilson T., Akert R.: Psychologia społeczna – serce i umysł, Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań 1997
2. Cialdini R.: Wywieranie wpływu na ludzi.. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 1994
3. Kenrick D. S., Neuberg S. L., Cialdini R. B.: Psychologia społeczna, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002
4. Mika S.: Psychologia społeczna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1984
5. Strelau J.: Psychologia. Podręcznik akademicki, Tom 3, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2000

14.2–3POPS–B15–SE4

Socjologia edukacji

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Maria Sroczyńska

Punkty ECTS: 4

Cele kształcenia:

Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami teoretycznymi socjologicznej interpretacji zjawisk związanych z wychowaniem człowieka. Wdrożenie do sprawnego korzystania z tekstów socjologicznych, w tym głównie z zakresu socjologii edukacji oraz kształtowanie umiejętności wykorzystywania wiedzy socjologicznej w planowaniu własnej działalności naukowo-badawczej.

Treści kształcenia:

Współczesne ideologie edukacyjne. Struktura społeczna a edukacja. Selekcje szkolne i ich społeczne uwarunkowania. Funkcje systemu szkolnego w procesach wychowania i edukacji. Wdrażanie reguły jednakowych szans edukacyjnych. Zagrożenia – bariery realizacji zasad. Edukacja w procesie przemian społecznych. Rozwój osobowości w procesie socjalizacji. Rodzina jako instytucja wychowująca. Szkoła jako środowisko wychowawcze. Współpraca rodziny ze szkołą w celu stworzenia jednolitej płaszczyzny wychowawczej i edukacyjnej. Instytucje kulturalne w procesie edukacji dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Społeczne i gospodarcze uwarunkowania zmian w polskim systemie edukacyjnym. Edukacja w Polsce po reformie oświaty z 1999 roku.

Literatura:

1. Schulz R. (wybór): Antropologiczne podstawy wychowania, Warszawa 1996
2. Berger P.L., Luckman T.: Społeczne tworzenie rzeczywistości, Warszawa 1983
3. Mariański J.: Wprowadzenie do socjologii moralności, Lublin 1989
4. Meighan R.: Socjologia edukacji, Toruń 1993
5. Szczepański J.: Elementarne pojęcia socjologii, Warszawa 1970

08.3-3POW-B12-HW2

Historia wychowania

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Waldemar Firlej

Punkty ECTS: 7

Celem kształcenia jest ukazywanie historycznego rozwoju myśli pedagogicznej oraz przemian zachodzących w organizacji, strukturach i funkcjonowaniu instytucji oświatowo-wychowawczych w Polsce i na świecie. W ramach realizacji tego przedmiotu należy zwrócić szczególną uwagę na ideały wychowawcze formułowane w różnych epokach historycznych. Studiowanie historii wychowania winno przyczynić się do kształtowanie kultury pedagogicznej przyszłych nauczycieli i pedagogów oraz zachowania najcenniejszych wartości wychowawczych, ich pomnażania i przekazywania następnym pokoleniom.

Treści kształcenia:

1. Historia wychowania jako nauka, jej miejsce wśród nauk pedagogicznych i historycznych. Przedmiot zainteresowań historii wychowania. Główni przedstawiciele historii wychowania w Polsce. Najważniejsze źródła i opracowania do historii wychowania.

2. Periodyzacja historii wychowania.
3. Osiągnięcia myśli filozoficzno-pedagogicznej i szkolnictwa starożytnej Grecji i Rzymu; ich wpływ na rozwój kultury i cywilizacji europejskiej.
4. Ideały wychowawcze i organizacja szkolnictwa w okresie średniowiecza: chrześcijaństwo a dorobek myśli pedagogicznej i szkolnictwa starożytności, wychowanie w myśli pedagogicznej filozofów chrześcijańskich, odrodzenie karolińskie, wychowanie stanowe, kształtowanie się szkolnictwa średniowiecznego, średniowieczne uniwersytety, rola Kościoła w organizowaniu szkolnictwa
5. Rozwój szkolnictwa w średniowiecznej Polsce. Powstanie i organizacja Akademii Krakowskiej.
6. Myśl pedagogiczna i szkolnictwo w Europie doby odrodzenia. Znaczenie reformacji dla szkolnictwa.
7. Myśl pedagogiczna i szkolnictwo doby renesansu w Polsce.
8. Reforma Kościoła rzymskokatolickiego na Soborze Trydenckim. Szkolnictwo jezuickie i pijarskie.
9. Główne nurty europejskiej myśli pedagogicznej XVII-XVIII w. i jej przedstawiciele: J.A. Komeński, J. Locke, J.J. Rousseau.
10. Szkolnictwo w Rzeczypospolitej szlacheckiej XVII i pierwszej połowy XVIII w. i dążenia do jego reformy: działalność oświatowa S. Konarskiego i Szkoła Rycerska w Warszawie.
11. Powstanie, działalność i znaczenie Komisji Edukacji Narodowej.
12. Europejska myśl pedagogiczna XIX w. i jej główni przedstawiciele: F. Herbart, H. Spencer.
13. Polityka oświatowa zaborców na ziemiach polskich w XIX stuleciu. Polska myśl pedagogiczna i szkolnictwo. Obrona kultury polskiej przed wynarodowieniem: rola Kościoła katolickiego i rodziny.
14. Idee pedagogiczne nowego wychowania i ich przedstawiciele.
15. Odbudowa, rozwój i osiągnięcia szkolnictwa w okresie II Rzeczypospolitej: unifikacja szkolnictwa, powszechność nauczania, rozwój szkolnictwa różnych szczebli, osiągnięcia polskiej myśli pedagogicznej, szkoła polska na tle europejskim.
16. Polityka oświatowa okupantów w okresie II wojny światowej. Organizacja i zasięg konspiracyjnego szkolnictwa i oświaty.

Literatura:

1. Kurdybacha Ł. (red.): Historia wychowania, t. 1-2, Warszawa 1967-1968
2. Miąso J. (red.): Historia wychowania. Wiek XX, cz. 1-2, Warszawa 1981
3. Bartnicka K., Szybiak I.: Zarys historii wychowania, Warszawa 2001

4. Kot S.: Historia wychowania. Zarys podręcznikowy, t. 1-2, Lwów 1934, wyd. 2, Warszawa 1996
5. Krasuski J.: Historia wychowania. Zarys syntetyczny, Warszawa 1989
6. Możdżeń S.: Zarys historii wychowania, cz. 1-3, Kielce 1992-1995; wyd. 2, Zarys historii wychowania, cz. 1: [do roku 1795], Kielce 1999
7. Możdżeń S.: Historia wychowania 1795-1918, Kielce 2000
8. Możdżeń S.: Historia wychowania 1918-1945, Kielce 2000
9. Wołoszyn S.: Dzieje wychowania i myśli pedagogicznej w zarysie, Warszawa 1964
10. Wołoszyn S.: Nauki o wychowaniu w Polsce w XX wieku, wyd. 2 poszerzone, Kielce 1998
11. Wroczyński R.: Dzieje oświaty polskiej 1795-1945, Warszawa 1980
12. Wroczyński R.: Dzieje oświaty polskiej do 1795 r., Warszawa 1983

05.0-3POW-B13-WPP1

Wprowadzenie do pedagogiki

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr I)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Henryk Cudak

Punkty ECTS: 6

Cele kształcenia:

1. Wprowadzenie studentów w kulturę naukową pedagogiki przez ukazanie różnorodności a zarazem jedności poszukiwań metodologicznych i teoretycznych przez łączenie podejścia tradycyjnego z najnowszymi współczesnymi krytycznymi orientacjami i tendencjami w obszarze nauk o wychowaniu.
2. Przejście od obciążonego stereotypami, potocznego myślenia o edukacji do myślenia naukowego i krytycznego.
3. Wyposażenie i wyposazenie się studentów w taką wiedzę i umiejętności krytycznej analizy, które będą stanowić wprowadzenie do ich osobistych i twórczych poszukiwań własnej pedagogiki /pedagogii/ ze świadomością ich racjonalnych założeń i konsekwencji.
4. Pomoc studentom – przyszłym nauczycielom i pedagogom w odkrywaniu i uświadamianiu sobie własnej, osobistej koncepcji pedagogicznej, wizji pedagogiki, własnych indywidualnych przeświadczeń i preferencji pedagogiczno-edukacyjnych.
5. Doprowadzenie do krytycznego i refleksyjnego wzbogacania i tworzenia własnego, indywidualnego stylu pedagogicznego studentów.

6. Uświadomienie praktycznej przydatności pedagogiki w procesie afirmacji idei, wartości, w organizacji struktur edukacyjnych oraz poszukiwań możliwości minimalizacji zagrożeń dla wychowania.

Treści kształcenia: 1. Geneza i przedmiot, struktura a zadania pedagogiki. 2. Podstawowe działy i subdyscypliny pedagogiki. 3. Historyczny proces kształtowania różnych typów wiedzy o edukacji oraz ich współczesne statusy i przydatność. 4. Miejsce pedagogiki w systemie nauk. 5. Filozoficzne i psychologiczne podstawy koncepcji pedagogicznych. 6. Obecny status metodologiczny pedagogiki a jego przemiany. 7. Współczesne przemiany praktyki edukacyjnej. 8. Rozwój jako cel wychowania w świetle głównych ideologii edukacyjnych. 9. Wychowanie jako nabywanie tożsamości podmiotowej w procesie cało-życiowej edukacji. 10. System edukacyjny jako system kształcenia powszechnego i ustawicznego. 11. Formacja osobowa i społeczno-zawodowa nauczyciela-wychowawcy wobec cywilizacji końca XX w. 12. Składniki procesu wychowania z perspektywy pedagogicznej. 13. Procesy edukacji. 14. Wychowanie jako normowana społecznie forma przekazu kulturowego. 15. Środowiska wychowawcze: rodzina, szkoła i klasa szkolna. 16. Niepowodzenia wychowawcze i dydaktyczne dzieci i młodzieży. 17. Dojrzewanie osobowe jako przedmiot wychowania. 18. Problematyka współczesnych zagrożeń dzieci i młodzieży.

Literatura:

1. Jaworska T., Leppert R. (red.): Wprowadzenie do pedagogiki. Wybór tekstów, Of. Wyd. „Impuls”, Kraków 1996
2. Kunowski S.: Podstawy współczesnej pedagogiki, Wyd. Salezjańskie, Warszawa 1993
3. Matyjas B., Ratajek Z., Trafiałek E.: Orientacje i kierunki w pedagogice współczesnej. Zarys problematyki, Wyd. Wszechnicy Świętokrzyskiej, Kielce 1997 (rozdz. 1-4)
4. Śliwerski B., Kwieciński Z. (red.): Pedagogika: podręcznik akademicki, WN PWN, Warszawa 2003 (t. 1)
5. Wołoszyn S.: Nauki o wychowaniu w Polsce w XX w., Dom Wyd. „Strzelec”, Warszawa 1993 (lub Kielce 1998)

05.7–3POPS–B18–WKP3,4

Współczesne kierunki pedagogiczne

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Henryk Cudak

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia:

1. Wprowadzenie studentów w kulturę naukową pedagogiki przez ukazanie różnorodności i złożoności współczesnych kierunków, orientacji i nurtów pedagogicznych.
2. Przygotowanie studentów do dostrzegania i samodzielnego rozwiązywania problemów teoretycznych i praktycznych w działalności pedagogicznej.
3. Opanowanie umiejętności krytycznej analizy, co ułatwi im poszukiwanie własnej pedagogiki (pedagogii) ze świadomością jej racjonalnych założeń i konsekwencji.
4. Doprowadzenie do myślenia krytycznego i refleksyjnego, wzbogacania i tworzenia własnego, indywidualnego stylu działań pedagogicznych studentów.

Treści kształcenia: 1. Główne nurty teoretyczne i metodologiczne w naukach o wychowaniu. 2. Tożsamość pedagogiki w stanie tworzenia. 3. Wybrane ideologie wychowawcze XX wieku. 4. Kierunki rozwoju teorii i praktyki wychowawczej. 5. Podstawowe antynomie w pedagogice. 6. Postmodernistyczne perspektywy pedagogiki. 7. Pedagogika alternatywna w XXI w. 8. Główne idee i nurty w pedagogice emancypacyjnej. Pedagogika uciśnionych Paulo Freire'a. 9. Podstawowe założenia pedagogiki radykalnej. 10. Idea deskolaryzacji społeczeństwa I. Illicha. 11. Pedagogika humanistyczna. 12. Antypedagogika. 13. Pedagogika feministyczna. 14. Edukacja międzykulturowa. 15. Szkoła tradycyjna a edukacja medialna i szkoła wirtualna. 16. Nowe orientacje w pedagogice a nowe szkoły.

Literatura:

1. Gnitecki J., Palka S. (red.): Perspektywy i kierunki rozwoju pedagogiki, Kraków-Poznań 1999
2. Kwieciński Z. (red.): Alternatywy myślenia o/dla edukacji, Warszawa 2000
3. Kwieciński Z., Śliwerski B.: Pedagogika: podręcznik akademicki, Warszawa 2003
4. Matyjas B., Ratajek Z., Trafiałek E.: Orientacje i kierunki w pedagogice współczesnej (zarys problematyki), Kielce 1996 i wyd. nast.
5. Śliwerski B.: Współczesne teorie i nurty wychowania, Kraków 1998 i wyd. nast.
6. Witkowski L.: Edukacja i humanistyka. Nowe konteksty humanistyczne dla nowoczesnych nauczycieli, Warszawa 2000
7. Wołoszyn S.: Nauki o wychowaniu w Polsce w XX wieku, Kielce 1996 i wyd. nast.

05.7–3POPS–B19–PPO3

Pedagogika porównawcza

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr III)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Ewa Kula

Punkty ECTS: 4

Celem kształcenia w pedagogice porównawczej jest przekazanie wiedzy z zakresu funkcjonowania współczesnych systemów edukacyjnych, ich przemian i reform szkolnictwa, przeprowadzanych głównie w II poł. XX wieku. Poprzez ich porównywanie i wartościowanie – ukazywanie roli oświaty w kształtowaniu i rozwoju kultury współczesnych społeczeństw. Analizowanie systemów oświatowych i pokazywanie głównych trendów ich rozwoju winno wzbogacać wiedzę studentów i krytycyzm w kontekście prowadzonej polityki oświatowej w Polsce.

Treści kształcenia. W trakcie zajęć omawiane są m.in. warunki funkcjonowania systemów edukacyjnych na świecie, ich rozwój, standardy i priorytety polityki oświatowej Unii Europejskiej, a wśród nich realizacja programów specjalnych (Socrates, Leonardo, Tempus). Ze względu na znaczenie Procesu Bolońskiego przedmiotem zajęć jest też powstawanie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. Wśród zagadnień szczegółowych na plan pierwszy wysuwa się system kształcenia nauczycieli w wybranych krajach oraz problemy polskiego systemu edukacyjnego na tle porównawczym.

Literatura:

1. Adamczyk M., Ładyżyński A.: Edukacja w krajach rozwiniętych, Stalowa Wola 1999
2. Pachociński R.: Pedagogika porównawcza. Podręcznik dla studentów, Białystok 1995
3. Pachociński R.: Oświata XXI wieku. Kierunki przeobrażeń, Warszawa 1999
4. Edukacja w świecie współczesnym, pod red. R. Lepperta, Kraków 2000.
5. Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego. Antologia dokumentów i materiałów, wybór i oprac. E. Kula i M. Pękowska, wyd. II poszerzone i uzupełn., Kielce 2006.
6. Delors J.: Edukacja. Jest w niej ukryty skarb, Raport dla UNESCO Międzynarodowej Komisji do spraw Edukacji, Warszawa 1998

05.9–3POPS–B20–PSP3,4

Pedagogika społeczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Bożena Matyjas

Punkty ECTS: 2 (semestr III); 3 (semestr IV)

Cele kształcenia:

Zapoznanie studentów z problematyką funkcjonowania różnych typów środowisk wychowawczych, ze społecznymi uwarunkowaniami funkcjonalności i dysfunkcji różnych

obszarów społecznej aktywności; kształtowanie społecznego myślenia i rozumienia rangi społecznego dialogu.

Treści kształcenia:

Zapoznanie z genezą, warunkami powstania pedagogiki społecznej w Polsce i na świecie. Przybliżenie sylwetek prekursorów oraz przedstawicieli nauki. Wyjaśnienie reguł metodologii pedagogiki społecznej i stosowania odpowiednich procedur badawczych w diagnozowaniu różnorodnych środowisk wychowawczych. Wprowadzenie do problematyki środowiskowych uwarunkowań procesów wychowawczych. Analiza warunków umożliwiających zaspokojenie potrzeb rozwojowych człowieka we wszystkich fazach życia i różnorodnych sytuacjach życiowych. Omówienie rozległych, pozainstytucjonalnych przestrzeni kształtujących osobowość oraz warunki bytu jednostek i grup społecznych, ze szczególnym wyeksponowaniem perspektywicznej roli środowiska lokalnego.

Literatura:

1. Kamiński A.: Funkcje pedagogiki społecznej, Warszawa 1980
2. Wroczyński R.: Pedagogika społeczna, Warszawa 1985
3. Lepalczyk I., Pilch T. (red.): Pedagogika społeczna, Warszawa 1995
4. Trafiałek E.: Środowiska społeczne i praca socjalna, Katowice 2001
5. Przeclawska A., Theiss W.: Pedagogika społeczna. Pytania o XXI wiek, Warszawa 1999

05.7–3POPS–B21–TW5

Teoria wychowania

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Małgorzata Kaliszewska

Punkty ECTS: 5,5

Cele kształcenia:

1. Poznanie przez studentów przedmiotu teorii wychowania, dyskursu i sporów przedmiotowych, struktury teorii wychowania, podstawowych pojęć oraz obszarów podejmowanych badań.
2. Aktywne przestudiowanie literatury z zakresu teorii wychowania ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień zróżnicowanych koncepcji wychowania oraz teoretycznych ujęć procesu wychowania, celów, form, metod i środków wychowawczych.

3. Wdrożenie do otwartego myślenia o wychowaniu i dyskusji – krytyce teorii i działalności wychowawczej, próby kreatywnego ujmowania roli wychowawcy oraz kreatywnego projektowania działań wychowawczych.

Treści kształcenia: 1. Obszary poznawczo-badawcze teorii wychowania. 2. Wychowanie jako intencjonalny proces wychowania. 3. Sytuacje wychowawcze elementami procesu wychowania. 4. Intencjonalność wychowania – teleologia wychowania. 5. Podstawy celowości wychowania a źródła celów wychowawczych. 6. Podmiotowość wychowania. 7. Skuteczność w wychowaniu. 8. Podstawowe dziedziny wychowania i ich integracja (moralne, umysłowe i estetyczne). 9. System wychowania w szkole. 10. Podstawowe metody wychowawcze: nagradzanie, karanie, własny przykład, perswazja a metoda zadaniowa. 11. „Rozbudzanie” dziecka przez dialog w rozmowie wychowawczej. 12. Erystyka i sztuka negocjacji w wychowaniu. 13. Metodyka zastosowania transanalizy. Szkolne gry uczniów. 14. Osobowość wychowawcy. Kompetencje pedagogiczne nauczyciela-wychowawcy. Nowa perspektywa kształcenia nauczycieli jako wychowawców: kształcenie „do dialogu przez dialog”. 15. Planowanie działalności wychowawczej i konstruowanie planów wychowawczych. 16. Działalność wychowawcza a dążenie do samowychowania.

Literatura:

1. Górniewicz J.: Teoria wychowania (wybrane problemy), Toruń-Olsztyn 1995
2. Konarzewski K.: Podstawy teorii oddziaływań wychowawczych, Warszawa 1982
3. Łobocki M.: ABC wychowania, Warszawa 1992
4. Łobocki M.: Teoria wychowania w zarysie, Kraków 2003
5. Radziejewicz J.: O planowaniu pracy wychowawczej, Warszawa 1989
6. Schulz R.: (oprac. i wybór.). Antropologiczne podstawy wychowania, Warszawa 1996

05.1–3POPS–B22–DO3,4

Dydaktyka ogólna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Kazimiera Dutkiewicz

Punkty ECTS: 2 (semestr III); 3 (semestr IV)

Cel kształcenia: przekazanie studentom określonej wiedzy do działań praktycznych oraz wywołanie krytycznej refleksji w związku podejmowaniem decyzji w planowaniu i realizacji procesu dydaktycznego.

Treści kształcenia: Przedmiot i zadania dydaktyki. Dydaktyka jako nauka, metody badań dydaktycznych. Podstawowe pojęcia dydaktyczne: nauczanie, uczenie się, wychowanie, kształcenie itp. Systemy dydaktyczne. Cele i treści kształcenia. Proces kształcenia. Reforma strukturalna i programowa systemu oświaty w Polsce. Zasady nauczania. Metody nauczania – uczenia się. Środki dydaktyczne. Organizacja procesu nauczania. Nauczanie programowane. Komputerowe programy edukacyjne. Kontrola i ocena w procesie kształcenia. Uwarunkowania powodzeń i niepowodzeń szkolnych.

Literatura:

1. Berezniński F.: Dydaktyka kształcenia ogólnego, Kraków 2001
2. Kruszewski K. (red.): Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela. Podręcznik dla studentów kierunków nauczycielskich, Warszawa 1991
3. Kupisiewicz Cz.: Dydaktyka ogólna, Warszawa 2000
4. Okoń W.: Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Warszawa 1996
5. Półturzycki J.: Dydaktyka dla nauczycieli, Toruń 1997

05.6–3POPS–B23–PSC3

Pedagogika specjalna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr III)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Mirosław Rutkowski

Punkty ECTS: 4,5

Cele kształcenia:

Celem nauczania przedmiotu *pedagogika specjalna* jest zapoznanie studiujących z podstawowymi zagadnieniami teoretycznymi pedagogiki specjalnej oraz praktyką kształcenia i wychowania osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Cele szczegółowe: – zapoznanie ze współczesnymi celami i zadaniami pedagogiki specjalnej oraz z jej powiązaniem z innymi naukami, – zapoznanie ze szczegółowymi dziedzinami pedagogiki specjalnej, ich zakresem i przedmiotem zainteresowań, - ukazanie wspólnych problemów specjalnej opieki, edukacji i społecznego wsparcia na tle systemów funkcjonujących w innych państwach, – kształtowanie umiejętności stosowania wiedzy pedagogicznej w rozpoznawaniu specjalnych potrzeb osób niepełnosprawnych w rewalidacji, dydaktyce i wychowaniu.

Treści kształcenia:

Przedmiot pedagogiki specjalnej jako nauki: współczesna metodologia pedagogiki specjalnej; systematyka i teleologia w pedagogice specjalnej. Kulturowe i społeczne

uwarunkowania opieki, edukacji, rehabilitacji oraz waloryzacji życia osób niepełnosprawnych: ewolucja poglądów społecznych dotyczących roli i miejsca osób niepełnosprawnych w społeczeństwie; problemy edukacji i integracji społecznej osób niepełnosprawnych w perspektywie światowej i polskiej; standardowe zasady wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w dokumentach ONZ i Rady Europy; podstawowe zasady oddziaływań terapeutyczno-wychowawczych. Kierunki i formy postępowania terapeutyczno-wychowawczego. Zastosowanie humanistycznych modeli edukacji w pedagogice specjalnej. Funkcje, zadania, zakres i metody pedagogiki specjalnej w edukacji przedszkolnej (wczesna interwencja w korygowaniu i kompensowaniu odchyleń w rozwoju; specjalna pomoc pedagogiczna rodzicom dziecka niepełnosprawnego; diagnostyka i terapia pedagogiczna). Kształcenie specjalne w realizacji obowiązku szkolnego i przygotowania do zawodu oraz pracy. Funkcje pedagogiki specjalnej w szkolnictwie powszechnym: integracyjna koncepcja kształcenia uczniów niepełnosprawnych z pełnosprawnymi; przesłanki, poziomy i formy integracji szkolnej; czynniki warunkujące powodzenie integracji; zakres, zadania i zasady ortodydaktyki. Pedagogika specjalna wobec reintegracji oraz rewaloryzacji społecznej i zawodowej dorosłych osób niepełnosprawnych; niwelowanie barier podmiotowych w readaptacji. Społeczne formy opieki i kształcenia osób niepełnosprawnych: działalność organizacji pozarządowych i fundacji na rzecz osób niepełnosprawnych. Rola środków masowego przekazu w realizacji zadań pedagogiki specjalnej. Szczegółowy zakres i specyfika rewalidacji osób z niepełnosprawnością umysłową, sensoryczną, somatyczną, motoryczną, sprzężoną oraz z autyzmem; specyfika wspomaganie rozwoju uczniów wybitnie zdolnych i uzdolnionych oraz z trudnościami w uczeniu się.

Literatura:

1. Dykcik W. (red.): Pedagogika specjalna, Wyd. Naukowe UAM, Poznań 2001
2. Sowa J., Wojciechowski F.: Rehabilitacja w kontekście edukacyjnym, Wyd. Oświatowe "Fosze", Rzeszów 2001
3. Sowa J.: Pedagogika specjalna w zarysie, Wyd. Oświatowe "Fosze", Rzeszów 1997
4. Sękowska Z.: Wprowadzenie do pedagogiki specjalnej, Wyd. WSPS, Warszawa 1998
5. Dykcik W. (red.): Nowatorskie i alternatywne metody w praktyce pedagogiki specjalnej. Wyd. UAM, Poznań, 2001

05.6–3POPS–B24–PRS3

Pedagogika resocjalizacyjna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr III)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Tadeusz Sakowicz

Punkty ECTS: 4,5

Cele kształcenia:

- przekazanie wiedzy na temat pedagogiki resocjalizacyjnej jako subdyscypliny pedagogiki specjalnej - podstawowe terminy, historia,
- zapoznanie z różnymi działami pedagogiki resocjalizacyjnej,
- zapoznanie ze zjawiskiem niedostosowania społecznego, jego etiologią i sposobami przeciwdziałania,
- zdobycie wiedzy na temat zasad działania placówek resocjalizacyjnych,
- omówienie psychospołecznych podstaw resocjalizacji,
- ukazanie podstawowych zasad wychowania resocjalizującego, oraz najnowszych metod oddziaływań resocjalizacyjnych w ramach resocjalizacji stacjonarnej i wolnościowej,
- przygotowanie studentów do umiejętnego prowadzenia działalności resocjalizacyjnej z wykorzystaniem zróżnicowanych form jej projektowania.

Treści kształcenia:

- zakres, zasady i metody wychowania resocjalizującego,
- rozwój resocjalizacji jako nauki,
- zjawisko niedostosowania społecznego: etiologia, objawy, uwarunkowania, sposoby terapii,
- psychopatia: uwarunkowania, sposoby resocjalizacji jednostek psychopatycznych,
- podstawowe instytucje resocjalizacyjne i wspomagające: podstawy prawne, zasady działalności, organizacja pracy wybranych placówek (Areszt Śledczy, Policyjna Izba Dziecka, Pogotowie Opiekuńcze, Zakład Karny, Sąd d.s. Rodzinnych i Nieletnich, MOPR, Zakład Poprawczy),
- resocjalizacja i profilaktyka w środowisku otwartym: rodzina zastępcza, kuratela sądowa, świetlice środowiskowe,
- resocjalizacja i terapia osób uzależnionych.

Literatura:

1. Pospiszyl K.: Psychopatia, Warszawa 2000
2. Pytka L.: Pedagogika resocjalizacyjna. Wybrane zagadnienia teoretyczne i metodyczne, Warszawa 2001
3. Lipkowski O.: Resocjalizacja, Warszawa 1976
4. Kalinowski M., Pełka J.: Zarys dziejów resocjalizacji nieletnich, Warszawa 2003
5. Ostrihanska Z., Greczuszkin A.: Praca z indywidualnym przypadkiem w nadzorze rodzinnego kuratora sądowego, Lublin 1999

05.5–3POPS–B25–AG4

Andragogika

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Sylwester Scisłowicz

Punkty ECTS: 4

Głównym **celem zajęć** z przedmiotu andragogika (pedagogika dorosłych) jest przekazanie studentom historycznej, także najnowszej wiedzy na temat różnorodnych i wielorakich aspektów funkcjonowania człowieka dorosłego w otaczającej go rzeczywistości społecznej. Szczególny nacisk kładzie się na informacje mające służyć słuchaczom, również osobom, z którymi będą w przyszłości współpracować, jako praktyczne wskazówki do odkrycia, podjęcia i kontynuacji atrakcyjnej dla nich i pożądanej przez innych ludzi całościowej autoedukacji i samorealizacji w ogóle. Ponieważ absolwenci Pedagogiki powinni znać sztukę trafnego diagnozowania przyczyn problemów własnych, problemów zachodzących pomiędzy nimi a innymi dorosłymi oraz problemów społecznych w ogóle, jak również sztukę konstruktywnego dla siebie i dla innych ludzi przewidywania i rozwiązywania tych problemów, do najistotniejszych zamierzeń ćwiczeń należy próba rozbudowywania i modyfikowania u studentów niezbędnych do wskazanych wyżej celów wiadomości, zadań, operacyjnych umiejętności i sprawności, a także prospołecznych i propodmiotowych postaw emocjonalnych. Istotnym celem ćwiczeń jest również zapoznanie studentów w praktyce z aktywizującymi metodami kształcenia dorosłych.

Treści kształcenia oparte są o takie zagadnienia jak m.in.: geneza i ewolucja andragogiki; psychologiczne aspekty funkcjonowania ludzi dorosłych i starszych; przedmiot i zadania andragogiki (pedagogiki dorosłych) i gerontologii; współczesne teorie kształcenia dorosłych; metodologiczne dylematy andragogiki; problemy edukacji ustawicznej dorosłych; potrzeby kulturalno-oświatowe ludzi dorosłych i starszych oraz ich urzeczywistnianie; filozoficzne i socjologiczne aspekty kształcenia dorosłych; alienacja a samorealizacja człowieka dorosłego; znaczenie samokontroli, samooceny, i autokorekty, a także woli, wolności i samoodpowiedzialności dorosłych w kreowaniu siebie, innych ludzi i świata w ogóle; aktywne, zadaniowe rozpoznawanie i prezentacja istniejących, oraz poszukiwanie nowych, metod i sposobów działań wspomagających wdrażanie ludzi dorosłych do całościowej samorealizacji.

Literatura:

1. Aleksander T.: Andragogika, Ostrowiec Św. 2002
2. Malewski M.: Andragogika w perspektywie metodologicznej, Wrocław 1991

3. Pachociński R.: Andragogika w wymiarze międzynarodowym, Warszawa 1998
4. Pietrasiński Z.: Rozwój człowieka dorosłego, Warszawa 1990
5. Półturzycki J.: Akademicka edukacja dorosłych, Warszawa 1994
6. Tuross L.: Andragogika ogólna, Warszawa 1999
7. Wujek T.(red): Wprowadzenie do andragogiki, Warszawa 1996

05.9–3POPS–B26–PPR4

Pedagogika pracy

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr IV)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Zdzisław Stoliński

Punkty ECTS: 3

Głównym celem zajęć z przedmiotu **pedagogika pracy** jest ukazanie miejsca i znaczenia pracy w życiu człowieka i wskazanie sposobów przygotowania dzieci i młodzieży do aktywności zawodowej. Uczestnictwo studentów w zajęciach pozwoli im zdobyć umiejętności w zakresie aktywnej komunikacji interpersonalnej.

Treści przedmiotu obejmują pojęcie, przedmiot i zadania pedagogiki pracy; człowiek – wychowanie – praca, jako podstawowe układy odniesienia w pedagogice pracy; teoretyczne i metodologiczne podstawy pedagogiki pracy; pedagogika pracy wśród nauk pedagogicznych i nauk o pracy; obszary problemowe pedagogiki pracy; kształcenie przedzawodowe, prozawodowe, zawodowe, edukacja ustawiczna; kształcenie, doksztalcanie i doskonalenie zawodowe; etapy rozwoju zawodowego i awans zawodowy, m.in. w zawodzie nauczycielskim; praca a wybór zawodu: orientacja zawodowa; diagnozowanie i kształtowanie ogólnej przydatności zawodowej pracownika; aktywne poszukiwanie pracy; kreowanie własnej kariery zawodowej: sztuka prezentacji, negocjacji i komunikacji interpersonalnej; wychowanie, a problemy bezrobocia: doradztwo socjalne i pedagogiczne.

Literatura:

1. Kwiatkowski S. M., Symela K. (red): Standardy kwalifikacji zawodowych. Teoria i metodologia projektów, Warszawa 2001
2. Kwiatkowski S. M.: Kształcenie zawodowe. Dylematy teorii i praktyki, Warszawa 2001
3. Bogaj A.: Relacje między kształceniem ogólnym a zawodowym. Kwiatkowski S.M. (red), Kształcenie zawodowe w warunkach gospodarki rynkowej. Warszawa 1994
4. Nowacki T.: Podstawy dydaktyki zawodowej, Wydanie 4, Warszawa 1983
5. Pietrasiński Z.: Podstawy psychologii pracy, Warszawa 1971

6. Wiatrowski Z.: Podstawy pedagogiki pracy, Bydgoszcz 2000

Grupa C. Przedmioty kierunkowe

05.0–3POPS–C27–PED5

Pedeutologia

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Wanda Dróżka

Punkty ECTS: 2,5

Cele kształcenia: zapoznanie studentów z tradycyjną wiedzą o nauczycielu i zawodzie nauczycielskim oraz najnowszymi nurtami rozwijającej się refleksji pedeutologicznej; poznanie sytuacji nauczycieli w innych krajach, sposobów ich kształcenia i rozwoju w zawodzie; zrozumienie znaczenia zawodu nauczycielskiego oraz jego roli i pozycji w społeczeństwie i w kulturze; ukształtowanie świadomości oraz identyfikacji zawodowej studentów – kandydatów do zawodu nauczycielskiego; zainspirowanie do krytycznej refleksji społecznej oraz edukacyjnej; rozbudzenie refleksji nad etycznymi podstawami zawodu nauczycielskiego; poznanie trudności pracy zawodowej nauczycieli.

Treści kształcenia: przedmiot i problematyka pedeutologii, stan badań nad zawodem nauczyciela, obraz nauczyciela w myśli pedeutologicznej; tożsamość oraz filozofia zawodu, osobiste koncepcje pedagogiczne i wizje szkoły, edukacyjne wartości zawodu nauczyciela; rozwój zawodowy nauczyciela, problemy kształcenia nauczycieli, kompetencje pedagogiczne nauczycieli, motyw wyboru zawodu, awans zawodowy i doksztalcanie nauczycieli; pozycja społeczna nauczyciela, warunki życia i pracy nauczyciela, status społeczny, usytuowanie ekonomiczne, realia pracy zawodowej; etos zawodu nauczyciela, etyka pracy nauczyciela, etos osobowości nauczyciela, etos indywidualny nauczyciela; style pedagogiczne nauczycieli, pojęcie „styl pedagogiczny”, charakterystyka indywidualnych stylów pedagogicznych, styl pedagogiczny w doświadczeniu zawodowym nauczycieli; funkcje nauczyciela wynikające ze zmieniającej się filozofii edukacji.

Literatura:

1. Dróżka W.: Młode pokolenie nauczycieli. Studium autobiografii młodych nauczycieli polskich lat dziewięćdziesiątych, Kielce 1997
2. Dróżka W.: Nauczyciel. Autobiografia. Pokolenie. Studia pedeutologiczne i pamiętnikoznawcze, Kielce 2002

3. Dróżka W., Gołębiowski B.: Współczesne zagadnienia zawodu nauczyciela, Kielce 1995
4. Kotusiewicz H., Kwiatkowska, Zaczyński W.: Pedeutologia badania i koncepcje logiczne, Warszawa 1993
5. Legowicz J.: O nauczycielu - filozofia nauczyciela i wychowania, Warszawa 1975

10.9–3POPS–C28–PPO05

Podstawy prawne i organizacyjne oświaty

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Stanisław Majewski

Punkty ECTS: 2,5

Celem kształcenia przedmiotu jest przekazanie studentom wiedzy dotyczącej historycznych dróg rozwoju i współczesnych trendów obejmujących zarówno teorię jak i praktykę zarządzania. Wiedza taka jest niezbędna do skutecznego organizowania prowadzenia i kierowania różnymi placówkami oświatowymi. Przyszli pedagodzy winni osiąść umiejętność sprawnego organizowania swego miejsca pracy, a także poznać podstawy prawa szkolno-oświatowego, prawa i obowiązki nauczycieli i pracowników oświaty oraz kompetencje osób odpowiedzialnych za funkcjonowanie systemu edukacyjnego na poszczególnych szczeblach.

Treści kształcenia: Podstawowe pojęcia z zakresu zarządzania.

1. Rozwój różnych teorii organizacji i zarządzania: teoria naukowej organizacji pracy, klasyczna teoria organizacji, szkoła behawioralna, współczesne podejścia do teorii zarządzania – spojrzenie systemowe i sytuacyjne.
2. Odniesienia ogólnych teorii zarządzania do teorii zarządzania oświatowego.
3. Historyczny zarys kształtowania się państwowych władz oświatowych w Polsce XVII-XX wiek: okres działalności KEN, okres zaborów, II Rzeczpospolita, lata II wojny światowej oraz okres Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.
4. Przemiany w systemie zarządzania oświatą okresu transformacji ustrojowej: odchodzenie od modelu centralistycznego w kierunku decentralizacji, wzrost kompetencji pierwszego szczebla zarządzania, dyrektorów szkół i placówek oświatowo-wychowawczych, autonomia szkoły, uspołecznienie procesu zarządzania.
5. Szkoła jako organizacja i kierowanie nią. Specyfika kierowania placówką oświatową, zarządzanie zasobami ludzkimi i materialnymi.
6. Status prawno-zawodowy nauczyciela.
7. Organizacja, zadania i kompetencje nadzoru pedagogicznego.

Literatura:

1. Balicki M.: Zarządzanie szkolnictwem w Polsce (studium historyczno-porównawcze), Białystok 1978
2. Bogaj A., Kwiatkowski S. M., Szymański M. J.: Edukacja w procesie przemian społecznych, Warszawa 1998
3. Elsner D.: 20 problemów pracy własnej dyrektora szkoły, Jelenia Góra 1992
4. Encyklopedia organizacji i zarządzania, Warszawa 1981
5. Homplewicz J.: Zarządzanie oświatowe. Zarys problematyki oświatowej teorii organizacji, Warszawa 1982
6. Kobyliński W. (red.): Organizacja i kierowanie szkołą. Prace zespołu badawczego, Warszawa 1990
7. Kobyliński W.: ABC organizacji pracy nauczyciela, Warszawa 1988
8. Kobyliński W.: Podstawy organizacji i kierowania w oświacie, Radom-Warszawa 1994
9. Pęcherski M., Świątek M.: Organizacja oświaty w Polsce w latach 1917-1977. Podstawowe akty prawne, wyd. 2 zmienione i rozszerzone, Warszawa 1978
10. Smołalski A.: Historyczne podstawy teorii organizacji szkolnictwa w Polsce, t. 1-3, Kraków 1999

15.0-3POPS-C29-ME1

Media w edukacji

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: mgr Stefan Krawczyk

Punkty ECTS: 4

Cel kształcenia: zaznajomienie studentów z zasadami działania i obsługą stosowanych w dydaktyce środków technicznych, wskazanie technik posługiwania się tymi środkami w procesie dydaktycznym, informowanie studentów o istniejących już nowych mediach, a nie spotykanych jeszcze w naszych szkołach i placówkach oświatowych, wykazanie możliwości komputera multimedialnego w procesie dydaktycznym, zaznajomienie studentów z różnymi technikami wykonywania materiałów dydaktycznych do prezentacji wizualnej i audiowizualnej ze szczególnym uwzględnieniem techniki cyfrowej.

Treści kształcenia: Prezentacja w procesie komunikowania. Metody i sposoby rejestracji dźwięku: analogowy (magnetyczny i mechaniczny) i cyfrowy (płyta CD i MiniDisc). Analogowy system rejestracji sygnału telewizyjnego (VHS, SVHS, Hi-8). Cyfrowe systemy rejestracji sygnału telewizyjnego (mini DV, digital-8, DVD, DVD+RW). Cyfrowy zapis obrazu statycznego w komputerze (foto-CD) i fotograficznym aparacie cyfrowym (karta pamięci Memory Stick, SD, CF). DVD - cyfrowy zapis audio-video o wysokich parametrach rozdzielczości. Kino domowe – Dolby Prologic, Dolby Digital, DTS. Projektory multi-medialne – LCD, DLP, CRT. Komputer multimedialny do realizacji materiałów dydaktycznych (montaż nieliniowy wideo, prezentacje audiowizualne, projektowanie i drukowanie foliogramów).

Literatura:

1. Gajda J., Juszczyk S., Siemieniecki B., Wenta K.: Edukacja medialna, Toruń 2002
2. Goban-Klas T.: Media i komunikowanie masowe. Teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu, Warszawa 1999
3. Łasiński G.: Sztuka prezentacji, Poznań 2000
4. Bogaj A., Kwiatkowski S.M.: Infrastruktura medialna szkół, Warszawa 2000
5. Kwartalnik „Edukacja medialna”

12.7–3POPS–C30–EZ5

Edukacja zdrowotna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Bożena Zawadzka

Punkty ECTS: 2,5

Cele kształcenia: Zwiększenie zainteresowania studentów sprawami zdrowia oraz wspierania ich działań w zakresie: identyfikowania własnych problemów zdrowotnych oraz ich rozwiązywania, doskonalenia własnego zdrowia i rozwoju osobistego i społecznego), ochrony zdrowia innych ludzi oraz tworzenia zdrowego środowiska fizycznego i społecznego.

Przygotowanie przyszłych nauczycieli i pedagogów do realizacji ścieżki edukacyjnej „edukacja zdrowotna” w reformowanej szkole, na wszystkich etapach edukacji, a także do pracy z innymi grupami ludzi w zakresie edukacji zdrowotnej.

Treści kształcenia: Zdrowie jako kluczowe pojęcie w edukacji zdrowotnej. Główne problemy zdrowotne – sposoby zapobiegania. Edukacja zdrowotna – podstawy teoretyczne i metodyczne. Promocja zdrowia. Higiena osobista i otoczenia. Bezpieczeństwo – zapobieganie wypadkom,

urazom i zatruciom. Zdrowe żywienie. Aktywność fizyczna. Zdrowie psychiczne – wybrane aspekty. Seksualność człowieka – wybrane aspekty. Używanie substancji psychoaktywnych.

W treściach programu główny nacisk położono na: zdrowie pozytywne oraz zagadnienia bezpośrednio dotyczące studentów – młodych ludzi, którzy stanowią główną grupę adresatów programu.

Literatura:

1. Charzyńska-Gula M. (red.): Środowiskowy program wychowania zdrowotnego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, Lublin 1997
2. Demel M.: Pedagogika zdrowia, Warszawa 1980
3. Woynarowska B., Sokołowska M.: Jak tworzymy szkołę promującą zdrowie, Warszawa 1993
4. Woynarowska B.: Zdrowie i szkoła, Warszawa 2000
5. Karski J. B.: Promocja zdrowia, Warszawa 1995

13.9–3POPS–C31–EE5

Edukacja ekologiczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Mirosława Parlak

Punkty ECTS: 2,5

Cel kształcenia: rozwój świadomości i troski o środowisko, odpowiedzialności za swoje postępowanie, poszerzenie wiedzy z zakresu ekologii, rozwój niezbędnych umiejętności podejmowania działań w zakresie ochrony środowiska, kształtowanie umiejętności formułowania rzeczowych opinii opartych na analizie materiału dowodowego oraz oceny przyszłości, zrozumienie potrzeby zrównoważonego rozwoju, dostrzeżenie związków pomiędzy osobistym, społecznym i środowiskowym wymiarem edukacji, wykorzystanie środowiska jako źródła wiedzy i rozwoju wszechstronnych umiejętności, dostrzeżenie środowiska jako źródła nieograniczonych możliwości uczenia się.

Treści kształcenia: Międzynarodowe rekomendacji ekologicznej. Ekologia jako filozofia i sposób na życie. Założenia ekofilozofii. Degradacja przyrody nieożywionej – problemy lokalne i globalne. Zagrożenia dla żywych zasobów Ziemi. Kształtowanie świadomości ekologicznej. Skuteczność i sprawność procesu edukacyjnego dla podnoszenia świadomości ekologicznej.

Literatura:

1. Aleksandrowicz J: Sumienie ekologiczne, Wiedza Powszechna, Warszawa 1988

2. Bonenberg K.: Etyka środowiskowa, założenia i kierunki, Ossolineum, 1992
3. Cichy D.: Przygotowanie młodzieży do ochrony i kształtowania środowiska, LOP, Warszawa, 1984
4. Domka L.: Kryzys środowiska a edukacja dla ekorozwoju, Wyd. UAM, Poznań 1996
5. Kalinowska A.: Ekologia – wybór przyszłości, Editions – Spotkania, Warszawa 1992

05.9–3POPS–C32–MPOW6,7,8

Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Jolanta Biała

Punkty ECTS: 4

Cele kształcenia:

1. Rozpoznawanie potrzeb w zakresie organizowania wychowania opiekuńczego w rodzinie i placówkach opiekuńczo-wychowawczych w środowisku lokalnym.
2. Doskonalenie metod, treści, form pracy opiekuńczo-wychowawczej w szkole i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
3. Dobór zadań pracy w zakresie samodoskonalenia i samokształcenia kadry zatrudnianej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
4. Umiejętność wiązania teorii z praktyką w zakresie formułowania wniosków do pracy wychowawczej.
5. Ocena efektów pracy opiekuńczo-wychowawczej. Prognoza działalności wychowawczej w instytucjonalnych i rodzinnych formach opieki nad dzieckiem.

Treści kształcenia: 1. Przedmiot i zadania metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej. 2. Formy i metody opieki nad dzieckiem. 3. Struktura organizacyjna zespołu wychowanków i wychowawców. Zasady tworzenia grup wychowawczych w placówce opiekuńczo-wychowawczej. 4. Właściwości kierowania placówką opiekuńczo-wychowawczą i zespołem pedagogicznym placówki. 5. Wybrane problemy modelu placówki opiekuńczo-wychowawczej. 6. Podstawy materialne placówki opiekuńczo-wychowawczej a jej zadania w zakresie pomocy materialnej dla dzieci i młodzieży. 7. Zadania placówki opiekuńczo-wychowawczej w zakresie rozwoju umysłowego i organizacji nauki szkolnej dzieci. 8. Placówka ośrodkiem życia kulturalnego wychowanków. Znaczenie tradycji w życiu i działalności wychowanków. 9. Przyczyny stosowania przemocy nad dzieckiem w rodzinie i formy pomocy instytucjonalnej wobec dziecka krzywdzonego w środowisku rodziny. Społeczny program działania. 10. Przyczyny konfliktów pomiędzy rodzicami i dziećmi. Metody

rozwiązywania konfliktów. 11. System opiekuńczo-wychowawczy szkoły. Zagrożenia rozwojowe dziecka w szkole. 12. Współczesne uwarunkowania systemu opieki nad dzieckiem w Polsce i środowisku lokalnym dziecka. 13. Planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej. 14. Metody poznawania wychowanków warunkiem skutecznej pracy wychowawczej. 15. Wybrane problemy pracy wychowawczej z uczniem nieprzystosowanym społecznie w klasie szkolnej. 16. Bezdomność jako zjawisko społeczne. Zadania instytucji środowiskowych i organizacji rządowych w zakresie pomocy osobom bezdomnym.

Literatura:

1. Dąbrowski Z.: Wprowadzenie do metodyki opieki i wychowania w domu dziecka, Warszawa 1995
2. Pomykało W. (red.): Encyklopedia Pedagogiczna, Warszawa 1993
3. Matyjas B. (red.): Formy pomocy dziecku i rodzinie w środowisku lokalnym, T. I i II, Kielce 2002
4. Kamińska U.: Zarys metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej w instytucjonalnych i rodzinnych formach opieki, Katowice 2002
5. Maksymowicz A.: Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej, Olsztyn 1985
6. Kolankiewicz M. (red.): Zagrożone dzieciństwo. Rodzinne i instytucjonalne formy opieki nad dzieckiem, Warszawa 1998

05.9–3POPS–C33–DP5

Diagnostyka pedagogiczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr V)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Elżbieta Lisowska

Punkty ECTS: 4,5

Cele kształcenia:

- przegląd koncepcji diagnozowania w pedagogice społecznej;
- przedstawienie typów diagnoz: diagnozę indywidualnych przypadków, diagnozę grup społecznych; diagnozę społeczności lokalnych, diagnozę funkcjonowania instytucji opiekuńczo-wychowawczych i potrzeb opiekuńczych jednostek i grup, których źródłem są różne czynniki opieki;
- zdobywanie sprawności badawczej wykorzystywanej w różnych sytuacjach do kontroli procesu edukacyjnego (wychowania, opieki, kształcenia);

- nabycie umiejętności w zakresie: rozpoznania i opisu interesujących diagnostę zjawisk pedagogicznych za pomocą odpowiednich metod i technik badawczych; oceny i interpretacji diagnozowanych zjawisk; projektowania działań profilaktycznych i naprawczych wraz z weryfikacją i oceną ich skutków.

Treści kształcenia:

- diagnoza i jej znaczenie w pracy pedagoga;
- błędy diagnostyczne oraz ich źródła;
- diagnozowanie potrzeb opiekuńczo-wychowawczych;
- diagnoza indywidualnego przypadku i diagnoza środowiskowa;
- rozpoznawanie trudności i niepowodzeń w nauce szkolnej (rozpoznawanie sytuacji trudnych i obciążeń w szkole, rozpoznawanie lęku szkolnego i fobii szkolnej);
- diagnoza funkcji opiekuńczo-wychowawczej szkoły, współpraca pedagoga szkolnego z rodzicami i nauczycielami;
- diagnozowanie środowiska rodzinnego, diagnoza funkcji rodziny, diagnozowanie błędów wychowawczych;
- rozpoznawanie krzywdzenia dzieci (zaniedbanie, krzywdzenie fizyczne, psychiczne i seksualne);
- diagnozowanie nieformalnych struktur grup rówieśniczych.

Literatura:

1. Brągiel J.: Zrozumieć dziecko skrzywdzone, Opole 1996
2. Gurycka A.: Błąd w wychowaniu, Warszawa 1990
3. Lepalczyk I., Badura J. (red.): Elementy diagnostyki pedagogicznej, Warszawa 1994
4. Lisowska E.: Wprowadzenie do diagnostyki pedagogicznej, Kielce 2003
5. Meighan R. (red.): Socjologia edukacji, Toruń 1993

Grupa D. Przedmioty specjalizacyjne

05.7–3POPS–D34–PO5,6,7

Pedagogika opiekuńcza

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 60 godz.; ćwiczenia – 90 godz. (semestr VII)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Bożena Matyjas,

dr Renata Stojcka-Zuber

Punkty ECTS: 4 (semestr V); 4 (semestr VI); 3,5 (semestr VII)

Cele kształcenia:

1. Przekazywanie wiedzy dotyczącej poglądów klasyków pedagogiki opiekuńczej na wychowanie opiekuńcze, dziecko, wychowawcę, jak również na temat stworzonych przez nich systemów wychowawczych i możliwości ich wykorzystania we współczesnej rzeczywistości.
2. Przedstawienie modelu wychowawcy: społecznika, działacza, badacza jako wzoru do naśladowania, który zapobiega odwróceniu, wypalaniu zawodowemu, właściwemu pojmowaniu dziecka i jego problemów.
3. Zapoznanie z zadaniami funkcjonowania współczesnego systemu opieki nad dzieckiem, jego historią i dziejowymi przemianami.
4. Uwiadomienie roli rodziny w wychowaniu dziecka, jak również przedstawienie zadań placówek wspomagających jej funkcjonowanie.
5. Rozbudzenie zainteresowań problematyką opieki nad dzieckiem pozwalające na doskonalenie zdobytej wiedzy i permanentne doksztalcanie.

Treści kształcenia: 1. Historia myśli i praktyki opiekuńczej. 2. Wprowadzenie do pedagogiki opiekuńczej. 3. Prekursorzy pedagogiki opiekuńczej. 4. Struktura i funkcje systemu opieki nad dzieckiem. 5. Koncepcje zmian w systemie opieki nad dzieckiem. 6. Współczesne rozumienie opieki. 7. Funkcje i zadania opiekuńczo-wychowawcze rodziny. 8. Przygotowanie pedagogów do pracy opiekuńczo-wychowawczej i socjalnej w zmieniającej się rzeczywistości społecznej. 9. Pomoc dziecku i rodzinie w środowisku lokalnym.

Literatura:

1. Badora S., Marzec D.: Twórcy polskiej pedagogiki opiekuńczej, Częstochowa 1995
2. Brągiel J., Badora S. (red.): Formy pracy opiekuńczo-wychowawczej, Częstochowa 1997
3. Kelm A.: Węzłowe problemy pedagogiki opiekuńczej, Warszawa 2000
4. Lalak D., Pilch T.: Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej, Warszawa 1999
5. Maksymowicz A.: Pedagogika opiekuńcza, Olsztyn 1990
6. Matyjas B.: Aktywność kulturalna dzieci i młodzieży w teorii i praktyce pedagogicznej Janusza Korczaka, Kielce 1996

14.5–3POPS–D35–POSP6,7

Pomoc społeczna wobec różnych kategorii podopiecznych

Liczba godzin i forma zajęć: wykład –30 godz.; ćwiczenia – 60 godz. (semestr VII)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: mgr Halina Piątek

Punkty ECTS: 4 (semestr VI); 3,5 (semestr VII)

Cele kształcenia:

- zapoznanie studentów z podstawową terminologią funkcjonującą w pomocy społecznej,
- rozbudzenie potrzeby niesienia pomocy potrzebującym oraz rozumienia procesów społecznych mających wpływ na kategoryzację podopiecznych,
- przygotowanie do praktycznego stosowania nowej ustawy o pomocy społecznej uwzględniającej wymogi unijne.

Treści przedmiotu:

Umiejscowienie pomocy społecznej w strukturach polityki społecznej państwa. Zapoznanie z systemami polityki społecznej. Krótka geneza pomagania drugiemu człowiekowi – jak to robiono na świecie i w Polsce dawniej, a obecnie. Przegląd instytucji pomocowych w Polsce. Wpływ procesów społecznych na przyczyny ubóstwa i marginalizacji. Miejsce i rola pomocy społecznej w łagodzeniu skutków marginalizacji. Wyodrębnienie kategorii podopiecznych: biedni, bezradni w prowadzeniu gospodarstwa domowego, wielodzietni, bezrobotni, bezdomni, ofiary przemocy, starzy, niepełnosprawni, uzależnieni.

Strategie pomocy, programy naprawcze w stosunku do każdej z tych kategorii.

Literatura:

1. Andrzejewski A.: Prawna ochrona rodziny, Warszawa 1999
2. Firlit-Fesnak G., Szatur-Jaworska B.: Leksykon pojęć socjalnych, Warszawa 1995
3. Krzepakowski J.: Elementy organizacji i zarządzania w pomocy społecznej, Łódź 1998
4. Sołtysiak T. (red.): Poczucie nieegalitarności – ubóstwo, bezdomność, zjawiska patologii społecznej w aktualnej rzeczy, Włocławek 1999
5. Susułowska M.: Psychologia starzenia się i starości, PWN, Warszawa 1989

14.9–3POPS–D36–DS7,8

Diagnostyka społeczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Elżbieta Lisowska

Punkty ECTS: 4 (semestr VII); 3,5 (semestr VIII)

Cele kształcenia:

- przegląd koncepcji diagnozowania w pedagogice społecznej;

- przedstawienie typów diagnoz: diagnozę indywidualnych przypadków, diagnozę grup społecznych; diagnozę społeczności lokalnych, diagnozę funkcjonowania instytucji opiekuńczo-wychowawczych i potrzeb opiekuńczych jednostek i grup, których źródłem są różne czynniki opieki;
- zdobywanie sprawności badawczej wykorzystywanej w różnych sytuacjach do kontroli procesu edukacyjnego (wychowania, opieki, kształcenia);
- nabycie umiejętności w zakresie: rozpoznania i opisu interesujących diagnostę zjawisk pedagogicznych za pomocą odpowiednich metod i technik badawczych; oceny i interpretacji diagnozowanych zjawisk; projektowania działań profilaktycznych i naprawczych wraz z weryfikacją i oceną ich skutków.

Treści kształcenia:

- diagnoza i jej znaczenie w pracy pedagoga;
- błędy diagnostyczne oraz ich źródła;
- diagnozowanie potrzeb opiekuńczo-wychowawczych;
- diagnoza indywidualnego przypadku i diagnoza środowiskowa;
- rozpoznawanie trudności i niepowodzeń w nauce szkolnej (rozpoznawanie sytuacji trudnych i obciążeń w szkole, rozpoznawanie lęku szkolnego i fobii szkolnej);
- diagnoza funkcji opiekuńczo-wychowawczej szkoły, współpraca pedagoga szkolnego z rodzicami i nauczycielami;
- diagnozowanie środowiska rodzinnego, diagnoza funkcji rodziny, diagnozowanie błędów wychowawczych;
- rozpoznawanie krzywdzenia dzieci (zaniedbanie, krzywdzenie fizyczne, psychiczne i seksualne);
- diagnozowanie nieformalnych struktur grup rówieśniczych.

Literatura:

1. Brągiel J.: Zrozumieć dziecko skrzywdzone, Opole 1996
2. Gurycka A.: Błąd w wychowaniu, Warszawa 1990
3. Lepalczyk I., Badura J. (red.): Elementy diagnostyki pedagogicznej, Warszawa 1994
4. Lisowska E.: Wprowadzenie do diagnostyki pedagogicznej, Kielce 2003
5. Meighan R. (red.): Socjologia edukacji, Toruń 1993

14.5–3POPS–D37–TPPS7

Teoretyczne podstawy pracy socjalnej

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr VII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Bożena Matyjas

Punkty ECTS: 5

Cele kształcenia:

Zapoznanie z teoretyczno-prakseologicznymi podstawami pomocy społecznej i pracy socjalnej: modele pomocności, obszary i formy wsparcia, aktywizacja społeczności lokalnych, wychowawcza funkcja pracy socjalnej, społeczno-zawodowa rola pracownika socjalnego, jego profesjonalizm. Wskazanie na aksjologiczny i etyczny wymiar pracy socjalnej.

Treści kształcenia:

Wprowadzenie do problematyki pomocy społecznej i pracy socjalnej jako zagadnień integralnie związanych z pedagogiką społeczną. Przedstawienie teoretyczno-praktycznych kontekstów pracy socjalnej (geneza, istota, założenia teoretyczne, wartości i modele, zasady). Zwrócenie uwagi na interdyscyplinarny charakter pracy socjalnej. Wskazanie na profesjonalizm pracy socjalnej (kształcenie i doskonalenie zawodowe pracowników socjalnych, poczucie tożsamości z zawodem, etyczność). Wprowadzenie w problematykę identyfikacji (diagnozowania) i kompensacji obszarów nierówności społecznych (niedostatków) i sposobów ich kompensowania – także z wykorzystaniem modeli pomocowych stosowanych w krajach Europy Zachodniej i USA.

Literatura:

1. Brągiel J., Kurcz A. (red.): Pracownik socjalny. Wybrane problemy zawodu w okresie transformacji społecznej, Wyd. UO, Opole 2002
2. Kantowicz E.: Elementy teorii i praktyki pracy socjalnej, Wyd. UWM, Olsztyn 2001
3. Kawula S.: Pomocność i wsparcie, Wyd. Kastalia, Olsztyn 2002
4. Marzec-Holka K. (red.): Pomoc społeczna – praca socjalna. Teoria i praktyka, t. I i II, Wyd. AB, Bydgoszcz 2003
5. Matyjas B. (red.): Formy pomocy dziecku i rodzinie w środowisku lokalnym, Wyd. AŚ i WŚ, Kielce 2001, t. I
6. Trafiałek E.: Środowisko społeczne i praca socjalna, Wyd. Śląsk, Katowice 2001

05.9–3POPS–D40–PRP9,10

Poradnictwo pedagogiczne

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 60 godz. (semestr X)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Maria Jolanta Stąpór

Punkty ECTS: 3 (semestr IX); 5 (semestr X)

Celem przedmiotu jest kształtowanie u studentów nastawienia do niesienia bezinteresownej pomocy w rozwoju jednostki, grupy społecznej i instytucji wychowawczej oraz do budowania relacji pomocy. Uwrażliwienie na stany bezradności. Opanowanie metody poradnictwa pedagogicznego.

Treści przedmiotu zawierają założenia merytoryczne i metodyczne procesu poradniczego – interakcyjny model pomocy. Metody, techniki, formy, środki, dyrektywy, zasady, funkcje, etapy postępowania poradniczego oraz środki stosowane w praktyce. Uwarunkowania zakresów poradnictwa i strategie wyprowadzania ze stanów bezradności do stanu zaradności jednostki i grupy. Charakterystyka modelu doradcy oraz typologia właściwości odbiorcy (klienta).

Założenia poradnictwa rodzinnego i szkolnego. Optymalizacja startu szkolnego dziecka.

Zadania pracownika socjalnego w procesie kształtowania dojrzałości szkolnej dziecka.

Warunki wspomagania rozwoju zdolności u dzieci .Charakterystyka dziecka zdolnego. Rodzinne i instytucjonalne formy wychowania i kształcenia dziecka zdolnego.

Kultura pedagogiczna rodziców- wskaźniki, zakresy, treści. Założenia metodyczne i organizacyjne pracy z rodzicami. Analiza sytuacji rodzinnych wymagających poradnictwa. Przesłanki procesu wychowania w rodzinie.

Rozwój zawody człowieka - teorie, stadia. Charakterystyka czynników rozwoju zawodowego i wyboru zawodu (właściwości indywidualne, uwarunkowania rodzinne i społeczne, kształcenie zawodowe i rynek pracy) .Założenia procesu optymalizacji rozwoju zawodowego i trafnego wyboru zawodu. Zadania rodziny , szkoły i państwa w opiece całkowitej w kształtowaniu perspektyw zawodowych dzieci i młodzieży. Realizacja preorientacji, orientacji i reorientacji zawodowej i szkolnej. Charakterystyka pracy, zawodu i źródeł wiedzy zawodowej. System poradnictwa zawodowego .Orientacja i poradnictwo zawodowe w systemie opieki nad dzieckiem.

Literatura:

1. Kukołowicz T.: Rodzina wychowuje, WFU, Stalowa Wola 1996
2. Krawczyk L., Kulpa A., Maicka M. : Orientacja zawodowa, WS PWN, Warszawa 1999
3. Parzęcki R., Symela K., Zawadzki B.: Orientacja i poradnictwo zawodowe, ITE, Radom 1993
4. Pawłowska R.: Poradnictwo pedagogiczne, WSiP, Warszawa 1986
5. Pospiszyl I.: Przemoc w rodzinie, WSiP, Warszawa 1994
6. Szajek S.: System orientacji i poradnictwa zawodowego, WSiP, Warszawa 1989
7. Wilgocka-Okoń B.: Dojrzałość szkolna – czy dojrzałość szkoły...dylematy „progu szkolnego”, „Edukacja” nr1, 1999

8. Wojtasik B.: Warsztat doradcy zawodu, WS PWN, Warszawa 1997

05.9–3POPS–D31–MPOW7,8

Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 60 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Jolanta Biała

Punkty ECTS: 3 (semestr VII), 4,5 (semestr VIII)

Cele kształcenia:

1. Rozpoznawanie potrzeb w zakresie organizowania wychowania opiekuńczego w rodzinie i placówkach opiekuńczo-wychowawczych w środowisku lokalnym.
2. Doskonalenie metod, treści, form pracy opiekuńczo-wychowawczej w szkole i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
3. Dobór zadań pracy w zakresie samodoskonalenia i samokształcenia kadry zatrudnianej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
4. Umiejętność wiązania teorii z praktyką w zakresie formułowania wniosków do pracy wychowawczej.
5. Ocena efektów pracy opiekuńczo-wychowawczej. Prognoza działalności wychowawczej w instytucjonalnych i rodzinnych formach opieki nad dzieckiem.

Treści kształcenia: 1. Przedmiot i zadania metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej. 2. Formy i metody opieki nad dzieckiem. 3. Struktura organizacyjna zespołu wychowanków i wychowawców. Zasady tworzenia grup wychowawczych w placówce opiekuńczo-wychowawczej. 4. Właściwości kierowania placówką opiekuńczo-wychowawczą i zespołem pedagogicznym placówki. 5. Wybrane problemy modelu placówki opiekuńczo-wychowawczej. 6. Podstawy materialne placówki opiekuńczo-wychowawczej a jej zadania w zakresie pomocy materialnej dla dzieci i młodzieży. 7. Zadania placówki opiekuńczo-wychowawczej w zakresie rozwoju umysłowego i organizacji nauki szkolnej dzieci. 8. Placówka ośrodkiem życia kulturalnego wychowanków. Znaczenie tradycji w życiu i działalności wychowanków. 9. Przyczyny stosowania przemocy nad dzieckiem w rodzinie i formy pomocy instytucjonalnej wobec dziecka krzywdzonego w środowisku rodziny. Społeczny program działania. 10. Przyczyny konfliktów pomiędzy rodzicami i dziećmi. Metody rozwiązywania konfliktów. 11. System opiekuńczo-wychowawczy szkoły. Zagrożenia rozwojowe dziecka w szkole. 12. Współczesne uwarunkowania systemu opieki nad dzieckiem w Polsce i środowisku lokalnym dziecka. 13. Planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej. 14. Metody poznawania wychowanków warunkiem skutecznej pracy wychowawczej. 15. Wybrane problemy

pracy wychowawczej z uczniem nieprzystosowanym społecznie w klasie szkolnej. 16. Bezdomność jako zjawisko społeczne. Zadania instytucji środowiskowych i organizacji rządowych w zakresie pomocy osobom bezdomnym.

Literatura:

1. Dąbrowski Z.: Wprowadzenie do metodyki opieki i wychowania w domu dziecka, Warszawa 1995
2. Pomykało W. (red.): Encyklopedia Pedagogiczna, Warszawa 1993
3. Matyjas B. (red.): Formy pomocy dziecku i rodzinie w środowisku lokalnym, T. I i II, Kielce 2002
4. Kamińska U.: Zarys metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej w instytucjonalnych i rodzinnych formach opieki, Katowice 2002
5. Maksymowicz A.: Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej, Olsztyn 1985
6. Kolankiewicz M. (red.): Zagrożone dzieciństwo. Rodzinne i instytucjonalne formy opieki nad dzieckiem, Warszawa 1998

14.5–3POPS–D42–MPS8,9

Metodyka pracy socjalnej

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IX)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Bożena Matyjas

Punkty ECTS: 4 (semestr VIII); 4 (semestr IX)

Cele kształcenia:

1. Zapoznanie słuchaczy z rozwojem idei oraz rozwiązań praktycznych, służących zdefiniowaniu i przezwyciężaniu trudności jednostek, grup, środowisk społecznych.
2. Przedstawienie różnych epok oraz charakterystycznych zjawisk i wybranych postaci na tle historycznego rozwoju pracy socjalnej.
3. Wskazanie związków między rozwojem historycznym pracy socjalnej a wielo-wątkową lecz jednocześnie zintegrowaną i całościową współczesną postacią pracy socjalnej.
4. Przyswojenie przez słuchaczy wiedzy w zakresie terminologii i pojęć teoretycznych konstytuujących pracę socjalną.
5. Przekazywanie wiedzy warsztatowej dotyczącej planowania pracy socjalnej a także realizacji podejmowanych projektów.

Treści kształcenia: 1. Techniki rozpoznawania potrzeb. 2. Metoda indywidualnego przypadku – case work. 3. Metoda pracy z grupą. 4. Metoda pracy środowiskowej. 5. Streetwork jako metoda pracy ze środowiskami zagrożonymi. 6. Projektowanie w pracy socjalnej. 7. Tworzenie własnego warsztatu pracy. 8. Działalność pracownika socjalnego w OPS na rzecz środowiska lokalnego. 9. Współpraca instytucji trzech sektorów na rzecz środowiska. 10. Podstawowa dokumentacja pracownika socjalnego. 11. Kształcenie i doksztalcanie – stopnie specjalizacji. 12. Wypalenie zawodowe, zespół „zmęczenia współ-czuciem” oraz możliwości przeciwdziałania. 13. Ocena i monitorowanie w pracy socjalnej. 14. Formy pomocy rodzinom wielodzietnym. 15. Formy pomocy w przypadku niepełnosprawności.

Literatura:

1. Brenda Du Bois, Karla Krogsrud Miley: Praca socjalna, zawód który dodaje sił. Katowice 1999
2. Kwaśniewski J.: Praca socjalna, pomoc społeczna. Warszawa 1995
3. Mikołajewicz W.: Praca socjalna jako działanie wychowawcze. Katowice 1998
4. Pedagogika społeczna i praca socjalna. Red. Marynowicz-Hetka E., Piekarski J., Urbaniak-Zajac D. Katowice 1999
5. Rybczyńska D., Oleszak-Krzyżanowska B.: Aksjologia pracy socjalnej. Warszawa 1995
6. Wódz K.: Praca socjalna w środowisku zamieszkania. Katowice 1999

05.6–3POPS–D43–MPKK8

Metodyka pracy korekcyjno-kompensacyjnej

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Alicja Giermakowska

Punkty ECTS: 5

Celem nauczania przedmiotu jest wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu specyficznych trudności w uczeniu się oraz umiejętności organizowania pomocy uczniowi przejawiającemu tego typu trudności.

Treści programowe obejmują następujące zagadnienia: Pojęcie specyficznych trudności w uczeniu się (dysleksja rozwojowa, dysortografia, dysgrafia, dyskalkulia). Stanowiska wobec etiologii i patomechanizmów specyficznych zaburzeń w uczeniu się; Dojrzałość dzieci do nauki czytania i pisania; Symptomatologia trudności; Podstawy pedagogicznej diagnozy ryzyka dysleksji i dysleksji; Metody i techniki wspomagające rozwój dziecka dysharmoniami rozwojowymi;

Ćwiczenia usprawniające funkcje percepcyjno- motoryczne – profilaktyka, dynamizowanie rozwoju i korekcja zaburzeń funkcji poznawczych i wykonawczych; Instytucjonalna, psychologiczna i pedagogiczna pomoc dziecku ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się; Konsekwencje braku pomocy uczniowi ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się.

Literatura podstawowa:

1. Bogdanowicz M.: O dysleksji czyli specyficznych trudnościach w czytaniu i pisaniu, Lublin 1994
2. Czajkowska I., Herda T.: Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w szkole, Warszawa 2001
3. Górniewicz E.: Pedagogiczna diagnoza specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu, Toruń 1998
4. Kaja B. (red.): Diagnoza dysleksji, Bydgoszcz 2003
5. Krasowicz G.: Język, czytanie i dysleksja, Lublin 1997
6. Tomaszewska A.: Prawo do nauki dziecka z dysleksją rozwojową w świadomości nauczycieli, Kraków 2001
7. Zakrzewska B.: Trudności w czytaniu i pisaniu, Warszawa 1996

05.9–3POPS–D44–MASK9

Metodyka animacji społeczno-kulturalnej

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr IX)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Alina Bielawska

Punkty ECTS: 5

Metodyka animacji społeczno-kulturalnej ma na **celu** uświadomienie potrzeby ciągłego rozwoju, ustawicznego doskonalenia oraz rozbudzania aktywności. Ta aktywność dotyczy tych, którzy tworzą sztukę i dobrą kulturę, propagują je i tych, którzy je odbierają oraz interpretują.

Postawa kreatywna, inspirująca powinna cechować każdego pedagoga, którego zadaniem jest wywoływanie różnorodnych zainteresowań i działań kulturotwórczych. Szczególnie absolwent pedagogiki opiekuńczej i pracy socjalnej ma szerokie pole do takich działań, by wykazać się możliwościami jako ekspert, wychowawca, a przede wszystkim animator – zatem ożywiciel w sferze intelektu, inteligencji, inwencji. Pożądane i konieczne jest wyrobienie potrzeby aktywnego uczestniczenia w kulturze, jej współtworzenia, a także wykształcenie umiejętności wyboru odpowiednich propozycji kulturalno-artystycznych i wypowiedzania się w sposób krytyczny na ten temat.

Temu celowi sprzyjają i służą odpowiednio dobrane **treści** wykładów i ćwiczeń, wzbogacające ogólną wiedzę na temat wielu sztuk, wskazujące na ich specyfikę, sens, istotę oraz znaczenie w procesie szeroko rozumianej edukacji oraz animacji. Istotne jest zrozumienie specyfiki każdej ze sztuk: literatury, filmu, muzyki, sztuk plastycznych, teatru, dzięki którym można najskuteczniej animować siebie oraz podopiecznych. Oto te treści:

Źródła animacji i kultury według Johana Huizingi. Animacja w życiu społecznym, w sztuce filmowej, w sztuce teatru. Reżyser jako animator aktora. Aktor jako animator widza. Widz jako animator aktora. Kultura literacka, filmowa, muzyczna, plastyczna i teatralna w społeczeństwie. Metody prowadzenia niezawodowych zespołów artystycznych. Modele prowadzących zespoły artystyczne. Amatorskie działania teatralne w procesie animacji społecznej. Odbiór sztuki w społeczeństwie. Problemy związane z repertuarem. Środki masowego przekazu w procesie animacji społecznej i kulturalnej. Wybrane problemy związane z programem radiowym, telewizyjnym oraz z propozycjami prasowymi i wydawniczymi.

Literatura:

1. Banach A.: Wybór maski. 11 teatrów klasycznych, WL, Kraków 1984
2. Bogatyriew P.: Semiotyka kultury ludowej, PIW, Warszawa 1979
3. Huizinga J.: Homo ludens. Zabawa jako źródło kultury, Wyd. Czytelnik, Warszawa 1985
4. Suchodolski B.: Dzieje kultury polskiej, „Interpress”, Warszawa 1980
5. Wierzbicka U.: Szkolny teatr małych form w moim doświadczeniu pedagogicznym, PZWS, Warszawa 1979
6. Gierak Cz. (red.): W kręgu wychowania przez sztukę, „Kieleckie Studia Edukacji Wczesnoszkolnej”, Kielce 2000

09.2–3POPS–D45–LIT6

Literatura dla dzieci i młodzieży

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: egzamin

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Marek Kątny

Punkty ECTS: 4,5

Cele kształcenia: zajęcia mają przygotować studentów do pracy dydaktyczno-wychowawczej z książką dziecięcą i młodzieżową. Uświadamiać potrzeby czytelnicze, możliwości recepcji, zapoznawać z głównymi tendencjami rozwojowymi tej dyscypliny naukowej, kształcić umiejętność estetycznego wartościowania książki i prawidłowego wykorzystywania narzędzi analizy literackiej. Wskazywać na potrzeby systematycznego obcowania z literaturą piękną.

Treści kształcenia: Twórczość poetycka jej cechy i funkcje. Cechy i przemiany w prozie dziecięcej oraz utworach dla młodzieży zagadnienia dzieci niepełnosprawnych, sprawy narkomani. Zapoznanie z najwybitniejszymi twórcami XX-lecia międzywojennego i prozy współczesnej, synkretyzm dzieł prozatorskich, znaczenia bohatera, struktury kompozycyjne i tematyczno-formalne a także twórczość bajkową i baśniową ze szczególnym uwzględnieniem wielowarstwowości baśni, znaczenia współczesnych baśni literackich i odmian regionalnych znaczenia terapeutycznego. Stale w kręgu uwagi prowadzących pozostają aspekty wychowawcze literatury pięknej.

Literatura:

1. Białek J.Z.: Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1918-1939, Warszawa 1979
2. Frycie S.: Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1945-1970, cz. I, Warszawa 1978, cz. II, Warszawa 1982
3. Paclawski J., Kątny M.: Literatura dla dzieci i młodzieży, Kielce 1995
4. Chęcińska U. (red.), Dziecko i jego światy w poezji dziecięcej, Szczecin 1994
5. Kulczkowska K., W świecie prozy dla dzieci, Warszawa 1983

14.5–3POPS–D46–WPOS6,7,8

Warsztat pracy opiekuńczej i socjalnej

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 90 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 3 (semestr VI); 3 (semestr VII); 3 (semestr VIII)

Cele kształcenia:

- Przygotowanie do pracy opiekuńczej i socjalnej z podopiecznymi.
- Wykorzystanie metod i technik w pracy wychowawczo-opiekuńczej.
- Nabywanie kompetencji wykorzystania wiedzy teoretycznej w praktycznym działaniu.
- Kształtowanie umiejętności komunikowania się z podopiecznymi.
- Rozpoznawanie potrzeb wychowanków i stosowanie właściwych sposobów postępowania wychowawczego, opiekuńczego i socjalnego.

Treści kształcenia:

1. „Konwencja o Prawach Dziecka” – analiza tekstu; rozważania na temat „dobra dziecka”.
Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.

2. Odpowiedzialność rodziny za wychowanie i rozwój dziecka. Sytuacja dzieci w rodzinach patologicznych a w szczególności w rodzinie dotkniętej alkoholizmem. Przyczyny niepowodzeń szkolnych dzieci tkwiące w rodzinie.
3. Art.19 „Konwencji o Prawach Dziecka” – Ochrona dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej lub psychicznej. Przemoc jako norma stosunków społeczno-wychowawczych. Przemoc wobec dziecka w rodzinie. Wykorzystywanie seksualne dzieci. Przemoc a agresja.
4. Rola pedagoga szkolnego w zapobieganiu niepowodzeniom szkolnym dziecka. Dziecko dyslektyczne i nadpobudliwe ruchowo. Zapobieganie trudnościom wychowawczym. Warsztat pracy pedagoga szkolnego.
5. Opieka zastępcza dla dzieci pozbawionych czasowo lub na stałe środowisku rodzinnego. Funkcjonowanie odpowiednich placówek: a/ pomagających rodzinie, b/ działających poza rodziną, c/ adopcja.
6. Poznawanie wychowanka jako warunek organizacji procesu opiekuńczo-wychowawczego.
7. Problem niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży. Demoralizacja nieletnich. Przyczyny niedostosowania i demoralizacji tkwiące w rodzinie, szkole i środowisku rówieśniczym.
8. Praca z nieletnim w jego środowisku rodzinnym. Rola kuratora sądowego w pracy z nieletnim.
9. Subkultury i sekty w życiu młodzieży a wychowanie.
10. Problemy uzależnień w wychowaniu młodzieży – narkomania i alkoholizm.
11. Zadania i zakres działań socjalnych w środowisku społecznym.

Literatura:

1. Brzozowska A., Kurpiowska R.: Dziecko wykorzystywane seksualnie, „Przegląd Pediatryczny”, Nr 4, 1994
2. Cekiera Cz.: Zagrożenia dzieci i młodzieży w środowisku wychowawczym, W: Podkultury młodzieżowe w środowisku szkolnym i pozaszkolnym, Gdańsk-Toruń 1995
3. Jundził I.: Dziecko ofiara przemocy, Warszawa 1993
4. Kelm A.: Węzłowe problemy pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, Warszawa 2000
5. Kolankiewicz M. (red.): Zagrożone dzieciństwo: rodzinne i instytucjonalne formy opieki, Warszawa 1998

14.9–3POPS–D47–GS8,9

Gerontologia społeczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 60 godz. (semestr IX)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Agata Chabior

Punkty ECTS: 5 (semestr VIII); 3 (semestr IX)

Cele kształcenia:

Wprowadzenie do problematyki zakresu oraz skutków procesu demograficznego starzenia się społeczeństw. Zapoznanie ze specyfiką starzenia się osobniczego w wymiarze biologicznym i psychospołecznym, ze zmiennością ról pełnionych w różnych fazach życia.

Treści kształcenia:

Interdyscyplinarny wymiar gerontologii. Klasyfikacja działów – gerontologia społeczna, geriatria, gerontopodegaogika, geragogika, profilaktyka gerontologiczna. Demograficzne problemy starzenia się i starości – gerontologia w systemie nauk, kierunki współpracy. Starość jako przedmiot zainteresowań naukowych w toku dziejów: od gerontokracji do gerontofobii. Starość biologiczna i psychospołeczna – wybrane teorie starzenia się jednostkowego. Starzenie się społeczeństw – status i role społeczne człowieka starego w ujęciu historycznym i przestrzennym. Metody diagnozowanie i pomiaru. Kondycja materialna, zdrowotna i społeczna ludzi starych. Miejsce człowieka starego w rodzinie, środowisku lokalnym i w społeczeństwie. Aktywność ludzi starych – potrzeby, możliwości, stymulatory, rola uniwersytetów trzeciego wieku. Kondycja psychiczna – prawidłowości i stymulatory. Zabezpieczenie ekonomiczne i standard życia ludzi starych w przestrzeni europejskiej. Polityka społeczna wobec problemów ludzi starych – zapóźnienia historyczne i wyzwania na przyszłość. Prawa i potrzeby ludzi starych. Edukacja gerontologiczna. Stereotypy i postawy społeczne wobec starości. Starość w społeczeństwie konsumpcyjnym. Instytucje i placówki opieki nad ludźmi starszymi – stan a potrzeby. Starość demograficzna i problemy ludzi starych wyzwaniem dla służb społecznych – standardy i wzorce rozwiązań na świecie i w Europie.

Literatura:

1. Trafiałek E.: Polska starość w dobie przemian, Katowice 2003
2. Synak B. (red.): Polska starość, Gdańsk 2002
3. Halik J. (red.): Starzy ludzie w Polsce. Społeczne i zdrowotne skutki starzenia się społeczeństwa, Warszawa 2002
4. Kowaleski J., Szukalski P. (red.): Proces starzenia się ludności – potrzeby i wyzwania, Łódź 2002
5. Błędowski P.: Lokalna polityka społeczna wobec ludzi starych, Warszawa 2002

Warsztat (do wyboru): plastyka, drama, kultura fizyczna

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 90 godz. (semestr X)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 3 (semestr IX); 4 (semestr X)

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia **dramy**: dr Marek Świeca

Cele kształcenia: celem przedmiotu jest dostarczenie studentom wiedzy o teorii i strukturze dramy oraz przekaz praktycznych umiejętności wykorzystania technik dramowych. Studenci mają opanować techniki i strategie dramy i samodzielnie opracować konspekty zajęć wychowawczych. Nabyte umiejętności mają być pomocne w zrozumieniu siebie i relacji z innymi, w kształtowaniu tolerancji i postawy twórczej.

Treści kształcenia:

Historia dramy w Polsce i na świecie. Metoda dramy w kręgu ruchów reformatorskich edukacji XX wieku. Teoria dramy. Między dramą a teatrem. Dramatyzacja życia współczesnego. Struktura zajęć dramy. Rola i symbolizacja. Konflikt i napięcie. Rola społeczna a rola w dramie. Ćwiczenia koncentracji zmysłów. Gry dramowe a drama właściwa. Planowanie zajęć dramowych. Kompetencje i funkcje prowadzącego zajęcia dramy.

Literatura:

1. Machulska H., Pruszkowska A., Tatarowicz J.: *Drama w szkole podstawowej*. WSiP, Warszawa 1997
2. Pankowska K.: *Drama - zabawa i myślenie*, Warszawa 1990
3. Pankowska K.: *Pedagogika dramy*, ZAK, Warszawa 2000
4. Świeca M.: *Drama w edukacji*, Wszechnica Świętokrzyska, Kielce 1995
5. Way B.: *Drama w wychowaniu dzieci i młodzieży*, Warszawa 1990

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia **Warsztat – Plastyka**:

Cele kształcenia:

Głównym celem realizowanym na ćwiczeniach – warsztaty plastyczne jest pobudzenie wyobraźni oraz świadomości plastycznej studentów, jako odbiorców sztuki, a przede animatorów działań plastycznych w przyszłej pracy zawodowej. Wykonywane na zajęciach ćwiczenia mają być środkiem służącym rozwijaniu wrażliwości oraz umiejętności prostej analizy procesu twórczego i jego końcowego efektu – dzieła plastycznego. Poprzez zmierzenie się z podstawowymi środkami wyrazu plastycznego, ich specyfiką, charakterem, techniką tworzenia z wykorzystaniem odpowiednich przyborów i materiałów, studenci będą mogli pogłębić umiejętność spostrzegania

oraz rozróżniania wartości plastycznych i metod pracy twórczej. Warsztaty plastyczne dając możliwość nieskrępowanego wyrażania własnej ekspresji twórczej, jednocześnie uświadamiają jej rolę terapeutyczną.

Cele kształcenia zawierają zestawy prostych ćwiczeń służących przybliżeniu studentom podstawowych zagadnień i problemów głównych dyscyplin plastycznych: rysunku, grafiki, malarstwa, rzeźby i tkaniny artystycznej. Każde ćwiczenie zawiera treści szczegółowe – ogólnoplastyczne dotyczące podstaw koloru, kompozycji, perspektywy i różnorodności technik realizacyjnych, na których studenci będą mogli się oprzeć w przyszłości, wykorzystując działania plastyczne w pracy zawodowej.

Literatura:

1. Bagnall B.: Jak rysować i malować
2. Szuman S.: O sztuce i wychowaniu estetycznym
3. Parramon J.M.: seria książek: „Jak rysować”, „Jak Malować”, „Jak powstaje kolor”
4. Bogdanowicz P.: Człowiek i sztuka
5. Trojanowska A.: Dziecko i plastyka

05.9-3POW-D58-KJP2

Kultura języka polskiego

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr II)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Marek Kątny

Punkty ECTS: 4

Cele kształcenia: budzenie szacunku dla języka narodowego, doskonalenie wiedzy o języku, jego rozwoju, kształcenie umiejętności poprawnego, sprawnego i skutecznego posługiwania się słowem w mowie i piśmie, uwrażliwienie na wartości estetyczne języka, nabywanie umiejętności korzystania z szeroko pojętego poradnictwa językowego, upowszechnienie wzrostowych norm w komunikacji językowej.

Treści kształcenia: Istota języka, jego funkcje. Język jako kod, mówienie, tekst. Słownictwo i reguły przekształcania i łączenia wyrazów - składniki systemu językowego. Oficjalne i nieoficjalne odmiany polszczyzny. **Kultura języka.** Znaczenie pojęcia: kultura języka. Stosunek do tradycji językowej. Kultura języka w powojennej Polsce. Puryzm językowy i jego odmiany. Norma wzorcowa i użytkowa w komunikacji językowej. Norma językowa, błąd językowy. Kryteria poprawności językowej. Aktualne problemy kultury języka, ustawa o języku polskim. Rola

środków masowego przekazu w upowszechnianiu i wzbogacaniu wiedzy o języku oraz sposobach posługiwania się nim. **Zagadnienia poprawnej wymowy.** Przejawy tzw. literowości w wymowie. Fonetyczne pozostałości gwarowe w języku inteligencji. Współczesne tendencje w wymowie samogłosek nosowych i grup spółgłoskowych. Poprawne akcentowanie wyrazów i ich połączeń. Rola intonacji, modulacji, znaków przestankowania słuchowego oraz pozagłosowych środków ekspresji w procesie komunikacji językowej. **Wybrane zagadnienie poprawności gramatycznej.** Odmiana rzeczowników – oboczne końcówki deklinacyjne, dwurodzajowość, rodzaj gramatyczny zapożyczeń, proces ich polonizacji, Trudności związane z kategorią liczby. Odmiana nazwisk polskich i obcych oraz nazw geograficznych. Poprawne i błędne formy w odmianie i stopniowaniu przymiotników. Trudności w odmianie liczebników, współczesne tendencje do ograniczania ich deklinacji. Zakres użycia i zróżnicowanie stylistyczne obocznych form zaimków. Odmiana czasowników – wahania i błędy w zakresie form czasu przeszłego, rucho-ność końcówek trybu warunkowego czasu przeszłego. Błędne formy bezokolicznika i trybu rozkazującego. **Zagadnienia poprawności słotwórczej i leksykalnej.** Neologizmy i ich rodzaje, kryteria oceny ich poprawności. Przejawy tendencji do skrótu. Nadużywanie formacji z członem przymiotnikowym oraz wyrazów modnych. Wyrazy obce w języku polskim, typy zapożyczeń. Kontekst a dwuznaczność wyrazów.

Literatura:

1. Kurkowska H., Skorupka S., Zarys stylistyki polskiej, Warszawa 1989
2. Szober S., Gramatyka języka polskiego, Warszawa 1968 i wyd. następne
3. Miodek J., Współczesna polszczyzna, Wrocław 1999
4. Kochański W., Klebanowska B., Markowski A., O dobrej i złej polszczyźnie, Warszawa 1989
5. Garczyński S., Sztuka myśli i słowa, Warszawa 1976
6. Doroszewski W., O kulturę słowa. Poradnik językowy, t. 1-3, Warszawa 1968

15.9–3POPS–D50–KI9

Komunikacja interpersonalna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 15 godz. (semestr IX)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: mgr Adrian Kurcbart

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia: Poznanie wybranych teorii z zakresu komunikacji interpersonalnej oraz trening podstawowych umiejętności komunikacyjnych.

Treści kształcenia: Komunikacja jako proces. Elementy łańcucha komunikacyjnego. Szumy komunikacyjne. Komunikacja niewerbalna. Funkcje zachowań niewerbalnych. Wokalizacja i kinezyka. Efekt Janusa. Komunikacja werbalna. Język jako system, aktywność i „zupa”. Zasady dobrej komunikacji werbalnej. Negocjowanie. Dylematy negocjatora. Podstawowe rodzaje działań podejmowanych w procesie negocjacji. Etapy procesu negocjacji. Style negocjacyjne. Komunikacja w bliskich związkach. Rola komunikacji w rodzinie i przyjaźni. Słuchanie. Konstruktywna informacja zwrotna. Konflikty. Natura konfliktu. Typy konfliktów. Komunikacja w trakcie konfliktu.

Literatura:

1. Grzesiuk, L., Trzebińska, E.: Jak ludzie porozumiewają się, PWN, Warszawa
2. Nęcki, Z.: Atrakcyjność wzajemna, Wydawnictwo Profesjonalnej Szkoły Biznesu, Kraków 1996)
3. Pease, A.: Mowa ciała, Wydawnictwo Jedność, Kielce 2002
4. Stewart, J. (red.): Mosty zamiast murów, PWN, Warszawa 2000

14.4–3POPS–D51–PST6

Psychologia twórczości

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Irena Pufal-Struzik

Punkty ECTS: 5

Cele kształcenia: **poznawczy** - poszerzenie wiedzy studentów nt. teorii twórczości oraz psychologicznych i społecznych uwarunkowań twórczej aktywności człowieka; **praktyczny** – rozwinięcie umiejętności stwarzania twórczego klimatu w rodzinie, w szkole i innych instytucjach opiekuńczo-wychowawczych, sprzyjającego ujawnianiu się twórczych dyspozycji dziecka; **wychowawczy** – kształtowanie u studentów twórczej postawy wobec otoczenia (kreacji) i wobec siebie (autokreacji).

Treści kształcenia: Pojęcie twórczości. Przegląd najważniejszych teorii twórczości. Istota procesu twórczego. Specyfika twórczej postawy u człowieka. Osobowościowe i społeczne uwarunkowania twórczego rozwoju jednostki. Właściwości osobowości charakterystyczne dla twórczej osoby. Kreatywne społeczeństwo. Płeć i wiek a możliwości twórczych osiągnięć ludzi. Stereotypy płci i ich wpływ na twórczy rozwój osoby. Klimat twórczy w rodzinie, w szkole i w miejscu pracy. Zasady kształtowania klimatu sprzyjającego twórczemu funkcjonowaniu w różnych środowiskach. Podstawowe stymulatory i inhibitory twórczości. Wychowanie i kształcenie „ku twórczości”. Rola

umiejętności interpersonalnych nauczyciela

w twórczym oddziaływaniu na dzieci.

Twórczy uczeń i twórczy nauczyciel w dialogu.

Literatura:

1. Koziński J.: Psychotransgresjonizm, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 2001
2. Nęcka E.: Proces twórczy i jego ograniczenia, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 1995
3. Nęcka E.: Psychologia twórczości, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2001
4. Popiek S.: Człowiek jako jednostka twórcza, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2001
5. Sołowiej J.: Psychologia twórczości, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 1997

12.2–3–POPS–D52–PSKL3

Psychologia kliniczna

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz.; ćwiczenia – 30 godz. (semestr III)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Irena Pufal-Struzik

Punkty ECTS: 5

Cele kształcenia: **poznawczy** – zapoznanie studentów z przyczynami i rodzajami patologii zdrowia psychicznego u dzieci, młodzieży i dorosłych; **praktyczny** – zrozumienie roli pedagoga w profilaktyce zaburzeń oraz wczesnym sygnalizowaniu rodzicom (instytucjom) nieprawidłowości w rozwoju dziecka, opanowanie podstawowych umiejętności postępowania z dzieckiem lękowym, agresywnym, wybitnie zdolnym, znerwicowanym, chorym; **wychowawczy** – ukształtowanie u studentów właściwej postawy wobec ludzi zaburzonych i chorych, przygotowanie do procesu samokształcenia w zakresie psychologicznych problemów prawidłowego funkcjonowania człowieka w różnym wieku.

Treści kształcenia: Pojęcie zdrowia i choroby. Wybrane koncepcje zdrowia psychicznego. Biopsychiczne i środowiskowe przyczyny zaburzeń: rozwojowych, neurodynamicznych, osobowościowych, psychotycznych i zaburzeń zachowania się. Symptomatologia poszczególnych zaburzeń. Skutki zaburzeń dla dydaktycznego i społecznego funkcjonowania dzieci i dorosłych. Podstawowe zasady profilaktyki zaburzeń uwarunkowanych środowiskowo, zasady psychoterapii i leczenia. Niektóre problemy prawne dotyczące postępowania z osobami chorymi psychicznie.

Literatura:

1. Bishop G.D.: Psychologia zdrowia, Astrum, Wrocław 2000

2. Carson R.C., Butcher J.N., Mineka S.: Psychologia zaburzeń, t.1 i 2, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2003
3. Meyer R.G., Psychopatologia, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002
4. Popielarska A., Popielarska M.: Psychiatria wieku rozwojowego, PZWL, Warszawa 2000
5. Rosenhan D.L., Seligman M.E.P.: Psychopatologia, Polskie Towarzystwo Psychologiczne, Warszawa 1994

14.4-3POPS-D53-PPEP10

Pomoc psychologiczna z elementami psychoterapii

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 45 godz. (semestr X)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Bogumiła Witkowska

Punkty ECTS: 5

Cele kształcenia:

- zapoznanie się z teoretycznymi podstawami psychoterapii i innych form pomocy psychologicznej,
- ogólna orientacja w zakresie oddziaływań w ramach pomocy psychologicznej,
- ćwiczenia praktyczne, ukierunkowane na zdobywanie umiejętności w zakresie nawiązywania kontaktu z osobą zgłaszającą problem.

Treści kształcenia:

Istota pomocy psychologicznej i jej uwarunkowania. Formy pomocy psychologicznej.

Podstawowe zasady interwencji psychologicznej, pomoc osobie będącej w kryzysie psychologicznym.

Rehabilitacja psychologiczna, pomoc osobie po nagłej utracie sprawności fizycznej.

Podstawowe zagadnienia psychoprofilaktyki.

Poradnictwo psychologiczne, działalność konsultacyjna.

Psychoterapia – podstawowe nurty teoretyczne. Czynniki leczące w psychoterapii. Podstawowe metody i techniki stosowane w psychoterapii.

Literatura:

1. Aleksandrowicz J.: Psychoterapia medyczna, PZWL, Warszawa 1996
2. Badura-Madej W.: Wybrane zagadnienia interwencji kryzysowej, 1996
3. Czabała, J.: Czynniki leczące w psychoterapii, PWN, Warszawa 1997

4. Grzesiuk, L. (red.): Psychoterapia. Szkoły, zjawiska, techniki i specyficzne problemy, PWN, Warszawa 1994
5. Strojnowski J.: Psychoterapia. Poradnik dla osób, które chcą się odnaleźć oraz dla ich terapeutów

05.9–3POPS–D54–PROS6

Proseminarium

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 30 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 2,5

Cele kształcenia: przygotowanie teoretyczne i praktyczne studentów do podjęcia badań własnych, niezbędnych do napisania pracy magisterskiej.

Treści kształcenia: Lektura. Studia. Notatki. Analiza i interpretacja tekstu źródłowego. Poznanie a badanie naukowe – cele i istota tych procesów. Zakres badań naukowych. Pedagogika jako nauka teoretyczna i praktyczna. Pojęcia, terminy i definicje. Etapy programu badań pedagogicznych. Konteksty: odkrycia, wyjaśnienia i przewidywania. Treści wynikają z działalności badawczej samodzielnych pracowników naukowych oraz wyróżniających się adiunktów, co związane jest z zakresem badań prowadzonych w Instytucie.

Literatura:

1. Pilch T.: Zasady badań pedagogicznych, Warszawa 1998
2. Łobocki M.: Metody i techniki badań, Kraków 2000
3. Nowak S.: Metodologia badań socjologicznych, Kraków 1990
4. Zaczyński W.: Praca badawcza nauczyciela, Warszawa 1997

05.9–3POPS–D55–SEM7,8,9,10

Seminarium

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 120 godz.

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Andrzej Bogaj

Punkty ECTS: 2 (semestr VII), 2 (semestr VIII), 9 (semestr IX), 12 (semestr X),

Cele kształcenia: Przygotowanie studenta do napisania pracy magisterskiej o charakterze empirycznym. Kształtowanie umiejętności z zakresu metodologii badań naukowych i praktyki

edukacyjnej w samodzielnych badaniach własnych. Budowanie krytycznej i kreatywnej postawy studentów wobec problemów naukowych i edukacyjnych.

Treści kształcenia: Etapy postępowania badawczego. Model badanych zjawisk w świetle krytycznej analizy literatury przedmiotu. Problemy, hipotezy w badaniach pedagogicznych. Gromadzenie i porządkowanie danych, budowanie tabel i graficzna prezentacja uzyskanych wyników, analiza ilościowa i jakościowa oraz interpretacja wyników badań. Język i styl naukowy, struktura pracy magisterskiej i jej standardy naukowe.

Literatura:

1. Brzeziński J.: Metodologia badań psychologicznych, Warszawa 1996
2. Dutkiewicz W.: Praca magisterska z pedagogiki, Kielce 2000
3. Łobocki M.: Metody i techniki badań pedagogicznych, Kraków 1999
4. Łobocki M.: Metody i techniki badań pedagogicznych, Kraków 2000
5. Pilch T.: Zasady badań pedagogicznych, Warszawa 1995

11.2–3POPS–D56–SS7

Statystyka

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz. (semestr VII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: dr Barbara Walasek

Punkty ECTS: 3

Cele kształcenia:

Zapoznanie z podstawowymi metodami statystycznymi w celu ich stosowania we własnych pracach badawczych studentów. Poznanie warunków stosowalności technik statystycznych i ograniczeń ich stosowania w pedagogice empirycznej. Nabywanie przez studentów kompetencji do rozumienia i krytycznego odbioru statystyk, jakimi opisują świat media. Ćwiczenie umiejętności obliczania różnych statystyk oraz ich interpretacji. Uświadomienie probabilistycznego charakteru zakresu uogólnień, jakie można dokonywać za pomocą języka statystyki. Nabycie umiejętności wyboru statystyk w zależności od rozpatrywanego problemu i typów analizowanych zmiennych.

Treści kształcenia:

Zdefiniowanie pojęcia (trzy znaczenia: potoczne, dyscyplina wiedzy, miernik z próby). Istota statystyki – język statystyki w relacji do różnych sposobów wnioskowania. Definicja pojęć: zbiorowość, populacja, jednostka statystyczna. Rodzaje badań statystycznych, w tym pełne i częściowe. Próby statystyczne i ich pobieranie. Parametr i estymatory. Zmienne i ich klasyfikacja. Źródła błędów w statystyce. Szeregi i Szeregi i tablice statystyczne, w tym budowa, znaki umowne,

elementy tablic. Pojęcie rozkładu zmiennej. Zasady posługiwania się przedziałami klasowymi. Granice dokładne w przedziałach klasowych, ich istota. Szeregi skumulowane. Wykresy statystyczne, ich rodzaje, zasady sporządzania. Przedstawianie zmiennych w postaci symboli. Sumowanie wartości zmiennej. Operacje arytmetyczne na symbolach sumowania. Pojęcie miary centralnej. Średnia arytmetyczna (prosta i ważona) i jej własności. Mediana i jej własności. Wartość modalna – ograniczenia stosowalności. Pojęcie miary rozproszenia. Odchylenie przeciętne, wariancja i odchylenie standardowe. Współczynnik zmienności – ograniczenia stosowalności. Współczynnik asymetrii. Kompleksowa analiza struktury badanej zbiorowości – prosty opis statystyczny – typy rozkładów zmiennych. Proste metody ustalania korelacji (badanie szeregów, wykresów, tablic statystycznych). Współczynnik korelacji Pearsona. Korelacja rangowa Spearmana. Korelacja cech jakościowych (współczynnik zbieżności cech punktowo-dwuseryjny). Problemy ustalania istotności współczynników korelacji. Uwagi wstępne do analizy regresji. Istota prawdopodobieństwa. Możliwe wyniki. Hipotezy statystyczne. Rodzaje błędów statystycznych. Poziom istotności. Krzywa normalna. Ustalanie liczebności próby. Rozkład z próby. Test t-Studenta w warunkach prób zależnych i niezależnych. Analiza wariancyjna, test F-Snedecora. Moc testu, wielkość próby, odporność testu – wnioski uogólniające. Test chi-kwadrat. Rozkład z próby. Wybrane sytuacje zastosowań testu chi-kwadrat: zgodność rozkładów, współzależność cech, badanie normalności rozkładów, ustalanie miary siły związku: C-Pearsona; T.Czuprowa. Warunki stosowalności testu chi-kwadrat: duże próby, poprawki na małe liczebności, redukcja wymiarów tabel kontyngencji.

Literatura:

1. Blalock H.M.: Statystyka dla socjologów, Warszawa 1975
2. Clauss G., Ebner H.: Podstawy statystyki dla pedagogów, psychologów, socjologów, Warszawa 1972
3. Clegg F.: Po prostu statystyka, Warszawa 1994
4. Ferguson G.A., Takane Y.: Analiza statystyczna w psychologii i pedagogice, Warszawa 1999
5. Góralski A.: Metody opisu i wnioskowania statystycznego w psychologii i pedagogice, Warszawa 1980
6. Guilford J.P.: Podstawowe metody statystyczne w psychologii i pedagogice, Warszawa 1960
7. Łaniec J.D.: Elementy statystyki dla pedagogów, Olsztyn 1990
8. Nowaczyk Cz.: Podstawy metod statystycznych dla pedagogów, Warszawa-Poznań, 1985

14.1.–3POPS–D58–PSRP6

Polityka społeczna RP

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 30 godz. (semestr VI)

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia: prof. dr hab. Elżbieta Trafiałek

Punkty ECTS: 2

Cele kształcenia: celem jest zapoznanie z podstawami wiedzy o głównych kierunkach działania państwa w zakresie kształtowania ładu społecznego. Wiedza o podmiotach, instrumentach i rozległych kierunkach zainteresowań polityki społecznej jest niezbędną dla rozumienia istoty społeczeństwa demokratycznego, obywatelskiego. To przedmiot, który pozwala na zrozumienie podstawowych mechanizmów kształtowania życia społecznego we współczesnym społeczeństwie z uwzględnieniem zadań wszystkich sektorów: rządowego, samorządowego i pozarządowego.

Treści kształcenia:

1. Geneza, cele i zadania polityki społecznej: geneza i ewolucja polityki społecznej; uwarunkowania rozwoju nauki – główne modele; polityka społeczna jako nauka i płaszczyzna celowych działań państwa (cele, zadania; podmioty: międzynarodowe, europejskie, państwowe, samorządowe i pozapaństwowe); instrumenty polityki społecznej); główne kierunki zainteresowań – polityki szczegółowe.
2. Rola i zadania polityki społecznej w dobie transformacji systemowej: potrzeby społeczne i ich diagnozowanie; polityka społeczna w warunkach gospodarki wolnorynkowej – socjalne skutki zmiany systemowej, różne wymiary kwestii społecznych, rola organizacji pozarządowych i dialogu społecznego; Ekonomiczne aspekty polityki społecznej – związki z polityką gospodarczą; prawne aspekty polityki społecznej.
3. Polityka rodzinna i ludnościowa: źródła informacji o ludności – struktura, rozmieszczenie, prognozy demograficzne; pojęcie, funkcje, fazy życia rodziny; dysfunkcje i kryzys współczesnej rodziny; opieka państwa a polityka rodzinna; zadania samorządów terytorialnych w zakresie opieki nad rodziną mieszkaniową.
4. Polityka mieszkaniowa: podstawowe pojęcia polityki mieszkaniowej, źródła informacji o zasobach mieszkaniowych, potrzeby mieszkaniowe, rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów, koncepcja „zdrowego miasta”, sytuacja mieszkaniowa w Polsce – terytorialne zróżnicowanie problemów.
5. Polityka rynku pracy i zatrudnienia. Problemy bezrobocia: cel i zakres polityki zatrudnienia; pomiar aktywności zawodowej ludności; sfery zatrudnienia; rodzaje, zakres, źródła, skutki

bezrobocia; funkcjonowanie rynku pracy a równość szans; stymulowanie rozwoju rynku pracy – obsługa instytucjonalna.

6. Edukacja i kreowanie kapitału ludzkiego: zmiany w strukturze demograficznej społeczeństwa a zadania oświaty; modyfikacja polskiego systemu edukacyjnego – skutki reformy; podmioty polityki edukacyjnej – Biała Księga Edukacji; edukacja i wykształcenie jako wyznacznik statusu społecznego: rola oświaty dorosłych i kształcenia ustawicznego, samokształcenie jako wymóg współczesności, edukacja wobec problemów starości demograficznej.
7. Ochrona zdrowia: metody pomiaru stanu zdrowia ludności – poziom zdrowotności Polaków; reforma systemu – konsekwencje i zagrożenia; organizacja i finansowanie ochrony zdrowia w świetle założeń „kontreformy” – Narodowy Fundusz Ochrony Zdrowia; infrastruktura ochrony zdrowia – stan a potrzeby w zakresie ubezpieczeń zdrowotnych i organizacji opieki zdrowotnej.
8. Ubezpieczenia społeczne: ubezpieczenia społeczne a system zabezpieczenia społecznego; system świadczeń ubezpieczeniowych w Polsce – problemy okresu przejściowego; cele i funkcje ubezpieczenia społecznego w gospodarce rynkowej, reforma systemu ubezpieczeń społecznych – szanse i zagrożenia; ubezpieczenia społeczne rolników.
9. Pomoc społeczna: geneza, pojęcie cele – miejsce w systemie zabezpieczenia społecznego; zadania, organizacja i zakres przedmiotowy pomocy społecznej; tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej – ustawowe formy pomocy; praca socjalna jako instrument polityki społecznej; rola organizacji pozarządowych i środowisk lokalnych w kompensowaniu obszarów niedostatku.
10. Diagnozowanie, profilaktyka i kompensacja zagrożeń społecznych: ubóstwo, źródła, skutki, różnicowanie; starość i niepełnosprawność; przestępczość i uzależnienia; inne zjawiska patologii i źródła marginalizacji społecznej.
11. Wybrane zagadnienia polityki społecznej w Unii Europejskiej: podstawowe wartości socjalne w Unii Europejskiej (godność, wolność, równość, solidarność, sprawiedliwość, subsydiarność); podmioty ustawodawcze, doradcze i kontrolne; ustawodawstwo socjalne w Unii Europejskiej: międzynarodowe akty socjalne, wspólnotowe akty pierwotne, wspólnotowe akty wtórne; programy socjalne – instrumenty finansowe i fundusze strukturalne.
12. Społeczno-ekonomiczne wyznaczniki skuteczności polityki społecznej: polityczny i ekonomiczny kontekst polityki społecznej – przebieg procesów decyzyjnych; wskaźniki statystyczne jako narzędzia pomiaru skuteczności; opinia publiczna i nastroje społeczne jako wskaźniki społeczne; stan, potrzeby, bariery w realizacji zadań polityki społecznej; przyszłość

w perspektywie unifikacji z Unią Europejską; świat a Polska – przyszłościowe modele i podmioty polityki społecznej.

Literatura:

1. Frąckiewicz L. (red.): Polityka społeczna. Zarys wykładu wybranych problemów, Wyd. Naukowe „Śląsk”, Katowice 2000
2. Frąckiewicz-Wronki A., Zrałek M. (red.): Polityka społeczna w okresie transformacji, Akademia Ekonomiczna im. Karola Adameckiego, Katowice 2000
3. Głąbicka K.: Polityka społeczna w Unii Europejskiej. Aspekty aksjologiczne i empiryczne, Dom Wydawniczy „Elipsa”, Warszawa 2001
4. Księżopolski M.: Polityka społeczna. Wybrane problemy porównań międzynarodowych, Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”, Katowice 1999
5. Kurzynowski A. (red.): Polityka społeczna, SGH, Warszawa 2002

15.4–3POPS–D59–PB1,5

Przysposobienie biblioteczne i elementy informacji naukowej

Liczba godzin i forma zajęć: wykład – 2 godz.; ćwiczenia – 3 godz.

Forma zaliczenia: zaliczenie

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS:

Przysposobienie biblioteczne

Celem zajęć jest praktyczne zapoznanie studentów z zasadami korzystania z biblioteki Akademii Świętokrzyskiej, przede wszystkim z komputerowym wyszukiwaniem i zamawianiem książek.

Program zajęć zawiera następujące treści:

1. Wstępne informacje o Bibliotece Akademii Świętokrzyskiej

- zbiory i struktura (czytelnie wydziałowe i instytutowe, wypożyczalnia, czytelnia główna, czytelnia czasopism, czytelnia informacyjno-bibliologiczna, czytelnia zbiorów specjalnych, wypożyczalnia międzybiblioteczna)
- katalogi biblioteczne – komputerowy i tradycyjny (umiejscowienie, kompletność, dostęp)

2. Zasady korzystania z Biblioteki

- zapis
- zasady składania zamówień w czytelniach i wypożyczalni
- najważniejsze postanowienia regulaminu korzystania ze zbiorów

3. Katalog komputerowy (ćwiczenia w wyszukiwaniu i zamawianiu książek)

- ogólne zasady wyszukiwania
- opcje wyszukiwawcze
- zamawianie pozycji
- autoryzacja i kontrola stanu konta czytelniczego

4. Katalogi kartkowe i zasady składania zamówień na rewersach.

Elementy informacji naukowej

Cele:

Celem przedmiotu jest teoretyczne i praktyczne wprowadzenie studentów do wyszukiwania dokumentów naukowych i informacji, ze szczególnym uwzględnieniem źródeł elektronicznych i dziedzin związanych z kierunkiem studiów szkolonej grupy.

Zajęcia uwzględniają następujące **treści**:

1. Krótka informacja o rodzajach dokumentów naukowych (książki, czasopisma, wydawnictwa ciągłe, dokumenty nieopublikowane, dokumenty audiowizualne i elektroniczne).
2. Wyszukiwanie dokumentów naukowych.
 - bazy biblioteki własnej i bibliotek obcych;
 - bibliografie (definicja i rodzaje bibliografii);
 - polska bieżąca bibliografia narodowa (Przewodnik Bibliograficzny. Urzędowy Wykaz Druków Wydanych w Rzeczypospolitej Polskiej ; Bibliografia Zawartości Czasopism; Bibliografia Wydawnictw Ciągłych) w wersji papierowej i elektronicznej – prezentacja i ćwiczenia w wyszukiwaniu;
 - bibliografie specjalne i komputerowe bazy bibliograficzne dotyczące dziedziny wiedzy związanej ściśle ze specjalnością szkolonej grupy.
3. Informacja faktograficzna.
 - informacji dostępne w sieci i kryteria ich wiarygodności,
 - strony instytucji publicznych, rządowych, uczelni,
 - słowniki, encyklopedie i czasopisma on-line (ze szczególnym uwzględnieniem dziedzin związanych z kierunkiem studiów szkolonej grupy).

05.9–3POPS–D61–PŚ5,6,7

Praktyka śródrocza

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 75 godz. (semestr VII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 0,5 (semestr V), 1 (semestr VI), 1(semestr VII)

Cele:

- zapoznanie się studentów ze sposobem pracy placówek opiekuńczo-wychowawczo-resocjalizacyjnych,
 - uczestnictwo w działaniach diagnostycznych, profilaktycznych, opiekuńczych, wychowawczych, selekcyjnych podejmowanych w placówce kształtowanie umiejętności przygotowania i realizacji różnego typu zajęć indywidualnych i zbiorowych,
 - wdrażanie do świadomej odpowiedzialności za bezpieczeństwo i właściwy rozwój wychowanków.
1. Zadania inspirujące, opiekuńczo-wychowawcze, koordynujące, resocjalizujące i nadzorujące w procesie opieki, wychowania i resocjalizacji.
 2. Organizacja i realizacja procesu wychowawczo-resocjalizacyjnego, rewalidacyjnego w placówkach oświatowo-wychowawczych.
 3. Specyfika oddziaływań opiekuńczych, wychowawczych, resocjalizacyjnych i rewalidacyjnych.

Literatura:

1. Baran J.: Wychowawcza rola środowiska pracy, Warszawa 1989
2. Bańka A.: Psychopatologia pracy, Poznań 1996
3. Kwiatkowski St.: Kształcenie zawodowe w warunkach gospodarki rynkowej, Warszawa 2001
4. Nalaskowski S.: O ideale wychowania i celach kształcenia, Toruń 1993
5. Nalaskowski S.: Humanizm i podmiotowość w wychowaniu, Toruń 1992
6. Wołk Z.: Kultura pracy, Sulechów 2000

05.9–3POPS–D61–PC8

Pedagogiczna praktyka ciągła

Liczba godzin i forma zajęć: ćwiczenia – 75 godz. (semestr VIII)

Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną

Osoba odpowiedzialna za treści kształcenia:

Punkty ECTS: 3

Cele:

- umożliwienie studentowi w formie badawczej bezpośredniego kontaktu z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
 - wchodzenie studentów w rolę opiekunów-wychowawców w instytucjach będących terenem ich przyszłej pracy zawodowej,
 - współdziałanie w zakresie diagnostyki, profilaktyki, opieki i wychowania w placówce,
 - pogłębienie wiedzy z zakresu problematyki stanowiącej przedmiot pracy magisterskiej.
1. Zadania inspirujące, opiekuńczo-wychowawcze, koordynujące, resocjalizujące i nadzorujące w procesie opieki, wychowania i resocjalizacji.
 2. Organizacja i realizacja procesu wychowawczo-resocjalizacyjnego, rewalidacyjnego w placówkach oświatowo-wychowawczych.
 3. Specyfika oddziaływań opiekuńczych, wychowawczych, resocjalizacyjnych i rewalidacyjnych.

Literatura:

1. Baran J.: Wychowawcza rola środowiska pracy, Warszawa 1989
2. Bańka A.: Psychopatologia pracy, Poznań 1996
3. Kwiatkowski St.: Kształcenie zawodowe w warunkach gospodarki rynkowej, Warszawa 2001
4. Kwiatkowski St., Symela K. (red.): Standardy kwalifikacji zawodowych, Warszawa 2001
5. Wołk Z.: Kultura pracy, Sulechów 2000